

Bilten 138

godina xiii • lipanj 2008.

tromjesečno izvješće

HRVATSKA NARODNA BANKA

Hrvatska narodna banka

BILTEN

IZDAVAČ Hrvatska narodna banka
Direkcija za izdavačku djelatnost
Trg hrvatskih velikana 3, 10002 Zagreb
Telefon centrale: 4564-555
Telefon: 4565-006
Telefaks: 4564-687

WEB-ADRESA <http://www.hnb.hr>

Podaci se objavljuju prema kalendaru objavljivanja podataka. Kalendar se objavljuje na web-stranicama Međunarodnoga monetarnog fonda (<http://dsbb.imf.org>).

Molimo korisnike ove publikacije da prilikom korištenja podataka obvezno navedu izvor.

Sve eventualno potrebne korekcije bit će unesene u web-verziju.

Tiskano u 600 primjeraka

ISSN 1331–6036

Hrvatska narodna banka

BILTEN

Zagreb, 2008.

Osnovne informacije o Hrvatskoj

Ekonomski indikatori

	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.
Površina (u km ²)	56.538	56.538	56.538	56.538	56.538	56.538	56.538	56.538,0	56.538
Broj stanovnika (u mil.)	4,554	4,381	4,437	4,443	4,442	4,439	4,442	4,440	4,436
BDP (u mil. HRK, tekuće cijene)	141.579	152.519	165.639	181.231	198.422	214.983	231.349	250.590	275.078
BDP (u mil. EUR, tekuće cijene) ^a	18.674	19.979	22.171	24.468	26.232	28.681	31.263	34.220	37.497
BDP po stanovniku (u EUR)	4.100	4.560	4.997	5.507	5.905	6.461	7.038	7.707	8.452
BDP – godišnja stopa rasta (u %, stalne cijene)	-0,9	2,9	4,4	5,6	5,3	4,3	4,3	4,8	5,6
Prosječna godišnja stopa inflacije ^b	4,0	4,6	3,8	1,7	1,8	2,1	3,3	3,2	2,9
Tekući račun platne bilance (u mil. EUR)	-1.429	-568	-821	-2.099	-1.889	-1.434	-1.976	-2.696*	-3.226*
Tekući račun platne bilance (u % BDP-a)	-7,7	-2,8	-3,7	-8,6	-7,2	-5,0	-6,3	-7,9*	-8,6*
Izvoz robe i usluga (u % BDP-a)	41,0	47,1	48,8	45,5	50,1	49,7	48,9	49,7	49,0*
Uvoz robe i usluga (u % BDP-a)	49,3	52,3	54,6	56,4	57,9	56,5	55,9	57,4	57,3*
Inozemni dug (u mil. EUR, na kraju razdoblja) ^c	10.175	12.264	13.609	15.143	19.884	22.933	25.748	29.274	32.929
Inozemni dug (u % BDP-a)	54,5	61,4	61,4	61,9	75,8	80,0	82,4	85,5	87,8
Inozemni dug (u % izvoza robe i usluga)	133,0	130,2	125,9	136,1	151,3	161,0	168,6	172,2	179,3*
Otplaćeni inozemni dug (u % izvoza robe i usluga) ^{c,d}	24,6	26,2	28,2	29,8	21,3	22,5	25,0	35,8	33,3*
Bruto međunarodne pričuve (u mil. EUR, na kraju razdoblja)	3.013	3.783	5.334	5.651	6.554	6.436	7.438	8.725	9.307
Bruto međunarodne pričuve (u mjesecima uvoza robe i usluga, na kraju razdoblja)	3,9	4,3	5,3	4,9	5,2	4,8	5,1	5,3	5,2*
Nacionalna valuta: kuna (HRK)									
Devizni tečaj za 31. prosinac (HRK : 1 EUR)	7,6790	7,5983	7,3700	7,4423	7,6469	7,6712	7,3756	7,3451	7,3251
Devizni tečaj za 31. prosinac (HRK : 1 USD)	7,6477	8,1553	8,3560	7,1457	6,1185	5,6369	6,2336	5,5784	4,9855
Prosječni devizni tečaj (HRK : 1 EUR)	7,5818	7,6339	7,4710	7,4070	7,5642	7,4957	7,4000	7,3228	7,3360
Prosječni devizni tečaj (HRK : 1 USD)	7,1220	8,2874	8,3392	7,8725	6,7044	6,0312	5,9500	5,8392	5,3660
Saldo proračuna konsolidirane opće države (u % BDP-a) ^e	-7,1	-7,5	-6,8	-4,9	-6,2	-4,8	-4,0	-3,0	-2,3
Javni dug (u % BDP-a) ^f	48,7	49,8	48,8	48,6	48,9	49,2	46,7	44,3
Stopa nezaposlenosti (prema definiciji ILO-a, stanovništvo starije od 15 god.) ^g	13,6	16,1	15,8	14,8	14,3	13,8	12,7	11,2	9,6
Stopa zaposlenosti (prema definiciji ILO-a, stanovništvo starije od 15 god.) ^g	44,8	42,6	41,8	43,3	43,1	43,5	43,3	43,6	44,2*

^a Izveden iz kunske vrijednosti uz pomoć prosječnoga godišnjega deviznog tečaja HRK/1 EUR.

^b U podacima za razdoblje od 1996. do 1998. godine stopa inflacije mjerena je indeksom cijena na malo, a od 1999. nadalje mjerena je indeksom potrošačkih cijena.

^c U okviru preuzetih obveza u pretpristupnim pregovorima s Europskom komisijom, na početku 2008. godine stupile su na snagu promjene u pravnoj regulativi vezane za praćenje inozemnog zaduživanja. Prelaskom na novi sustav izvještavanja, koji se primjenjuje na sve nebankarske financijske institucije, javna i mješovita trgovačka društva te na odabrani uzorak ostalih nefinancijskih poduzeća, saldo inozemnog duga na kraju 2007. jednokratno je povećan za 297 mil. EUR te prema novom sustavu izvještavanja iznosi 33.226 mil. EUR.

^d Otplate inozemnog duga uključuju otplate glavnice s osnove obveznica, dugoročnih trgovinskih kredita i dugoročnih kredita te ukupne otplate kamata, bez otplate kamata s osnove izravnih ulaganja.

^e Ukupni saldo bez kapitalnih prihoda (GFS 1986) od 1999. do 2001. prikazan je na gotovinskom načelu, a nakon toga na modificiranome obračunskom načelu. HAC, HC, HFP i DAB uključeni su od 2001. godine.

^f Javni dug uključuje dug opće države i izdana državna jamstva.

^g Stope zaposlenosti i nezaposlenosti za 1996. godinu odnose se na studeni, za 1997. na lipanj.

Izvori: DZS; MF; HNB

Sadržaj

Tromjesečno izvješće

Sažetak / 3

Potražnja / 5

- Domaća potražnja / 5
 - Osobna potrošnja / 5
 - Investicijska potrošnja / 7
 - Državna potrošnja / 7
- Neto inozemna potražnja / 7

Proizvodnja / 8

- Industrija / 9
- Trgovina / 10
- Građevinarstvo / 10
- Ugostiteljstvo / 11
- Prijevoz i veze / 11

Tržište rada / 12

- Nezaposlenost i zapošljavanje / 12
- Zaposlenost / 13
- Plaće i troškovi rada / 14

Cijene / 14

- Okvir 1. Kretanje indeksa potrošačkih cijena bez prehrane i energije u Hrvatskoj i odabranim zemljama / 17

Tečaj / 19

Monetarna politika i instrumenti / 20

- Monetarno okružje / 20
- Korištenje instrumenata monetarne politike / 20
- Primarni novac i međunarodne pričuve / 22
- Monetarna kretanja / 23
 - Ukupna likvidna sredstva / 23
 - Novčana masa / 23
 - Nemonetarni depoziti / 23
 - Plasmani / 24
 - Plasmani banaka središnjoj državi / 25
 - Inozemna aktiva i pasiva / 25

Tržište novca / 25

- Kamatne stope na novčanom tržištu / 26
- Kamatne stope poslovnih banaka / 27

Tržište kapitala / 29

- Tržište vlasničkih vrijednosnih papira / 30
- Tržište dužničkih vrijednosnih papira / 31

Međunarodne transakcije / 34

- Račun tekućih transakcija / 34
- Robna razmjena / 35
- Račun kapitalnih i financijskih transakcija / 36
- Inozemni dug / 37
- Likvidnost u međunarodnim plaćanjima / 38

Državne financije / 39

- Okvir 2. Metodološke promjene u statistici inozemnog duga / 39
- Obilježja fiskalne politike u 2007. godini / 39
- Prihodi konsolidirane opće države / 40
- Rashodi konsolidirane opće države / 40
- Operativni saldo i transakcije u nefinancijskoj imovini te financijskoj imovini i obvezama / 41
- Saldo konsolidirane opće države na gotovinskom i modificiranome obračunskom načelu / 42
- Državni dug / 42

Statistički pregled

A. Monetarni i kreditni agregati

- Tablica A1: Monetarni i kreditni agregati / 48

B. Monetarne institucije

- Tablica B1: Bilanca monetarnih institucija / 49
- Tablica B2: Broj banaka i štedionica obuhvaćenih monetarnom statistikom i njihova klasifikacija prema veličini bilančne aktive / 50

C. Hrvatska narodna banka

- Tablica C1: Bilanca Hrvatske narodne banke / 51

D. Banke

- Tablica D1: Konsolidirana bilanca banaka / 53
- Tablica D2: Inozemna aktiva banaka / 54
- Tablica D3: Potraživanja banaka od središnje države / 55
- Tablica D4: Potraživanja banaka od ostalih domaćih sektora / 55
- Tablica D5: Distribucija kredita banaka po institucionalnim sektorima / 56
- Tablica D6: Depozitni novac kod banaka / 56
- Tablica D7: Štedni i oročeni depoziti kod banaka / 57
- Tablica D8: Devizni depoziti kod banaka / 57
- Tablica D9: Obveznice i instrumenti tržišta novca / 58
- Tablica D10: Inozemna pasiva banaka / 58
- Tablica D11: Depoziti središnje države kod banaka / 59
- Tablica D12: Ograničeni i blokirani depoziti kod banaka / 59

E. Stambene štedionice

- Tablica E1: Agregirana bilanca stambenih štedionica / 61

F. Instrumenti monetarne politike i likvidnost

- Tablica F1: Aktivne kamatne stope Hrvatske narodne banke / 62
- Tablica F2: Pasivne kamatne stope Hrvatske narodne banke / 63
- Tablica F3: Obvezne pričuve banaka / 64
- Tablica F4: Indikatori likvidnosti banaka / 65

G. Financijska tržišta

- Tablica G1: Kamatne stope banaka na kunske kredite bez valutne klauzule / 66
- Tablica G2: Kamatne stope banaka na kunske kredite s valutnom klauzulom i na kredite odobrene u eurima / 67
- Tablica G3: Kamatne stope banaka na kunske depozite bez valutne klauzule / 68
- Tablica G4a: Kamatne stope banaka na kunske depozite s valutnom klauzulom i na devizne depozite / 69
- Tablica G4b: Kamatne stope banaka na kunske depozite s valutnom klauzulom i na devizne depozite / 70
- Tablica G5: Trgovanje banaka stranim sredstvima plaćanja / 71

H. Gospodarski odnosi s inozemstvom

- Tablica H1: Platna bilanca – svodna tablica / 72
- Tablica H2: Platna bilanca – roba i usluge / 73
- Tablica H3: Platna bilanca – dohodak i tekući transferi / 74
- Tablica H4: Platna bilanca – izravna i portfeljna ulaganja / 75
- Tablica H5: Platna bilanca – ostala ulaganja / 76
- Tablica H6: Platna bilanca – svodna tablica / 77
- Tablica H7: Međunarodne pričuve Hrvatske narodne banke i devizne pričuve banaka / 78
- Tablica H8: Međunarodne pričuve i devizna likvidnost / 79
- Tablica H9: Godišnji i mjesečni prosjeci srednjih deviznih tečajeva Hrvatske narodne banke / 81
- Tablica H10: Srednji devizni tečajevi Hrvatske narodne banke na kraju razdoblja / 82
- Tablica H11: Indeksi efektivnih tečajeva kune / 83
- Tablica H12: Bruto inozemni dug prema domaćim sektorima / 84
- Tablica H13: Bruto inozemni dug javnog sektora, privatnog

sektora za koji jamči javni sektor i privatnog sektora za koji ne jamči javni sektor / 86

- Tablica H14: Projekcija otplate bruto inozemnog duga po domaćim sektorima / 87
- Tablica H15: Bruto inozemni dug ostalih domaćih sektora / 89
- Tablica H16: Stanje međunarodnih ulaganja – svodna tablica / 91
- Tablica H17: Stanje međunarodnih ulaganja – izravna ulaganja / 92
- Tablica H18: Stanje međunarodnih ulaganja – portfeljna ulaganja / 92
- Tablica H19: Stanje međunarodnih ulaganja – ostala ulaganja / 93

I. Državne financije – izabrani podaci

- Tablica I1: Konsolidirana središnja država prema razinama državne vlasti / 94
- Tablica I2: Operacije državnog proračuna / 95
- Tablica I3: Dug središnje države / 96

J. Nefinancijske statistike – izabrani podaci

- Tablica J1: Indeksi potrošačkih cijena i cijena industrijskih proizvoda pri proizvođačima / 97
- Tablica J2: Temeljni indeksi potrošačkih cijena / 98
- Tablica J3: Prosječne mjesečne neto plaće / 98
- Tablica J4: Indeksi pouzdanja, očekivanja i raspoloženja potrošača / 99

Popis banaka i štedionica / 101

Članovi Savjeta i rukovodstvo Hrvatske narodne banke / 102

Kratice i znakovi / 103

Tromjesečno izvješće

Sažetak

Visok gospodarski rast od 5,6% ostvaren u Hrvatskoj u 2007. godini ponajviše je rezultat ubrzanog rasta finalne potrošnje. Kretanja tijekom godine, međutim, pokazuju postupno slabljenje rasta gospodarske aktivnosti, tako da je u posljednjem tromjesečju realni BDP bio tek za 3,7% veći nego u istom razdoblju prethodne godine. Umjeren rast gospodarstva na kraju 2007. uvelike je odraz zamjetnog slabljenja inozemne potražnje za domaćom robom i, posljedično, niske godišnje stope promjene ukupnog izvoza u navedenom razdoblju. Istodobno, rast uvoza robe i usluga ostao je relativno visok, što je rezultiralo velikim negativnim doprinosom neto inozemne potražnje realnom rastu BDP-a. Slabijoj gospodarskoj aktivnosti u promatranom razdoblju pridonijelo je i usporavanje godišnjeg rasta ostalih sastavnica agregatne potražnje, prije svega investicijske i osobne potrošnje. Prema obračunu BDP-a s proizvodne strane, rast bruto dodane vrijednosti gospodarstva također je kontinuirano slabio tijekom 2007., što je ponajviše posljedica slabljenja gospodarske aktivnosti u djelatnostima industrije i trgovine, dok je, s druge strane, ubrzanje godišnjeg rasta BDV-a bilo primjetno u građevinarstvu te u javnim i društvenim djelatnostima.

Većina mjesečnih pokazatelja gospodarskih kretanja u prvom tromjesečju tekuće godine upućuje na ponovno oživljavanje gospodarskog rasta, na što je utjecalo jačanje domaće te, manjim dijelom, inozemne potražnje. U promatranom razdoblju zabilježen je zamjetan porast industrijske proizvodnje, pri čemu se posebno isticala povećana proizvodnja investicijskih dobara. U prva dva mjeseca 2008. uočljivo je i zamjetno jačanje građevinske aktivnosti, ponajviše, čini se, na nestambenim zgradama. Zabilježena kretanja u spomenutim djelatnostima upućuju na snažnu investicijsku aktivnost gospodarskih subjekata tijekom prvog tromjesečja. Nadalje, fizički i financijski pokazatelji turističke potražnje upućuju na nastavak njezina snažnog rasta, koji je djelomično potaknuo i povoljna kretanja u djelatnosti prijevoza. S druge strane, primjetno je daljnje usporavanje rasta realnog prometa od trgovine na malo, uzrokovano prije svega nepovoljnim realnim promjenama u glavnim redovitim i neredovitim izvorima financiranja osobne potrošnje i očitim slabljenjem potrošačkog optimizma.

Pozitivni trendovi na tržištu rada nastavljani su i tijekom prvog tromjesečja, na što upućuju podaci HZZ-a o nezaposlenosti te podaci DZS-a i HZMO-a o zaposlenosti. Razina registrirane nezaposlenosti tako je i u prvom tromjesečju ove godine nastavila trend smanjenja započeo početkom 2005., dok se ukupna zaposlenost promatrana na godišnjoj razini u istom razdoblju povećala. Međutim, s obzirom na to da je rast potrošačkih cijena bio brži od rasta nominalnih plaća, godišnji rast prosječne realne plaće isplaćene u prva tri mjeseca 2008. godine znatno se usporio.

Relativno visoka stopa inflacije potrošačkih cijena od 6,2% ostvarena u siječnju 2008. u travnju se spustila na 5,7%. Usporavanje ukupne inflacije tijekom prva četiri mjeseca tekuće godine ponajviše je rezultat smanjenja godišnje stope rasta cijena svježih prehrambenih proizvoda zbog sporijeg rasta cijena povrća. S druge strane, rast cijena prehrambenih proizvoda na svjetskom tržištu, koji je pratio rast cijena energije,

nastavio je vršiti pritisak na rast cijena tih proizvoda na domaćem tržištu, pri čemu je najveći doprinos dalo poskupljenje kruha i proizvoda od žitarica. Od siječnja do travnja došlo je i do ubrzanja godišnje stope rasta cijena usluga. Tako se u promatranom razdoblju poskupljenje prehrambenih proizvoda prelilo na rast cijena ugostiteljskih usluga. Osim toga, zabilježen je i rast administrativno reguliranih cijena usluga, koji je poglavito bio rezultat rasta cijena komunalnih usluga te poskupljenja zdravstvenih usluga. Nadalje, povećanje godišnje stope promjene cijena energije bilo je rezultat poskupljenja naftnih derivata pod utjecajem nastavka rasta cijena sirove nafte na svjetskom tržištu. Godišnja stopa promjene cijena industrijskih neprehrambenih proizvoda bez energije tek je blago porasla, pa nema naznaka da je u promatranom razdoblju došlo do znatnijeg prelijevanja troškova zbog poskupljenja energije na cijene industrijskih neprehrambenih proizvoda.

Godišnja stopa temeljne inflacije, pri čijem se izračunavanju iz indeksa potrošačkih cijena isključuju cijene poljoprivrednih proizvoda te administrativno regulirane cijene, povećala se tijekom prva četiri mjeseca ove godine za 0,3 postotna boda dosegnuvši u travnju 2008. godine 5,3%. U istom je razdoblju došlo i do znatnog ubrzanja godišnje stope rasta domaćih cijena industrijskih proizvoda pri proizvođačima (s 5,8% u prosincu 2007. na 7,7% u travnju 2008. godine). Pritom je najizrazitije ubrzanje ostvareno kod cijena intermedijarnih proizvoda što upućuje na moguće prelijevanje troškova zbog rasta cijena sirovina na svjetskom tržištu na proizvođačke cijene intermedijarnih proizvoda u Hrvatskoj.

Kako kretanje tečaja stabilizira inflacijska očekivanja i cijene uvoznih dobara iz eurozone, HNB je nastavio provoditi politiku stabilnog tečaja domaće valute, koji je nakon nešto izraženije aprecijacije u siječnju, u nastavku godine fluktuirao u uskom rasponu od 7,25 do 7,28 HRK/EUR. Tijekom promatranog razdoblja središnja je banka intervenirala na deviznom tržištu samo jednom, otkupivši od poslovnih banaka na kraju siječnja 189,1 mil. EUR.

Uz stabilnost tečaja, nastavak korištenja postojećih instrumenata monetarne politike i u 2008. godini rezultirao je stabilnim makroekonomskim okruženjem i povoljnim kretanjima monetarnih i kreditnih agregata. Odlukom o upisu obveznih blagajničkih zapisa HNB-a kreditna aktivnost poslovnih banaka u prvom i na početku drugog tromjesečja dodatno je usporena. Tako je godišnja stopa rasta plasmana nebankarskom sektoru na kraju travnja 2008. smanjena na 11,4%. Krajem svibnja središnja je banka izmjenom Odluke o minimalno potrebnim deviznim potraživanjima spustila stopu minimalno potrebnih deviznih potraživanja s 32,0% na 28,5%. Tom izmjenom oslobodit će se devizna sredstva potrebna za financiranje središnje države kod domaćih poslovnih banaka bez opasnosti od istiskivanja ostalih domaćih sektora. Zbog nastavka primjene granične obvezne pričuve poslovne banke i nadalje nastoje supstituirati inozemne izvore domaćima ili trajnim izvorima sredstava, pa su na kraju prvoga i početkom drugog tromjesečja zabilježena povoljna kretanja u strukturi njihovih obveza. To se ponajviše odnosi na snažan rast štednih i oročenih depozita sektora stanovništva, nastavak procesa dokapitalizacije te smanjenje njihove inozemne pasive.

Iako je uobičajena karakteristika monetarnih kretanja na

početku godine umjeren rast štednih i oročenih depozita svih domaćih sektora, na početku 2008. zabilježen je osobito snažan rast štednje stanovništva. Takva kretanja djelomično se mogu objasniti kretanjima na tržištu kapitala. Naime, u prvom tromjesečju 2008. godine domaće tržište kapitala bilo je pod snažnim utjecajem negativnih kretanja na svjetskim financijskim tržištima. Tako je na početku godine zabilježen znatno manji promet dionica nego u posljednjem tromjesečju prethodne godine, koji je pratio snažan pad cijena većine dionica koje kotiraju na Zagrebačkoj burzi, što pokazuje znatan pad CROBEX-a. Zbog toga se stanovništvo u većoj mjeri odlučilo na sigurniju štednju u poslovnim bankama. Depoziti ostalih domaćih sektora, osobito sektora trgovačkih društava, u prva četiri mjeseca 2008. godine znatno su smanjeni. Promatrajući ukupno, od početka godine rast ukupnih likvidnih sredstava kao najširega monetarnog agregata znatno je usporen. Na takvo je kretanje ponajviše utjecalo usporavanje rasta novčane mase.

Inozemna pasiva banaka neznatno je smanjena na početku drugog tromjesečja ove godine što je u skladu sa sezonskim kretanjima. Naime, obveze banaka prema inozemstvu uobičajeno se povećaju početkom kalendarske godine, ali se s priljevom domaćih depozita tijekom ljetnih mjeseci znatno smanjuju, što se odražava na kretanje granične obvezne pričuve. Tako je i nakon rasta u prvih nekoliko mjeseci 2008. granična obvezna pričuva na kraju prvoga i na početku drugog tromjesečja stagnirala na razini od 7,6 mlrd. kuna.

Glavni instrument kreiranja primarnog novca tijekom prva dva mjeseca drugog tromjesečja bile su obratne repo operacije. Nakon što je u uvjetima povišene inflacije početkom godine središnja banka ograničeno kreirala likvidnost, u nastavku godine repo operacije provodile su se u skladu s potrebama likvidnosti banaka. One su se posebno intenzivirale u svibnju kad se zbog porasta obvezne pričuve, upisanih obveznih blagajničkih zapisa te sezonskog povećanja gotovog novca izvan banaka višak likvidnosti kojim banke raspolažu znatno smanjio. Prosječno stanje sredstava plasiranih na obratnim repo aukcijama u svibnju (1,3 mlrd. kuna) bilo je veće nego u dotadašnjem dijelu godine. U prva dva mjeseca drugog tromjesečja povećana je i vagana kamatna stopa kod prihvatljivih ponuda banaka, dok se granična kamatna stopa središnje banke nije mijenjala i iznosila je 4,80%.

U prva dva mjeseca drugog tromjesečja nastavljen je rast međunarodnih pričuva HNB-a. Porast bruto pričuva u tom razdoblju zasniva se ponajviše na povećanju devizne obvezne pričuve (uključujući i graničnu obveznu pričuvu), a povećanje neto raspoloživih pričuva najvećim je dijelom rezultat transakcija sa središnjom državom. Na kraju svibnja bruto međunarodne pričuve HNB-a premašile su 10 mlrd. EUR, dok su neto raspoložive pričuve iznosile 7,5 mlrd. EUR.

Veći dio prvog tromjesečja i travanj 2008. godine obilježila je dobra likvidnost bankovnog sustava, kao i smanjenje razine te kolebljivosti kamatnih stopa u prekonoćnoj trgovini novcem s visokih vrijednosti zabilježenih krajem 2007. godine. Vagana mjesečna kamatna stopa na prekonoćne kredite u izravnoj međubankovnoj trgovini tako se smanjila sa 6,23% u prosincu 2007. na 3,23% u ožujku, odnosno 3,10% u travnju 2008. Nasuprot tome, kamatne stope na aukcijama trezorskih zapisa MF-a u promatranom su razdoblju kontinuirano rasle.

Tijekom prva četiri mjeseca 2008. godine nastavljen je trend rasta aktivnih kamatnih stopa banaka, pri čemu je on bio najizraženiji kod kamatnih stopa na dugoročne kredite stanovništvu. Iako je intenzitet rasta bio nešto manji kod kamatnih stopa na kratkoročne kredite, pojedine stope na te kredite ostvarile su svoje najviše vrijednosti u posljednje dvije godine. Pasivne kamatne stope na oročene depozite stanovništva blago su porasle, a one na oročene depozite trgovačkih društava osjetno su pale s visokih razina s kraja 2007. godine.

Godišnji rast manjka na tekućem računu platne bilance u prvom tromjesečju 2008. iznosio je 22,5%, što je uglavnom odraz daljnjeg pogoršanja u međunarodnoj razmjeni robe. Osim toga, pogoršao se saldo na računima faktorskih dohodaka i tekućih transfera, prije svega zbog rasta rashoda na tim računima. Ostvarenja na računu usluga bila su slična ostvarenjima u prvom tromjesečju 2007., pri čemu su rezultati u turizmu bili bolji, a u međunarodnoj razmjeni ostalih usluga nešto nepovoljniji.

Pogoršanje salda u međunarodnoj razmjeni robe u prvom tromjesečju 2008. rezultat je izraženijeg rasta uvoza nego izvoza. Tako je u promatranom razdoblju ukupni robni izvoz (izražen u američkim dolarima prema stalnom tečaju) rastao po godišnjoj stopi od 11,9%, što je za 7,2 postotna boda više od rasta zabilježenog u prvom tromjesečju 2007. Ipak, valja istaknuti da je ubrzanje rasta izvoza uglavnom odraz pojačanog izvoza brodova te nafte i naftnih derivata. Isključili se ta dva odsjeka, rast izvoza bio je upola sporiji nego u istom razdoblju prethodne godine. I kod uvoza je zabilježen ubrzan rast (18,5%, izraženo u američkim dolarima prema stalnome tečaju, nakon 10,8% u prvom tromjesečju 2007.), što se također može pripisati snažnijem uvozu ostale transportne opreme te nafte i naftnih derivata. Sporiji rast uvoza u preostalim odsjecima SMTK može se objasniti slabljenjem rasta uvoza željeza i čelika, obojenih metala i proizvoda od nemetalnih minerala. Suprotno tome, uvoz cestovnih vozila nastavio je intenzivno rasti, a rast uvoza kapitalnih dobara je udvostručen, promatrano na godišnjoj razini.

Na računu kapitalnih i financijskih transakcija u prvom tromjesečju 2008. zabilježen je neto priljev sredstava s osnove izravnih, portfeljnih i ostalih ulaganja. U strukturi priljeva s osnove izravnih ulaganja u Hrvatsku polovina se odnosila na prirast duga prema vlasnički povezanim poduzećima, a ostatak većinom na izravna vlasnička ulaganja, u čemu prednjače dokapitalizacije pojedinih banaka u stranom vlasništvu. Neto priljev s osnove portfeljnih ulaganja uglavnom se može povezati s povlačenjem sredstava domaćih investicijskih fondova uloženi u dionice i vlasničke udjele na inozemnim tržištima. Neto priljev kapitala s osnove ostalih ulaganja ponajviše je rezultat smanjenja inozemne aktive i istodobnog rasta obveza banaka.

Početkom 2008. godine uveden je nov sustav praćenja inozemne zaduženosti domaćih sektora zbog čega je stanje inozemnog duga za kraj 2007. revidirano s 32,9 mlrd. EUR, koliko je iznosilo prema starom sustavu praćenja, na 33,2 mlrd. EUR. U prvom tromjesečju 2008. inozemni je dug porastao za 1,6 mlrd. EUR ili 4,8%, dosegnuvši na kraju ožujka 34,8 mlrd. EUR. Rastu duga najviše su pridonijele poslovne banke, a tek manjim dijelom trgovačka društva. Inozemni

dug sektora države nastavio se smanjivati.

Fiskalna kretanja u 2007. godini bila su obilježena visokim rastom prihoda opće države, koji je rezultat snažnoga gospodarskog rasta praćenog povoljnim trendovima na domaćem tržištu rada. To je ujedno omogućilo pojačanu tekuću i investicijsku potrošnju države (ulaganja u infrastrukturu), uz istodobni nastavak smanjivanja manjka konsolidirane opće države. Valja istaknuti kako je prvotno planirani manjak za 2007. od 2,8% BDP, zbog visokog rasta prihoda omogućenog rebalansom proračuna iz srpnja, smanjen na 2,6% BDP-a. Međutim, s obzirom na to da su prihodi opće države nastavili snažno rasti i u drugoj polovini godine, a kapitalni rashodi bili nešto manji od planiranih, konačni je manjak iznosio 2,3% BDP-a. Sredstva za njegovo financiranje u prošloj su godini velikim dijelom prikupljena prodajom financijske i nefinancijske imovine, što je rezultiralo umjerenim rastom duga opće države, koji je na kraju godine iznosio 104,5 mlrd. kuna ili 38% BDP-a.

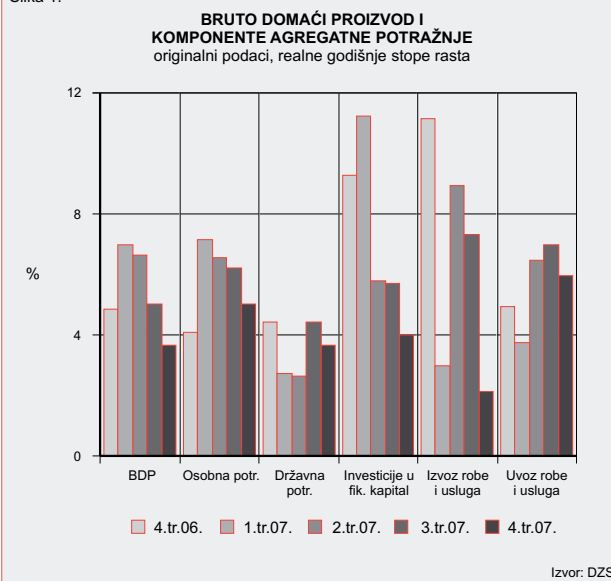
Potražnja

U 2007. godini realna vrijednost bruto domaćeg proizvoda bila je za 5,6% veća nego u 2006. godini¹. Rast ukupne gospodarske aktivnosti u prošloj godini uvelike je bio određen jačanjem finalne potrošnje. Tako je doprinos osobne potrošnje formiranju realnog BDP-a u 2007. iznosio 3,7 postotnih bodova, a doprinos državne potrošnje 0,7 postotnih bodova. Intenzivna investicijska aktivnost opće države ublažila je učinke usporavanja rasta privatnih kapitalnih ulaganja, pa je kategorija bruto investicija u fiksni kapital znatno pridonijela gospodarskom rastu u 2007., i to s 2,0 postotna boda. Prošlu je godinu obilježio nešto umjereniji intenzitet međunarodne razmjene, poglavito u trgovini robom, pri čemu je doprinos neto inozemne potražnje realnom rastu BDP-u bio negativan te je iznosio -0,8 postotnih bodova.

Rast ukupne gospodarske aktivnosti postupno je slabio tijekom godine, pa je u posljednjem tromjesečju zabilježena godišnja stopa rasta BDP-a od 3,7%. Umjeren rast gospodarske aktivnosti zabilježen krajem 2007. ponajviše je uzrokovan slabljenjem inozemne potražnje, iako valja istaknuti da se usporavanje rasta moglo zamijetiti kod svih sastavnica agregatne potražnje, osim kod kategorije promjene zaliha. Realni rast BDP-a u posljednja se tri mjeseca 2007. ponajviše zasnivao na rastu potrošnje stanovništva, koja mu je pridonijela s 3,3 postotna boda. Pod utjecajem umjerenije investicijske aktivnosti privatnog sektora u četvrtom tromjesečju usporen je i godišnji rast bruto investicija u fiksni kapital. Istodobno, godišnji rast državne potrošnje ostao je relativno visok, a njezin doprinos jednak onome iz prethodnog tromjesečja (0,8 postotnih bodova). Zbog spomenutog slabljenja inozemne potražnje izvoz robe i usluga u posljednjem je tromjesečju 2007. bio samo za 2,1% veći nego u istom razdoblju 2006. S obzirom na to da je istodobno rast ukupnog uvoza ostao relativno visok, neto inozemna potražnja imala je negativan doprinos rastu ukupne gospodarske aktivnosti (2,9 postotnih bodova).

¹ Podaci za 2005., 2006. i 2007. godinu privremeni su i zasnivaju se na DZS-ovoj procjeni tromjesečnog obračuna BDP-a.

Slika 1.

Većina pokazatelja gospodarske aktivnosti koji su raspoloživi za prvo tromjesečje tekuće godine upućuje na zamjetljivo oživljavanje gospodarskog rasta pod utjecajem jačanja domaće, a manjim dijelom i inozemne potražnje. U promatranom razdoblju razina ukupne industrijske proizvodnje, posebice proizvodnje investicijskih dobara, znatno je porasla, a očito je i snažno jačanje građevinske aktivnosti. Takva kretanja u industriji i građevinarstvu upućuju na jačanje investicijske potrošnje gospodarskih subjekata. Također, ostvarenim brojem noćenja i dolazaka turista u prvom tromjesečju 2008. nastavljena su povoljna kretanja u dijelu turističke potrošnje, što potvrđuju i financijski prihodi zabilježeni u platnoj bilanci. S druge strane, godišnji se rast ukupnoga realnog prometa od trgovine na malo u prvom tromjesečju, zbog učinka baznog razdoblja, znatno usporio.

Domaća potražnja

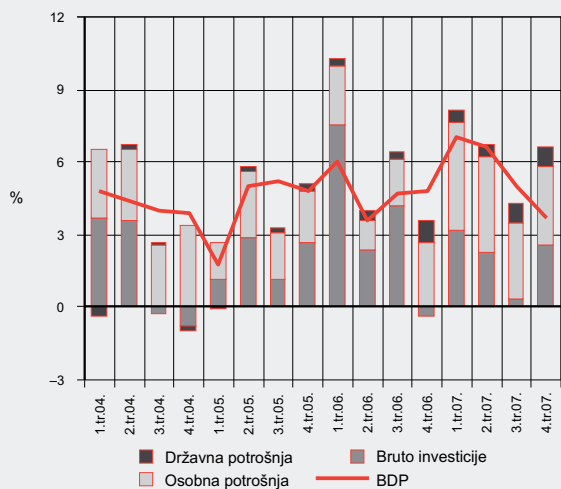
Domaća je potražnja u posljednjem tromjesečju 2007. dodatno oslabjela zbog usporavanja rasta svih svojih sastavnica, osim kategorije promjene zaliha. Istodobno se doprinos domaće komponente agregatne potražnje ukupnom realnom rastu BDP-a znatno povećao u odnosu na prethodno razdoblje te je iznosio 6,6 postotnih bodova. To je djelomice posljedica većeg udjela osobne potrošnje u ukupnom BDP-u zbog sezonski visoke potrošnje stanovništva u prosincu, a djelomice posljedica zamjetljivog rasta kategorije promjene zaliha, koja je u promatranom razdoblju formiranju BDP-a pridonijela s 1,3 postotna boda. Valja, međutim, istaknuti da ta komponenta agregatne potražnje uključuje statističku diskrepanciju nastalu zbog neusklađenosti mjerenja BDP-a s rashodne i proizvodne strane.

Osobna potrošnja

Godišnja stopa rasta osobne potrošnje tijekom 2007. godine postupno se smanjivala te je u posljednjem tromjesečju iznosila 5,0%. Ipak, s doprinosom realnom rastu BDP-a od 3,3 postotna boda, ova sastavnica agregatne potražnje i u

Slika 2.

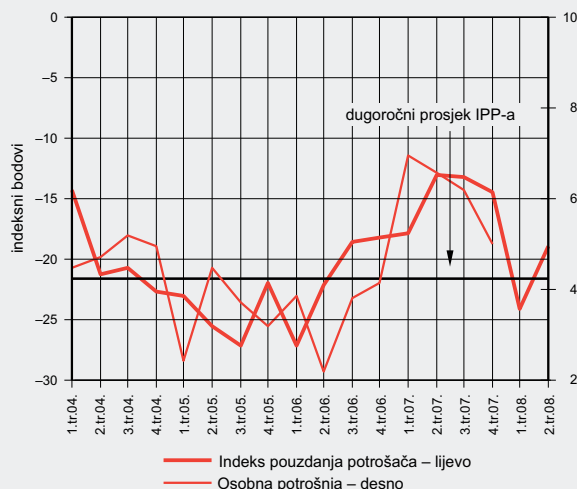
STOPE RASTA BDP-a (u %) I RELATIVNI DOPRINOSI KATEGORIJA DOMAĆE POTROŠNJE (u postotnim bodovima)
originalni podaci, stalne cijene

Izvor: DZS

Slika 5.

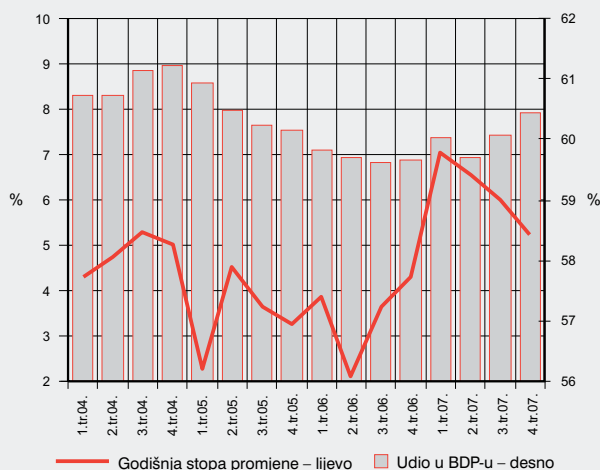
POTROŠAČKI OPTIMIZAM I OSOBNA POTROŠNJA
desezonirani podaci, godišnja stopa promjene i indeksni bodovi

Izvor: HNB

Slika 3.

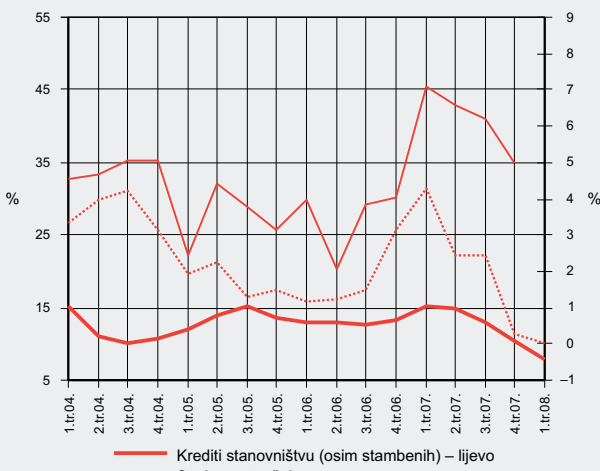
OSOBNA POTROŠNJA
desezonirano

Izvor: DZS

Slika 4.

FINANCIRANJE OSOBNE POTROŠNJE
originalni podaci, realne godišnje stope promjene

Izvori: DZS; HNB

promatranom je razdoblju bila glavnim pokretačem ukupnoga gospodarskog rasta.

Pad prometa u trgovini na malo zabilježen u prvom tromjesečju ove godine (prema desezoniranim podacima) i relativno nepovoljna kretanja glavnih izvora financiranja osobne potrošnje praćena slabljenjem potrošačkog optimizma upućuju na nastavak usporavanja godišnje stope rasta osobne potrošnje.

Prosječna realna neto plaća u gospodarstvu u prvom tromjesečju bila je na razini zabilježenoj u istom razdoblju 2007., dok je rast zaposlenosti, procijenjen na osnovi broja osiguranika HZMO-a, iznosio 2,7%². Takva kretanja rezultirala su usporavanjem rasta realne mase neto plaća i ukupnoga raspoloživog dohotka stanovništva. Također, realni su se plasmani poslovnih banaka sektoru stanovništva (bez stambenih kredita) u promatranom razdoblju nastavili usporavati, dodatno ograničavajući privatnu potrošnju. S druge strane, pozitivan utjecaj na intenzitet osobne potrošnje u promatranom razdoblju vjerojatno je imalo redovito nominalno polugodišnje usklađivanje mirovina od 2,6%³ (realno 0,6%), realizirano u ožujku.

Valja spomenuti i to da je prvo tromjesečje ove godine bilo obilježeno pojačanom kolebljivošću osobne potrošnje, što je vjerojatno rezultat nepovoljnih kretanja na tržištu kapitala.

Rezultati ankete HNB-a o pouzdanju potrošača ove godine potvrđuju očekivanja o slabljenju osobne potrošnje. Podaci dobiveni anketnim istraživanjem za travanj upućivali su na ponovno jačanje potrošačkog optimizma, što se vjerojatno može povezati s isplatom dividende vlasnicima dionica T-HT-a i dobivanjem pozivnice za pristupanje NATO-u. Pozitivno

2 Broj osiguranika pri HZMO-u pouzdaniji je kratkoročni pokazatelj kretanja zaposlenosti s obzirom na to da su recentni podaci DZS-a o zaposlenima po djelatnostima privremeni (konačni podaci bit će objavljeni u travnju 2009.).

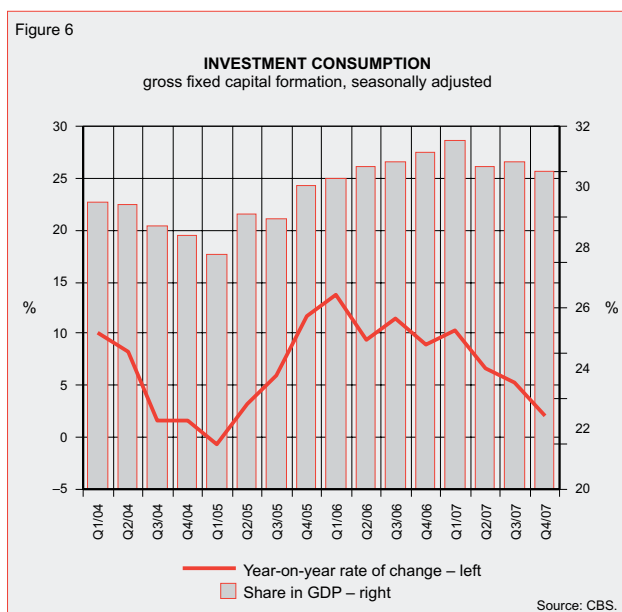
3 Polugodišnja usklađivanja mirovina provode se od 2005. godine, i to tako da se aktualna vrijednost mirovine uskladi prema stopi koja se dobije kao polovina zbroja stope promjene prosječnog indeksa potrošačkih cijena u prethodnom polugodištu i stope promjene prosječne bruto plaće svih zaposlenih u RH u prethodnom polugodištu u odnosu na polugodište prije njega, u skladu sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju (NN, br. 92/2005.).

raspoloženje potrošača bilo je kratkog vijeka s obzirom na to da je anketno istraživanje provedeno u svibnju ponovo pokazalo zamjetljiv pad indeksa pouzdanja potrošača. Ovakva kretanja upućuju na nastavak umjernijeg rasta osobne potrošnje i u drugom tromjesečju 2008.

Investicijska potrošnja

Investicije u fiksni kapital u posljednjem tromjesečju 2007. bile su za 4,0% veće u odnosu na isto razdoblje 2006., a njihov doprinos realnom rastu BDP-a iznosio je 1,2 postotna boda. Kao i kod osobne potrošnje, kako se bližio kraj 2007., rast investicijske potrošnje se usporavao. Ostvarena stopa rasta investicija u fiksni kapital u posljednjem tromjesečju prošle godine bila je uvelike podržana investicijskom aktivnošću države u građevinske objekte, ponajprije u prometnu infrastrukturu.

Visoke stope rasta proizvodnje i uvoza investicijskih dobara te snažna građevinska aktivnost zabilježena u siječnju i veljači upućuju na oživljavanje investicijske potrošnje u prvom

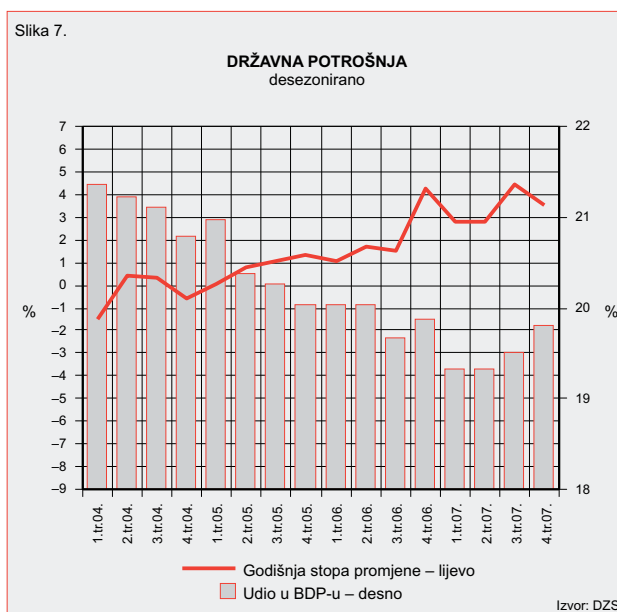

tromjesečju 2008. Iznimno visok porast građevinskih radova na zgradama u promatranom razdoblju pokazuje da su jačanje investicijske aktivnosti ponajviše poticala trgovačka društva. Budući da se u posljednjih godinu dana rast realnih plasmana domaćih poslovnih banka ovom sektoru kontinuirano usporavao, čini se da je spomenuto jačanje investicija u fiksni kapital financirano iz drugih izvora (zaduživanje u inozemstvu, dokapitalizacija, vlastita sredstva). Kako su istodobno porasli i radovi na ostalim građevinama, pojačanoj investicijskoj potrošnji vjerojatno je djelomično pridonijela i država. U suprotnom smjeru djelovalo je slabljenje investicija u stambene objekte kućanstava, pokazatelji čega su slabljenje rasta stambenih kredita u promatranom razdoblju, smanjenje broja izdanih odobrenja za gradnju stanova kao i smanjenje razine planiranih ulaganja stanovništva u nekretnine (prema Anketi pouzdanja potrošača).

Državna potrošnja

Četvrto tromjesečje 2007. godine obilježeno je usporavanjem godišnjeg rasta državne potrošnje (3,7%) u odnosu na prethodno razdoblje (4,4%), iako valja naglasiti da je rast u odnosu na povijesne podatke bio relativno visok. Budući da se u promatranom razdoblju realni godišnji rast naknada zaposlenima ubrzao, slabiji rast državne potrošnje u potpunosti je rezultat kretanja izdataka za korištenje dobara i usluga. Istodobno, doprinos državnih izdataka za tekuću potrošnju ostao je jednak onome u trećem tromjesečju, što je posljedica uobičajenog povećanja udjela državne potrošnje u ukupnom BDP-u potkraj godine.

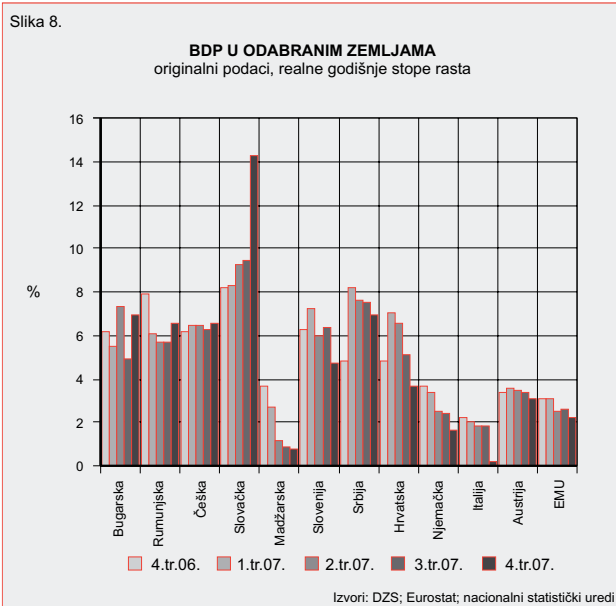
Podaci o rashodima središnje države za siječanj i veljaču tekuće godine upućuju na znatno usporavanje državne potrošnje. Tako su realni izdaci za naknade zaposlenima te za korištenje dobara i usluga u promatranom razdoblju imali negativne stope rasta na godišnjoj razini. Takva su kretanja očekivana jer je prema Zakonu o proračunu u promatranom razdoblju na snazi bilo privremeno financiranje države, tijekom

kojega se državni rashodi ograničavaju na četvrtinu ukupno ostvarenih prihoda u prethodnoj godini. Iz toga slijedi da će doprinos državne potrošnje realnom rastu BDP-a u prvom tromjesečju 2008. vjerojatno biti negativan.

Neto inozemna potražnja

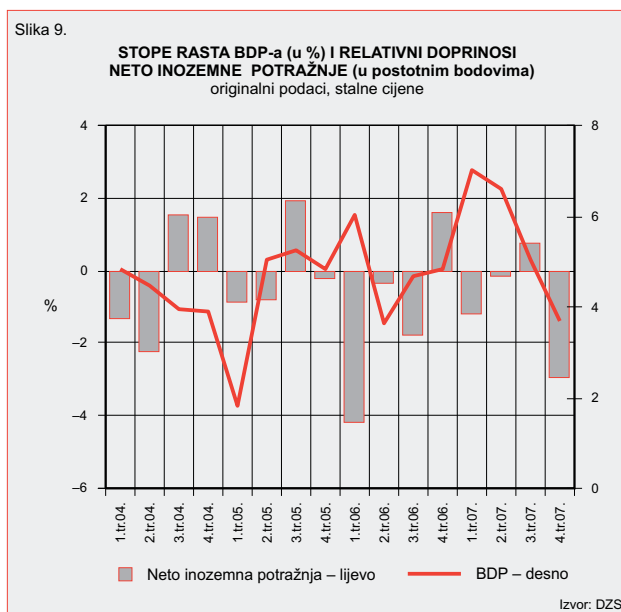
U gotovo svim zemljama koje su značajni hrvatski trgovinski partneri tijekom posljednjeg tromjesečja 2007. moglo se primijetiti usporavanje gospodarskog rasta praćeno padom potrošačkog optimizma. Prema dostupnim podacima Eurostata i nacionalnih statističkih ureda realni rast BDP-a u eurozoni tijekom četvrtog je tromjesečja prošle godine iznosio 2,2% na godišnjoj razini, što je za 0,4 postotna boda manje nego u prethodnom razdoblju. Istodobno, analiza zemalja u okruženju pokazuje da je najsnažnije ubrzanje rasta ukupne gospodarske aktivnosti na godišnjoj razini u promatranom razdoblju ostvareno u Slovačkoj i Bugarskoj. S druge strane, s obzirom na njihovu važnost za hrvatski izvoz, posebno valja

istaknuti usporavanje dinamike BDP-a slovenskoga i srpskoga gospodarstva.

Takva su kretanja rezultirala slabljenjem inozemne potražnje za domaćom robom u četvrtom tromjesečju 2007., što je dovelo i do snažnog usporavanja realnog rasta ukupnog izvoza. Inozemna potražnja za domaćim uslugama, premda i nadalje relativno snažna, očekivano nije uspjela nadoknaditi nepovoljna kretanja u robnom izvozu, tako da je rast izvoza robe i usluga u promatranom razdoblju iznosio samo 2,1% na godišnjoj razini. Istodobno, domaća potražnja za robom i uslugama proizvedenima u inozemstvu bila je relativno stabilna, pa je godišnji rast ukupnog uvoza u promatranom razdoblju iznosio 6,0%. Navedena su kretanja u međunarodnoj razmjeni rezultirala visokim negativnim doprinosom kategorije neto izvoza rastu BDP-a u četvrtom tromjesečju prošle godine (2,9 postotnih bodova).

Prema tzv. brzjoj procjeni realnog rasta BDP-a koju objavljuje Eurostat ukupna gospodarska aktivnost u eurozoni tijekom prvog tromjesečja ove godine rasla je jednakim intenzi-

tetom kao i u posljednjem tromjesečju 2007. godine (2,2%). Istodobno, procjena godišnjeg rasta BDP-a za područje Europske unije pokazuje njegovo blago usporavanje, pa je BDP u prvom tromjesečju ove godine iznosio 2,4% (u posljednjem tromjesečju 2007. godine 2,7%). Rezultati anketnih istraživanja o pouzdanju potrošača i poslovnoj klimi u eurozoni, provedenih u prvim mjesecima tekuće godine, pokazuju kontinuirano slabljenje potrošačkoga i poslovnog optimizma u regiji, što će u kratkom roku zasigurno utjecati na intenzitet potražnje toga područja za domaćom robom i uslugama.

Nominalni podaci DZS-a o robnoj razmjeni s inozemstvom u prvom tromjesečju tekuće godine, međutim, upućuju na blagi oporavak inozemne potražnje za domaćim proizvodima, čemu su najviše pridonijele nove članice EU i zemlje u okružju. Ipak, iako je sezonski prilagođen rast izvoza robe u promatranom razdoblju bio visok, valja istaknuti kako je to djelomice posljedica baznog učinka. Promotrite li se pojedine kategorije proizvoda, najznačajnije ubrzanje rasta izvoza zabilježeno je kod netrajnih proizvoda za široku potrošnju. Također, valja spomenuti i povećan izvoz intermedijarnih proizvoda, čime je prekinuta stagnacija izvoza ove kategorije proizvoda primjetljiva u većem dijelu prošle godine. Istodobno, fizički i financijski pokazatelji kretanja turističke potražnje upućuju na nastavak povoljnih kretanja u izvozu usluga. S druge strane, kao rezultat jačanja domaće potražnje za investicijskim i potrošačkim dobrima uvoznog podrijetla te rasta cijena nafte na svjetskom tržištu, rast se robnog uvoza u prvom tromjesečju ubrzao na godišnjoj razini. S obzirom na opisana kretanja u međunarodnoj razmjeni i dominantan udio ukupnog uvoza u strukturi BDP-a u prvom tromjesečju, podaci DZS-a vjerojatno će pokazati negativan doprinos neto izvoza realnom rastu BDP-a u promatranom razdoblju.

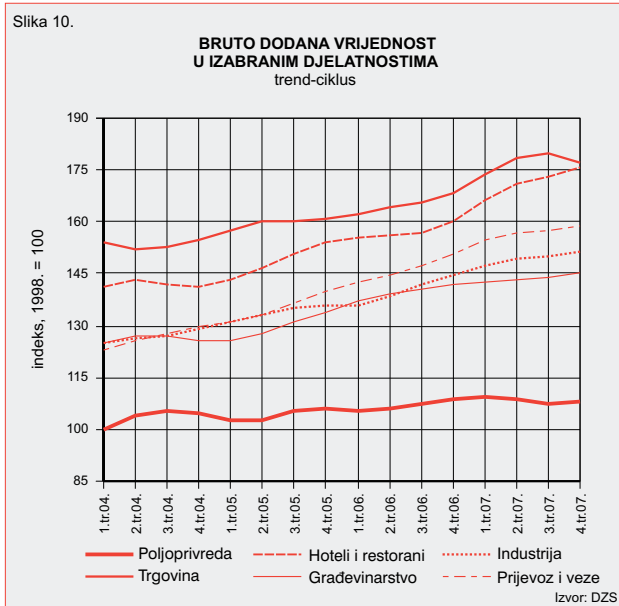
Proizvodnja

Prema proizvodnoj metodi obračuna BDP-a rast bruto dodane vrijednosti⁴ u gospodarstvu tijekom prošle godine iznosio je 5,6%, pri čemu se tijekom godine kontinuirano usporavao (sa 6,9% u prvom na 3,9% u četvrtom tromjesečju). Zamjetljivo sporijem formiranju BDV-a u posljednjem tromjesečju prošle godine najviše je pridonijelo usporavanje gospodarske aktivnosti u djelatnostima industrije i trgovine, što je rezultat slabljenja domaće i inozemne potražnje za gotovo svim kategorijama dobara. S druge strane, ubrzanje rasta BDV-a moglo se zamijetiti u djelatnosti građevinarstva te u javnim i društvenim djelatnostima⁵. Rast prihoda od indirektnih poreza u posljednjem je tromjesečju 2007. znatno usporen na godišnjoj razini, a istodobno su znatno porasle subvencije dane javnim i privatnim trgovačkim društvima, pa

4 U nacionalnim računima BDV se izražava u tzv. bazičnim cijenama, a BDP u tržišnim cijenama. Razlika između tih dviju vrijednosti je ukupan iznos poreza na proizvode umanjen za subvencije (neto indirektni porezi). Kako DZS u obračun BDP-a u stalnim cijenama ne uključuje kategoriju neto indirektnih poreza, ta se vrijednost može izračunati kao rezidual BDP-a i BDV-a izraženih u stalnim cijenama iz 1997. godine.

5 Obuhvaćaju djelatnosti klasificirane u područja L, M, N, O i P prema NKD-u iz 2002. godine.

Slika 10.

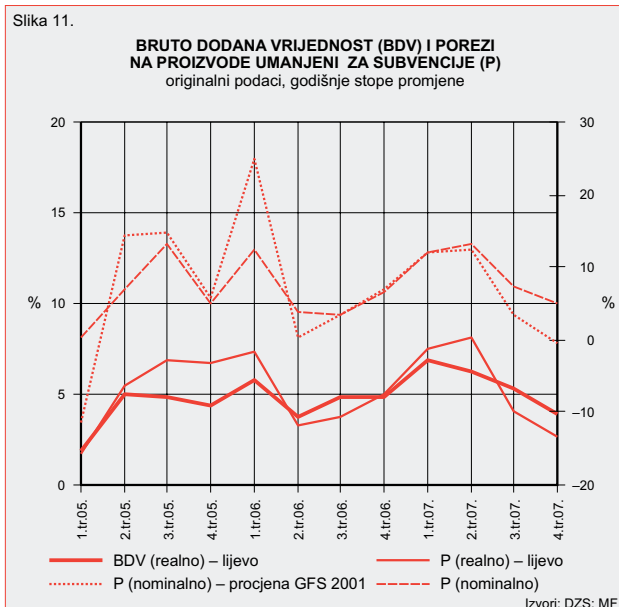
Industrija

U posljednjem tromjesečju 2007. rast BDV-a industrije dodatno je usporen pod utjecajem slabljenja svih sastavnica agregatne potražnje, pa je njegov godišnji rast u posljednja tri mjeseca bio umjeren te je iznosio 3,8%. Pritom je industrija realnom rastu ukupnog BDV-a pridonijela s 1,1 postotnim bodom, što je znatno manje u odnosu na prosječan doprinos te djelatnosti ostvaren u prva tri tromjesečja prošle godine (2,1 postotni bod). Budući da je industrija pojedinačno najvažnija gospodarska djelatnost, usporevanje njezina rasta glavni je uzrok slabijeg rasta ukupnog BDV-a gospodarstva u promatranom razdoblju.

Mjesečni podaci o fizičkom obujmu proizvodnje u industriji, sezonski i kalendarski prilagođeni, upućuju na relativno visok rast industrijske proizvodnje u prva četiri mjeseca 2008. godine (5,3%), potican ponajprije jačanjem domaće, a manjim dijelom i inozemne potražnje. Ipak, u ožujku i travnju primjetljivo je opadanje razina industrijske proizvodnje u odnosu na početak godine, praćeno usporevanjem njezinih godišnjih stopa rasta.

Glavni pokretač rasta ukupne industrijske proizvodnje u prva četiri mjeseca 2008. bila je prerađivačka industrija, čiji je godišnji rast u navedenom razdoblju iznosio 5,5%. Tomu su najviše pridonijele izdavačka i tiskarska djelatnost te proizvodnja hrane i pića, a najveći negativni doprinos bio je doprinos djelatnosti proizvodnje radiotelevizijskih i komunikacijskih aparata i opreme. Pod utjecajem jačanja građevinske aktivnosti proizvodnja u području rudarstva i vađenja u promatranom je razdoblju blago porasla u odnosu na razinu zabilježenu u posljednjem tromjesečju 2007. To je ponajprije rezultat rasta proizvodnje u vađenju ostalih ruda i kamena. U suprotnom smjeru djelovala su negativna kretanja u vađenju sirove nafte i zemnog plina, što se djelomično može povezati sa slabljenjem potražnje za proizvodima područja opskrbe energentima, uzrokovanog relativno povoljnim vremenskim prilikama na početku godine. U tom je području industrije tijekom prva četiri mjeseca ove godine zabilježeno smanjenje obujma proizvodnje u odnosu na razinu ostvarenu kra-

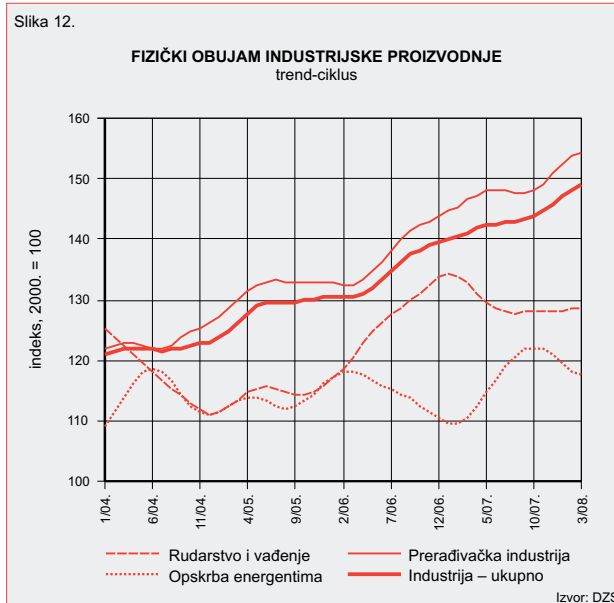
Slika 11.

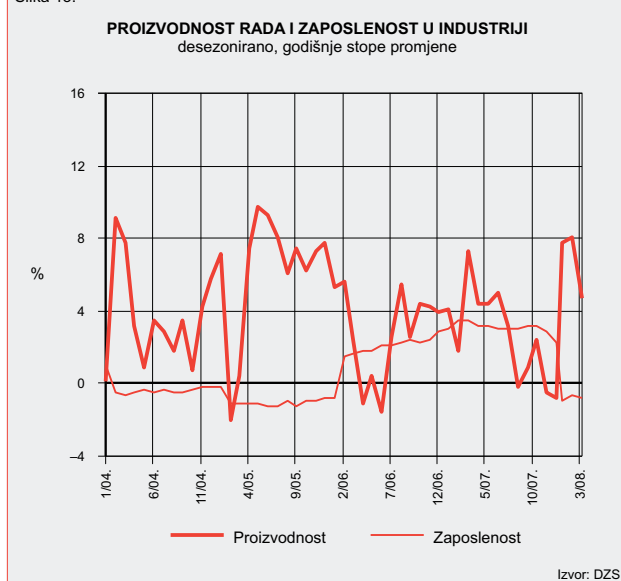
je kao rezultat toga rast BDV-a u promatranom razdoblju bio veći od rasta BDP-a.

Povoljna kretanja u većini gospodarskih djelatnosti tijekom prvog tromjesečja 2008., potaknuta jačanjem i domaće i inozemne potražnje, upućuju na ubrzanje godišnjeg rasta BDV-a početkom godine. Čini se da je rast ukupne dodane vrijednosti u promatranom razdoblju uvelike bio određen snažnim rastom industrijske proizvodnje i građevinske aktivnosti. Također, visok rast fizičkih i financijskih pokazatelja turističke potražnje, koji će vjerojatno rezultirati ubrzanim rastom BDV-a djelatnosti hotela i restorana, te snažan rast robnoga i putničkog prijevoza povoljno su utjecali na dinamiku BDV-a u prvom tromjesečju ove godine. Istodobno je u suprotnom smjeru vjerojatno djelovalo slabljenje rasta dodane vrijednosti djelatnosti trgovine, na što upućuje očito usporevanje realnoga godišnjeg rasta prometa u maloprodaji.

Slika 12.

Slika 13.

jem prošle godine, iako valja spomenuti da je zbog izrazitoga baznog učinka njegova godišnja stopa rasta bila razmjerno visoka.

Od 2006. godine zamjetljiv je kontinuirani rast proizvodnosti rada u industriji praćen relativno stabilnim rastom broja zaposlenih u toj djelatnosti. Početkom 2008. zabilježen je iznimno snažan godišnji rast proizvodnosti rada u industriji (6,9% prema desezoniranim podacima), koji je djelomice odraz učinka baznog razdoblja proizašlog iz razlike između konačnih i privremenih podataka o broju zaposlenih osoba. Treba imati na umu kako podaci DZS-a o zaposlenima po djelatnostima u pravilu podcjenjuju stvarni broj zaposlenih osoba, pa valja očekivati korekciju dinamike proizvodnosti rada u industriji naniže.

Trgovina

Kretanje BDV-a djelatnosti trgovine tijekom posljednjeg tromjesečja 2007. bilo je ponajviše posljedica slabije potroš-

nje kućanstava. Tako je rast realne bruto dodane vrijednosti trgovine tijekom posljednjeg tromjesečja iznosio 4,8%, što je znatno manje od ostvarenja u prva tri tromjesečja prošle godine. U skladu s tim doprinos trgovine (0,7 postotnih bodova) formiranju ukupnog BDV-a u promatranom je razdoblju također bio znatno manji nego u ostatku godine.

Prvo tromjesečje ove godine obilježilo je usporavanje godišnjeg rasta ukupnoga realnog prometa u trgovini na malo, što je odraz učinka baznog razdoblja. Tako je godišnja stopa rasta ukupnoga realnog prometa u trgovini na malo (sezonski prilagođena) u prvom tromjesečju pala na samo 1,8%.

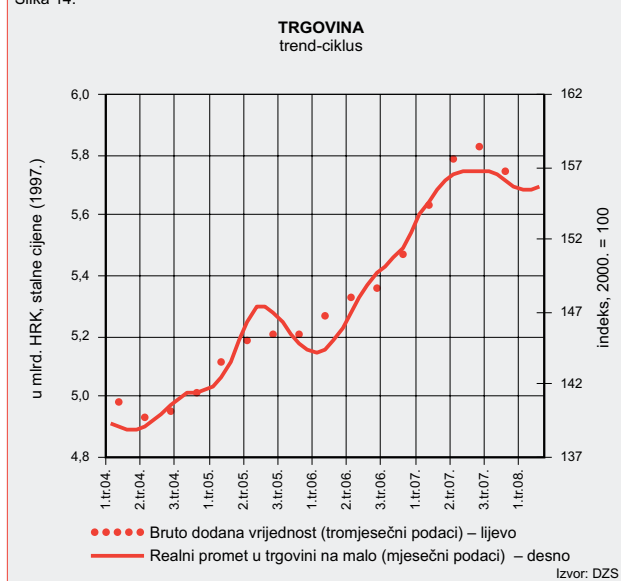
U prvom tromjesečju tekuće godine ostvaren je snažan realni rast trgovine motornim gorivima i mazivima, što je dalo najveći doprinos ukupnom realnom rastu maloprodaje u tom razdoblju. Istodobno, zabilježen je i oporavak godišnje stope rasta prometa u trgovini motornim vozilima, potaknut, čini se, jačanjem potražnje i fizičkih i pravnih osoba. Od ostalih trgovačkih struka, čija je pretežna djelatnost trgovina na malo, valja spomenuti znatan doprinos trgovine živim namirnicama i odjevnim predmetima.

Pojačana kolebljivost zabilježenih razina ukupnog prometa u trgovini na malo, očita na kraju prošle i u prvom tromjesečju ove godine, može se djelomično povezati s rastućim inflatornim pritiscima i nepovoljnim kretanjima na tržištu kapitala. Čini se da je, zbog snažne korekcije cijena na tom tržištu, velik broj malih ulagača odlučio povući svoja sredstva iz ovog oblika štednje. Pritom je veći dio tih sredstava položen kod poslovnih banaka u obliku oročenih depozita, a manji je dio usmjeren na financiranje tekuće potrošnje.

Građevinarstvo

Formiranje BDV-a djelatnosti građevinarstva u posljednjem je tromjesečju 2007. ponajviše bilo poticano pojačanim investicijama države (poglavito u prometnu infrastrukturu). Tako se stopa rasta dodane vrijednosti ove djelatnosti s 2,3% u trećem ubrzala na 3,0% u posljednjem tromjesečju 2007. Istodobno je njezin doprinos realnom rastu ukupne bruto dodane vrijednosti ostao relativno nizak (0,2 postotna boda).

Slika 14.

Slika 15.

Fizički obujam građevinskih radova⁶, sezonski prilagođen, u prva je dva mjeseca ove godine snažno porastao u odnosu na isto razdoblje lani (12,0%), a pratio ga je i zamjetljiv godišnji porast broja zaposlenih u ovoj djelatnosti. To je ponajprije rezultat snažnog jačanja radova na zgradama, u čijoj strukturi dominira izgradnja zgrada koje nisu namijenjene stanovanju (one uključuju poslovne prostore, turističke, zdravstvene, kulturne i sportske objekte). S obzirom na visoke vrijednosti neto narudžbi na kraju 2007., praćene jačanjem poslovnog optimizma građevinarstva na početku godine (prema konjunktornom testu Privrednog vjesnika), povoljna kretanja u građevinarstvu mogla bi se nastaviti i u idućim mjesecima. Ipak, kontinuirano usporavanje rasta stambenih kredita i opadanje planiranih investicija stanovništva u nekretnine, praćeno snažnim usporavanjem rasta izdanih odobrenja za izgradnju stanova, upućuju na nastavak slabljenja ulaganja u stambeni fond. Uz to, u 2008. se godini očekuje slabija investicijska potrošnja države, pa bi druga polovina godine mogla donijeti vidljivo slabljenje pozitivnih kretanja, koja sada karakteriziraju ovu djelatnost.

Ugostiteljstvo

Bruto dodana vrijednost djelatnosti hotela i restorana u posljednjem je tromjesečju 2007. nastavila snažno rasti (9,5% na godišnjoj razini), potvrđujući uspješnu turističku godinu. Budući da kretanja u ovoj djelatnosti ne pokazuju cjelokupni utjecaj turističke potrošnje na formiranje ukupnog BDV-a, ostvareni doprinos hotela i restorana od 0,2 postotna boda podcjenjuje stvarni utjecaj turizma na gospodarsku aktivnost.

Fizički i financijski pokazatelji turističke potražnje upućuju na nastavak njezina jačanja u razdoblju od siječnja do ožujka 2008. te se, u skladu s tim, u navedenom razdoblju može očekivati snažan rast BDV-a djelatnosti hotela i restorana. Ukupni broj ostvarenih noćenja turista porastao je za 21,8%,

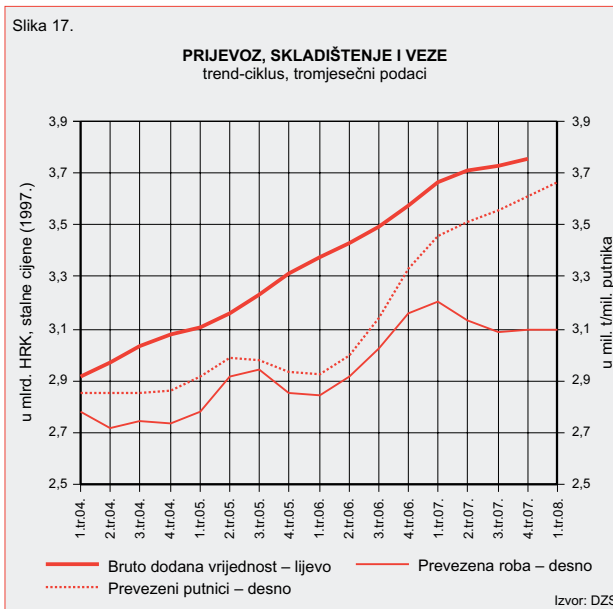

6 Indeks fizičkog obujma građevinskih radova zasniva se na stvarno odrađenim satima radnika na gradilištima.

a broj njihovih dolazaka za 14,1% u odnosu na isto razdoblje prošle godine. Istodobno, prihodi od turizma zabilježeni u platnoj bilanci, izraženi u eurima, porasli su za 17,3%. Ipak, valja istaknuti da su ovako dobra ostvarenja u prvom tromjesečju ove godine djelomično posljedica toga što je ove godine Uskrs bio u ožujku, a ne u travnju kao prošle godine. To je u promatranom razdoblju rezultiralo i većim udjelom stranih turista u ukupnoj strukturi gostiju u prvom tromjesečju 2008. od onoga zabilježenog u istom tromjesečju lani.

Prijevoz i veze

U četvrtom tromjesečju prošle godine nastavljeno je usporavanje rasta BDV-a djelatnosti prometa, skladištenja i veza, ponajviše pod utjecajem slabljenja robnog prijevoza. Tako je u razdoblju od listopada do prosinca 2007. rast dodane vrijednosti ove djelatnosti bio umjeren (4,8%), a realnom rastu ukupne dodane vrijednosti gospodarstva pridonio je 0,5 postotnih bodova.

Djelomično potaknut povoljnim kretanjima u turizmu, u prvom tromjesečju 2008., prema desezoniranim podacima, zabilježen je relativno snažan porast putničkog prijevoza, mjereno i brojem prevezenih putnika i putničkim kilometrima (4,3%, odnosno 9,6%, oboje na godišnjoj razini). Pritom valja istaknuti snažan porast željezničkoga i zračnog prijevoza. Istodobno je i prijevoz robe, mjereno u tonskim kilometrima⁷, vrlo snažno porastao, što se može povezati s jačanjem industrijske proizvodnje i međunarodne razmjene u promatranom razdoblju.

U telekomunikacijskim uslugama dodatno je ubrzano io-

7 U siječnju 2008. provedena je revizija istraživanja o cestovnom prijevozu robe u javnom prijevozu i za vlastite potrebe. Pritom su podaci u potpunosti usklađeni s propisima EU te nisu usporedivi s prethodnim godinama (vidi priopćenje DZS-a: "Transport i komunikacije u prvom tromjesečju 2008." objavljeno 12. svibnja 2008.). Budući da je udio cestovnog prometa u robnom prijevozu mjereno tonskim kilometrima relativno malen (oko 7,0%), za razliku od njegova udjela u prijevozu robe mjereno u tonama (oko 50,0%), ta se vremenska serija može koristiti kao relativno pouzdan pokazatelj kretanja u robnom segmentu djelatnosti prijevoza.

nako snažno smanjenje broja utrošenih minuta, koje već dulje vrijeme karakterizira nepokretnu mrežu. S druge strane, broj utrošenih minuta u pokretnoj mreži nastavio je snažno rasti potican pojačanom konkurencijom pružatelja usluga mobilne telefonije, praćenom snažnom marketinškom aktivnošću, padom cijena razgovora te uvođenjem dodatnih korisničkih usluga.

Tržište rada

Rezultati Ankete o radnoj snazi za posljednje tromjesečje 2007. godine upućuju na povećanje nezaposlenosti i smanjenje zaposlenosti u odnosu na tromjesečje prije. No promatraju li se navedeni pokazatelji na godišnjoj razini, ostvarenja za 2007. godinu potvrđuju trend smanjivanja broja nezaposlenih i povećavanja broja zaposlenih osoba vidljiv još od 2001. godine. Pozitivna kretanja nastavljen su i na početku ove godine, na što upućuju administrativni podaci dostupni za to razdoblje. Prema podacima HZZ-a trend smanjivanja nezaposlenosti nastavljen je, a prema privremenim podacima DZS-a kao i prema podacima o broju osiguranika HZMO-a ukupna je zaposlenost porasla, te je tako zabilježen nastavak pozitivnih ostvarenja iz prethodnih razdoblja.

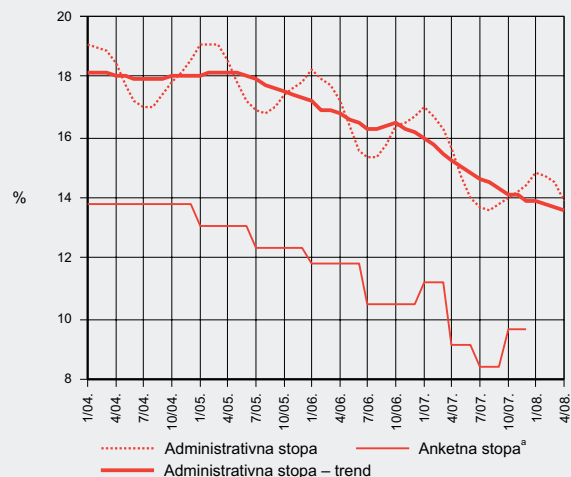
Ubrzavanje godišnjeg rasta nominalnih plaća i znatnije ubrzanje godišnjeg rasta indeksa potrošačkih cijena rezultirali su blagim usporavanjem rasta realnih plaća na godišnjoj razini, promatrajući u bruto i neto iznosu.

Nezaposlenost i zapošljavanje

Prema rezultatima Ankete o radnoj snazi objavljenoj krajem svibnja 2008. godine četvrto tromjesečje prošle godine obilježilo je povećanje nezaposlenosti i smanjenje zaposlenosti u odnosu na iste pokazatelje za treće tromjesečje. Međutim, promatra li se cijela 2007. godina, nezaposlenih je osoba bila prosječno 171 tisuća, tj. za 27,5 tisuća ili 13,9% manje nego u 2006. godini, što znači da je nastavljen trend smanjivanja broja nezaposlenih osoba prisutan još od 2001. godine.

Slika 18.

ADMINISTRATIVNA I ANKETNA STOPA NEZAPOSENOSTI

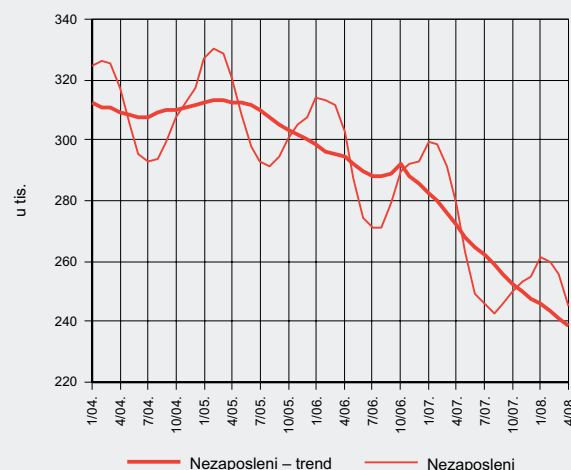

^a Od početka 2007. godine Anкета o radnoj snazi objavljuje se prema tromjesečnoj dinamici.

Izvor: DZS

Slika 19.

NEZAPOSENOSTI U EVIDENCIJI HRVATSKOG ZAVODA ZA ZAPOSŁJAVANJE

Izvor: HZZ

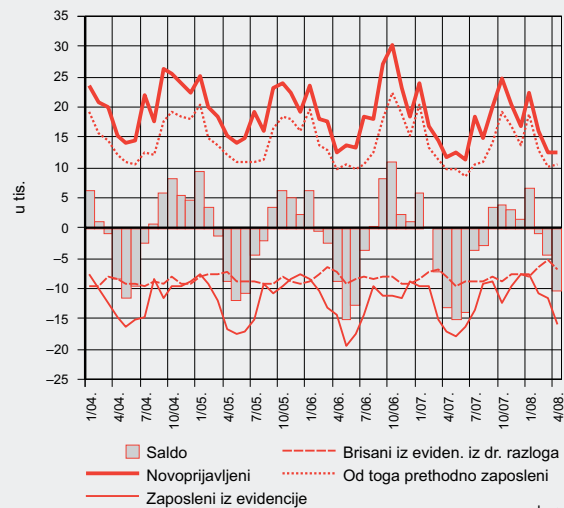
Stopa anketne nezaposlenosti u posljednjem je tromjesečju 2007. iznosila 9,7%, pa se prosjek za cijelu godinu spustio na 9,6% (s 11,2% u 2006. godini).

Trend smanjivanja registrirane nezaposlenosti, prisutan od početka 2005., nastavljen je i na početku 2008. godine. Tako je tijekom prva tri mjeseca ove godine u evidenciji HZZ-a bilo za 37,6 tisuća, tj. 12,7% manje registriranih nezaposlenih osoba nego u istom razdoblju prošle godine. Prosječna stopa registrirane nezaposlenosti u prvom je tromjesečju 2008. godine iznosila 14,7%, što je za 2 postotna boda manje u odnosu na stanje u prvom tromjesečju 2007. godine. Na kraju travnja u evidenciji HZZ-a bilo je registrirano 245.205 nezaposlenih osoba, pa je travanj treći uzastopni mjesec u kojemu je zabilježeno smanjenje nezaposlenosti na mjesečnoj razini.

Na kretanje razine registrirane nezaposlenosti tijekom prvog tromjesečja 2008. godine utjecalo je smanjenje priljeva nezaposlenih osoba u evidenciju HZZ-a. U prvom tromjesečju ove godine u evidenciju nezaposlenih HZZ-a prijavljeno je 50,9 tisuća osoba, što je bilo manje i u odnosu na prvo i u

Slika 20.

PROMJENE U REGISTRIRANOJ NEZAPOSENOSTI

Izvor: HZZ

odnosu na posljednje tromjesečje 2007. godine.

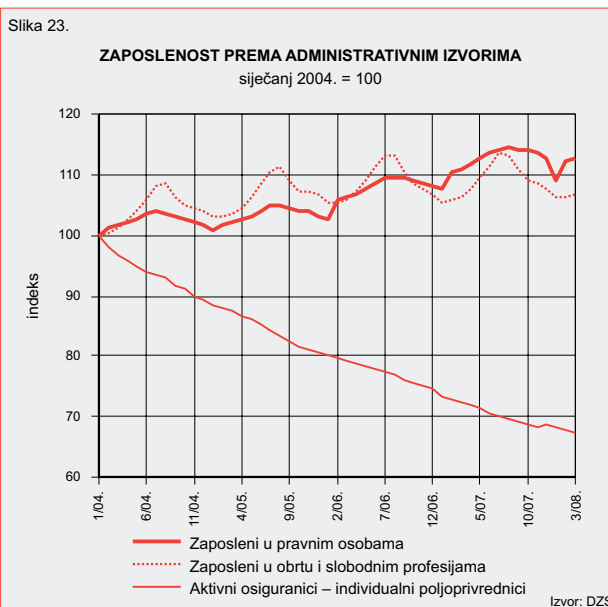
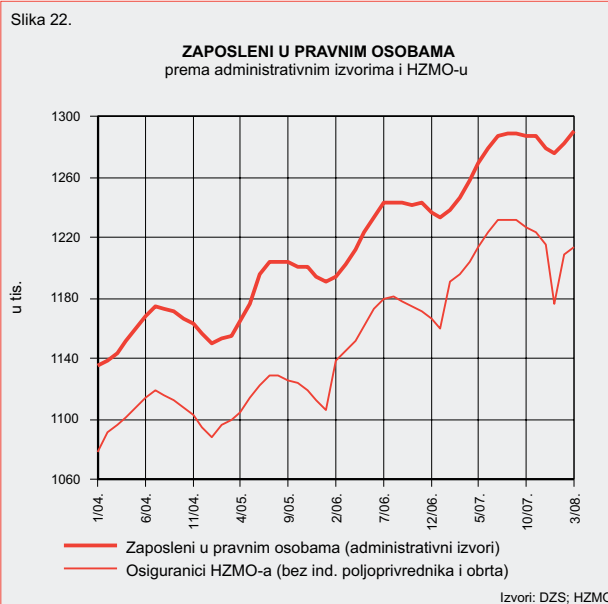
S druge strane, odljevi iz evidencije, koji se odnose na osobe zaposlene iz evidencije i osobe izbrisane iz evidencije iz drugih razloga osim zapošljavanja, u prvom su se tromjesečju ove godine povećali u odnosu na kraj 2007. Tome je najviše pridonijelo pojačano zapošljavanje iz evidencije tijekom prvog tromjesečja kad su ukupno zaposlene 30,2 tisuće osoba, što se može objasniti uobičajenim sezonskim učincima, ali to ipak nije bilo dovoljno da znatnije utječe na isti pokazatelj na godišnjoj razini. Broj osoba izbrisanih iz evidencije iz drugih razloga osim zapošljavanja u prvom tromjesečju ove godine nastavio se kretati na niskoj razini.

Zaposlenost

Osim na povećanje nezaposlenosti na tromjesečnoj razini, posljednji dostupni rezultati Ankete o radnoj snazi upućuju na smanjenje zaposlenosti, koje se nije snažnije odrazilo na trend povećavanja ukupne zaposlenosti na godišnjoj razini. Tako je tijekom 2007. godine prosječan broj zaposlenih osoba bio 1,615 milijuna, što je povećanje od 28,5 tisuća (1,8%) u odnosu na godinu prije. Pritom je zabilježeno i povećanje anketne stope zaposlenosti, s 43,6% u 2006. na 44,1% u 2007. godini.

Tijekom prvog tromjesečja ukupna je zaposlenost prema privremenim podacima DZS-a, koji su proteklih godina uvelike podcjenjivali rast zaposlenosti, povećana za 1,8% u odnosu na isto razdoblje 2007. godine. Prosječno je bilo zaposleno 1,507 milijuna osoba, ali kako je spomenuta godišnja stopa rasta proizašla iz revidiranih podataka o zaposlenosti za razdoblje do siječnja 2008. godine i privremenih podataka nakon toga, vjerojatno će nakon revizije koja se očekuje u travnju 2009. godine ta stopa biti povećana. Osim privremenih podataka DZS-a, na rast zaposlenosti upućuju i podaci o broju osiguranika HZMO-a, prema kojima se njihov broj u navedenom razdoblju povećavao jednakim intenzitetom kao i u cijeloj 2007. godini (2,7% na godišnjoj razini).

Kao i u prošloj godini, prema podacima DZS-a rast broja zaposlenih u pravnim osobama ostvaren u razdoblju od siječ-

nja do ožujka ove godine najviše je pridonio rastu ukupne zaposlenosti. Broj zaposlenih u obrtu i slobodnim profesijama u promatranom je razdoblju na godišnjoj razini blago uvećan, dok je broj individualnih poljoprivrednika koji su aktivni osiguranici HZMO-a nastavio padati te je tako poništio mali, ali pozitivan doprinos rasta zaposlenih u obrtu i slobodnim profesijama ukupnom rastu zaposlenosti.

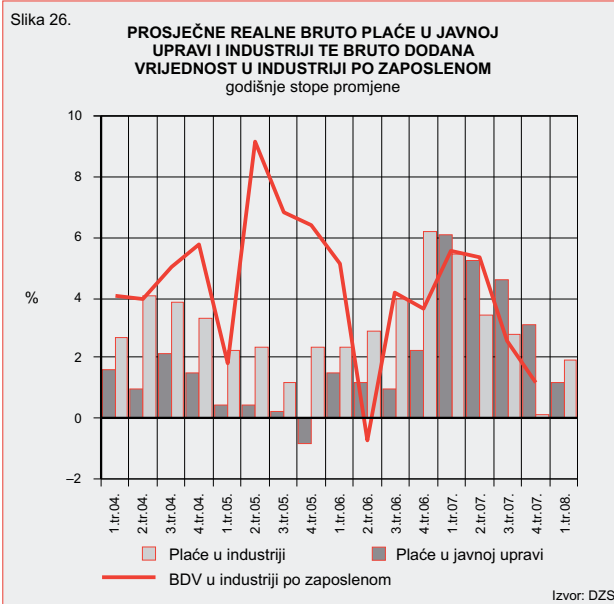
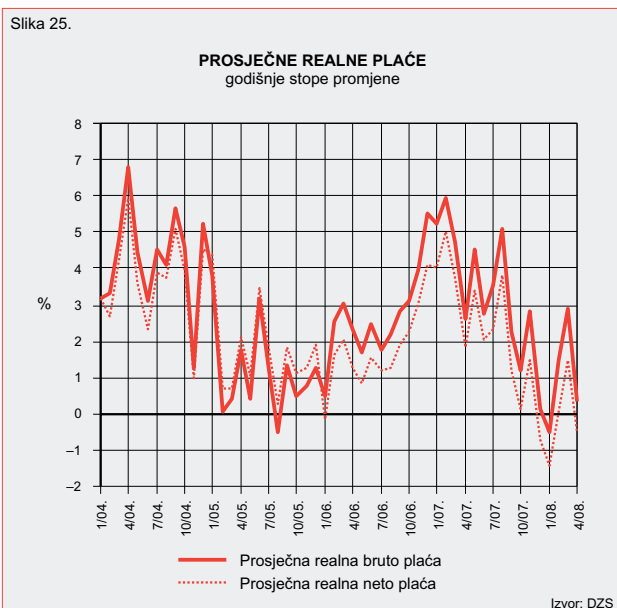
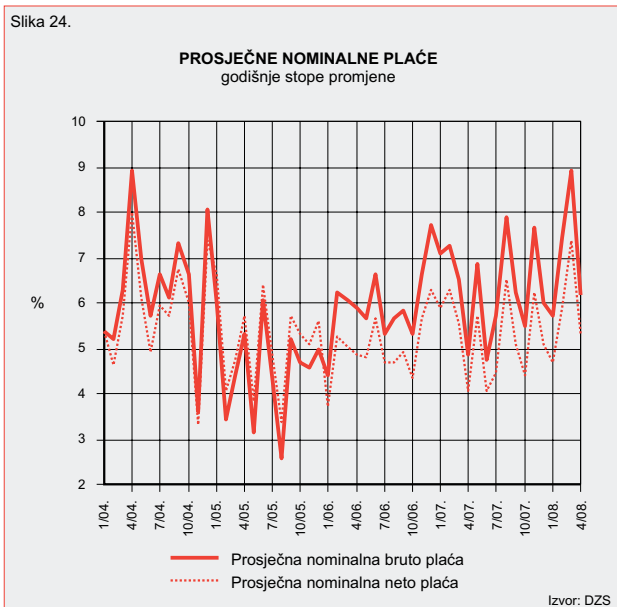
Promatra li se struktura ukupne zaposlenosti po djelatnostima, najznačajnije povećanje zaposlenosti tijekom prvog tromjesečja 2008. godine, na godišnjoj razini, ostvareno je u poslovanju nekretninama, iznajmljivanju i poslovnim uslugama, trgovini na veliko i malo te financijskom posredovanju. Na razini ukupne javne uprave zabilježen je visok godišnji rast zaposlenosti (5,1 tisuća, tj. 1,7%), čemu su pridonijela pozitivna kretanja u svim trima njezinim djelatnostima (uža javna uprava, obrazovanje te zdravstvena zaštita i socijalna skrb). S druge strane, najveće smanjenje zaposlenosti, na godišnjoj razini, ostvareno je u rudarstvu i vađenju te prerađivačkoj industriji.

Plaće i troškovi rada

Nakon usporavanja tijekom siječnja rast se nominalnih plaća isplaćenih u veljači i ožujku ubrzao na godišnjoj razini. Promatra li se na razini tromjesečja, godišnja stopa rasta prosječne nominalne plaće isplaćene u prvom tromjesečju iznosila je 7,3% u bruto iznosu te 6% u neto iznosu. Ostvarene vrijednosti kretanja nominalnih plaća su više od onih zabilježenih u posljednjem tromjesečju prošle godine. Osim navedenog rasta nominalnih plaća, u istom je razdoblju zabilježeno godišnje ubrzavanje rasta indeksa potrošačkih cijena, što je rezultiralo blagim usporavanjem rasta realnih plaća u odnosu na kraj prošle godine.

Godišnja stopa rasta prosječne realne bruto plaće isplaćene u prvom tromjesečju 2008. godine iznosila je 1,3%, što je neznatno manje u odnosu na posljednja tri mjeseca prošle godine, dok se godišnji rast prosječne realne neto plaće u istom razdoblju primjetnije usporio.

Znatnije usporavanje godišnjeg rasta prosječne realne bru-

to plaće zabilježeno je u prvom tromjesečju ove godine u privatnom sektoru, i to kod hotela i restorana, rudarstva i vađenja te financijskog posredovanja, pri čemu je u prvim dvjema djelatnostima ostvarena negativna godišnja stopa promjene. Nasuprot tome, rast se realnih bruto plaća u poslovanju nekretninama, iznajmljivanju i poslovnim uslugama te prerađivačkoj industriji ubrzao. Na razini javne uprave (uključujući obrazovanje te zdravstvenu zaštitu i socijalnu skrb) u prvom su tromjesečju realne bruto plaće također usporeno rasle, ali to je usporavanje rasta bilo slabijeg intenziteta nego u privatnom sektoru.

Godišnji rast prosječne realne bruto plaće u industriji ubrzan je s 0,2% u posljednjem tromjesečju 2007. na 1,9% u prvom tromjesečju ove godine, a tome su pridonijela ostvarenja u prerađivačkoj industriji te opskrbi električnom energijom, plinom i vodom. Rast proizvodnosti rada u industriji, mjeren rastom bruto dodane vrijednosti u toj djelatnosti, u stalnim cijenama, po zaposlenom, u posljednjem je tromjesečju 2007. iznosio 1,2%, odnosno bio je veći od rasta realne bruto plaće u tom razdoblju.

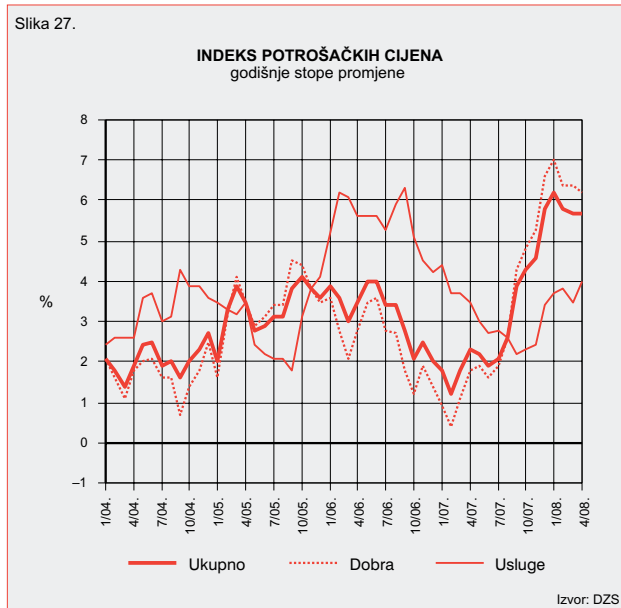
Cijene

Nakon što je u siječnju 2008. dosegla 6,2%, godišnja se stopa inflacije potrošačkih cijena stabilizirala te se u travnju spustila na 5,7%, što je blago usporavanje u odnosu na kraj 2007. godine. Godišnja stopa promjene temeljne inflacije, pri čijem se izračunavanju isključuju cijene poljoprivrednih proizvoda i administrativno regulirane cijene, povećala se tijekom prva četiri mjeseca ove godine za 0,3 postotna boda – s 5,0% u prosincu 2007. na 5,3% u travnju 2008. godine. Najveći utjecaj na povećanje temeljne inflacije u promatranom razdoblju imalo je ubrzanje godišnje stope rasta cijene kruha i proizvoda od žitarica.

Promatra li se struktura indeksa potrošačkih cijena prema pet glavnih kategorija⁸, može se primijetiti da je na blago

⁸ Dobra i usluge uključeni u izračun indeksa potrošačkih cijena mogu biti

Slika 27.

usporavanje ukupne inflacije tijekom prva četiri mjeseca ove godine najviše utjecalo smanjenje godišnje stope rasta cijena svježih prehrambenih proizvoda⁹. Suprotan učinak na kretanje inflacije imao je rast godišnje stope promjene cijena prerađenih prehrambenih proizvoda, usluga, energije i industrijskih neprehrambenih proizvoda bez energije. Tijekom prva četiri mjeseca ove godine uvozni inflatorni pritisci bili su vrlo izraziti, a ogledali su se ponajprije u porastu cijena sirove nafte i nekih drugih sirovina na svjetskom tržištu, koji je bio snažniji nego u istom razdoblju 2007. Te je pritiske djelomično ublažila znatna aprecijacija tečaja kune prema američkom dolaru. Na kretanje inflacije potrošačkih cijena u domaćem gospodarstvu povoljno je utjecala i blaga aprecijacija tečaja kune prema euru. Takvo kretanje tečaja stabilizira inflacijska očekivanja, cijene potrošačkih i intermedijarnih proizvoda te sirovina koje se uvoze iz eurozone. Posljednji dostupni podaci pokazuju da je godišnja stopa rasta proizvodnosti rada u industriji bila veća od godišnje stope rasta prosječne nominalne neto plaće u prvom tromjesečju ove godine, tako da inflatorni pritisci iz toga izvora nisu bili prisutni.

Rast cijena svježih prehrambenih proizvoda tijekom prva četiri mjeseca 2008. godine bio je slabije izražen nego njihov rast u istom razdoblju 2007., tako da se njihova godišnja stopa promjene smanjila s 9,3% u prosincu 2007. na 5,7% u travnju 2008. Tome je najviše pridonijelo znatno usporavanje godišnje stope rasta cijena povrća. Doprinos svježih prehrambenih proizvoda ukupnoj inflaciji potrošačkih cijena u promatranom se razdoblju smanjio za 0,5 postotnih bodova.

Rast cijena prehrambenih proizvoda na svjetskom tržištu,

grupirani prema nekoliko različitih klasifikacija. U skladu s međunarodnom klasifikacijom osobne potrošnje prema namjeni – COICOP (engl. *Classification of Individual Consumption by Purpose*) ukupna košarica proizvoda podijeljena je u dvanaest osnovnih grupa proizvoda. Osim toga, postoji i klasifikacija koja ukupnu košaricu proizvoda dijeli u pet glavnih kategorija koje čine relativno homogeni proizvodi. To su svježi prehrambeni proizvodi, prerađeni prehrambeni proizvodi, energija, industrijski neprehrambeni proizvodi bez energije i usluge. Tom drugom klasifikacijom koristi se i Europska središnja banka pri analizi kretanja inflacije potrošačkih cijena, a u HNB-u se primjenjuje prvi put u ovom broju Biltena HNB-a.

9 Svježi prehrambeni proizvodi uključuju meso, ribe, voće i povrće.

Tablica 1. Indeks potrošačkih cijena, klasifikacija osobne potrošnje prema namjeni, godišnje stope promjene

	Ponderi 08.	XII.07.	I.08.	II.08.	III.08.	IV.08.
Ukupno	100,0	5,8	6,2	5,8	5,7	5,7
Prehrana i bezalkoholna pića	31,8	10,7	11,2	9,9	9,6	9,6
Alkoholna pića i duhan	5,5	6,4	6,5	6,4	6,6	7,1
Odjeća i obuća	8,4	5,1	3,9	3,8	3,8	3,2
Stanovanje, voda, energ., plin i dr.	14,2	3,9	4,9	4,8	4,7	4,6
Pokuštvo, oprema za kuću i dr.	5,3	3,0	3,4	3,8	4,0	4,5
Zdravstvo	2,8	1,3	4,2	3,8	3,9	5,5
Promet	11,4	4,7	5,7	5,5	5,7	5,0
Komunikacije	4,2	-0,3	-1,3	-1,3	-1,3	-1,3
Rekreacija i kultura	6,1	1,8	1,9	1,2	0,3	0,2
Obrazovanje	1,0	2,3	2,3	2,8	2,8	2,8
Ugostiteljske usluge	3,5	2,4	3,0	3,8	5,0	5,2
Ostala dobra i usluge	5,8	4,4	3,7	3,9	4,0	4,4
Dobra	76,9	6,6	7,0	6,4	6,4	6,2
Usluge	23,1	3,4	3,7	3,8	3,5	4,0

Izvor: DZS

Tablica 2. Indeks potrošačkih cijena, klasifikacija u pet glavnih kategorija proizvoda, godišnje stope promjene

	XII.07.	I.08.	II.08.	III.08.	IV.08.
Ukupno	5,8	6,2	5,8	5,7	5,7
Energija	5,2	6,4	6,2	6,3	5,6
Svježi prehrambeni proizvodi	9,3	9,1	6,7	5,9	5,7
Prerađeni prehrambeni proizvodi	10,5	11,4	11,2	11,4	11,6
Industrijski neprehrambeni proizvodi bez energije	2,8	3,3	3,3	3,2	3,1
Usluge	3,4	3,7	3,8	3,5	4,0

^a Podaci za pet glavnih kategorija indeksa potrošačkih cijena su preliminarni.
Izvor: DZS

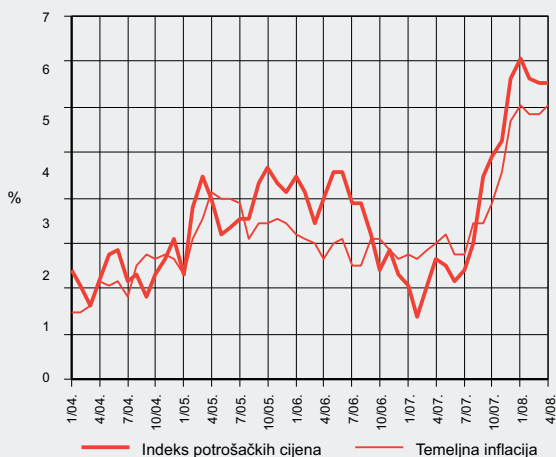
praćen rastom cijena energije, koji je znatno pridonio poskupljenju prerađenih prehrambenih proizvoda na domaćem tržištu u drugoj polovini 2007., nastavio je utjecati na rast cijena tih proizvoda tijekom prva četiri mjeseca 2008. Godišnja stopa promjene cijena prerađenih prehrambenih proizvoda tako je s 10,5% u prosincu 2007. porasla na 11,6% u travnju 2008. Najveći doprinos spomenutom rastu imalo je poskupljenje kruha i proizvoda od žitarica, pri čemu se njihova godišnja stopa rasta ubrzala s 10,0% zabilježenih u prosincu 2007. na 17,1% u travnju 2008. Nasuprot tome, tijekom prva četiri mjeseca ove godine ostvareno je blago usporavanje godišnje stope rasta cijena ulja i masti te cijena mlijeka i mliječnih prerađevina, ali su one još vrlo visoke¹⁰.

Nadalje, može se primijetiti da je u promatranom razdoblju došlo i do određenog prelijevanja poskupljenja prehrambenih proizvoda na rast cijena ugostiteljskih usluga. Tako je tijekom prva četiri mjeseca ove godine ostvareno ubrzanje godišnje stope rasta cijena ugostiteljskih usluga (rast godišnje stope promjene cijena hrane i pića ubrzao se s 2,9% u prosincu 2007. na 5,9% u travnju 2008.). Osim toga, u promatranom je razdoblju zabilježen i rast cijena usluga koje se administrativno reguliraju, koji je poglavito bio rezultat rasta cijena komunalnih usluga (osobito vode i odvoza smeća i otpada, a porasle su i komunalne naknade) te poskupljenja zdravstve-

10 Cijene ulja i masti te cijene mlijeka i mliječnih prerađevina u travnju 2008. bile su prosječno za 26,1%, odnosno za 14,3% više nego u istom razdoblju 2007. godine.

Slika 28.

INDEKS POTROŠAČKIH CIJENA I TEMELJNA INFLACIJA^a
godišnje stope promjene

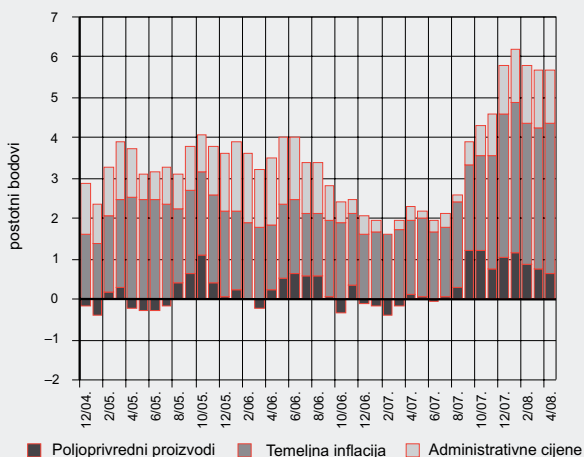

^a Temeljna inflacija izračunava se tako da se iz košarice dobara i usluga za izračunavanje indeksa potrošačkih cijena isključuje cijene poljoprivrednih proizvoda i cijene proizvoda koje su administrativno regulirane (među ostalim, tu su svrstane cijene električne struje i naftnih derivata).

Izvor: DZS

Slika 29.

DOPRINOSI^a KOMPONENTATA INDEKSA POTROŠAČKIH CIJENA GODIŠNJOJ STOPI INFLACIJE

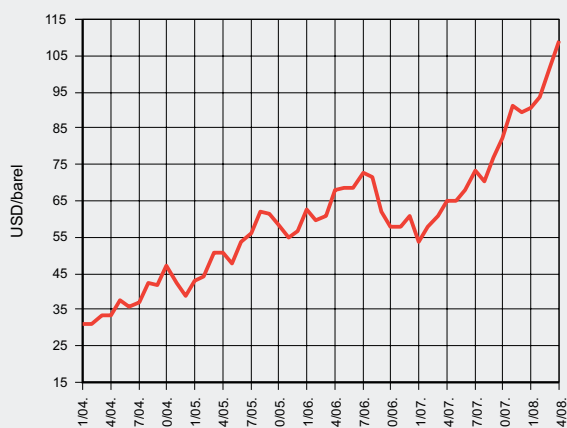

^a Doprinos se definira kao relativna važnost određene komponente indeksa potrošačkih cijena u ukupnoj inflaciji. Zbroj doprinosa svih komponentata izraženih u postotnim bodovima u određenom mjesecu daje iznos godišnje stope inflacije potrošačkih cijena.

Izvori: DZS; izračuni HNB-a

Slika 30.

PROSJEČNA CIJENA SIROVE NAFTE^a
NA SVJETSKOM TRŽIŠTU

^a Računa se kao prosjek sljedećih cijena nafte (prompna isporuka): Dubai Fateh, U.K. Brent i West Texas Intermediate.

Izvor: Bloomberg

nih usluga. Suprotan učinak na kretanje cijena usluga imao je pad godišnje stope promjene cijena turističkih aranžmana i cijena komunikacijskih usluga. Ukupno gledajući, tijekom prva četiri mjeseca došlo je do ubrzanja godišnje stope rasta cijena usluga s 3,4% u prosincu 2007. na 4,0% u travnju 2008.

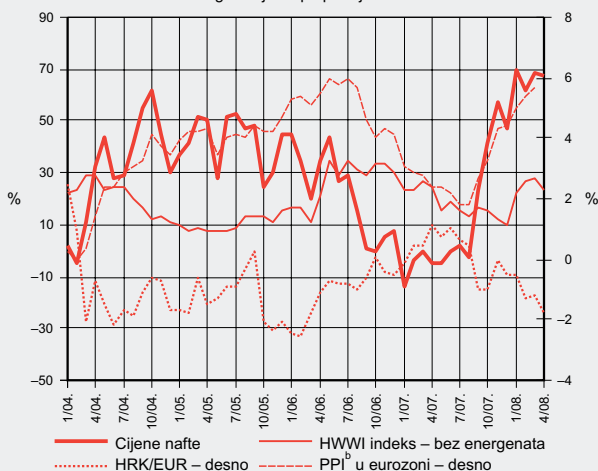
Godišnja stopa promjene cijena energije porasla je s 5,2% u prosincu 2007. na 5,6% u travnju 2008., što je rezultat poskupljenja naftnih derivata. Uzrok je toga rast cijena sirove nafte na svjetskom tržištu, čije je pritiske na rast domaćih cijena naftnih derivata ublažavala aprecijacija tečaja kune prema američkom dolaru. Rast cijena naftnih derivata i već spomenuti rast cijena komunalnih usluga bili su glavni razlozi ubrzanja godišnje stope rasta administrativno reguliranih cijena, i to s 5,1% u prosincu 2007. na 5,7% u travnju 2008. godine.

Godišnja stopa promjene cijena industrijskih neprehrambenih proizvoda bez energije blago je porasla, s 2,8% u prosincu 2007. na 3,1% u travnju 2008. godine, što je jednako prosjeku za cijelu 2007. Stoga nema naznaka da je u promatranom razdoblju zbog poskupljenja energije došlo do znatnijega prelijevanja troškova na cijene industrijskih neprehrambenih proizvoda bez energije.

Nakon snažnog rasta zabilježenog u 2007. godini, cijene sirove nafte na svjetskom su tržištu nastavile rasti i tijekom prva četiri mjeseca ove godine. Tako se prosječna cijena barela sirove nafte povećala ukupno za 21,5%: s 89,5 USD u prosincu 2007. godine na 108,8 USD u travnju 2008., pri čemu je dnevna cijena barela sirove nafte tipa Brent krajem travnja dosegla razinu od 116,5 USD. Iskaže li se cijena sirove nafte u kunama, taj je porast bio znatno manji i iznosio je 11,4% zbog ostvarene nominalne aprecijacije tečaja kune prema američkom dolaru. Na rast cijena nafte utjecalo je intenziviranje geopolitičkih napetosti praćeno zabrinutošću tržišta zbog pada zaliha sirove nafte i naftnih derivata u SAD-u, pojačanim ulaganjima fondova u robna tržišta te

Slika 31.

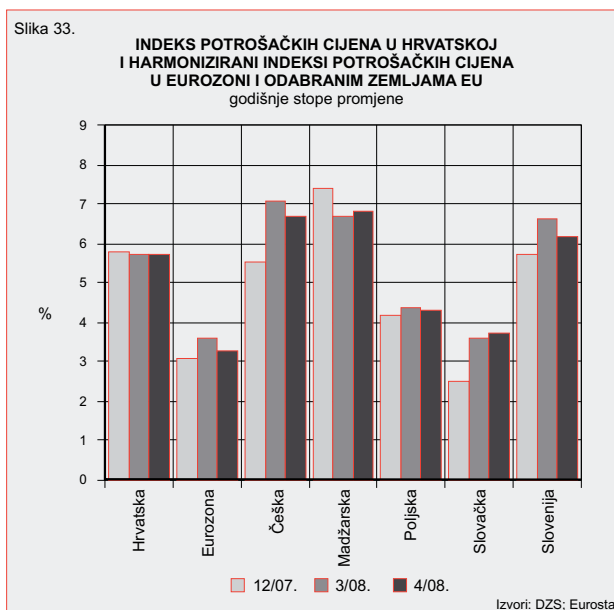
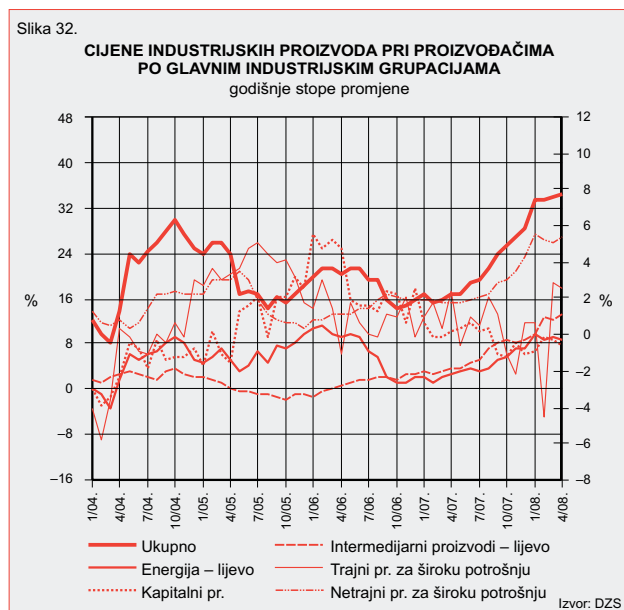
UVEZENA INFLACIJA: CIJENE NAFTE, HWWI INDEKS CIJENA SIROVINA^a, PROSJEČNI TEČAJ KUNE PREMA EURU I CIJENE PRI PROIZVOĐAČIMA U EUROZONI
godišnje stope promjene

^a U Institutu za međunarodnu ekonomiju u Hamburgu (HWWI) konstruiran je agregatni indeks cijena sirovina na svjetskom tržištu, tzv. HWWI indeks. HWWI indeks je pokazatelj kretanja troškova za uvezene sirovine (obuhvaća ukupno 29 sirovina, a indeks bez cijena energenata 27) te se koristi u analizama utjecaja promjena cijena sirovina na svjetskom tržištu na kretanje cijena u industrijskim zemljama. Indeks se izračunava na temelju cijena sirovina izraženih u američkim dolarima.

^b Engl. PPI, Producer Price Index = indeks cijena pri proizvođačima

Izvori: Bloomberg; HWWI; Eurostat; HNB

OPEC-ovom odlukom iz ožujka da zadrži proizvodnju nepromijenjenom. Osim od rasta cijena nafte na svjetskom tržištu, pritisci uveze inflacije na rast domaće inflacije tijekom prva četiri mjeseca ove godine dolazili su i od povećanja cijena drugih sirovina na svjetskom tržištu. Godišnja stopa rasta agregatnog HWVI indeksa, koji oslikava kretanje cijena sirovina na svjetskom tržištu (bez energije, izraženo u američkim dolarima) povećala se s 10,0% u prosincu 2007. na 23,5% u travnju 2008. Pritom je posebno snažan bio rast cijena žitarica i željezne rude. Cijene žitarica na svjetskom su tržištu, nakon snažnog rasta zabilježenog tijekom 2007. godine, nastavile rasti i tijekom prva četiri mjeseca ove godine te su u travnju bile za 89,3% više nego u istom razdoblju prošle godine. Nadalje, posljednji dostupni podaci pokazuju da je godišnja stopa promjene proizvođačkih cijena u eurozoni porasla s 4,4% u prosincu 2007. na 5,7% u ožujku 2008. godine, ponajprije kao posljedica rasta cijena energije i prehrambenih proizvoda.

Tijekom prva četiri mjeseca 2008. godine došlo je do znatnog ubrzanja godišnje stope rasta domaćih cijena industrijskih proizvoda pri proizvođačima, i to s 5,8% u prosincu 2007. na 7,7% u travnju 2008. godine. Najznačajnije ubrzanje godišnje stope promjene zabilježeno je kod cijena intermedijarnih proizvoda. To upućuje na moguće prelijeva-

nje troškova zbog rasta cijena sirovina na svjetskom tržištu na proizvođačke cijene intermedijarnih proizvoda u Hrvatskoj. Tijekom prva četiri mjeseca ove godine ostvareno je i vidljivo ubrzanje godišnje stope rasta cijena trajnih proizvoda za široku potrošnju i energije. Rast cijena energije u promatranom je razdoblju uglavnom bio rezultat rasta proizvođačkih cijena naftnih derivata, što je posljedica porasta cijena sirove nafte na svjetskom tržištu. Istodobno je ostvareno ubrzanje godišnje stope promjene cijena netrajnih proizvoda za široku potrošnju, što se ponajviše može pripisati porastu proizvođačkih cijena prehrane i duhanskih prerađevina. Tijekom prva četiri mjeseca 2008. godine blago je porasla i godišnja stopa promjene cijena kapitalnih proizvoda, ali i nadalje je ostala negativnom.

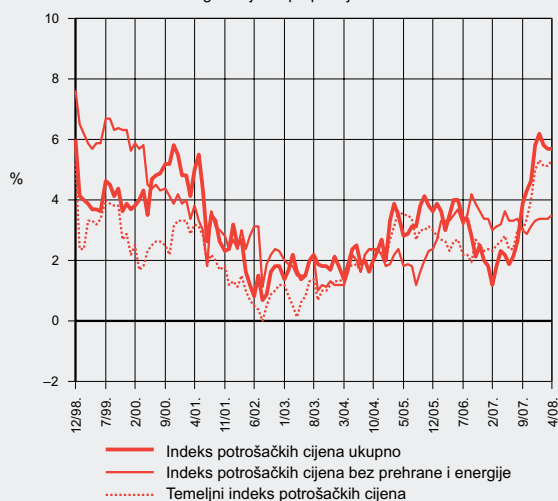
Dok je u Hrvatskoj tijekom prva četiri mjeseca ove godine rast godišnje stope inflacije potrošačkih cijena blago usporen (s 5,8% u prosincu 2007. na 5,7% u travnju 2008.), inflacija se u eurozoni blago povećala, a njezina godišnja stopa promjene porasla je 3,1% u prosincu 2007. na 3,3% u travnju 2008. Godišnja stopa inflacije potrošačkih cijena ostvarena u Hrvatskoj u travnju ove godine bila je viša od one zabilježene u eurozoni, Slovačkoj (3,7%) i Poljskoj (4,3%), a niža nego u Sloveniji (6,2%), Češkoj (6,7%) i Mađarskoj (6,8%).

Okvir 1. Kretanje indeksa potrošačkih cijena bez prehrane i energije u Hrvatskoj i odabranim zemljama

Indeks potrošačkih cijena (IPC) iz kojeg su isključene cijene prehrane i energije jedna je od najčešće korištenih mjera temeljne inflacije te je stoga prikladna za međunarodne usporedbe. Pri izračunavanju ovog indeksa isključuju se cijene prehrane i energije, koje su se pokazale vrlo varijabilnim, a u velikom broju slučajeva znatne promjene u njihovom kretanju posljedica su šokova na strani ponude, kao što je npr. suša ili odluka zemalja članica OPEC-a da smanje proizvodnju sirove nafte te prekidi u isporuci sirove nafte izazvani političkim napetostima.

IPC iz kojeg su isključene cijene prehrane i energije često se primjenjuje zbog jednostavnosti izračuna, svoje razumljivosti za javnost, jednostavnosti u repliciranju i provjeri ispravnosti, transparentnosti mjerenja i zbog pravodobnosti. Prednost praćenja IPC-a iz kojeg su isključene cijene prehrane i energije jest i u tome što on pomaže donositeljima odluka u prosuđivanju jesu li aktualne promjene u potrošačkim cijenama rezultat kratkoročnih poremećaja ili su dugoročni trend. Takvo saznanje je važno u kreiranju monetarne politike. S druge strane, nedostatak IPC-a bez prehrane i energije jest taj što zanemaruje dva važna segmenta u gospodarstvu (cijene prehrane i energije, koje zajedno čine 42,7% košarice za izračunavanje ukupnog in-

Slika 34. INDEKS POTROŠAČKIH CIJENA UKUPNO, INDEKS POTROŠAČKIH CIJENA BEZ PREHRANE I ENERGIJE TE TEMELJNI INDEKS POTROŠAČKIH CIJENA^a godišnje stope promjene

^a Temeljni indeks potrošačkih cijena izračunava se tako da se iz košarice dobara i usluga za izračunavanje ukupnog indeksa potrošačkih cijena isključuje cijene poljoprivrednih proizvoda i cijene proizvoda koje su administrativno regulirane (među ostalim, tu je svrstana energija).

Izvor: DZS

deksa potrošačkih cijena u Hrvatskoj u 2008. godini). Nadalje, cijene koje su kolebljive i koje se brzo mijenjaju mogu osigurati važne informacije o budućem kretanju cijena, što nije slučaj s cijenama koje se, primjerice, zbog obilježja sektora u kojemu se formiraju znatno sporije mijenjaju.

U ožujku 2008. u Hrvatskoj je zabilježena godišnja stopa rasta indeksa potrošačkih cijena bez prehrane i energije od 3,4%, što je jednako prosječnoj godišnjoj stopi rasta toga indeksa ostvarenoj u posljednje dvije godine. Nasuprot snažnom rastu ukupnog indeksa potrošačkih cijena i temeljne inflacije, u posljednjih je godinu dana zabilježen blagi porast IPC-a bez prehrane i energije s 3,1% u ožujku 2007. na

Tablica 3. Ponderi prehrane i energije u ukupnom indeksu potrošačkih cijena u Hrvatskoj

	Ponderi 08.
Prehrana	29,1
Kruh i žitarice	5,3
Meso	7,9
Ribe	1,4
Mlijeko, sir i jaja	5,2
Ulja i masti	1,5
Voće	1,8
Povrće	3,5
Šećer, džem, med, čokolada i konditorski proizvodi	1,5
Ostali prehrambeni proizvodi	1,2
Energija	13,6
Električna energija	4,0
Plin	2,1
Tekuća goriva (loživo ulje)	0,8
Kruta goriva	1,2
Zagrijavanje stana	0,6
Goriva i maziva za osobna vozila	4,9
Ukupno prehrana i energija	42,7

Izvor: DZS

3,4% u ožujku 2008. godine. Promatraju li se komponente spomenutog pokazatelja, može se primijetiti da je najveći doprinos tom ubrzanju dao rast cijena duhanskih prerađevina. Tako je godišnja stopa promjene cijena duhanskih prerađevina porasla s 0,0% u ožujku 2007. na 8,5% u ožujku 2008. godine, pri čemu se doprinos spomenute skupine proizvoda IPC-u bez prehrane i energije u promatranom razdoblju povećao za 0,5 postotnih bodova¹¹. Rast IPC-a bez prehrane i energije u promatranom razdoblju djelomično se može objasniti i neizravnim učincima poskupljenja prehrane i naftnih derivata koji su se kroz veće troškove poduzeća u određenoj mjeri prenijeli na rast potrošačkih cijena na domaćem tržištu. Spomenuto prelijevanje ogleđa se primjerice u rastu cijena u restoranima te poskupljenju gradskog prijevoza u posljednjih godinu dana.

Kretanje inflacije potrošačkih cijena bez prehrane i energije u odabranim zemljama u proteklih godinu dana nije bilo jednoznačno; u nekim je zemljama došlo do znatnog povećanja inflacije mjerene spomenutim indikatorom (Češka), dok se u nekim zemljama tako mjerena inflacija smanjila (Austrija, Njemačka, Mađarska, Slovačka). Očito je, također, da se u odabranim zemljama eurozone u ožujku 2008. godišnja stopa rasta indeksa potrošačkih cijena bez prehrane i energije kretala do 2%, dok je u većini drugih zemalja zabilježena viša razina tako mjerene inflacije. Relativno prigušen rast spomenutog indeksa ostvaren u eurozoni unatoč rastućim troškovima ulaznih elemenata koji se rabe u proizvodnji te visokoj stopi iskorištenosti kapaciteta u industriji pripisuje se povoljnom utjecaju aprecijacije tečaja eura na kretanje uvoznih cijena te jakoj konkurenciji na tržištu.

Tablica 4. Ukupni indeks potrošačkih cijena i njegove komponente, godišnje stope promjene

		Ukupni IPC	Prehrana	Energija	IPC – bez prehrane i energije
Austrija	3/07.	1,8	3,1	1,9	1,7
	3/08.	3,5	7,8	13,8	1,7
Italija	3/07.	1,7	2,4	1,8	1,6
	3/08.	3,3	5,5	8,9	2,3
Njemačka	3/07.	1,9	2,0	3,5	1,7
	3/08.	3,1	8,2	9,8	1,6
Češka	3/07.	2,0	3,4	0,8	1,8
	3/08.	7,1	10,8	11,3	5,7
Hrvatska	3/07.	1,8	0,1	-0,1	3,1
	3/08.	5,7	10,2	6,7	3,4
Mađarska	3/07.	9,1	12,5	18,8	6,2
	3/08.	6,8	13,1	11,7	3,8
Poljska	3/07.	2,5	4,2	4,9	1,1
	3/08.	4,1	6,6	7,7	2,0
Slovačka	3/07.	2,7	2,9	1,1	3,2
	3/08.	4,2	8,6	3,7	3,0
Eurozona (HICP) ^a	3/07.	1,9	1,9	1,8	1,9
	3/08.	3,6	6,2	11,3	2,0

^a HICP bez energije, prehrane te alkoholnih pića i duhana
Izvori: DZS; OECD

¹¹ Duhanske prerađevine imaju znatan ponder od 6,4% u ukupnom indeksu potrošačkih cijena bez prehrane i energije.

Tečaj

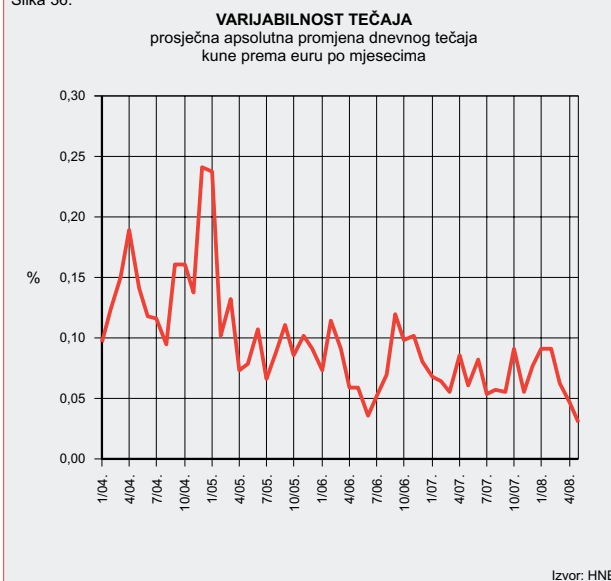
Tijekom prva tri mjeseca 2008. godine ostvarena je aprecijacija nominalnog tečaja kune prema euru od 0,9%, sa 7,33 HRK/EUR 31. prosinca 2007. na 7,26 HRK/EUR 31. ožujka 2008. godine. U drugoj polovini siječnja zabilježeno je jačanje tečaja kune, do kojeg je došlo u uvjetima smanjene kunske likvidnosti financijskog sustava, pa je HNB, nastojeći ublažiti intenzitet nominalnog jačanja kune, intervenirao otkupivši od poslovnih banaka 31. siječnja 189,1 mil. EUR te je na taj način emitirano ukupno 1,4 mlrd. kuna. Kretanje nominalnog tečaja kune prema euru tijekom veljače i ožujka 2008. bilo je relativno stabilno, pri čemu se tečaj kune kretao oko prosječne vrijednosti od 7,27 HRK/EUR. Stoga tijekom spomenutog razdoblja središnja banka nije održala nijednu deviznu aukciju. MF je tijekom prvog tromjesečja izravno od HNB-a kupio devize potrebne za podmirivanje svojih inozemnih obveza u neto iznosu od 83,4 mil. EUR te je na taj način iz optjecaja povučeno ukupno 0,6 mlrd. kuna.

Tijekom travnja i svibnja tečaj kune prema euru kretao se u uskom rasponu od 7,25 HRK/EUR do 7,28 HRK/EUR. U travnju i svibnju nije bilo potrebe za intervencijom središnje banke na deviznom tržištu, a banke su potrebe za kunskom likvidnošću namirivale na obratnim repo aukcijama. S druge strane, HNB je u svibnju okupio znatan iznos deviza (102,2 mil. EUR) od MF-a, koji je ostvario devizni priljev iz drugoga programskog zajma za prilagodbu (PAL 2).

Stabilnost nominalnog tečaja kune prema euru potkrpljuje relativno mala kolebljivost tečaja. Naime, prosječna apsolutna promjena dnevnog tečaja kune prema euru, kao jedna od mjera promjenjivosti tečaja, u prvom je tromjesečju ove godine bila niska te je iznosila 0,08% (što je samo malo više od prosjeka za cijelu 2007. godinu, koji je iznosio 0,07%), a tijekom prva dva mjeseca drugog tromjesečja spustila se na 0,04%.

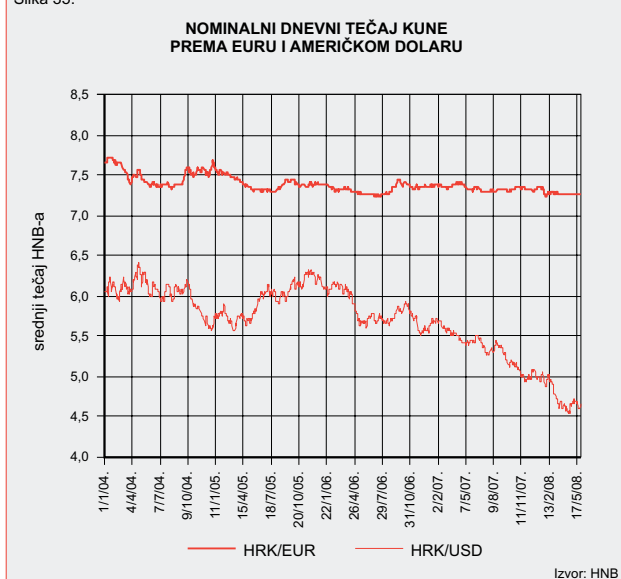
Tijekom prva tri mjeseca 2008. nastavljen je trend depreciacije tečaja američkog dolara prema euru na svjetskom deviznom tržištu. Pritisci na slabljenje američkog dolara u

Slika 36.

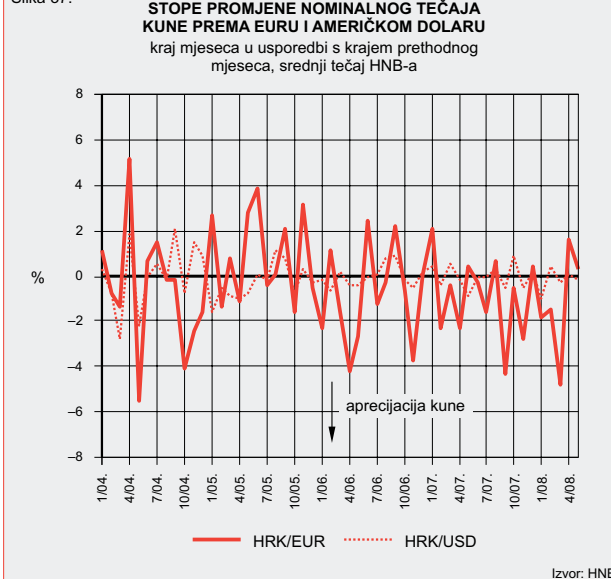

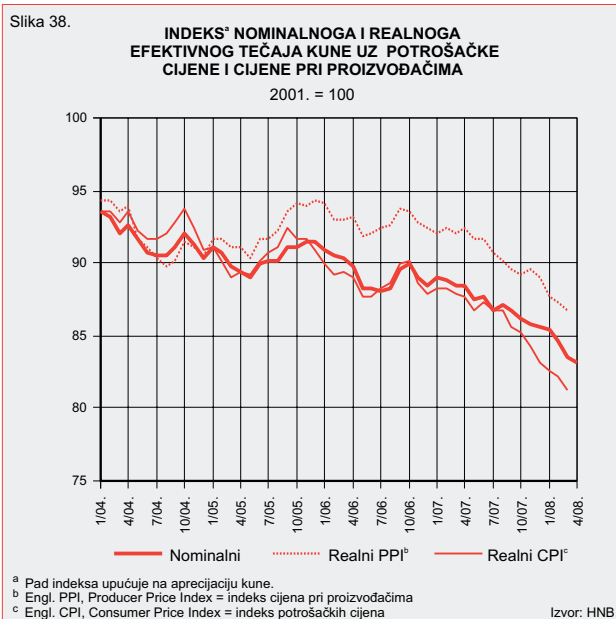
odnosu na euro ponajviše se pripisuju nepovoljnim gospodarskim pokazateljima vezanima za slabljenje osobne potrošnje u SAD-u, nepovoljnim kretanjima na američkom tržištu nekretnina te očekivanjima vezanim za smanjenje referentne kamatne stope. Ta su se očekivanja i ostvarila te je američka središnja banka (Fed) tijekom prvog tromjesečja ključnu kamatnu stopu spuštala u tri navrata, pa se ona smanjila ukupno za 2,0 postotna boda te iznosila 2,25%. Tijekom prvog tromjesečja Europska središnja banka nije mijenjala svoju ključnu kamatnu stopu od 4,0%. Kretanja na svjetskom deviznom tržištu u travnju obilježio je kratkotrajni oporavak američkog dolara prema euru, koji je uvelike bio rezultat objave nepovoljnih gospodarskih pokazatelja u eurozoni (primjerice, neočekivani pad prometa u trgovini na malo u eurozoni i pad poslovnog povjerenja u Njemačkoj). U skladu s očekivanjima Fed je na sastanku održanom 30. travnja smanjio ključnu kamatnu stopu za 0,25 postotnih bodova, na razinu od 2,0%. Tečaj američkog dolara prema euru u prvoj polovini svibnja nastavio je jačati, a nakon toga trend se preokrenuo.

Slika 35.

Slika 37.

Na kraju svibnja ostvaren je tečaj od 1,55 USD/EUR, koji je bio za 5,5% slabiji od onoga zabilježenog na kraju 2007. godine. Kretanja na svjetskom deviznom tržištu utjecala su i na kretanje tečaja kune prema američkom dolaru, koji je tijekom spomenutoga petomjesečnog razdoblja aprecirao za 6,2%, i to s razine od 4,99 HRK/USD 31. prosinca 2007. na 4,68 HRK/USD 31. svibnja 2008.

Osim nominalne aprecijacije tečaja kune prema euru (1,0%) i prema američkom dolaru (6,2%), tijekom prvih pet mjeseci 2008. godine ostvarena je i znatna aprecijacija tečaja kune prema funti sterlinga za 7,3%, dok je prema švicarskom franku tijekom spomenutog razdoblja kuna oslabjela za 0,9%. Takvo je kretanje tečajeva kune rezultiralo aprecijacijom indeksa dnevnoga nominalnoga efektivnog tečaja kune prema košarici valuta od 2,5% (31. svibnja 2008. u odnosu na 31. prosinca 2007.).

Posljednji dostupni podaci o kretanju indeksa realnoga efektivnog tečaja kune upućuju na nastavak pogoršanja pokazatelja cjenovne konkurentnosti izvoza. Tako je tijekom prvog tromjesečja ove godine, osim aprecijacije nominalnoga efektivnog tečaja kune od 2,3% (koja je ostvarena ponajprije zbog snažne aprecijacije tečaja kune prema američkom dolaru), zabilježena aprecijacija indeksa realnoga efektivnog tečaja kune deflaciranog potrošačkim cijenama za 2,1% (ožujak 2008. u odnosu na prosinac 2007.). Realna aprecijacija tečaja kune bila je manje izrazita od nominalne zbog sporijeg rasta potrošačkih cijena u Hrvatskoj u odnosu na inozemstvo (eurozonu i SAD). S druge strane, aprecijacija indeksa realnoga efektivnog tečaja kune deflaciranog proizvođačkim cijenama tijekom spomenutog je razdoblja bila snažnija (2,6%), i to zbog bržeg rasta domaćih proizvođačkih cijena u odnosu na te cijene u inozemstvu (u eurozoni, Švicarskoj i Velikoj Britaniji).

Monetarna politika i instrumenti

Monetarno okružje

U 2008. godini Hrvatska narodna banka nastavila se koristiti istim instrumentima monetarne politike kao i u 2007. godini. Tako se Odlukom o upisu obveznih blagajničkih zapisa HNB-a kreditna aktivnost poslovnih banaka nastoji zadržati u dugoročno održivim okvirima, dok granična obvezna pričuva i nadalje poskupljuje zaduživanje banaka u inozemstvu te ih potiče na supstituciju inozemnih obveza domaćim i trajnim izvorima sredstava. Uz opisane mjere, središnja je banka nastavila provoditi politiku stabilnog tečaja domaće valute, koji se, nakon nešto izraženije aprecijacije u siječnju ove godine, u nastavku godine kretao u uskom rasponu od 7,25 do 7,28 HRK/EUR. Upravo je održavanje stabilnog tečaja domaće valute zajedno s ograničavanjem kreditne aktivnosti poslovnih banaka glavni način antiinflacijskog djelovanja monetarne politike.

Iako su se na samom početku godine banke privremeno financirale iz inozemnih izvora, zbog usklađivanja s novim bonitetnim mjerama te lakšeg poslovanja u uvjetima ograničene likvidnosti, prvo tromjesečje i početak drugog tromjesečja obilježile su povoljne promjene strukture obveza poslovnih banaka. To se prije svega odnosi na snažan rast štednih i oročenih depozita stanovništva te na nastavak procesa dokapitalizacije banaka, što pogoduje povećanju financijske stabilnosti.

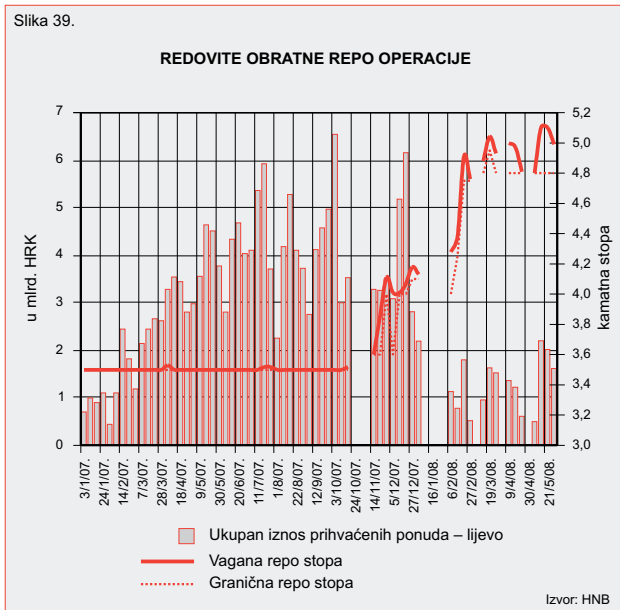
Krajem svibnja središnja je banka izmjenom Odluke o minimalno potrebnim deviznim potraživanjima spustila stopu minimalno potrebnih deviznih potraživanja s 32,0% na 28,5%. Tom izmjenom oslobodit će se devizna sredstva potrebna za financiranje središnje države kod domaćih poslovnih banaka bez opasnosti od istiskivanja ostalih domaćih sektora.

Korištenje instrumenata monetarne politike

Glavni instrument kreiranja primarnog novca tijekom prva dva mjeseca drugog tromjesečja ove godine bile su obratne repo operacije. Nakon što je u uvjetima povišene inflacije početkom godine središnja banka ograničeno kreirala likvidnost, u nastavku godine repo operacije provodile su se u skladu s potrebama banaka za likvidnošću. One su se posebno intenzivirale u drugoj polovini svibnja kad se povećala potražnja banaka za kunkskom likvidnošću.

Prosječno dnevno stanje sredstava plasiranih na obratnim repo aukcijama u svibnju je iznosilo 1,4 mlrd. kuna i bilo je za 0,6 mlrd. kuna veće nego u dotadašnjem dijelu godine. Međutim, povećanom obveznom pričuvom i obveznim blagajničkim zapisima HNB-a u svibnju se sterilizirao dio slobodnih novčanih sredstava banaka. U istom smjeru djelovao je i porast kunkskih depozita države te sezonsko povećanje gotovog novca izvan banaka. Tako se prosječni dnevni višak likvidnosti (uključujući i prekonocni depozit), unatoč nešto većem prometu na aukcijama, u svibnju spustio na 1,0 mlrd. kuna, za razliku od prva četiri mjeseca kad je iznosio 1,3 mlrd. kuna.

Slika 39.

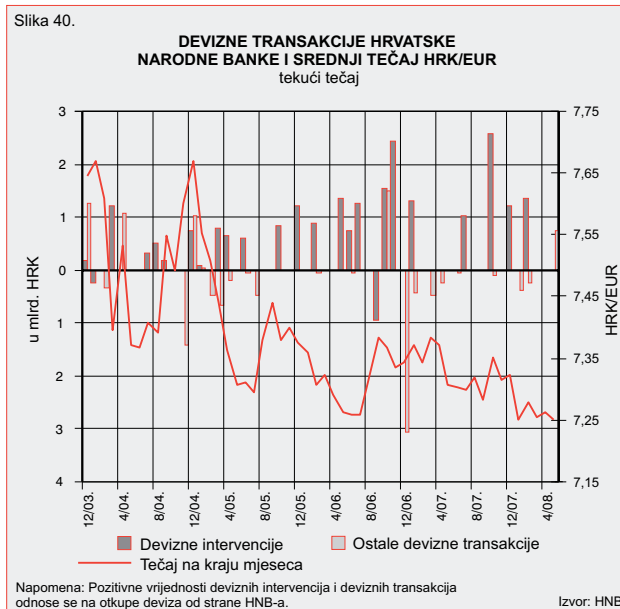
Granična repo stopa tijekom prva dva mjeseca drugog tromjesečja ostala je nepromijenjena i iznosila je 4,80%, pri čemu je središnja banka prihvaćala sve ponude pristigle uz tu stopu. Banke su u pravilu nudile i više kamatne stope, pa se vagana repo stopa prihvaćenih ponuda kretala u rasponu od 4,81% do 5,10%.

Tijekom prva dva mjeseca drugog tromjesečja banke se nisu koristile lombardnim kreditom, za razliku od prvog tromjesečja kad je zabilježeno njegovo intenzivno korištenje. Viškovi likvidnosti banaka deponirani su na prekonocni depozit kod HNB-a, kao i inače, pri kraju razdoblja obvezne pričuve, nakon što su banke ispunile obvezu održavanja prosječnog stanja na računima, a višak sredstava nisu plasirale na novčanom tržištu. Prosječno dnevno stanje prekonocnog depozita u prvom tromjesečju iznosilo je 477 mil. kuna, a u prva dva mjeseca drugog tromjesečja, u skladu s nešto manjim viškovima likvidnosti banaka, ono se smanjilo na 262 mil. kuna.

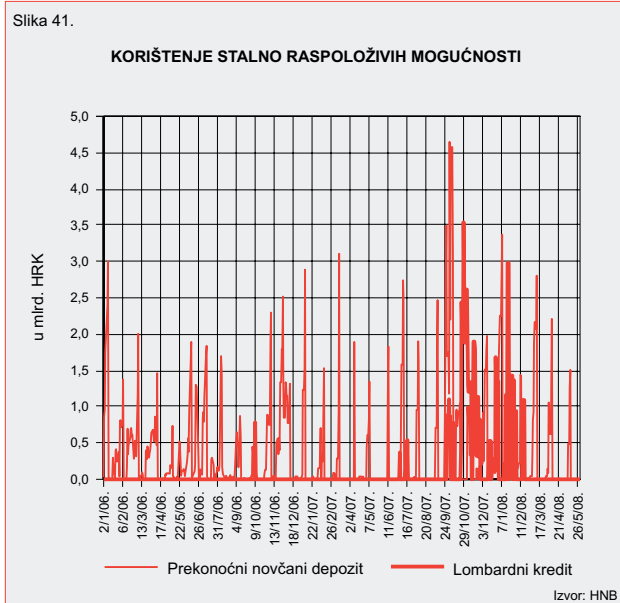
Nakon rasta kunske obvezne pričuve u prvom tromjesečju 2008. godine rast se nastavio i u travnju te, posebno izraženo, u svibnju. Svibanjskim je rastom kunska obvezna pričuva dosegla 32,8 mlrd. kuna, od čega se na posebni račun izdvojilo gotovo 23,0 mlrd. kuna. Takvo kretanje kunske obvezne pričuve posljedica je rasta kunskih izvora sredstava (domaćih i inozemnih), ali i snažnog rasta deviznih depozita jer se dio devizne obvezne pričuve obračunava u kunama. U skladu sa snažnim rastom deviznih izvora sredstava porasla je i devizna obvezna pričuva. Prema svibanjskom obračunu devizna obvezna pričuva dosegla je 13,5 mlrd. kuna.

Zaduživanje poslovnih banaka u inozemstvu u prvom tromjesečju ove godine rezultiralo je i porastom granične obvezne pričuve. Nakon toga je u prva dva mjeseca drugog tromjesečja osnovica za obračun granične obvezne pričuve stagnirala, a to je rezultiralo i stagnacijom izdvojene granične obvezne pričuve na razini od oko 7,6 mlrd. kuna. Inozemna pasiva banaka uobičajeno se povećava početkom godine i smanjuje tijekom ljetnih mjeseci zbog povećanog priljeva domaćih depozita, što se odražava na sezonsko kretanje granične obvezne pričuve.

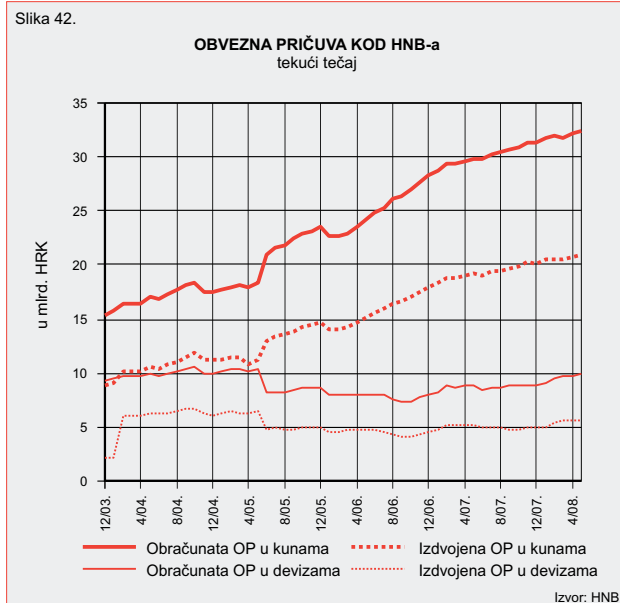
Slika 40.

Slika 41.

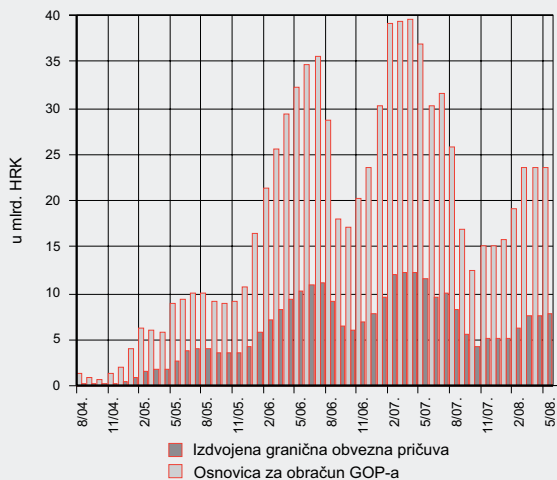

Slika 42.

Slika 43.

GRANIČNA OBEVZNA PRIČUVA
tekući tečaj

Napomena: Stopa granične obvezne pričuve povećana je u ožujku 2005. godine s 24% na 30%, u lipnju 2005. godine s 30% na 40%, a u siječnju 2006. godine stopa je uz proširenje osnovice povećana na 55%.

Izvor: HNB

Slika 44.

MINIMALNO POTREBNA DEVIZNA POTRAŽIVANJA

Izvor: HNB

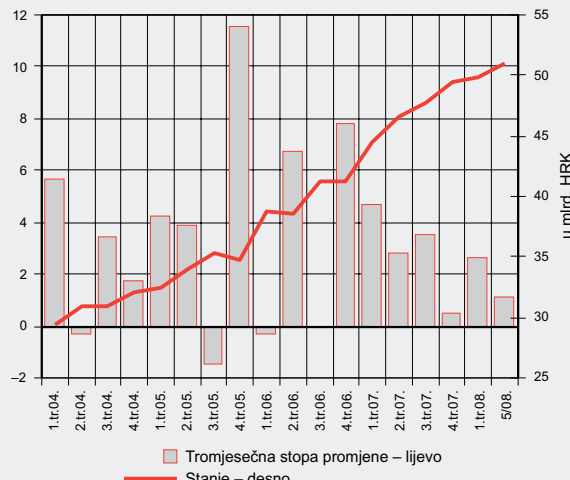
Pokrivenost ukupnih deviznih obveza banaka likvidnim deviznim potraživanjima u prva je četiri mjeseca ove godine bila iznad minimalno propisane razine od 32% te je u travnju iznosila je 34,1%. Kako bi se osigurala sredstva za kratkoročno financiranje države bez potrebe zaduživanja banaka u inozemstvu, te istodobno izbjeglo istiskivanje ostalih domaćih sektora, devizni kredit odobren državi početkom ožujka u iznosu od 200 mil. EUR do kraja svibnja ove godine bio je uključen u likvidna devizna potraživanja banaka.

Primarni novac i međunarodne pričuve

Nakon sezonskog smanjenja primarnog novca u prvom tromjesečju 2008. u drugom je tromjesečju uslijedio njegov snažan rast. Karakteristično smanjenje gotovog novca u prvom tromjesečju i njegov oporavak u travnju te, posebice, u svibnju znatno su utjecali na kretanje cijelog agregata jer gotov novac čini jednu trećinu primarnog novca. Kod depozita

Slika 45.

PRIMARNI NOVAC
desezonirano

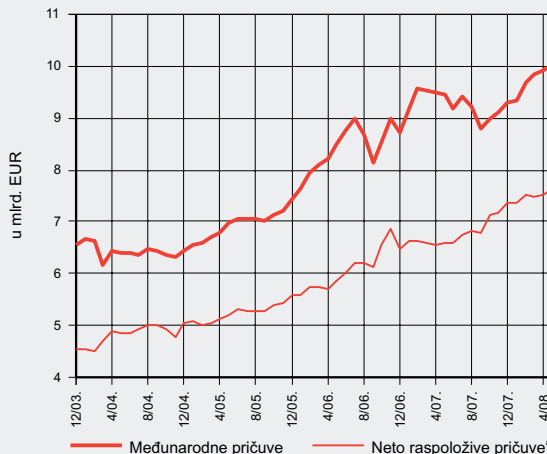
Izvor: HNB

banaka snažnu potražnju za primarnim novcem generirao je porast instrumenata sterilizacije. Već spomenuti rast obvezne pričuve, uz porast obveznih blagajničkih zapisa HNB-a u travnju i svibnju, apsorbirao je znatan dio likvidnosti pribavljene repo operacijama. Samo za obveznu pričuvu (izdvojenju i održavanju) te za blagajničke zapise HNB-a na kraju svibnja bilo je potrebno izdvojiti jednu milijardu kuna više nego na kraju prvog tromjesečja. U tome je opis obveznih blagajničkih zapisa iznosio 0,4 mlrd kuna. Primarni je novac na kraju svibnja iznosio 51,2 mlrd. kuna, a njegova godišnja stopa rasta 9,9%.

Depoziti države u svibnju porasli su ponajprije zbog priljeva deviznih sredstava na osnovi drugoga programskog zajma za prilagodbu (engl. *Programmatic Adjustment Loan* – PAL2). Depozit od 100 mil. EUR položen je na račun kod središnje banke 9. svibnja, te se njegovo povlačenje i korištenje planira u skladu s uvjetima PAL-a. Kunski depoziti države kod središnje banke također su u svibnju blago povećani i kretali su se oko 450 mil. kuna.

Slika 46.

MEĐUNARODNE PRIČUVE
HRVATSKE NARODNE BANKE
tekući tečaj

* NRP = međunarodne pričuve – inozemna pasiva – devizni blagajnički zapisi – devizni dio obvezne pričuve – devizni depoziti države

Izvor: HNB

Prva dva mjeseca drugog tromjesečja obilježio je nastavak rasta bruto međunarodnih pričuva HNB-a. Nakon povećanja u prvom tromjesečju bruto međunarodne pričuve u prva dva mjeseca drugog tromjesečja nastavile su rasti, te su se u prvih pet mjeseci ove godine ukupno povećale za 0,7 mlrd. EUR, premašivši 10 mlrd. EUR na kraju svibnja 2008. Porast pričuva zasnovao se ponajviše na povećanju devizne obvezne pričuve (uključujući i graničnu obveznu pričuvenu).

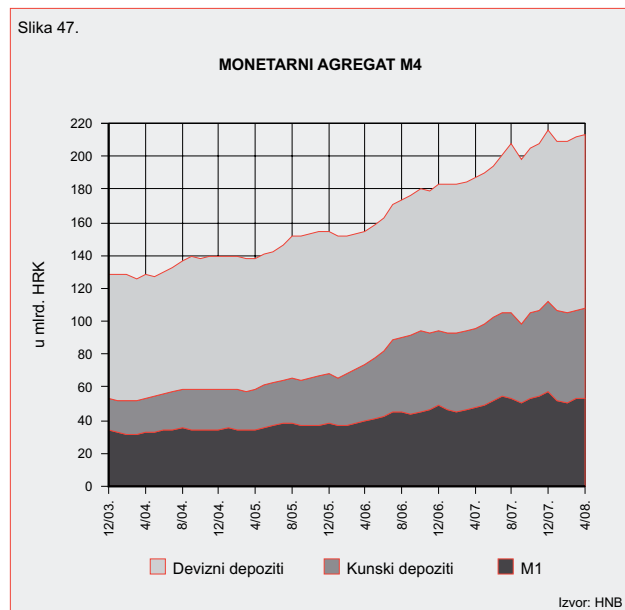
Izostanak deviznih intervencija u prva dva mjeseca drugog tromjesečja odrazio se u sporijem rastu neto međunarodnih pričuva. Neto raspoložive devizne pričuve na kraju svibnja 2008. iznosile su 7,6 mlrd. EUR i bile su za 275 mil. EUR veće nego na kraju 2007. godine. Na njihovo kretanje u prvih pet mjeseci utjecala je devizna intervencija s kraja siječnja u iznosu od 189 mil. EUR te transakcije s državom u kojima je neto otkupljeno 20 mil. EUR.

Monetarna kretanja

Monetarna kretanja u prvom tromjesečju 2008. godine obilježili su smanjenje neto inozemne aktive i umjeren rast neto domaće aktive što je rezultiralo padom ukupnih likvidnih sredstava. Takva kretanja uobičajena su za početak godine kad poslovne banke svoju kreditnu aktivnost najvećim dijelom financiraju iz inozemnih izvora. Zbog djelovanja instrumenata monetarne politike i očekivanog rasta domaćih depozita u nastavku godine očekuje se zadržavanje umjerene kreditne aktivnosti poslovnih banaka, ali i nastavak supstitucije njihovih inozemnih izvora sredstava domaćim depozitima i sredstvima od dokapitalizacije. Ostvarena kretanja monetarnih i kreditnih agregata na početku drugog tromjesečja 2008. godine te realizirana dokapitalizacija potkraj prvog tromjesečja potvrđuju takva očekivanja.

Ukupna likvidna sredstva

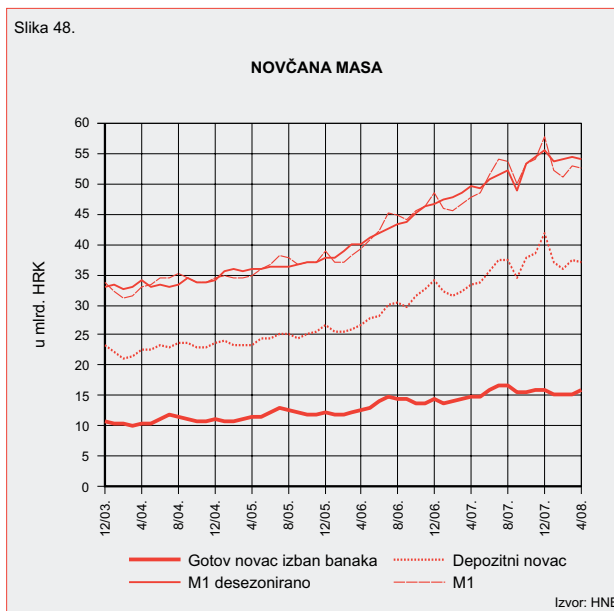
U prvom tromjesečju 2008. ukupna likvidna sredstva smanjena su za 4,2 mlrd. kuna, tj. za 1,9%, što je posljedica izrazitog smanjenja novčane mase (M1). Kvizinovac se u spomenutom razdoblju blago povećao, a s nastavkom rasta

štednih i oročenih depozita na početku drugog tromjesečja nastavljen je i oporavak ukupnih likvidnih sredstava. Promatramo li na godišnjoj razini, rast M4 usporio se u odnosu na 2007. godinu. Njegova godišnja stopa rasta na kraju travnja 2008. iznosila je 13,8% i bila je za 6,8 postotnih bodova manja nego na kraju istog mjeseca prošle godine.

Novčana masa

Smanjenje novčane mase (M1) karakteristično je za početak svake godine, a u prvom tromjesečju 2008. ono je bilo osobito izraženo te je iznosilo 5,1 mlrd. kuna. Najveći dio toga smanjenja novčane mase odnosio se na pad depozitnog novca, a smanjenje je zabilježeno i kod gotovog novca izvan banaka. Salda na tekućim i žiroračunima domaćih sektora smanjila su se ponajviše zbog pada depozitnog novca poduzeća (osobito na početku godine). Na početku drugog tromjesečja depozitni novac nastavio se blago smanjivati, dok je gotov novac izvan banaka povećan za približno jednak iznos, što je rezultiralo stagnacijom ovoga monetarnog agregata.

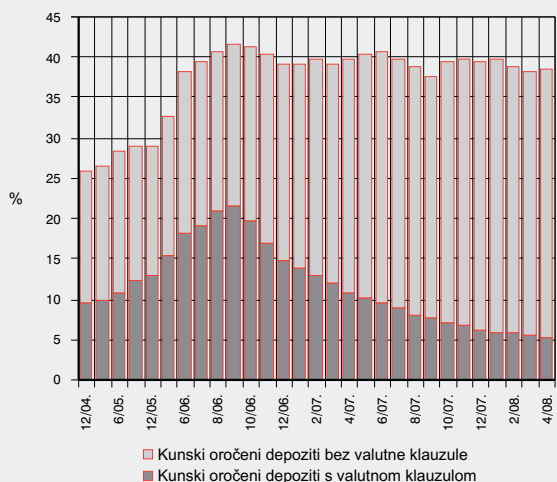
Takva kretanja odrazila su se u godišnjoj stopi rasta novčane mase, koja je dodatno smanjena, te je na kraju travnja 2008. iznosila 10,2%, što je upola manje nego na kraju istog mjeseca prošle godine.

Nemonetarni depoziti

Iako monetarna kretanja na početku godine uobičajeno odlikuje sporiji rast ili stagnacija štednih i oročenih depozita svih domaćih sektora, u prvom i na početku drugog tromjesečja 2008. kod depozita stanovništva zabilježena su suprotna kretanja. Naime, kunski i devizni depoziti stanovništva povećali su se u prva četiri mjeseca ukupno za 6,5 mlrd. kuna (6,1%). Ako se isključi utjecaj aprecijacije tečaja kune, koja utječe na smanjenje kuskog iznosa deviznih depozita, rast štednih i oročenih depozita stanovništva od početka godine bio je još snažniji.

Rast depozita stanovništva na početku godine u pravilu je sporiji od rasta kredita odobrenih tom sektoru, i to zbog sezonski slabijeg rasta štednje stanovništva. Međutim, u prvom

Slika 49.

**UDIO KUNSKIH OROČENIH DEPOZITA
U UKUPNIM OROČENIM DEPOZITIMA**

Izvor: HNB

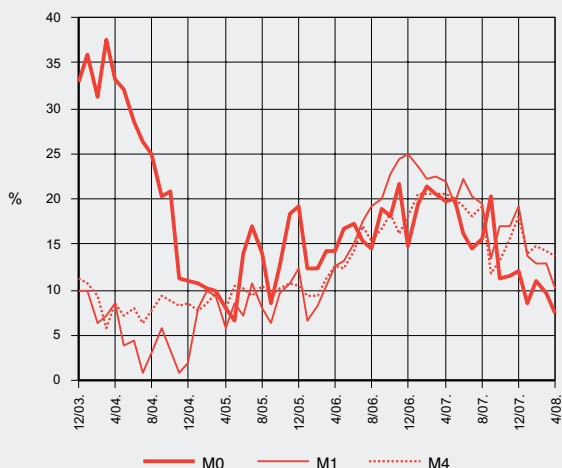
tromjesečju 2008. povećanje depozita stanovništva u znatnoj je mjeri premašilo povećanje kredita odobrenih tom sektoru.

Rast depozita stanovništva nastavak je trenda započetog potkraj prošle godine, koji se djelomično može objasniti kretanjima na tržištu kapitala zbog kojih se stanovništvo radije odlučuje na sigurniju štednju u poslovnim bankama. Osim toga, njihov je rast dijelom rezultat nastojanja poslovnih banaka da povoljnijim uvjetima štednje privuku depozite stanovništva i na taj način osiguraju sredstva potrebna za financiranje kredita, ali i da smanje svoje inozemne obveze.

Štedni i oročeni depoziti ostalih sektora u prvom su se i na početku drugog tromjesečja 2008. smanjili. Najizrazitije smanjenje zabilježeno je kod depozita poduzeća i depozita ostalih bankarskih institucija, koje uključuju depozite investicijskih fondova.

Promatramo li po valutama, na početku 2008. nastavljen je snažan rast deviznih depozita. S nastavkom rasta na početku drugog tromjesečja godišnja se stopa rasta deviznih depozita zadržala na visokoj razini te je na kraju travnja iznosila

Slika 50.

**MONETARNI AGREGATI
godišnje stope promjene**

Izvor: HNB

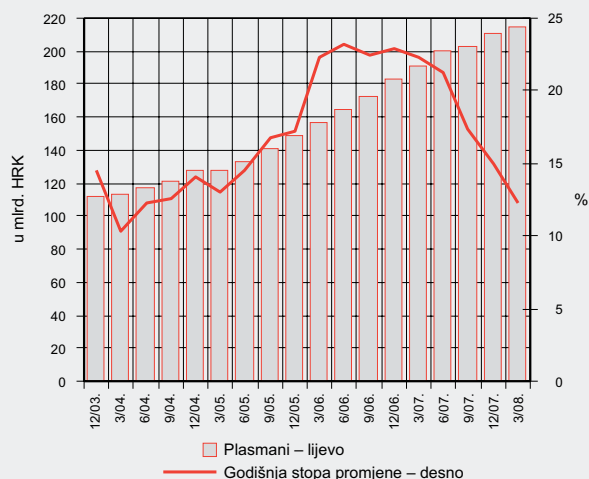
16,1%. Za razliku od deviznih depozita, kunski su se nemonetarni depoziti smanjili u prvom tromjesečju. Na početku drugog tromjesečja zabilježen je njihov oporavak, tako da su od početka godine kunski depoziti stagnerali, a njihova se godišnja stopa rasta blago smanjila i na kraju travnja iznosila je 13,6%. U strukturi kunskih depozita u 2008. godini nastavljeno je smanjenje udjela kunskih depozita indeksiranih uz stranu valutu u korist "čistih" kunskih depozita.

Plasmani

Rast plasmana banaka nebankarskom sektoru u 2007. godini znatno se usporio, a zadržavanje prošlogodišnjih mjera monetarne politike i u ovoj godini rezultiralo je nastavkom takvog trenda i na početku 2008. To je u skladu s nastojanjem HNB-a da svojom politikom ograničavanja rasta plasmana banaka i destimuliranja njihova zaduživanja u inozemstvu pridonese smanjivanju ukupnoga inozemnog duga RH prema inozemstvu.

Plasmani banaka nebankarskom sektoru povećali su se u

Slika 51.

PLASMANI BANAKA NEBANKARSKOM SEKTORU

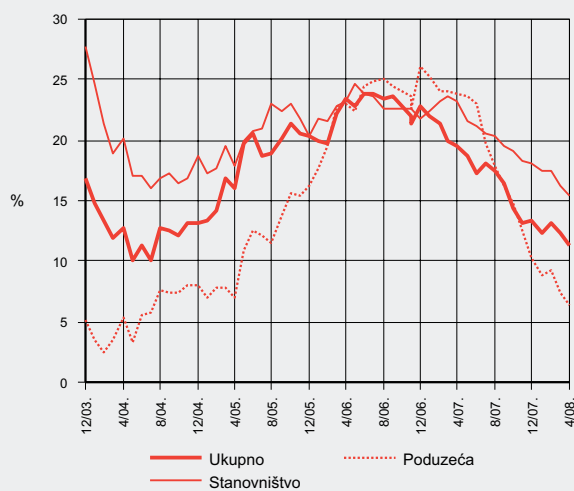
Izvor: HNB

prvom tromjesečju za 4,2 mlrd. kuna, tj. za 2,0%, što je manje od dopuštenoga kumulativnog rasta definiranog Odlukom o upisu obveznih blagajničkih zapisa HNB-a, koji za prva tri mjeseca iznosi 3%. Promatrajući banke pojedinačno, samo su dvije među njima ostvarile rast plasmana veći od dopuštenoga. S umjerenim rastom plasmana na početku drugog tromjesečja godišnja stopa njihova rasta dodatno se smanjila i na kraju travnja 2008. iznosila je 11,4%.

Struktura plasmana po sektorima pokazuje da su banke najvećim dijelom nastavile usmjeravati svoju kreditnu aktivnost prema sektoru stanovništva. Krediti banaka odobreni stanovništvu povećali su se u prvom tromjesečju za 4,1 mlrd. kuna, tj. za 3,6%, a najveći dio od ukupnog povećanja odnosio se na stambene i ostale nenamjenske kredite. Ipak je, promatrajući na godišnjoj razini, i rast bankarskih kredita stanovništvu usporen, tako da se godišnja stopa rasta na kraju travnja spustila na 15,5%, što je za 7,7 postotnih bodova manje nego na kraju istog mjeseca prošle godine.

U prvom tromjesečju povećani su i plasmani banaka podu-

Slika 52.

KREDITI POSLOVNIH BANAKA
godišnje stope promjene

Izvor: HNB

zećima, ali je njihov rast bio umjereniji i iznosio je 2,1 mlrd. kuna, tj. 2,2%. Takva kretanja odrazila su se i u godišnjoj stopi njihova rasta, koja se na kraju travnja spustila na 7,2%. Osim spomenutog povećanja plasmana poduzećima i stanovništvu, od početka godine zabilježeno je smanjenje plasmana banaka ostalim bankarskim i nebankarskim financijskim institucijama. Njihov pad zabilježen je na samom početku godine i potvrdio je da je povećanje plasmana tim sektorima potkraj 2007. bilo samo privremeno i realizirano s namjerom povećanja osnovice za obračun dopuštenog rasta plasmana banaka u 2008. godini.

Plasmani banaka središnjoj državi

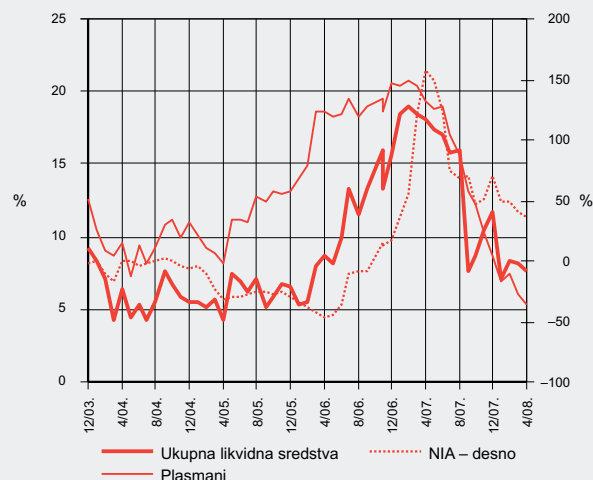
U prvom i na početku drugog tromjesečja plasmani banaka središnjoj državi povećali su se za 0,7 mlrd. kuna. Najznačajniji rast ostvaren je početkom ožujka i odnosio se na kratkoročni sindicirani devizni kredit odobren MF-u u iznosu od 200 mil. EUR, dok je najznačajnije smanjenje zabilježeno u veljači, i to s osnove upisanih trezorskih zapisa MF-a. Povećanje potraživanja domaćih banaka od središnje države u skladu je s njezinim nastojanjem da se financira na domaćem tržištu radi smanjenja inozemnog duga.

Od početka godine obveze banaka prema državi s osnove primljenih depozita povećale su se za 0,8 mlrd. kuna. Najveći dio toga povećanja odnosio se na plasmane HBOR-a, koji se u monetarnoj statistici evidentiraju kao dio depozita države. Budući da je povećanje plasmana u prva četiri mjeseca bilo približno jednako porastu obveza s osnove primljenih depozita, neto potraživanja banaka od središnje države u tom su razdoblju ostala gotovo nepromijenjena.

Inozemna aktiva i pasiva

U uvjetima smanjenja novčane mase i sporijeg rasta štednih i oročenih depozita banke su se u prvom tromjesečju privremeno zaduživale u inozemstvu. Njihova se inozemna pasiva u tom razdoblju povećala za 4,2 mlrd. kuna. Priljev sredstava od dokapitalizacije pojedinih banaka potkraj prvoga te umjerenija kreditna aktivnost na razini sustava na početku drugog tromjesečja rezultirali su smanjenjem njihovih

Slika 53.

NETO INOZEMNA AKTIVA, UKUPNA LIKVIDNA SREDSTVA I PLASMANI BANAKA PRIVATNOM SEKTORU
stopa promjene realne vrijednosti u usporedbi s istim mjesecom prethodne godine, 2001. = 100

Izvor: HNB

obveza prema inozemstvu tijekom travnja za 1,2 mlrd. kuna. Na kraju travnja ukupna inozemna pasiva banaka bila je za 8% manja u odnosu na kraj istog mjeseca prošle godine.

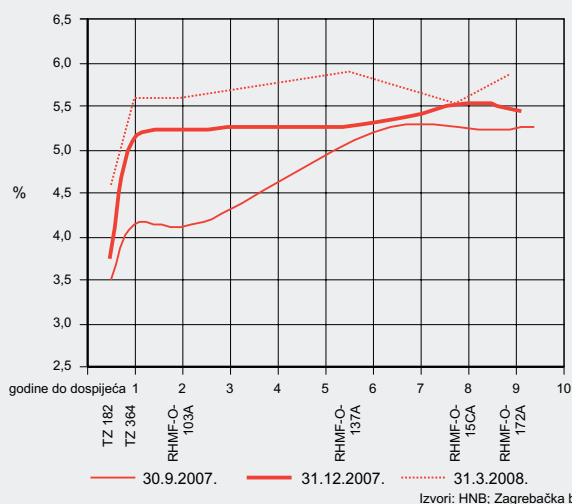
Uz povećanje inozemne pasive, od početka godine bilježi se smanjenje inozemne aktive banaka, pa je ona ukupno smanjena u prva četiri mjeseca za 6,3 mlrd. kuna. Najveći dio toga smanjenja ostvaren je u ožujku kad je izmjenom Odluke o minimalno potrebnim deviznim potraživanjima bankama omogućeno da iz sredstava inozemne aktive financiraju kratkoročni devizni kredit odobren središnjoj državi. S padom inozemne aktive i ranije opisanim povećanjem inozemne pasive banaka njihova je neto inozemna aktiva od početka godine smanjena za 9,3 mlrd. kuna. Ipak, promatrano na godišnjoj razini, neto inozemna aktiva banaka na kraju travnja 2008. godine bila je još za 11,3 mlrd. kuna, tj. za 28,7% veća nego na kraju istog mjeseca prošle godine.

Tržište novca

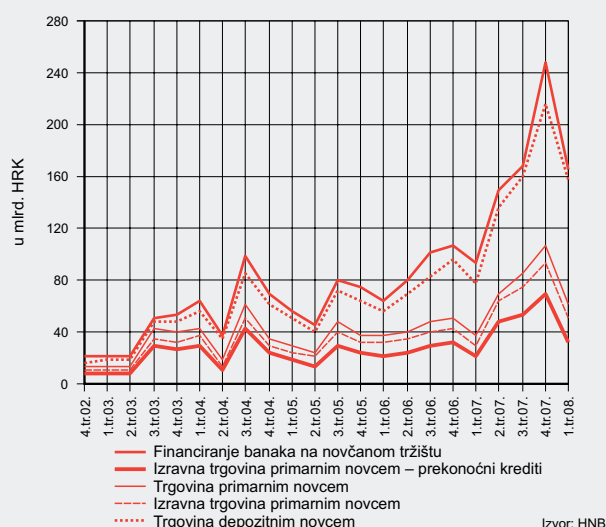
Veći dio prvog tromjesečja te travanj 2008. godine obilježila je dobra likvidnost bankovnog sustava praćena smanjenjem razine i kolebljivosti kamatnih stopa u prekonoćnoj trgovini novcem s visokih vrijednosti zabilježenih krajem 2007. godine. Takva kretanja dijelom su posljedica prve ovogodišnje devizne intervencije središnje banke kojom je potkraj siječnja kreirano gotovo 1,4 mlrd. kuna. Povoljno stanje likvidnosti sustava pritom nije ugrozio ni uobičajeni porast gotovine u optjecaju zbog uskrasnih blagdana ni devizne transakcije između središnje banke i države kojima je u prva četiri mjeseca 2008. s tržišta povučeno 603,2 mil. kuna. Slijedom navedenoga, na redovnim obratnim repo aukcijama središnje banke osjetno su smanjeni iznosi traženih i plasiranih sredstava u odnosu na prethodno tromjesečje.

Suprotno kretanju kamatnih stopa na tržištu novca, ostale su kamatne stope mahom porasle. Tako su kamatne stope na aukcijama trezorskih zapisa MF-a zbog nešto slabijeg zanimanja ulagača u prva četiri mjeseca 2008. nastavile rasti dosegnuvši najviše mjesečne razine od sredine 2005. godi-

Slika 54.

**KRIVULJE PRINOSA KUNSKIH
TREZORSKIH ZAPISA MF-a I DRŽAVNIH OBVEZNICA**

Slika 55.

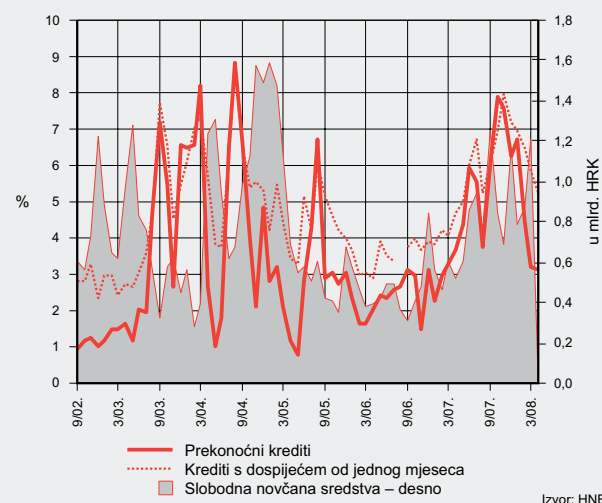
PROMET NA NOVČANOM TRŽIŠTU
tromjesečni podaci

ne. Također, tijekom prva četiri mjeseca 2008. nastavljen je trend porasta aktivnih kamatnih stopa banaka, pri čemu je on bio najizraženiji kod kamatnih stopa na dugoročne kredite stanovništvu. Iako je intenzitet porasta kod kamatnih stopa na kratkoročne kredite bio nešto manji, pojedine stope na te kredite dosegnule su svoje najviše vrijednosti u posljednje dvije godine. Pasivne kamatne stope na oročene depozite stanovništva blago su porasle, dok su one na oročene depozite trgovačkih društava osjetno smanjene s njihovih iznimno visokih mjesečnih razina ostvarenih potkraj 2007. godine.

Kamatne stope na novčanom tržištu

Dobra likvidnost bankovnog sustava tijekom prvog tromjesečja pogodovala je smanjenju prometa na novčanom tržištu preko kojeg su banke svoju primarnu likvidnost financirale u prosječnom dnevnom iznosu od 2,6 mlrd. kuna (ukupno 165,8 mlrd. kuna u cijelom tromjesečju). To je približno na razini dnevnog prosjeka u 2007. godini, premda je manje za 1,4 mlrd. kuna u odnosu na rekordni dnevni promet zabilježen u posljednjem tromjesečju te godine. Slabije oslanjanje banaka na novčano tržište u odnosu na posljednje tromjesečje 2007. godine odrazilo se na pad većine kategorija trgovanja na tom tržištu. Pri tome je najviše smanjena tradicionalno najznačajnija kategorija međubankovne trgovine primarnim novcem, i to za 44,9 mlrd. kuna, što je ujedno dalo i najveći pojedinačni doprinos ukupnom smanjenju trgovanja za 83,4 mlrd. kuna. Jedina je iznimka od takvih općih kretanja trgovanje depozitnim novcem s drugim (nebankarskim) financijskim institucijama, koje je i tijekom prvog tromjesečja nastavilo neprekinuti rast započet prije godinu dana. Najveći dio od ukupno 165,8 mlrd. kuna kredita koje su banke primile na novčanom tržištu odnosio se, kao i obično, na kredite u trgovini depozitnim novcem (158,3 mlrd. kuna), dok su kupnjom repo ugovora i prodajom vrijednosnih papira prikupljeni iznosi sredstava od 5,4 mlrd. kuna, odnosno 2,1 mlrd. kuna. Zbog spomenutih kretanja udio kredita primljenih od banaka u trgovini depozitnim novcem smanjen je na dosad najnižu razinu od 38,7%. Nasuprot tome, rekordnih 34,2%

Slika 56.

**KAMATNE STOPE U IZRAVNOJ TRGOVINI MEĐU
BANKAMA I SLOBODNA NOVČANA SREDSTVA BANAKA**
mjesečni prosjeci na osnovi dnevnih podataka

činili su krediti primljeni od drugih financijskih institucija, dok se 27,1% odnosilo na kredite primljene od ostalih pravnih osoba.

U međubankovnoj trgovini depozitnim novcem ublažena je dominacija izravne trgovine između banaka prepolovljenjem njezina tromjesečnog prometa na 49,7 mlrd. kuna. Istodobno je zabilježeno blaže smanjenje trgovanja banaka uz posredovanje Tržišta novca Zagreb, s 13,6 mlrd. kuna u četvrtom tromjesečju 2007. na 11,6 mlrd. kuna u prvom tromjesečju 2008.

Najlikvidniji instrument u izravnoj međubankovnoj trgovini primarnim novcem i dalje su bili prekonoćni krediti, na koje se odnosilo 31,3 mlrd. kuna, premda se prosječni dnevni promet tih kredita više nego prepolovio (s 1,1 mlrd. kuna u prosincu 2007. na 451,2 mil. kuna u ožujku i 452,5 mil. kuna u travnju 2008. godine). Manji obujam financiranja banaka na novčanom tržištu bio je praćen smanjenjem kamatnih stopa u izravnoj međubankovnoj trgovini, pa se tako vagana mjesečna kamatna stopa na prekonoćne kredite spustila sa

6,23% u prosincu 2007. na 3,23% u ožujku 2008., odnosno 3,10% u travnju, s time da je na dnevnoj razini smanjena njezina kolebljivost.

Prosječni dnevni promet prekonoćnih kredita uz posredovanje Tržišta novca Zagreb također je smanjen sa 175,3 mil. kuna u prosincu 2007. na 80,4 mil. kuna u ožujku 2008., a u travnju je porastao na 91,5 mil. kuna. Vagana mjesečna kamatna stopa na ove kredite smanjila se s 5,33% u prosincu 2007. na 2,67% u ožujku 2008. te 2,44% u travnju.

Tijekom prvog tromjesečja 2008. Ministarstvo financija održalo je deset aukcija trezorskih zapisa, na kojima je usprkos dobroj likvidnosti financijskog sustava zabilježeno smanjenje zanimanja ulagača, pri čemu je prosječni iznos pristiglih ponuda po aukciji bio za 80,6 mil. kuna manji nego u prethodnom tromjesečju te je iznosio 344,7 mil. kuna. Budući da je i planirani iznos emisija bio manji od onoga u posljednjem tromjesečju 2007. godine, u prosjeku je prihvaćeno približno jednako ponuda (83,3%). Time je upisano trezorskih zapisa MF-a u vrijednosti od 2,9 mlrd. kuna, odnosno

0,9 mlrd. kuna manje nego u četvrtom tromjesečju 2007. te 276,0 mil. kuna manje od planiranih iznosa emisija.

Kamatne stope na aukcijama trezorskih zapisa MF-a u prvom tromjesečju 2008. kretale su se suprotno kamatnim stopama na novčanom tržištu te su, kontinuirano rastući tijekom promatranog razdoblja, doseglye najviše mjesečne razine od sredine 2005. godine. Pritom je najveći porast zabilježila vagana kamatna stopa na trezorske zapise s rokom dospelja od 182 dana s 3,75% u prosincu 2007. na 4,52% u ožujku 2008. te 4,60% u travnju. Nešto blaže su porasle vagane kamatne stope na trezorske zapise s dospeljem od 91 i 364 dana, s 3,60% te 5,05% u prosincu 2007. na 4,03% i 5,60% u ožujku 2008. U travnju je vagana kamatna stopa na trezorske zapise s najkraćim rokom dospelja dodatno porasla do 4,10%, dok se ona na trezorske zapise s najdužim rokom dospelja nije promijenila.

Stanje upisanih trezorskih zapisa MF-a u promatranom razdoblju nije bitno odstupalo od 11,7 mlrd. kuna, koliko je iznosilo na kraju prosinca 2007. Iako je i tijekom prvog tromjesečja 2008. godine nastavljeno smanjivanje udjela jednogodišnjih zapisa u strukturi ukupno upisanih trezorskih zapisa, na njih i dalje otpada najveći postotak (89,9% na kraju ožujka 2008.). Udio trezorskih zapisa s rokovima dospelja od 91 i 182 dana blago je porastao u odnosu na kraj prošle godine te je na kraju ožujka 2008. iznosio 4,1%, odnosno 6,0%.

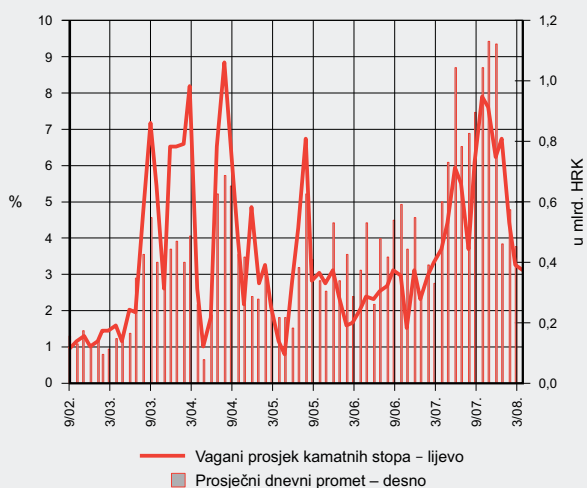
Kamatne stope poslovnih banaka

Aktivne kamatne stope banaka na kratkoročne kredite nastavile su rasti te su nakon kolebanja tijekom prvog tromjesečja i ponovnog skoka u travnju 2008. godine u promatranom razdoblju mahom dosizale najviše vrijednosti u protekle dvije godine. Vagana kamatna stopa na kratkoročne kredite trgovačkim društvima bez valutne klauzule već je u siječnju 2008. doseglye svoju najvišu razinu od siječnja 2006. godine od 7,81%, nakon čega je oscilirala nešto ispod te razine zbog smanjenja kamatnih stopa na najzastupljeniju potkategoriju, okvirne kredite. Vagana kamatna stopa na kratkoročne kre-

Slika 57.

IZRAVNA MEĐUBANKOVNA TRGOVINA PREKONOĆNIM KREDITIMA

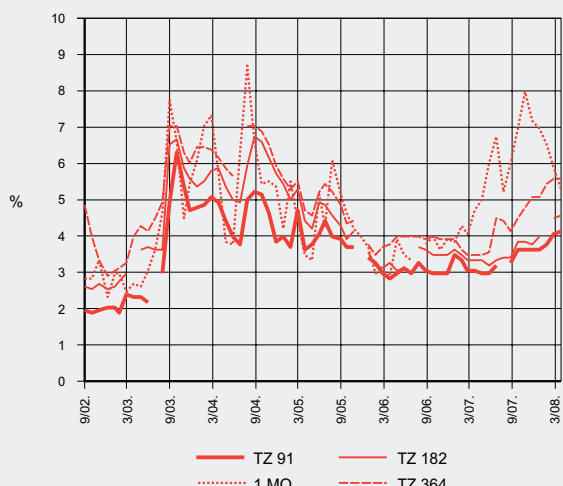
mjesečni prosjeci na osnovi dnevnih podataka

Slika 58.

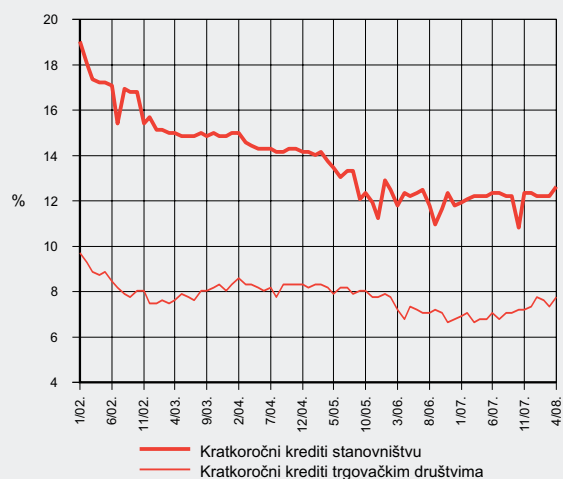
KAMATNE STOPE NA TREZORSKE ZAPISE MF-a I U IZRAVNOJ TRGOVINI MEĐU BANKAMA

ročna struktura

Slika 59.

PROSJEČNE AKTIVNE KAMATNE STOPE^a POSLOVNIH BANAKA NA KRATKOROČNE KREDITE BEZ VALUTNE KLAUZULE

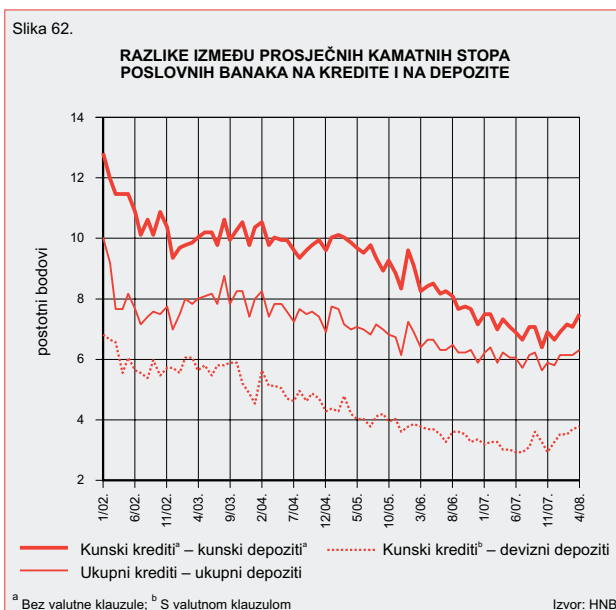
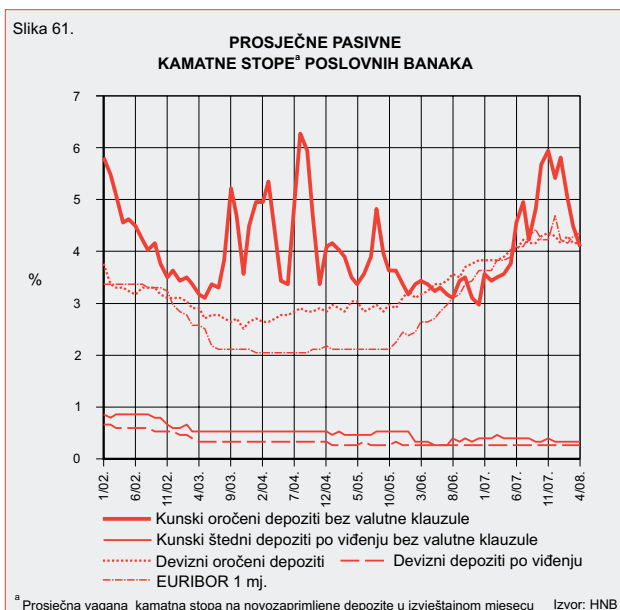
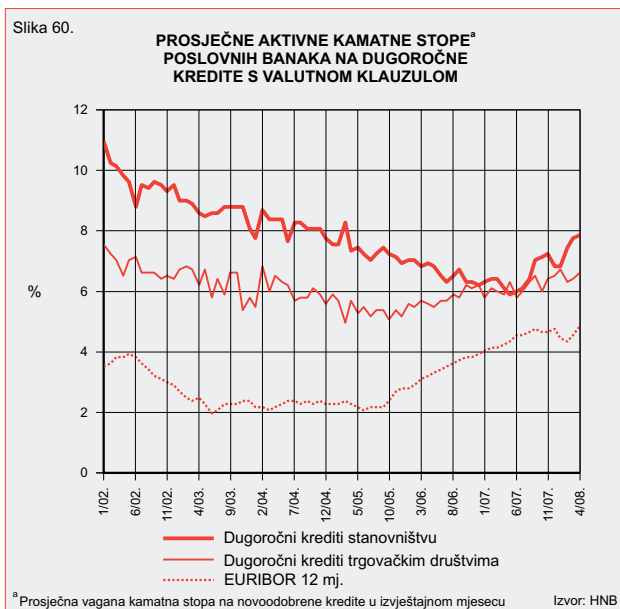
dite stanovništvu bez valutne klauzule također je oscilirala sličnom dinamikom, a u travnju je porasla na 12,59%, što je njezina najveća vrijednost od siječnja 2006. godine.

Tijekom prvog tromjesečja 2008. nastavila se tendencija rasta kamatnih stopa na dugoročne kredite trgovačkim društvima. Tako je vagana kamatna stopa na dugoročne kunske kredite trgovačkim društvima s valutnom klauzulom u siječnju 2008. dosegla svoju najvišu razinu (6,75%) još od veljače 2004. godine, blizu koje je oscilirala do travnja. Ubrzanje rasta, započeto sredinom 2007. godine, zabilježeno je kod kamatnih stopa na dugoročne kredite stanovništvu. Pritom je taj rast posebno bio izražen kod vagane kamatne stope na dugoročne kunske kredite stanovništvu s valutnom klauzulom, koja je porasla sa 6,80% u prosincu 2007. na 7,90% u travnju. Takvo kretanje znatnim je dijelom rezultat istodobnoga osjetnog smanjenja udjela kredita vezanih uz švicarski franak u ukupnim novoodobrenim dugoročnim kreditima stanovništvu s valutnom klauzulom, kao i približavanja kamatnih stopa na te kredite kamatnim stopama na usporedive kredite vezane

uz euro. Osim toga, porastu te kamatne stope pridonijela je i promjena strukture novoodobrenih dugoročnih kredita stanovništvu prema namjeni povećanjem udjela skupljih ostalih dugoročnih kredita na račun najjeftinijih, stambenih kredita.

Pasivne kamatne stope na oročene depozite stanovništva u prvom tromjesečju i travnju 2008. blago su porasle u odnosu na posljednje tromjesečje 2007., a istodobno su se one na oročene depozite trgovačkih društava osjetno smanjile, što je utjecalo i na smanjenje vaganih kamatnih stopa na oročene depozite. Najviše se smanjila, do tada vrlo visoka, vagana kamatna stopa na oročene kunske depozite bez valutne klauzule, i to s 5,42% u prosincu 2007. na 4,13% u travnju, u čemu je pratila kretanje kamatnih stopa na novčanom tržištu. Istodobno, smanjenje vagane kamatne stope na oročene devizne depozite bilo je blaže, i to s 4,32% u prosincu 2007. na 4,15% u travnju. Takvo kretanje rezultat je osjetnog smanjenja kamatnih stopa na najzastupljenije eurske depozite trgovačkih društava oročene do mjesec dana. Kamatne stope na depozite po viđenju i dalje su stabilne, pa su vagana kamatna stopa na kunske štedne depozite po viđenju bez valutne klauzule te vagana kamatna stopa na devizne depozite po viđenju u travnju 2008. zadržane na razini iz prosinca 2007. od 0,36%, odnosno 0,25%.

Nakon što je krajem 2007. godine prekinut višegodišnji trend smanjenja razlika između kamatnih stopa na usporedive kredite i depozite, tijekom prvog tromjesečja i travnja 2008. godine njihov se rast dodatno intenzivirao. Razlika između vagane kamatne stope na ukupne kredite i vagane kamatne stope na ukupne depozite tako je porasla s 5,78 postotnih bodova u prosincu 2007. na 6,34 postotnih bodova u travnju. Osjetno je porasla i razlika između vagane kamatne stope na kunske kredite bez valutne klauzule te vagane kamatne stope na kunske depozite bez valutne klauzule, i to sa 6,65 postotnih bodova u prosincu 2007. na 7,49 postotnih bodova u travnju 2008. godine. Razlika između vagane kamatne stope na kunske kredite s valutnom klauzulom i vagane kamatne stope na devizne depozite se porastom s 3,29 postotnih bodova u prosincu 2007. na 3,75 postotnih bodova u travnju 2008. vratila na mjesečne razine s početka 2006. godine.

Zadržavanje stope inflacije i u prvom tromjesečju 2008. na visokoj razini dostignutoj krajem prethodne godine održalo je realnu kamatnu stopu na dugoročne kunske kredite trgovačkim društvima u Hrvatskoj niskom. U dijelu odabranih zemlja Srednje i Istočne Europe, kao i u zemljama članicama EMU, realna kamatna stopa na dugoročne kredite trgovačkim društvima slijedila je sličnu dinamiku te je smanjena zbog porasta stope inflacije u odnosu na prethodno tromjesečje. Taj je učinak bilo najizraženiji u Češkoj, gdje je promatrana kamatna stopa nakon dužeg perioda u nekoj od promatranih zemalja postala negativna. S druge strane, porast promatrane stope zabilježen je jedino u Poljskoj i Mađarskoj.

Iako je blagi porast nominalnih kamatnih stopa na tromjesečne kunske depozite stanovništva u Hrvatskoj djelomično nadoknadio ubrzanje inflacije s kraja prethodne godine, realna kamatna stopa na te depozite je i drugo tromjesečje zaredom negativna. Realne kamatne stope na kratkoročne depozite stanovništva istodobno su smanjene u odnosu na kraj 2007. u većini promatranih zemalja, pri čemu je ono bilo

najizraženije u Češkoj, dok je ta kamatna stopa porasla još samo u Mađarskoj.

Tržište kapitala

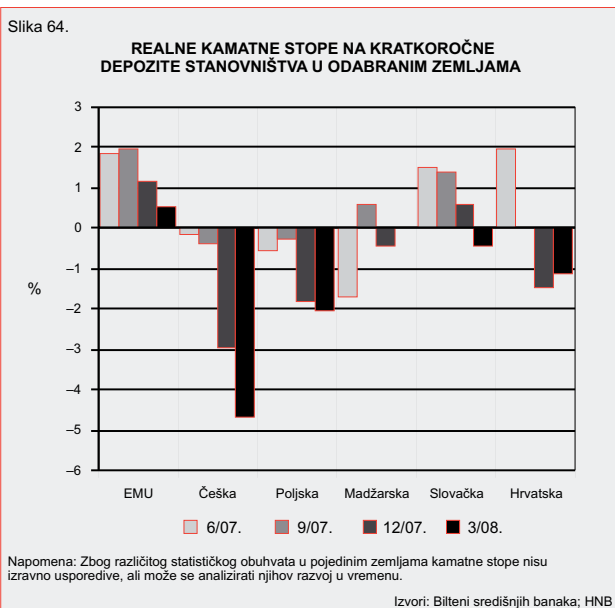
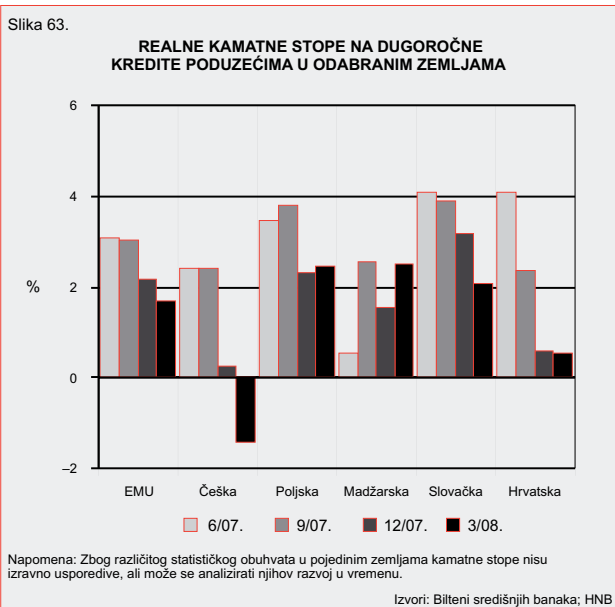
U prvom tromjesečju 2008. godine domaće tržište kapitala bilo je pod snažnim utjecajem negativnih kretanja na svjetskim financijskim tržištima, kao i na tržištima u regiji, a negativno su se odrazili i neki domaći činitelji. Tako je u promatranom razdoblju zabilježen znatno manji promet dionica i obveznica nego u posljednjem tromjesečju prethodne godine, koji je pratio izrazit pad cijena većine dionica uvrštenih na Zagrebačkoj burzi, što je rezultiralo znatnim padom njezina dioničkog indeksa, CROBEX-a.

Pesimistična očekivanja uzrokovana nestabilnošću i negativnim kretanjima na svjetskim financijskim tržištima, gubici nekih od najvećih svjetskih financijskih institucija, pojačani inflatorni pritisci u Hrvatskoj i većini drugih zemalja, velik broj neiskusnih malih ulagača te nestabilnost u regiji nepovoljno su se odrazili na kretanja na domaćem tržištu kapitala u prvom tromjesečju 2008. Na opisana kretanja na domaćem tržištu utjecala je i prodaja dionica koje su primljene u zalag kod maržnih kredita te ulagački proizvodi poput različitih certifikata i izvedenih financijskih instrumenata zasnovanih na dionicama koje kotiraju na Zagrebačkoj burzi, a koje su svojim klijentima prodavale banke iz inozemstva. Sve navedeno znatno je smanjilo vrijednost CROBEX-a u promatranom razdoblju uz njegovu veću dnevnu kolebljivost. Pad vrijednosti domaćega dioničkog indeksa nastavljen je sve do sredine travnja kada je CROBEX pao na najnižu razinu u posljednjih nešto više od godinu dana. Sredinom travnja 2008. isteklo je trogodišnje razdoblje tijekom kojega branitelji nisu mogli prodavati svoje udjele u Fondu hrvatskih branitelja (FHB), što je pojačalo neizvjesnost zbog straha da bi se masovna rasprodaja udjela u FHB-a mogla negativno odraziti na cijene dionica koje se nalaze u portfelju toga fonda, ali i na tržišnu vrijednost ostalih dionica na domaćem tržištu kapitala. Međutim, krajem travnja i početkom svibnja cijene većine dionica na Zagrebačkoj burzi su se oporavile.

Pad prometa u prvom tromjesečju 2008. zabilježen je i na domaćem tržištu dužničkih vrijednosnih papira, što je djelomično posljedica izostanka novih državnih i municipalnih izdanja u promatranom razdoblju, a rezultirao je smanjenjem vrijednosti obvezničkog indeksa Zagrebačke burze, CROBIS-a.

Tijekom prvog tromjesečja 2008. negativna su kretanja zabilježena i na ostalim tržištima kapitala u regiji. Pad dioničkih indeksa većine glavnih burza zemalja Srednje i Istočne Europe nastavljen je, još jačim intenzitetom, i u prvim mjesecima 2008. Tako su u prvom tromjesečju 2008. pad indeksa Zagrebačke burze, koji se spustio za 26,6%, slijedili indeksi Ljubljanske (-23,7%), Budimpeštanske (-17,2%), Praške (-14,5%) i Varšavske burze (-13,7%). U promatranom razdoblju blago je porastao jedino indeks Bratislavske burze (3,3%).

U usporedbi s prosincem 2007. na svim je promatranim burzama zemalja Srednje i Istočne Europe promet dionica u ožujku 2008. bio manji, a znatno smanjenje zabilježeno je i kod prometa obveznica. Pad vrijednosti gotovo svih promatranih dioničkih burzovnih indeksa rezultirao je na svim

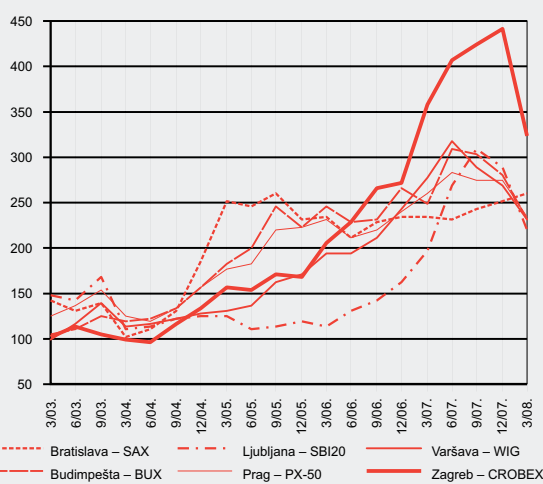
Tablica 5. Usporedba pokazatelja tržišta kapitala

Ožujak 2008.	Bratislava	Budimpešta	Ljubljana	Prag	Varšava	Zagreb
Prosječni dnevni promet, dionice (u mil. EUR)	0,1	99,8	5,7	112,5	523,5	10,3
Prosječni dnevni promet, obveznice (u mil. EUR)	14,4	9,3	1,0	126,2	5,0	9,1
Promet ^a /BDP ^c , godišnja razina (u %)	0,1	24,9	4,3	22,1	42,9	6,9
Promet ^b /BDP ^c , godišnja razina (u %)	6,6	2,3	0,8	24,8	0,4	6,1
Brzina prometa ^d	0,6	95,4	9,6	1,7	6,7
Tržišna kapitalizacija ^a (u mil. EUR), kraj mjeseca	4.752	26.372	15.050	66.729	38.589
Tržišna kapitalizacija ^b (u mil. EUR), kraj mjeseca	12.856	39.200	6.908	5.420
Tržišna kapitalizacija ^a /BDP ^c , kraj mjeseca (u %)	8,7	26,1	44,7	52,0	102,9
Tržišna kapitalizacija ^b /BDP ^c , kraj mjeseca (u %)	23,4	38,8	20,5	14,5
Kretanje indeksa dionica od početka godine (u %)	3,3	-17,2	-23,7	-14,5	-13,7	-26,6
Kretanje indeksa dionica od početka mjeseca (u %)	3,1	-7,6	-13,6	-0,9	1,0	-9,1

^a Dionice; ^b Obveznice; ^c 2006.; ^d Anualizirani mjesečni promet dionica × 100 / tržišna kapitalizacija dionica
Izvori: Bloomberg; BSSE; BSE; PSE; LJSE; WSE; Zagrebačka burza

Slika 65.

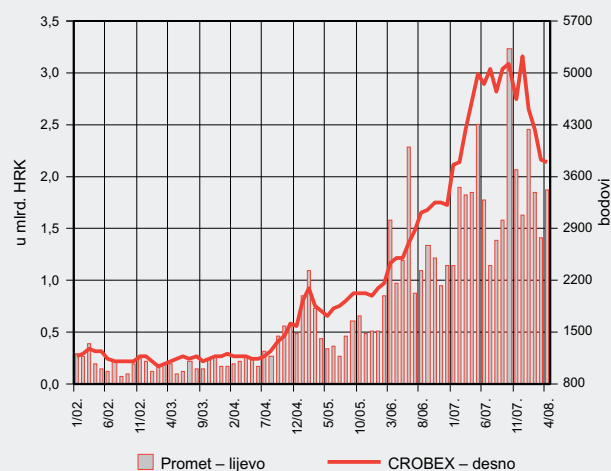
KRETANJE INDEKSA ODABRANIH BURZA na kraju razdoblja, prosinac 2003. = 100

Izvor: Bloomberg

Slika 66.

MJESEČNI PROMET DIONICA NA HRVATSKOM TRŽIŠTU KAPITALA I VRIJEDNOST INDEKSA CROBEX NA KRAJU MJESECA

Izvor: Zagrebačka burza

glavnim burzama zemalja Srednje i Istočne Europe, osim Slovačke, manjom tržišnom kapitalizacijom dionica na kraju ožujka 2008. u usporedbi s krajem prethodne godine. Tržišna kapitalizacija obveznica u tom se razdoblju smanjila na Bratislavskoj, Budimpeštanskoj i Zagrebačkoj burzi, dok je njezino blago povećanje zabilježeno na Ljubljanskoj burzi. Unatoč znatnom smanjenju omjera tržišne kapitalizacije dionica i BDP-a, Zagrebačka se burza u prvom tromjesečju 2008. i dalje nalazila ispred svih promatranih burza, ali je prema odnosu tržišne kapitalizacije obveznica i BDP-a i dalje bila na posljednjem mjestu.

Tržište vlasničkih vrijednosnih papira

Premda se promet dionica¹² na hrvatskom tržištu kapitala tijekom prvog tromjesečja 2008. znatno smanjio (za 1,2 mlrd. kuna) u odnosu na prethodno tromjesečje, zadržao se na razmjerno visokoj razini od 5,7 mlrd. kuna. U promatra-

nom se tromjesečju najviše trgovalo dionicama T-HT-a, koje su u ukupnom prometu sudjelovale s 11,8%, a slijedile su ih dionice Ericssona Nikole Tesle d.d (6,8%) i Atlantske plovidbe d.d. (6,8%). Osim dionicama T-HT-a (13,5%), u travnju se najviše trgovalo dionicama Belišća d.d. (11,6%) te Atlantske plovidbe d.d. (7,5%).

Pad cijena većine dionica u prvim mjesecima 2008. smanjio je vrijednost CROBEX¹³-a, koja je na kraju ožujka 2008. bila za 26,6% manja nego na kraju prethodnog tromjesečja te je iznosila 3845 bodova. Tijekom travnja 2008. CROBEX je dodatno izgubio na vrijednosti (-1,4%) te je na kraju mjeseca iznosio 3793 boda, što je njegova najniža razina od veljače 2007.

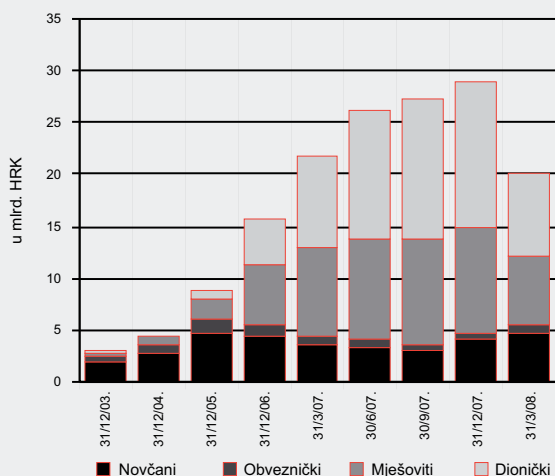
Nakon višegodišnjeg rasta, koji je bio posebno intenzivan tijekom 2007. godine, neto imovina otvorenih investicijskih fondova s javnom ponudom u prvom je tromjesečju 2008. prvi put bila manja nego u prethodnom tromjesečju. Ovakvo kretanje najvećim je dijelom posljedica smanjenja neto imo-

12 Za razdoblje od siječnja 2002. do veljače 2007. podaci o ukupnom prometu dionica dobiveni su kao zbroj pojedinačnih prometa dionica na Varaždinskoj i Zagrebačkoj burzi, a od ožujka 2007. i pripajanja Varaždinske burze Zagrebačkoj koriste se podaci s jedinstvene Zagrebačke burze.

13 Od 19. ožujka 2007. primjenjuje se nova metodologija izračuna CROBEX-a, u koji se od tada uključuje samo onaj iznos tržišne kapitalizacije koji je stvarno raspoloživ i dostupan za trgovanje jer je do tada CROBEX bio vagan na osnovi pune tržišne kapitalizacije. Osim toga, utvrđene su i nove procedure za ubrzan ulazak novih najlikvidnijih dionica na tržište.

Slika 67.

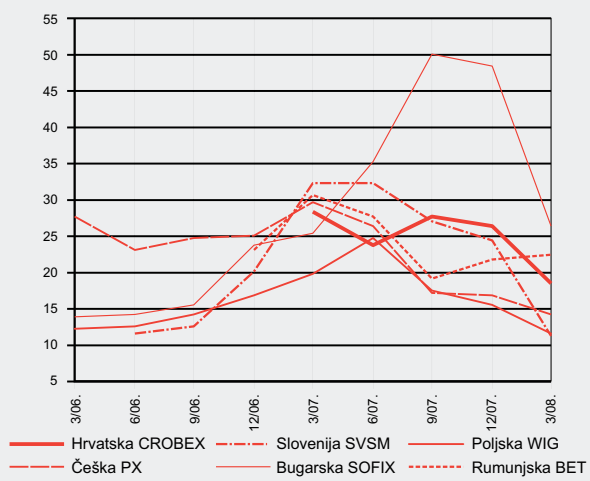
KRETANJE NETO IMOVINE OTVORENIH INVESTICIJSKIH FONDOVA S JAVNOM PONUDOM PREMA NJIHOVOJ VRSTI

Izvor: Hanfa

Slika 68.

KRETANJE OMJERA CIJENA DIONICA I ZARADA PO DIONICI ZA INDEKSE ODABRANIH BURZA

Izvori: Bloomberg; RBA

vine najrizičnijih, dioničkih i mješovitih fondova, koji su bili najviše pogođeni negativnim trendovima na domaćem tržištu kapitala, započetim krajem 2007. Padu neto imovine investicijskih fondova pridonijeli su i obvezni mirovinski fondovi, koji su u većoj mjeri počeli izravno ulagati na tržište kapitala¹⁴. Blago povećanje neto imovine na kraju ožujka 2008. u odnosu na kraj prosinca 2007. ostvarili su samo novčani investicijski fondovi.

Kao posljedica pada cijena većine dionica uvrštenih na Zagrebačku burzu, na kraju prvog tromjesečja 2008. tržišna kapitalizacija¹⁵ dionica bila je za 20,5% manja u odnosu na kraj

2007. godine te je iznosila 280,0 mlrd. kuna, što je njezina najniža zabilježena vrijednost u posljednjih godinu dana. Pad cijene mnogih dionica, koji se nastavio i u većem dijelu travnja 2008., dodatno je smanjio tržišnu kapitalizaciju dionica do kraja promatranog mjeseca, i to na 241,9 mlrd. kuna.

Omjer cijena i zarada po dionici za dionice koje ulaze u sastav CROBEX-a na kraju ožujka 2008. iznosio je 18,50 te je bio za 29,8% manji u odnosu na kraj prosinca 2007. Taj se omjer u posljednjem tromjesečju 2007. smanjio i za indekse svih ostalih promatranih burza, osim za indeks Bukureštanske burze.

Tržište dužničkih vrijednosnih papira

U prvom tromjesečju 2008. godine na domaćem tržištu dužničkih vrijednosnih papira izdane su dvije nove korporacijske obveznice, a novih izdanja državnih i municipalnih obveznica nije bilo. Tako je posljednjeg dana travnja 2008. na domaćem tržištu kapitala kotiralo dvadeset korporacijskih obveznica, a broj ostalih obveznica u odnosu na kraj prethodnog tromjesečja ostao je nepromijenjen (deset državnih, sedam obveznica jedinica lokalne samouprave te jedna obveznica HBOR-a).

Krajem siječnja 2008. Rijeka promet d.d. izdala je kunsku desetogodišnju obveznicu nominalne vrijednosti 192 mil. kuna i s prinosom do dospeljeća na dan izdavanja od 6,85%, a početkom ožujka Plodine d.d. izdale su kunsku petogodišnju obveznicu nominalne vrijednosti 100 mil. kuna i s prinosom do dospeljeća na dan izdavanja od 9,08%.

Na kraju ožujka 2008. na Zagrebačkoj burzi kotirala su ukupno 22 izdanja komercijalnih zapisa od ukupno 17 izdavatelja, što je za tri komercijalna zapisa, odnosno jednog izdavatelja manje nego na kraju prethodnog tromjesečja, a njihova ukupna nominalna vrijednost iznosila je 910,6 mil. kuna.

U prvom tromjesečju 2008., a osobito tijekom veljače i ožujka, ukupni je promet obveznica¹⁶ znatno smanjen te je nakon pada od 4,6 mlrd. kuna u odnosu na prethodno tromjesečje iznosio 6,1 mlrd. kuna. To je ujedno i najniži tromjesečni promet zabilježen još od sredine 2005. godine. Najveći udio u prometu obveznica u promatranom razdoblju imala je kunska obveznica RH koja dospeljeva 2017. godine (20%), a slijedile su je kunske državne obveznice s valutnom klauzulom s dospeljećem 2014. (18%) i 2019. (15%) godine. Kunska državna obveznica s valutnom klauzulom koja dospeljeva 2019. obilježila je promet dužničkih vrijednosnih papira i u travnju 2008. Udio svih državnih obveznica u ukupnom tromjesečnom prometu obveznica neznatno se smanjio u odnosu na prethodno tromjesečje te je iznosio 91,7%, a u travnju 2008. još je pao, i to na 90,1%. Unatoč blagom povećanju u ožujku 2008., vrijednost obvezničkog indeksa Zagrebačke burze na kraju prvog tromjesečja 2008. iznosila je 95,6 bo-

¹⁴ Pravilnikom Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga iz prosinca 2007. godine obveznim mirovinskim fondovima dopušteno je izravno ulaganje u vrijednosne papire dioničkih društava uvrštene izvan službene kotacije Zagrebačke burze.

¹⁵ U izračun tržišne kapitalizacije dionica na Zagrebačkoj burzi uključuje se puni iznos tržišne kapitalizacije za one dionice kojima se u prethodna tri mjeseca redovno trgovalo, dok se za dionice kojima se nije trgovalo u posljednjih mjesec dana, odnosno tri mjeseca, iznos tržišne kapitalizacije umanjuje za polovinu, odnosno za tri četvrtine.

¹⁶ Za razdoblje od siječnja 2004. do veljače 2007. podaci o ukupnom prometu obveznica dobiveni su kao zbroj pojedinačnih prometa obveznica na Varaždinskoj i Zagrebačkoj burzi, a od ožujka 2007. i pripajanja Varaždinske burze Zagrebačkoj koriste se podaci s jedinstvene Zagrebačke burze. Valja istaknuti da je promet obveznica na Varaždinskoj burzi bio zanemariv jer njezin udio u ukupnom prometu obveznica ni u jednoj od promatranih godina nije bio veći od 0,4%.

Tablica 6. Izdanja obveznica na domaćem tržištu, stanje na dan 30. travnja 2008.

Simbol	Izdavatelj	Datum izdavanja	Dospijeće	Valuta	Nominalna vrijednost izdanja	Nominalna kamatna stopa	Zadnja cijena ^a	Tekući prinos 30.4.2008.
RHMF-O-08CA	Republika Hrvatska	14.12.2001.	14.12.2008.	EUR	200.000.000	6,875%	100,75	6,824%
RHMF-O-125A	Republika Hrvatska	23.5.2002.	23.5.2012.	EUR	500.000.000	6,875%	103,50	6,643%
RHMF-O-085A	Republika Hrvatska	28.5.2003.	28.5.2008.	HRK	1.000.000.000	6,125%	100,02	6,124%
RHMF-O-142A	Republika Hrvatska	10.2.2004.	10.2.2014.	EUR	650.000.000	5,500%	99,65	5,519%
RHMF-O-19BA	Republika Hrvatska	29.11.2004.	29.11.2019.	EUR	500.000.000	5,375%	98,55	5,454%
RHMF-O-103A	Republika Hrvatska	8.3.2005.	8.3.2010.	HRK	3.000.000.000	6,750%	102,15	6,608%
RHMF-O-157A	Republika Hrvatska	14.7.2005.	14.7.2015.	EUR	350.000.000	4,250%	98,90	4,297%
RHMF-O-15CA	Republika Hrvatska	15.12.2005.	15.12.2015.	HRK	5.500.000.000	5,250%	97,20	5,401%
RHMF-O-137A	Republika Hrvatska	11.7.2006.	11.7.2013.	HRK	4.000.000.000	4,500%	94,10	4,782%
RHMF-O-172A	Republika Hrvatska	8.2.2007.	8.2.2017.	HRK	5.500.000.000	4,750%	92,25	5,149%
GDKC-O-116A	Grad Koprivnica	29.6.2004.	29.6.2011.	HRK	60.000.000	6,500%	101,30	6,417%
GDZD-O-119A	Grad Zadar	1.9.2004.	1.9.2011.	EUR	18.500.000	5,500%	97,50	5,641%
GDRI-O-167A	Grad Rijeka	18.7.2006.	18.7.2016.	EUR	16.383.008	4,125%	–	–
GDST-O-137A	Grad Split	24.7.2006.	24.7.2013.	EUR	8.000.000	4,563%	100,30	4,549%
GRVI-O-17AA	Grad Vinkovci	23.10.2007.	23.10.2017.	HRK	42.000.000	5,500%	–	–
GROS-O-17AA	Grad Osijek	30.10.2007.	30.10.2017.	HRK	25.000.000	5,500%	–	–
GDST-O-15BA	Grad Split	27.11.2007.	27.11.2015.	EUR	8.100.000	4,750%	–	–
HBOR-O-112A	Hrvatska banka za obnovu i razvoj	11.2.2004.	11.2.2011.	EUR	300.000.000	4,875%	–	–
BLSC-O-091A	Belišće d.d.	14.1.2005.	14.1.2009.	EUR	8.000.000	5,500%	101,60	5,413%
HYBA-O-086A	Hypo Alpe-Adria-Bank d.d.	6.6.2003.	6.6.2008.	HRK	150.000.000	6,500%	100,05	6,497%
PLVA-O-115A	Pliva d.d.	12.5.2004.	12.5.2011.	EUR	75.000.000	5,750%	99,00	5,808%
MDKA-O-087A	Medika d.d.	11.7.2005.	11.7.2008.	EUR	16.500.000	4,500%	99,10	4,541%
RBA-O-112A	Raiffeisen Bank Austria d.d.	10.2.2006.	10.2.2011.	HRK	600.000.000	4,125%	97,50	4,231%
PODR-O-115A	Podravka d.d.	17.5.2006.	17.5.2011.	HRK	375.000.000	5,125%	94,40	5,429%
NEXE-O-116A	Nexe grupa d.d.	14.6.2006.	14.6.2011.	HRK	750.000.000	5,500%	96,60	5,694%
MTEL-O-097A	Metronet telekomunikacije d.d.	28.7.2006.	28.7.2009.	HRK	120.000.000	8,500%	101,90	8,342%
HOTR-O-941A	Hospitalija trgovina d.o.o.	5.10.2006.	5.10.2009.	HRK	75.000.000	8,250%	100,10	8,242%
HEP-O-13BA	Hrvatska elektroprivreda d.d.	29.11.2006.	29.11.2013.	HRK	500.000.000	5,000%	92,30	5,417%
ATGR-O-11CA	Atlantic grupa d.d.	6.12.2006.	6.12.2011.	HRK	115.000.000	5,750%	98,35	5,846%
INGR-O-11CA	Ingra d.d.	6.12.2006.	6.12.2011.	HRK	200.000.000	6,125%	98,20	6,237%
OPTE-O-142A	Optima telekom d.o.o.	1.2.2007.	1.2.2014.	HRK	250.000.000	9,125%	97,97	9,314%
JDGL-O-126A	Jadran Galenski laboratorij d.d.	11.6.2007.	11.6.2012.	HRK	125.000.000	5,650%	–	–
JDRA-O-129A	Jadranka d.d.	13.9.2007.	13.9.2012.	HRK	75.000.000	6,475%	–	–
JRLN-O-12AA	Jadrolinija d.d.	25.10.2007.	25.10.2012.	HRK	70.000.000	6,500%	99,50	6,533%
OIV-O-14BA	Odašiljači i veze d.o.o.	20.11.2007.	20.11.2014.	HRK	100.000.000	7,250%	–	–
HEP-O-17CA	Hrvatska elektroprivreda d.d.	7.12.2007.	7.12.2017.	HRK	700.000.000	6,500%	–	–
RPRO-O-181A	Rijeka promet d.d.	25.1.2008.	25.1.2018.	HRK	192.000.000	6,813%	–	–
PLOR-O-133A	Plodine d.d.	4.3.2008.	4.3.2013.	HRK	100.000.000	9,000%	–	–

^a U redovitom prometu
Izvor: Zagrebačka burza

dova, što je za 0,9 bodova manje nego na kraju prethodnog tromjesečja. Blagi porast vrijednosti CROBIS-a zabilježen je i u travnju 2008. uz dostizanje razine od 95,8 bodova.

Pad CROBIS-a početkom ove godine utjecao je i na smanjenje tržišne kapitalizacije državnih obveznica, obveznica lokalne samouprave i HBOR-a za 6,7% u odnosu na prosinac 2007. godine, pa je na kraju travnja 2008. ona iznosila 4,8 mlrd. EUR, odnosno oko 12,7% ostvarenog BDP-a za 2007. godinu. Tržišna kapitalizacija korporacijskih obveznica zbog novih se izdanja povećala za 23,1% u odnosu na kraj 2007.

te je iznosila 672 mil. EUR, odnosno oko 1,8 % ostvarenog BDP-a.

Otkako je u srpnju 2007. dospjela samurajska obveznica iz 2000. godine, broj izdanja hrvatskih obveznica koje kotiraju na inozemnim tržištima smanjio se na sedam, od kojih su četiri nominirane u eurima, dvije u jenima te jedna u američkim dolarima. Njihova ukupna nominalna vrijednost na kraju travnja 2008. iznosila je 3,1 mlrd. EUR.

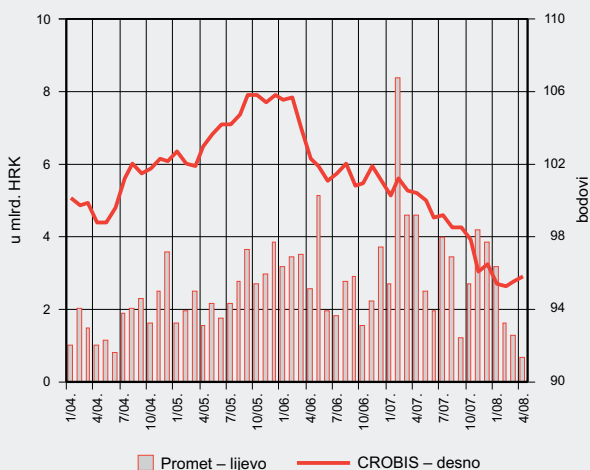
Posljedice krize na američkom tržištu drugorazrednih hipotekarnih kredita nastavile su se osjećati na financijskim

Tablica 7. Izdanja međunarodnih obveznica Republike Hrvatske, stanje na dan 31. ožujka 2008.

Obveznica	Datum izdavanja	Valuta	Iznos	Nominalna kamatna stopa	Prinos pri izdavanju	Razlika prinosa pri izdavanju	Razlika prinosa ^a 30.6.2007.	Razlika prinosa ^a 30.9.2007.	Razlika prinosa ^a 31.12.2007.	Razlika prinosa ^a 31.3.2008.
Londonski klub A, 2010.	31.7.1996.	USD	857.796.000	6-mjesečni LIBOR + 81,25 b.b.	–	–	100	134	142	176
Euroobveznice, 2011.	14.3.2001.	EUR	750.000.000	6,75%	6,90%	215	22	74	112	157
Euroobveznice, 2009.	11.2.2002.	EUR	500.000.000	6,25%	6,45%	158	26	64	94	154
Euroobveznice, 2010.	14.2.2003.	EUR	500.000.000	4,625%	4,65%	102	17	64	95	126
Euroobveznice, 2014.	15.4.2004.	EUR	500.000.000	5,000%	5,11%	101	34	79	147	179
Samurajske obveznice, 2008.	26.6.2002.	JPY	25.000.000.000	2,15%	2,15%	144	41	65	67	101
Samurajske obveznice, 2009.	26.6.2003.	JPY	25.000.000.000	1,23%	1,23%	99	47	63	66	96

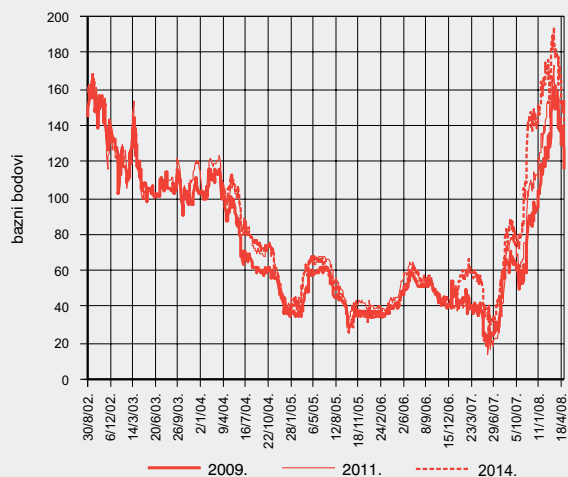
^a Prema usporedivoj obveznici
Izvor: Bloomberg

Slika 69.

MJESEČNI PROMET OBVEZNICA NA HRVATSKOM TRŽIŠTU KAPITALA I VRIJEDNOST INDEKSA CROBIS NA KRAJU MJESECA

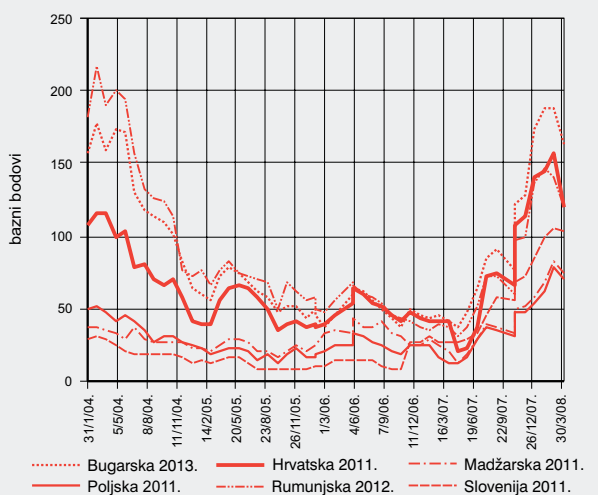
Izvor: Zagrebačka burza

Slika 70.

RAZLIKA PRINOSA IZMEĐU HRVATSKIH EUROOBVEZNICA S DOSPIJEĆEM 2009., 2011. I 2014. I REFERENTNIH NJEMAČKIH OBVEZNICA

Izvor: Bloomberg

Slika 71.

USPOREDBA RAZLIKE PRINOSA HRVATSKE EUROOBVEZNICE I SLIČNIH OBVEZNICA ODABRANIH TRANZICIJSKIH ZEMALJA NOMINIRANIH U EURIMA U ODNOSU NA REFERENTNU NJEMAČKU OBVEZNICU

Izvor: Bloomberg

tržištima i tijekom prvog tromjesečja 2008. godine. Istodobno je porast cijena energenata, osobito nafte, pridonio jačanju inflatornih pritisaka u većini zemalja. Međutim, kako bi podržao oslabljeno američko gospodarstvo te umanjio opasnost od recesije, Fed je i tijekom prvih mjeseci 2008. nastavio snižavati svoju ključnu kamatnu stopu. Do kraja travnja 2008. Fed je ključnu kamatnu stopu smanjio četiri puta, nakon čega se ona spustila na najnižu vrijednost od studenoga 2004. (2,00%). Nasuprot tome, ESB je zbog i dalje snažnih inflatornih pritisaka u eurozoni svoju ključnu kamatnu stopu zadržao na razini od 4,00%. Promijenjena percepcija rizika ulaganja globalnih ulagača na svim svjetskim tržištima kapitala, a posebno na tržištima zemalja u razvoju, pogodovala je većem zanimanju ulagača za sigurnijim ulaganjima te porastu potražnje za državnim obveznicama najrazvijenijih zemalja, zbog čega se i na početku 2008. nastavio pad zahtijevanih prinosa na te niskorizične obveznice. Nakon blagog smanjenja zahtijevanih prinosa na hrvatske euroobveznice tijekom prva dva mjeseca 2008. godine, do kraja ožujka oni su porasli, što je rezultiralo povećanjem razlika između prinosa na hrvatske euroobveznice i zahtijevanih prinosa na usporedive njemačke obveznice. Tako su se do kraja prvog tromjesečja 2008. razlike zahtijevanih prinosa na hrvatske euroobveznice s rokovima dospijeća 2009., 2011. i 2014. i prinosa na usporedive njemačke obveznice povećale na 154, 157 i 179 baznih bodova, što je znatno više nego na kraju prosinca 2007. kada su te razlike iznosile 94, 112 i 147 baznih bodova. U travnju 2008. došlo je do blagog smanjenja zahtijevanih prinosa na hrvatske euroobveznice, dok su prinosi na usporedive njemačke obveznice porasli, pa su se njihove razlike smanjile na 115, 119 i 129 baznih bodova.

Prinosi na hrvatske euroobveznice tijekom prvog tromjesečja 2008. pratili su kretanje prinosa na euroobveznice novih članica EU. Budući da je smanjenje zahtijevanih prinosa na euroobveznice novih članica EU tijekom prva dva mjeseca 2008. bilo blaže nego smanjenje zahtijevanog prinosa na usporedivu njemačku obveznicu, odnosno njihov rast u ožujku bio je intenzivniji od rasta spomenute njemačke obveznice, njihove su se razlike do kraja prvog tromjesečja 2008. dodatno povećale u odnosu na kraj prethodne godine. Najveći porast razlike prinosa pri tome su ostvarile bugarska, hrvatska i rumunjska obveznica. Nakon kulminacije u ožujku, tijekom travnja su razlike prinosa smanjene za sve promatrane zemlje zbog snažnog rasta zahtijevanog prinosa na usporedivu njemačku obveznicu koji je nadmašio rast zahtijevanih prinosa na euroobveznice svih promatranih novih članica EU, dok je zahtijevani prinos na hrvatsku euroobveznicu čak i smanjen.

Međunarodne transakcije

U prvom tromjesečju 2008. manjak na tekućem računu platne bilance povećao se za gotovo četvrtinu u odnosu na isto razdoblje godinu prije. Prilično ubrzanje njegova rasta uglavnom je posljedica daljnjeg produbljivanja neravnoteže u međunarodnoj razmjeni robe, a manjim dijelom i pogoršanja salda na računu faktorskih dohodaka i tekućih transfera. Saldo na računu usluga zadržao se na razini iz prvog tromjesečja 2007. unatoč znatnom rastu prihoda.

Bruto inozemni dug RH rastao je tijekom prvog tromjesečja 2008. nešto jačim intenzitetom nego u istom razdoblju 2007. Pritom su, za razliku od prvog tromjesečja 2007., rastu duga tijekom prva tri mjeseca 2008. najviše pridonijele poslovne banke, koje su se, zbog sezonskog smanjenja domaćih izvora sredstava u siječnju i veljači, okrenule pojačanom zaduživanju u inozemstvu. Već u ožujku, kad su bankama prisjela sredstva s osnove dokapitalizacija, njihov je inozemni dug ponovo smanjen. U istom je razdoblju rast inozemnog duga trgovačkih društava bio sličnog intenziteta kao i u prvom tromjesečju prethodne godine, a dug sektora države nastavio se smanjivati. Indeks pritiska na devizno tržište pokazuje da tijekom prvog tromjesečja 2008. Hrvatska nije imala poteškoća u servisiranju svojih inozemnih obveza.

Račun tekućih transakcija

Prema preliminarnim podacima manjak na tekućem računu platne bilance u prvom je tromjesečju 2008. iznosio 2,5 mlrd. EUR, što je za 23,0% više nego u istom razdoblju 2007. Najizrazitije pogoršanje zabilježeno je u međunarodnoj razmjeni robe, i to zbog ubrzanog rasta robnog uvoza, što je tek donekle ublaženo nešto boljim izvoznim rezultatima. Manjak na računu faktorskih dohodaka nastavio se povećavati, dok se pozitivan saldo tekućih transfera, nakon poboljšanja u posljednjem tromjesečju 2007., ponovo pogoršao.

Promatra li se struktura robne razmjene s inozemstvom prema pojedinim vrstama robe, vidi se da ubrzanje rasta manjka sa 16,2%, koliko je zabilježeno u prva tri mjeseca

2007., na 18,2% u istom razdoblju 2008. uglavnom proizlazi iz pogoršanja salda u razmjeni nafte i naftnih derivata uzrokovanog izrazitim poskupljenjem sirove nafte na svjetskom tržištu u promatranom razdoblju. Uz to, snažan utjecaj imao je i porast neto uvoza kapitalnih dobara (strojevi i transportni uređaji bez ostale transportne opreme i cestovnih vozila). Isključe li se spomenuti odsjeci SMTK, tada se rast manjka u međunarodnoj razmjeni robe prilično usporio u odnosu na prvo tromjesečje 2007.

Na računu usluga u prvom je tromjesečju 2008. zabilježen znatan rast i prihoda i rashoda domaćih sektora, pa se saldo zadržao otprilike na razini iz prvog tromjesečja 2007. Dobri rezultati na strani prihoda (ostvaren je godišnji rast od 9,1%) uglavnom se mogu pripisati prihodima od usluga u turizmu, a porasli su i prihodi od usluga prijevoza (poglavito u pomorskom prijevozu tereta) te ostalih usluga (uglavnom raznih poslovnih usluga). Jednako tako, i na strani rashoda najizrazitiji rast vidi se kod turističkih rashoda, a u manjoj mjeri i kod ostalih usluga pruženih od strane nerezidenata.

Zamjetan rast prihoda od turizma u prvom tromjesečju 2008. (17,3% na godišnjoj razini) odraz je snažnog rasta dolazaka i noćenja stranih gostiju u komercijalnim smještajnim kapacitetima. Prema podacima DZS-a dolasci stranih gostiju u spomenutim kapacitetima povećali su se za 29,9% u usporedbi s istim razdobljem godinu prije, a noćenja za 38,2%. Taj se rast uglavnom može pripisati uskrnim blagdanima, tijekom kojih se uobičajeno bilježi pojačan dolazak turista, a koji su u 2008., za razliku od prethodne godine, bili u prvom tromjesečju. U strukturi prirasta noćenja po zemljama najviše se povećao broj noćenja gostiju iz starih članica Europske unije, i to poglavito iz Njemačke i Italije, koje su ujedno i najvažnija emitivna tržišta za hrvatski turizam.

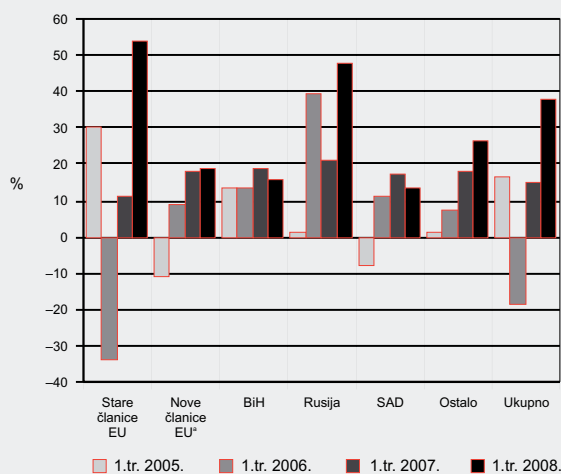
Negativan saldo na računu faktorskih dohodaka u prvom se tromjesečju 2008. povećao za 23,6% na godišnjoj razini, i to zbog snažnijeg rasta rashoda od rasta prihoda. Razmjerno slab rast prihoda od 6,1% (usporedbe radi, u prvom je tromjesečju 2007. njihov rast iznosio 89,9%) uglavnom je posljedica pada prihoda od izravnih ulaganja, i to zadržane dobiti ostvarene u inozemstvu. Kod rashoda se može istaknuti nastavak snažnog rasta troškova za kamate s osnove inoze-

Tablica 8. Tekući račun platne bilance Republike Hrvatske, u milijunima EUR

	2006.	2007.	I.–III. 2007.	I.–III. 2008. ^a	Indeksi	
					2007./2006.	I.–III. 2008. ^a / I.–III. 2007.
TEKUĆE TRANSAKCIJE	-2.696	-3.226	-2.023	-2.488	119,6	123,0
1. Roba	-8.344	-9.434	-2.159	-2.552	113,1	118,2
1.1. Prihodi (fob)	8.464	9.193	2.046	2.225	108,6	108,7
1.2. Rashodi (fob)	-16.808	-18.626	-4.205	-4.777	110,8	113,6
2. Usluge	5.710	6.309	99	99	110,5	100,9
2.1. Prihodi	8.534	9.171	772	842	107,5	109,1
2.2. Rashodi	-2.824	-2.862	-673	-742	101,4	110,3
3. Dohodak	-1.170	-1.144	-210	-259	97,8	123,6
3.1. Prihodi	892	1.290	312	331	144,7	106,1
3.2. Rashodi	-2.061	-2.435	-522	-590	118,1	113,1
4. Tekući transferi	1.107	1.043	248	224	94,2	90,4
4.1. Prihodi	1.640	1.576	358	350	96,1	97,6
4.2. Rashodi	-532	-533	-111	-126	100,2	113,8

^a Preliminarni podaci. Izvor: HNB

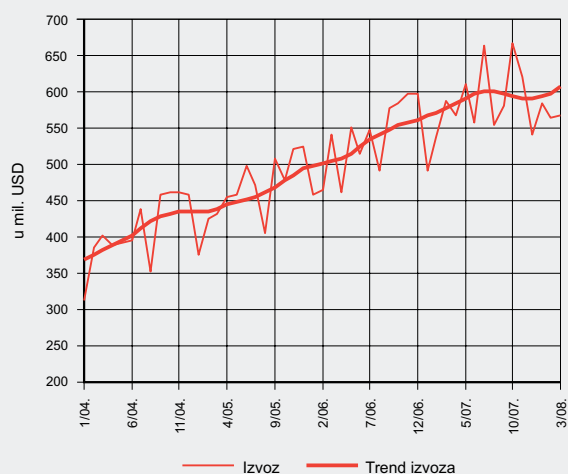
Slika 72.

**NOĆENJA STRANIH GOSTIJU U
KOMERCIJALNIM SMJEŠTAJNIM KAPACITETIMA**
 godišnje stope promjene

* Članice iz prethodnog vala pridruženja bez Malte i Cipra

Izvor: DZS

Slika 73.

ROBNI IZVOZ (fob) I TREND
 bez ostale transportne opreme i nafte i naftnih derivata,
 po stalnom tečaju iz 2002.

Izvori: DZS, HNB

mnog zaduživanja, i to poglavito poduzeća. S druge strane, smanjili su se rashodi od izravnih ulaganja, osobito zadržana dobit stranih vlasnika domaćih poduzeća.

Na računu tekućih transfera u prvom je tromjesečju 2008. zabilježen pad pozitivnog salda od 9,6% u odnosu na isto razdoblje godinu prije, i to najviše zbog porasta državnih rashoda za mirovine isplaćene nerezidentima. Pogoršanju salda pridonijelo je i smanjenje prihoda domaćih sektora, poglavito s osnove radničkih doznaka iz inozemstva, što je donekle ublaženo rastom njihovih prihoda s osnove ostalih transfera.

Robna razmjena

Tijekom prvog tromjesečja 2008. ukupan robni izvoz, izražen u američkim dolarima prema stalnom tečaju, porastao je na godišnjoj razini za 11,9%, što je za 7,2 postotna boda više od rasta zabilježenog u prvom tromjesečju 2007. Ubrzan rast izvoza ponajprije je rezultat snažnog rasta izvoza ostale transportne opreme, pri čemu valja istaknuti da su kretanja u ovom odsjeku SMTK vrlo nestabilna unutar kraćih razdoblja zbog visoke vrijednosti pojedinačnih isporuka brodova i primjene metodologije knjizenja poslova njihove dorade na bruto načelu. Osim brodova, snažan doprinos rastu ukupnog izvoza dao je i odsjek nafte i naftnih derivata, i to zbog izrazitog rasta njihovih cijena tijekom prvog tromjesečja, što je donekle ublaženo istodobnim padom izvezenih količina.

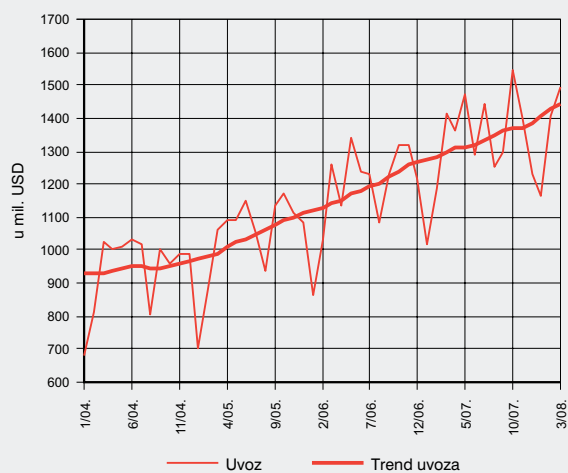
Isključujući li se utjecaj tih dvaju odsjeka SMTK, stopa rasta robnog izvoza gotovo je upola niža i iznosi 6,2%, što je pak u odnosu na prvo tromjesečje 2007. usporavanje rasta od 4,2 postotna boda. Pritom je znatno oslabio rast izvoza pluta i drva, proizvoda od tih materijala te obojenih metala. Snažan utjecaj na usporavanje rasta imao je i pad izvoza žitarica i proizvoda od žitarica nakon uvođenja izvoznih carina za pšenicu i kukuruz. Uvođenje carina bilo je potaknuto manjkom navedenih proizvoda na domaćem tržištu nakon prošlosezonske suše i povećanog izvoza nekih vrsta žitarica zbog izrazitog rasta njihovih cijena na svjetskom tržištu. Osim toga, nastavljen je i pad izvoza ribe i ribljih prerađevina, koji se bilježio tijekom 2007. godine, što se dijelom povezuje s izmjenama

Pravilnika o ulovu, uzgoju i prometu tuna kojim se, među ostalim, regulira dopuštena minimalna težina tuna za izvoz.

Suprotno tome, vrlo dobri izvoznici rezultati u prvom tromjesečju 2008. godine zabilježeni su kod izvoza šećera, proizvoda od šećera i meda te električnih strojeva, aparata i uređaja. Ponovo je ojačao i izvoz zemnoga te industrijskog plina, nakon što se tijekom cijele 2007. godine bilježio njegov pad kao rezultat dovršetka izgradnje plinovoda u sjevernom Jadranu.

Ukupan robni uvoz, izražen u američkim dolarima prema stalnom tečaju, u prva je tri mjeseca 2008. također ubrzano rastao te je, uz godišnju stopu rasta od 18,5%, nadmašio rast iz prvog tromjesečja 2007. za 7,8 postotnih bodova. Glavni pokretač toga ubrzanja, slično kao i kod izvoza, bio je rast uvoza nafte i naftnih derivata te ostale transportne opreme. Pritom se izraziti rast uvoza ostale transportne opreme može uvelike objasniti uvozom više ribarskih brodica početkom godine radi dorade u hrvatskim brodogradilištima. Iako najveći dio razmjene odsjeka ostala transportna oprema čine brodo-

Slika 74.

ROBNI UVOZ (cif) I TREND
 bez ostale transportne opreme i nafte i naftnih derivata,
 po stalnom tečaju iz 2002.

Izvori: DZS, HNB

Tablica 9. Robni izvoz i uvoz RH prema ekonomskim grupacijama zemalja, udjeli u postocima

Ekonomске grupacije	Izvoz				Uvoz			
	2006.	2007.	I.–III. 2007.	I.–III. 2008. ^a	2006.	2007.	I.–III. 2007.	I.–III. 2008. ^a
Razvijene zemlje	71,7	69,3	72,3	69,2	72,6	71,8	72,1	71,8
EU-25	63,2	59,1	60,5	61,4	65,0	63,3	64,0	62,2
Slovenija	8,2	8,3	8,7	8,6	6,3	5,9	6,0	5,5
Mađarska	1,7	2,2	1,8	2,4	3,0	2,9	2,6	3,5
EU-15	48,8	43,7	47,3	44,9	50,1	48,7	50,2	48,1
Austrija	6,0	6,1	6,7	6,1	5,4	5,3	5,4	4,9
Italija	23,1	19,1	22,1	19,4	16,7	16,0	16,8	16,1
Njemačka	10,3	10,0	11,1	11,3	14,5	14,4	14,5	13,9
Efta	1,5	1,2	1,2	1,1	1,7	1,9	1,9	1,6
Zemlje u razvoju	28,3	30,7	27,7	30,8	27,4	28,2	27,9	28,2
Bosna i Hercegovina	12,6	14,4	12,7	14,1	2,8	2,8	3,0	2,6
Srbija, Crna Gora	5,4	6,6	5,9	6,5	1,1	1,3	1,2	1,3
Rusija	1,2	1,3	1,1	1,3	10,1	10,1	10,5	10,1
Kina	0,2	0,2	0,2	0,2	5,3	6,2	6,0	6,3

^a Privremeni podaci
Izvor: DZS

vi, u prva je tri mjeseca 2008. zabilježen i vrlo visok porast uvoza zrakoplovne i srodne opreme, što se može povezati s isporukama helikoptera iz Rusije, a radi ispunjenja dijela ruskih obveza s osnove klirinškog duga. Povećana vrijednost uvezene nafte i naftnih derivata odraz je visokog rasta uvoznih cijena toga energenta tijekom prvog tromjesečja (69,8% na godišnjoj razini), što je tek djelomice ublaženo smanjenjem uvezene količine (–20,2%).

Isključimo li iz ukupnog uvoza naftu i naftne derivate te ostalu transportnu opremu, rast uvoza ne pokazuje ubrzanje, već blago usporavanje u odnosu na isto razdoblje 2007. godine (12,6%, izraženo prema stalnome tečaju, naprama 14,3% u prvom tromjesečju 2007.). Tome je pridonijelo usporavanje rasta vrijednosti uvoza željeza i čelika, obojenih metala i proizvoda od nemetalnih minerala, pri čemu valja spomenuti da su se u tim odsjecima u prvom tromjesečju 2007. bilježile iznimno visoke stope rasta. Za razliku od spomenutih odsjeka, prilično je ubrzan rast uvoza specijalnih strojeva za pojedine industrijske grane, što je, uz komunikacijske aparate, dalo najznačajniji doprinos visokoj stopi rasta uvoza kapitalnih dobara (18,1%). Osim toga, snažno je rastao i uvoz cestovnih vozila te električne energije.

U zemljopisnoj strukturi ukupnoga robnog izvoza vidljiv je nastavak trenda smanjenja udjela razvijenih zemalja unatoč ubrzanom rastu izvoza u tu skupinu zemalja. Uzrok tome je u dvostruko snažnijem rastu izvoza u zemlje u razvoju od onoga u razvijene zemlje, na što je uvelike utjecalo daljnje jačanje izvoza u zemlje u regiji, poglavito u Bosnu i Hercegovinu (nafta i naftni derivati te metalne rude i otpaci metala). Ubrzanju rasta izvoza u stare države članice EU najviše je pridonijelo jačanje izvoza u Italiju i Njemačku. Kad je riječ o novim članicama EU, njihov se udio u ukupnom hrvatskom robnom izvozu povećao, pri čemu je najveće ubrzanje rasta u odnosu na prvo tromjesečje 2007. ostvareno kod izvoza na Maltu i Cipar (ponajviše zbog izvoza brodova) te u Češku.

Udio razvijenih zemalja u ukupnome hrvatskom robnom uvozu, slično kao i kod izvoza, u prvom se tromjesečju 2008. blago smanjio u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, premda se rast uvoza iz te skupine zemalja također ubrzao. Takvo je kretanje rezultat višestrukog povećanja stope rasta

uvoza iz zemalja u razvoju, u čemu se izdvaja snažan rast uvoza iz Kine (posebice uvoz komunikacijskih aparata, uredskih strojeva i strojeva za automatsku obradu podataka te raznih gotovih proizvoda). Osim toga, nastavljeno je jačanje rasta uvoza iz Rusije, velikim dijelom potaknuto rastom uvoznih cijena nafte i naftnih derivata, koji čine oko dvije trećine hrvatskog uvoza iz te zemlje. Uvoz iz starih država članica EU neznatno je ubrzan, čemu je najviše pridonijelo jačanje uvoza iz Njemačke i Italije. Među novim zemljama članicama EU, kod kojih se također bilježi visok rast uvoza, najveći doprinos ubrzanju dale su Mađarska i Češka.

Račun kapitalnih i financijskih transakcija

U prvom tromjesečju 2008. na računu kapitalnih i financijskih transakcija zabilježen je neto priljev sredstava na osnovi izravnih, portfeljnih i ostalih ulaganja. Najznačajnija promjena u odnosu na isto razdoblje godinu prije ostvarena je kod portfeljnih ulaganja s osnove kojih je, za razliku od prvog tromjesečja 2007., ostvaren neto priljev sredstava. Kad je riječ o izravnim ulaganjima, ostvaren je znatno manji neto priljev nego u prvom tromjesečju 2007., dok je, za razliku od toga, neto priljev na osnovi ostalih ulaganja nadmašio onaj iz prvog tromjesečja 2007. Međunarodne su se pričuve u prva tri mjeseca 2008. povećale za 0,7 mlrd. EUR, većinom zahvaljujući rastu izdvojene devizne obvezne pričuve banaka.

Neto inozemna izravna ulaganja u Hrvatsku u prvom tromjesečju 2008. iznosila su 0,8 mlrd. EUR. Pritom je na strani inozemnih izravnih ulaganja u Hrvatsku ostvaren neto priljev od 0,7 mlrd. EUR, od čega se nešto više od polovine odnosilo na porast duga prema vlasnički povezanim poduzećima, a ostatak većinom na izravna vlasnička ulaganja nerezidenata. Smanjenju izravnih vlasničkih ulaganja pridonijela je isplata dividende iz zadržane dobiti Plive iz 2002. godine u iznosu od oko 200 mil. EUR. Pritom valja istaknuti da transakcija povlačenja zadržane dobiti Plive od strane većinskog vlasnika, Barra, nije realizirana u novcu, već smanjenjem vlasničkoga kapitala Plive u njezinu povezanom poduzeću u Mađarskoj u korist Barra. Time je i stanje izravnih ulaganja Hrvatske u inozemstvo umanjeno upravo za iznos povučene zadržane dobiti, što je bio i glavni činitelj smanjenja razine

Tablica 10. Kapitalni i financijski račun platne bilance Republike Hrvatske, u milijunima eura

	2006.	2007.	I.–III. 2007.	I.–III. 2008. ^a	Indeksi	
					2007./2006.	I.–III. 2008. ^a /I.–III. 2007.
KAPITALNE I FINANCIJSKE TRANSAKCIJE	3.680	4.071	1.356	2.309	110,6	170,2
1. Kapitalne transakcije	-134	35	7	5	-	69,0
2. Financijske transakcije, isklj. međ. pričuve	5.226	4.758	2.158	3.000	91,1	139,1
2.1. Izravna ulaganja	2.571	3.416	1.278	837	132,9	65,5
2.1.1. U inozemstvo	-175	-180	-85	149	103,3	-
2.1.2. U Hrvatsku	2.745	3.597	1.363	688	131,0	50,5
2.2. Portfeljna ulaganja	-543	-4	-387	477	0,8	-
2.2.1. Sredstva	-472	-413	-315	595	87,4	-
2.2.2. Obveze	-70	409	-72	-118	-	163,1
2.3. Financijski derivati	0	0	0	0	-	-
2.4. Ostala ulaganja	3.198	1.346	1.267	1.686	42,1	133,1
2.4.1. Sredstva	-692	-1.653	362	604	238,8	166,8
2.4.2. Obveze	3.891	3.000	905	1.082	77,1	119,6
3. Međunarodne pričuve	-1.412	-722	-808	-696	51,1	86,1

^a Preliminarni podaci.
Izvor: HNB

hrvatskih vlasničkih ulaganja u inozemstvo od ukupno 0,1 mlrd. EUR. Isključujući se navedena transakcija, više od dvije trećine realiziranih ulaganja u Hrvatsku u prvom tromjesečju 2008. odnosilo se na dokapitalizacije pojedinih banaka u stranom vlasništvu, dok je preostali dio većinom realiziran u djelatnosti trgovine na malo, proizvodnje metala te vađenja nafte i zemnog plina.

Neto priljev sredstava s osnove portfeljnih ulaganja u prvom tromjesečju 2008. u iznosu od 0,5 mlrd. EUR rezultat je izrazitog smanjenja inozemnih sredstava domaćih sektora, što se gotovo u cijelosti odnosilo na povlačenje sredstava domaćih investicijskih fondova uloženi u dionice i vlasničke udjele na inozemnim tržištima. Suprotan učinak imalo je istodobno smanjenje obveza domaćih sektora, a tome je najviše pridonijela redovita polugodišnja otplata obveza sektora države prema Londonskom klubu.

S osnove ostalih ulaganja, kojima su obuhvaćeni krediti, trgovinski krediti te gotovina i depoziti, u prvom je tromjesečju 2008. ostvaren viši neto priljev sredstava od onoga u istom razdoblju 2007. Rezultat je to gotovo dvostruko izražje-

Tablica 11. Struktura međunarodnih pričuva HNB-a, na kraju razdoblja, u milijunima eura i postocima

	2005.	2006.	2007.	III. 2008.
Stanje	7.438	8.725	9.307	9.842
Udjeli:				
1. Devizne pričuve	98,6	93,6	95,7	91,9
1.1. Dužnički vrijednosni papiri	48,4	48,1	51,3	49,6
1.2. Ukupno gotovina i depoziti kod	50,2	45,4	44,5	42,2
1.2.1. ostalih središnjih banaka, BIS-a i MMF-a	5,5	2,3	2,0	2,0
1.2.2. banaka sa sjedištem izvan Hrvatske	44,7	43,2	42,4	40,2
2. Pričuvna pozicija u MMF-u	0,0	0,0	0,0	0,0
3. Posebna prava vučenja	0,0	0,0	0,0	0,0
4. Zlato	0,0	0,0	0,0	0,0
5. Obratni repo poslovi	1,3	6,4	4,2	8,1

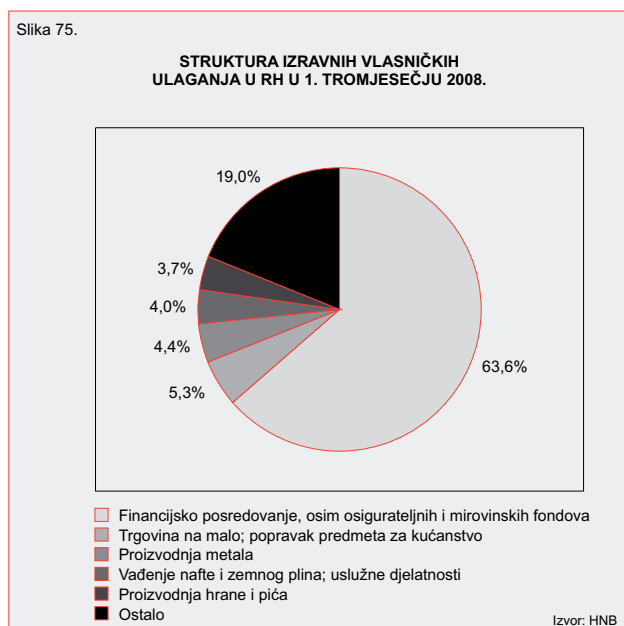
Napomena: Izraženo prema približnoj tržišnoj vrijednosti
Izvor: HNB

nijeg pada inozemne imovine domaćih sektora, u čemu se većina odnosi na povlačenje gotovine i depozita banaka. Osim toga, prirast obveza domaćih sektora bio je nešto veći nego u prvom tromjesečju 2007., i to zbog rasta obveza banaka, dok se prirast obveza trgovačkih društava smanjio.

Prema platnobilančnim podacima (ne uključuju međuv valutne promjene), međunarodne su se pričuve tijekom prvog tromjesečja 2008. povećale za 0,7 mlrd. EUR. Njihovu rastu najviše su pridonijela povećana izdvajanja banaka s osnove devizne obvezne pričuve, a posebice s osnove granične obvezne pričuve nakon rasta njihove inozemne pasive. Uz to, središnja je banka krajem siječnja intervenirala na deviznom tržištu otkupom deviza od poslovnih banaka u iznosu od 189 mil. EUR. Prema podacima monetarne statistike (uključuju međuv valutne promjene), međunarodne su pričuve na kraju prvog tromjesečja 2008. iznosile 9,8 mlrd. EUR, što je za 5,7% više nego na kraju prethodne godine.

Inozemni dug

Početkom 2008. godine uveden je nov sustav izvještavanja o stanju inozemne zaduženosti domaćih sektora (vidi Okvir 2.). U skladu s novom metodologijom, stanje duga na dan

Tablica 12. Bruto inozemni dug prema domaćim sektorima, na kraju razdoblja, u milijunima eura i postocima

Sektor dužnika	2006.	2007. ^a	2007. ^b	III. 2008.	Struktura		Indeksi	
					2007. ^b	III. 2008.	2007. ^a /2006.	III. 2008./2007. ^b
1. Država	6.668	6.663	6.722	6.596	20,3	19,0	99,9	98,1
2. Središnja banka (HNB)	3	2	2	2	0,0	0,0	91,4	73,8
3. Banke	10.223	8.879	8.884	9.420	26,8	27,1	86,9	106,0
4. Ostali domaći sektori	9.503	13.452	13.683	14.490	41,2	41,7	141,6	105,9
5. Izravna ulaganja	2.878	3.933	3.882	4.244	11,7	12,2	136,6	109,3
U čemu: Hibridni i podređeni instrumenti	167	56	56	193	0,2	0,6	33,5	344,7
Ukupno (1 + 2 + 3 + 4 + 5)	29.274	32.929	33.173	34.752	100,0	100,0	112,5	104,8

^a Prema starom sustavu izvještavanja ^b Prema novom sustavu izvještavanja
Izvor: HNB

Tablica 13. Stvarni i potencijalni inozemni dug javnog sektora te dug privatnog sektora, na kraju razdoblja, u milijunima eura i postocima

Sektor dužnika	2006.	2007. ^a	2007. ^b	III. 2008.	Struktura		Indeksi	
					2007. ^b	III. 2008.	2007. ^a /2006.	III. 2008./2007. ^b
1. Dug javnog sektora	8.257	9.259	9.397	9.311	28,3	26,8	112,1	99,1
2. Dug privatnog sektora za koji jamči javni sektor	204	140	136	108	0,4	0,3	68,5	79,3
3. Dug privatnog sektora za koji ne jamči javni sektor	20.813	23.530	23.641	25.333	71,3	72,9	113,1	107,2
Ukupno (1 + 2 + 3)	29.274	32.929	33.173	34.752	100,0	100,0	112,5	104,8

^a Prema starom sustavu izvještavanja ^b Prema novom sustavu izvještavanja
Izvor: HNB

31. prosinca 2007. revidirano je, i to s 32,9 mlrd. EUR, koliko je iznosilo prema starom sustavu izvještavanja, na 33,2 mlrd. EUR.

Tijekom prvog tromjesečja 2008. bruto inozemni dug RH povećao se za 1,6 mlrd. EUR, tj. 4,8% (u usporedbi sa stanjem duga na kraju 2007. prema novom sustavu izvještavanja), čime je na kraju ožujka dosegao 34,8 mlrd. EUR. Najveći doprinos porastu duga u prva tri mjeseca 2008. dale su poslovne banke, dok se rast duga trgovačkih društava, i prema stranim bankama, i prema njihovim povezanim poduzećima u inozemstvu, održao na razini iz istog razdoblja prethodne godine. Inozemni dug sektora države nastavio se smanjivati sličnim intenzitetom kao i u prvom tromjesečju 2007.

Inozemni dug poslovnih banaka povećao se tijekom prvog tromjesečja 2008. za 0,5 mlrd. EUR te je na kraju ožujka iznosio 9,4 mlrd. EUR. U skladu s tim blago je porastao i udio duga banaka u ukupnome inozemnom dugu (s 26,8% na kraju 2007. na 27,1% na kraju ožujka 2008. godine). Takvo je kretanje rezultat njihova pojačanog zaduživanja u inozemstvu tijekom siječnja i veljače, čime su banke nastojale nadomjestiti sezonski pad domaćih izvora sredstava. Nasuprot tome, nakon snažnog priljeva sredstava iz inozemstva s osnove dokapitalizacija, banke su u ožujku smanjile svoje dužničke obveze prema inozemstvu. Spomenute promjene u strukturi financiranja uglavnom su se odražavale u promjeni stanja gotovine i depozita nerezidenata.

Inozemni dug ostalih domaćih sektora (najvećim dijelom trgovačkih društava) u prvom tromjesečju 2008. porastao je za 0,8 mlrd. EUR, što je neznatno više nego u istom razdoblju 2007. godine (0,7 mlrd. EUR). Time je na kraju ožujka dug toga sektora dosegao razinu od 14,5 mlrd. EUR, što je za 5,9% više nego na kraju 2007. Među pojedinim grupacijama trgovačkih društava ponajviše je rastao dug većinski privatnih trgovačkih društava te nebankarskih financijskih institucija (uglavnom društava za lizing), dok se dug javnih i mješovitih trgovačkih društava, promatranih zajedno, neznatno povećao.

S druge strane, u prvom se tromjesečju 2008. ubrzao rast duga s osnove izravnih ulaganja (dug domaćih sektora prema vlasnički povezanim društvima u inozemstvu). To je gotovo u cijelosti rezultat rasta hibridnih i podređenih instrumenata banaka upisanih od strane njihovih većinskih stranih vlasnika, dok je rast duga trgovačkih društava prema njihovim inozemnim vlasnicima bio tek neznatno veći u usporedbi s prvim tromjesečjem 2007. Uz prirast od 0,4 mlrd. EUR tijekom prva tri mjeseca 2008. ukupni dug s osnove izravnih ulaganja povećao se na 4,2 mlrd. EUR, a njegov udio u ukupnome inozemnom dugu porastao je s 11,7%, koliko je iznosio na kraju 2007., na 12,2%.

Dug sektora države, koji obuhvaća središnju državu, republičke fondove, HBOR i lokalnu državu, smanjio se tijekom prva tri mjeseca 2008. za 0,1 mlrd. EUR te je na kraju ožujka iznosio 6,6 mlrd. EUR. Njegov je pad prije svega rezultat redovitih otplata duga središnje države Londonskom i Pariškom klubu, jer istodobno nije bilo znatnijih novih zaduživanja ovog sektora u inozemstvu. Inozemni dug javnog sektora (koji osim sektora države obuhvaća i javna te mješovita trgovačka društva) također se smanjio, s obzirom na to da se dug javnih i mješovitih društava nije znatnije promijenio. Nastavio se i trend smanjenja potencijalnog duga javnog sektora, odnosno duga privatnog sektora za koji jamči javni sektor.

Likvidnost u međunarodnim plaćanjima

Tijekom prvog tromjesečja 2008. indeks pritiska na devizno tržište kretao se neznatno ispod svoje dugoročne prosječne razine, potaknut daljnjim rastom međunarodnih pričuva i blagom aprecijacijom tečaja kune u odnosu na kraj 2007. Rastu međunarodnih pričuva od 0,5 mlrd. EUR u prvom tromjesečju 2008. najviše su pridonijela povećana izdvajanja banaka na osnovi devizne obvezne pričuve, uključujući graničnu obveznu pričuvu, koja su uslijedila zbog rasta inozemne pasive banaka tijekom toga razdoblja. Dodatan doprinos dala je i devizna intervencija središnje banke krajem siječnja, kojom je od poslovnih banaka otkupljeno ukupno 189 mil. EUR.

Okvir 2. Metodološke promjene u statistici inozemnog duga

Na temelju obveza preuzetih u pretpristupnim pregovorima s Europskom komisijom, na početku 2008. stupile su na snagu promjene u pravnoj regulativi vezane za prikupljanje podataka o inozemnom zaduživanju. Naime, u skladu s odredbama čl. 35. Zakona o deviznom poslovanju¹⁷, odvijanje kreditnih poslova (korištenja i otplate) više se ne uvjetuje prijavom kreditnog posla HNB-u, čime je udovoljeno preuzetoj obvezi ukidanja ograničenja slobode kretanja kapitala u segmentu kreditnih poslova. U promijenjenim je okolnostima i sustav prikupljanja podataka, koji se temeljio na obvezi rezidenta da prijavi HNB-u svaki svoj zaključeni kreditni posao, zahtijevao izmjene.

Slijedom odredaba Odluke o prikupljanju podataka za potrebe sastavljanja platne bilance, stanja inozemnog duga i stanja međunarodnih ulaganja¹⁸ podaci o kreditnim poslovima prikupljaju se od svih subjekata široko definiranog sektora države (središnja država, republički fondovi, HBOR, lokalna država), banaka, ostalih bankarskih i nebankarskih financijskih institucija kao i svih javnih i mješovitih trgovačkih društava. Nasuprot tome, podaci nefinancijskih trgovačkih društava osiguravaju se praćenjem odabranog uzorka trgovačkih društava. Podaci o kreditnim poslovima sektora stanovništva prikupljaju se na temelju propisane ob-

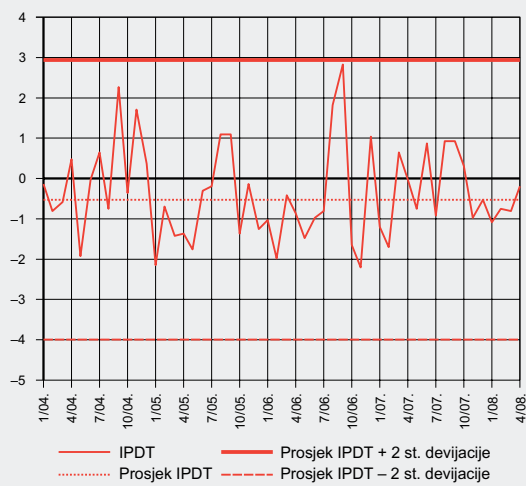
veze prijave svakoga kreditnog posla zaključenog u iznosu većem od 500.000 kuna.

Način odabira uzorka nefinancijskih trgovačkih društava polazi od 90%-tne pokrivenosti stanja bruto inozemnog duga ovoga dužničkog segmenta na kraju 2007. godine. Na temelju podataka o stanju bruto inozemnog duga nefinancijskih trgovačkih društava odabranih u uzorak obveznika izvještavanja o kreditnim poslovima s inozemstvom procjenjuju se zatim podaci za cijelu populaciju ovoga dužničkog segmenta. Da bi se izbjegla odstupanja procjene od stvarnoga kretanja bruto inozemnog duga, inicijalno odabrani uzorak trgovačkih društava može se korigirati tijekom godine uključivanjem podataka novih trgovačkih društava, što je osigurano odredbama Odluke (čl. 47.)¹⁹.

Prema navedenim izmjenama metodologije, od početka 2008. objavljeni podaci stanja bruto inozemnog duga zasnivaju se na prikupljenim podacima za sektor države i financijski sektor te na procijenjenom stanju duga nefinancijskih trgovačkih društava na osnovi podataka odabranog uzorka. Kako bi se omogućilo metodološki konzistentno praćenje podataka za 2008., primjenom iste metodologije procijenjeno je i novo stanje inozemnog duga za 31. prosinca 2007., a njegova razina, zbog primjene nove metodologije, povećana je za 244 mil. EUR ili s 32,9 mlrd. EUR (prema starom sustavu praćenja) na 33,2 mlrd. EUR (prema novom sustavu praćenja).

Slika 76.

INDEKS PRITISKA NA DEVIZNO TRŽIŠTE

Apresiasija tečaja kune prema euru tijekom prvog tromjesečja iznosila je 0,9%, a najizrazitija je bila krajem siječnja, što je i bio povod spomenutoj deviznoj intervenciji. U travnju se razina IPDT-a nije značajnije mijenjala, s obzirom na to da su i promjene međunarodnih pričuva te tečaja domaće valute bile izrazito blage.

17 NN, br. 132/2006.

18 NN, br. 121/2007.

Državne financije

Obilježja fiskalne politike u 2007. godini

Tijekom 2007. godine fiskalna kretanja bila su obilježena snažnim rastom prihoda opće države praćenim zamjetnim rastom njezine tekuće i investicijske potrošnje. Naime, snažan rast gospodarstva, praćen povoljnim trendovima na domaćem tržištu rada, omogućio je ubrzan rast prihoda prikupljenih na osnovi poreza i socijalnih doprinosa. Iako je istodobno ostvaren snažan rast tekućih rashoda te ulaganja u infrastrukturu, manjak konsolidirane opće države izražen na modificiranome obračunskom načelu nastavio se smanjivati. Pritom valja istaknuti kako je prvotno planiran manjak za 2007. od 2,8% BDP rebalansom proračuna iz srpnja smanjen na 2,6% BDP-a. Međutim, kako se visok rast prihoda nastavio i u drugoj polovini godine, a istodobno su kapitalni rashodi bili nešto niži od planiranih, konačni je manjak iznosio 2,3% BDP-a. Budući da je manjak velikim dijelom financiran prodajom financijske i nefinancijske imovine, rast javnog duga u 2007. je godini bio umjeren te je on na kraju prosinca iznosio 44,3% BDP-a.

Područje javnih financija u 2007. godini obilježile su i izmjene dvaju poreznih zakona. Tako je početkom 2007. na

19 U skladu s odredbama Odluke sva trgovačka društva kojima razina inozemnog duga premaši propisanu granicu od 2,0 mil. EUR, odnosno 0,5 mil. EUR za društva koja su vlasnički povezana s nerezidentnim kreditorom, odnosno dužnikom, obvezna su Direkciji za statistiku HNB-a dostaviti popis zaključenih kreditnih poslova sa stanjem iskorištene neotplaćene glavnice.

snagu stupio izmijenjeni Zakon o financiranju lokalne i područne (regionalne) samouprave²⁰, kojim je utvrđeno da cjelokupni prihod od poreza na dobit pripada državnom proračunu. Prema istom zakonu prihodi od poreza na dohodak se, izravno ili preko državnog proračuna, u potpunosti prenose gradovima, općinama i županijama. Međutim, ovim izmjenama nije povećan stupanj fiskalne decentralizacije s obzirom na to da nije došlo do prenošenja dodatnih funkcija na niže razine državne vlasti, već samo do drukčije raspodjele sredstava između državnog proračuna i jedinica lokalne države. Od kolovoza 2007. primjenjuje se i izmijenjeni Zakon o porezu na dodanu vrijednost²¹, prema kojem se PDV obračunava po sniženoj stopi od 10%, uz turističke usluge, i na novine i časopise. Snižavanje stope PDV-a na spomenute proizvode nije dovelo do pada njihovih cijena, ali je utjecalo na smanjenje proračunskih prihoda. Osim spomenutih zakonskih izmjena poreznog sustava, Vlada je tijekom 2007. godine u dva navrata indirektno intervenirala na tržištu s ciljem njegove stabilizacije. Tako su u svibnju smanjene trošarine na sve vrste bezolovnih benzina kako bi se ublažio rast cijena naftnih derivata na domaćem tržištu. Međutim, kako se povećanje cijena sirove nafte na svjetskom tržištu nastavilo, ta je mjera imala samo kratkotrajne učinke. Također, prošlogodišnja suša svjetskih razmjera utjecala je na snažan rast cijena poljoprivrednih proizvoda na globalnom tržištu tijekom druge polovine godine, pa je Vlada u kolovozu uvela zaštitnu carinu za kukuruz, a u rujnu i zaštitnu carinu na pšenicu.

Tijekom prošle fiskalne godine država je morala osigurati 3,4 mlrd. kuna za isplatu dviju rata duga umirovljenicima²². Sredstva za isplatu prve rate za 2007. u lipnju najvećim su dijelom prikupljena kratkoročnim kreditnim zaduživanjem kod Hrvatske poštanske banke, dok su za isplatu druge rate u studenome te za povrat kredita HPB-u korištena sredstva prikupljena trećom fazom privatizacije T-HT-a.

Prihodi konsolidirane opće države

Prema preliminarnim podacima MF-a prihodi konsolidirane opće države dosegli su u 2007. godini 126,7 mlrd. kuna, što je za 0,2 mlrd. kuna više nego što je planirano. U odnosu na prethodnu godinu rast prihoda znatno je ubrzan, s 8,9% u 2006. na 12,8% u 2007. godini. Budući da je godišnji rast nominalnog BDP-a bio nešto niži, udio prihoda opće države u BDP-u povećan je na 46,1%.

Apsolutno najveći porast zabilježen je kod poreznih prihoda, koji čine oko 60% ukupnih prihoda ove razine državne vlasti. Naime, snažan rast osobne potrošnje, ali i ubrzanje inflacije mjerene indeksom potrošačkih cijena utjecali su na dinamiku prihoda od poreza na dodanu vrijednost te prihoda od trošarina. Naplatom PDV-a tako je u 2007. godini prikupljeno 37,7 mlrd. kuna, što je oko jedne trećine ukupnih prihoda opće države. U odnosu na 2006. godinu prihodi od PDV-a porasli su u 2007. za 8,1%, pri čemu je, u skladu s kretanjima potrošnje kućanstava, rast bio nešto izrazitiji tijekom

prve polovine godine. S druge strane, prihodi od trošarina (radi usporedivosti s ranijim podacima uključuju i naknadu za financiranje građenja i održavanja javnih cesta) dosegli su 12,2 mlrd. kuna što je za 5,2% više nego u 2006. Struktura doprinosa rastu ukupnih prihoda od trošarina nije se znatnije promijenila u odnosu na prethodne godine, pa su i nadalje dominantni prihodi od trošarina na naftne derivate i duhanske preradevine. Zamjetan doprinos rastu ukupnih prihoda od trošarina dale su i trošarine na osobne automobile, što je posljedica nastavka velikog uvoza cestovnih vozila.

Snažna gospodarska aktivnost odrazila se i u kretanjima na tržištu rada, pa je nastavljen rast broja zaposlenih te rast prosječne nominalne bruto plaće. U skladu s tim ostvaren je zamjetan rast prihoda od poreza na dohodak (koji je od 2007. osnovni prihod lokalne države) i prihoda od socijalnih doprinosa. Naplatom poreza na dohodak prikupljeno je tako 9,9 mlrd. kuna, tj. čak 12,8% više nego u 2006. Također, u 2007. snažno su porasli i prihodi od socijalnih doprinosa dosegnuvši 37,2 mlrd. kuna, što je 9,8% više nego prethodne godine. Najveći dio tih strogo namjenskih prihoda odnosi se na doprinose za mirovinsko osiguranje, slijede prihodi od doprinosa za zdravstveno osiguranje te, u znatno manjem iznosu, prihodi od doprinosa za zapošljavanje.

Naplatom poreza na dobit u 2007. godini prikupljeno je 8,8 mlrd. kuna, što je čak 23,3% više nego prethodne godine. Na taj je način nastavljen visok rast ove vrste prihoda započet u 2005. godini, što je rezultat kontinuiranog rasta dobiti prije oporezivanja koju iskazuju hrvatski poduzetnici.

Ostali prihodi, koji uključuju prihode od imovine te prihode od prodaje robe i usluga, u 2007. godini iznosili su 15,7 mlrd. kuna, što je za trećinu više nego prethodne godine. Gotovo polovina spomenutog iznosa odnosi se na prihode od administrativnih taksa, a njihov je rast tijekom 2007. dodatno ubrzan (s 26,6% u 2006. na 34,6% u 2007. godini). Znatno su porasli i prihodi od dividenda, što je gotovo u potpunosti rezultat isplate dividende T-HT-a u iznosu od 2,41 mlrd. kuna, od čega je državi pripalo 42%.

Rashodi konsolidirane opće države

Rashodi konsolidirane opće države iznosili su u 2007. godini 118,8 mlrd. kuna, odnosno pola milijarde kuna manje nego što je planirano rebalansom proračuna. Međutim, kako je njihov godišnji rast od 10,3% bio nešto viši od rasta BDP-a, udio rashoda u BDP-u je nakon višegodišnjeg pada ponovo blago porastao. Najveći doprinos ostvarenom godišnjem rastu rashoda dali su rashodi za socijalne naknade te rashodi za naknade zaposlenima, koji zajedno čine gotovo 70% svih rashoda ove razine državne vlasti.

Rashodi za socijalne naknade, pojedinačno najveća stavka u proračunu opće države, u 2007. su godini iznosili 48,7 mlrd. kuna, a njihov je godišnji rast znatno ubrzan (s 5,6%, koliko je iznosio u 2006., na 8,7% u 2007.). Struktura ove kategorije rashoda pokazuje kako se 34,2 mlrd. kuna odnosi na socijalne naknade iz osiguranja, koje uključuju veći dio mirovina i rashoda za zdravstvo. One su na godišnjoj razini uvećane za 9,2%, što je djelomično posljedica povećanja broja korisnika mirovina i rasta prosječne isplaćene mirovine, a djelomično povećanja rashoda za zdravstvo. Rashodi za

20 NN, br. 152/2006.

21 NN, br. 76/2007.

22 U skladu sa Zakonom o provođenju Odluke Ustavnog suda RH od 12. svibnja 1998. (NN, br. 105/2004.) i Zakonom o Umirovljeničkom fondu (NN, br. 93/2005.).

socijalnu pomoć, koji uključuju rashode za rodiljni dopust, trajna prava hrvatskih branitelja te dio mirovina, iznosili su u promatranom razdoblju 14,4 mlrd. kuna, tj. 7% više nego prethodne godine.

Rashodi za naknade zaposlenima u 2007. su iznosili 31,1 mlrd. kuna što je za 10,3% više nego u 2006. godini. Od spomenutog se iznosa najveći dio odnosi na plaće i nadnice državnih službenika i namještenika, a tek manji dio na socijalne doprinose koje plaćaju jedinice središnje države. U spomenutom je razdoblju zabilježen porast broja zaposlenih u obrazovanju, zdravstvu i socijalnoj skrbi, a istodobno je broj zaposlenih u užoj javnoj upravi i obrani smanjen. Nadalje, kao rezultat sporazuma između Vlade RH i sindikata zaposlenih u javnim službama kojim je utvrđen rast osnovice za obračun plaća za razdoblje od 2007. do 2009., u promatranom je razdoblju zabilježeno povećanje bruto plaća u svim spomenutim djelatnostima. Osim toga, krajem lipnja potpisan je sporazum između Vlade i sedam sindikata državnih službenika kojim je utvrđeno 25%-tno povećanje regresa i božićnica kao i povećanje iznosa dara za djecu u 2007. Ista su povećanja osigurana i za zaposlenike u javnim službama, za što su sredstva osigurana rebalansom proračuna.

Rashodi za korištenje dobara i usluga (uključuju korištenje telefona, pošte, prijevoza, energije te intelektualnih i osobnih usluga) iznosili su u 2007. godini 15,2 mlrd. kuna ili 14,2% više nego prethodne godine (za usporedbu, u 2006. godini rast ove vrste rashoda bio je znatno viši i iznosio je 22,3%).

Za isplatu subvencija u 2007. godini utrošeno je 7,5 mlrd. kuna, odnosno čak 0,9 mlrd. kuna više nego što je planirano. U odnosu na proteklu godinu rashodi za subvencije uvećani su za 14,4%, što znači da su rasli znatno brže nego u 2006. kad je zabilježen rast od 9,4%. To ubrzanje rezultat je nastavka relativno snažnog subvencioniranja poduzeća u javnom sektoru i izvan njega. Tako su subvencije poduzećima u javnom sektoru, u čijoj strukturi s velikim udjelom sudjeluju subvencije Hrvatskim željeznicama, u promatranom razdoblju iznosile 3,8 mlrd. kuna, što je godišnji rast od 11,1%. S druge strane, subvencije dane trgovačkim društvima izvan javnog sektora povećane su tijekom 2007. za 17,9% dosegnući tako iznos od 3,7 mlrd. kuna.

Rashodi za kamate u 2007. su godini iznosili 5,5 mlrd. kuna te su u odnosu na prethodnu godinu tek neznatno porasli. To je djelomično posljedica promjena u strukturi duga opće države, odnosno veće usmjerenosti prema instrumentima duže ročnosti. Iznos plaćenih inozemnih kamata doseglo je 2,2 mlrd. kuna ili 6,5% manje nego u 2005. godini jer se inozemni dug opće države smanjuje. Domaće kamate dosegule su 3,3 mlrd. kuna, a njihov je godišnji rast usporen s 13,9%, koliko je iznosio 2006., na 7,8% u 2007. godini.

Operativni saldo i transakcije u nefinancijskoj imovini te financijskoj imovini i obvezama

Rast prihoda, koji je u 2007. bio viši od rasta rashoda, rezultirao je znatnim povećanjem pozitivnog neto operativnog salda u odnosu na prethodnu godinu (7,9 mlrd. kuna u usporedbi s 4,6 mlrd. kuna u 2006.). Istodobno je zabilježeno ubrzanje investicijske aktivnosti državnih jedinica pa je njihova nefinancijska imovina povećana za čak 11 mlrd. kuna. Svoje investicije država je velikim dijelom financirala ostvarenim viškom prihoda nad rashodima, a za manji je dio morala pribaviti dodatna sredstva što je rezultiralo neto zaduživanjem u iznosu od 3,1 mlrd. kuna ili 1,1% BDP-a. Taj je iznos, koji je bio znatno manji nego 2006. godine, država osigurala prodajom nefinancijske imovine (privatizacija) te zaduživanjem u zemlji.

Nabava nefinancijske imovine, koja je u najvećoj mjeri odraz kretanja kapitalnih investicija sektora opće države, u 2007. je iznosila 12,3 mlrd. kuna i bila je za petinu veća nego prethodne godine. Budući da u državnim investicijama dominiraju ulaganja u infrastrukturu, najveći dio sredstava utrošen je na nabavu zgrada i građevina, kategorije koja prema metodologiji GFS 2001 uključuje stambene zgrade, uredske zgrade, škole, bolnice, autoceste, ceste, mostove, tunele, željezničke pruge itd. Pritom su dominantna bila ulaganja u izgradnju i održavanje prometnica jer su samo na razini HAC-a i HC-a sredstva za nabavu zgrada i građevina dosegula 4,6 mlrd. kuna. Iste su jedinice konsolidirane opće države utrošile 0,3 mlrd. kuna za otkup zemljišta s obzirom na to da se i u 2008. očekuje znatna investicijska aktivnost, ali ipak nešto

Tablica 14. Operativni saldo, transakcije u nefinancijskoj te financijskoj imovini i obvezama, prema metodologiji GFS 2001, u milijunima kuna i postocima

	Konsolidirana opća država		
	2006.	2007.	2007./2006.
1. Promjena neto vrijednosti (neto operativni saldo)	4.572	7.946	173,8
1.1. Prihodi	112.294	126.716	112,8
1.2. Rashodi	107.722	118.770	110,3
2. Promjena neto nefinancijske imovine	9.083	11.015	121,3
2.1. Nabava nefinancijske imovine	10.350	12.319	119,0
2.2. Prodaja nefinancijske imovine	1.267	1.304	102,9
3. Neto posuđivanje (+) / zaduživanje (-) (1 – 2)	-4.511	-3.069	68
3. Financiranje (5 – 4) Transakcije u financijskoj imovini i obvezama	4.511	3.069	68,0
	(1,80%)	(1,12%)	
4. Promjena financijske imovine	-2.630	-2.403	91,4
4.1. Domaće	-2.647	-2.421	91,5
4.2. Inozemne	17	18	108,1
5. Promjena obveza	1.881	666	35,4
5.1. Domaćih	5.364	2.148	40,0
5.2. Inozemnih	-3.483	-1.481	42,5

Napomena: Na gotovinskom načelu
Izvor: MF

slabijeg intenziteta nego u prethodnoj godini.

Financijska imovina konsolidirane opće države smanjena je u 2007. godini za 2,4 mlrd. kuna. To se smanjenje u potpunosti odnosi na domaću financijsku imovinu, a inozemna je financijska imovina blago povećana. Smanjenje domaće financijske imovine rezultat je prodaje 32,5% ukupno izdanih dionica T-HT-a putem javne ponude. Iako je vrijednost te transakcije bila veća od 7 mlrd. kuna, u proračunu je zabilježeno tek oko 2 mlrd. kuna, dok je ostatak prenesen na Umirovljenički fond i većim dijelom iskorišten za otplatu dviju rata povrata duga umirovljenicima u 2007. Preostalim sredstvima financirat će se isplate rata koje dospijevaju tijekom 2008. i 2009. godine. Osim spomenute treće faze privatizacije T-HT-a, u studenome je prodano 7% dionica Ine sadašnjim i bivšim radnicima te tvrtke, što je rezultiralo prihodom od oko 0,9 mlrd. kuna. Opisana smanjenja državne financijske imovine u obliku dionica samo su djelomično ublažena povećanjem državne financijske imovine u obliku neto odobrenih zajmova.

Budući da je u 2007. znatan dio neto nabave nefinancijske imovine financiran pozitivnim neto operativnim saldonom i smanjenjem financijske imovine, jedinice opće države znatno su se manje morale oslanjati na zaduživanje. Tako su obveze konsolidirane opće države tijekom 2007. godine uvećane za 0,7 mlrd. kuna, što je za čak 1,2 mlrd. kuna manje nego u prethodnoj godini. Pri tome su domaće obveze narasle za 2,1 mlrd. kuna kao rezultat rasta obveza s osnove novih izdanja obveznica. Istodobno su inozemne obveze smanjene za 1,5 mlrd. kuna jer je novo inozemno zaduživanje bilo manje od otplate koje su dospjele na naplatu.

Saldo konsolidirane opće države na gotovinskom i modificiranome obračunskom načelu

Manjak konsolidirane opće države bez kapitalnih prihoda (na gotovinskom načelu, prema metodologiji GFS 1986) u 2007. godini iznosio je 5,6 mlrd. kuna ili 2,0% BDP-a. Promatrano po razinama državne vlasti, 3,6 mlrd. kuna (1,3% BDP-a) odnosi se na manjak državnog proračuna, 1,5 mlrd. kuna (0,6% BDP-a) na manjak izvanproračunskih korisnika (ponajprije HAC-a i HC-a), a ostatak na manjak jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Ukupni manjak konsolidirane opće države u 2007. smanjen je na godišnjoj razini za 1,3 mlrd. kuna. Najveća fiskalna prilagodba zabilježena je na razini izvanproračunskih kori-

snika kao rezultat snažnog rasta prihoda od administrativnih taksa (naplata cestarina) te prihoda od pomoći unutar opće države (među ostalim obuhvaća prijenos sredstava od naplate naknada za ceste).

Manjak proračuna konsolidirane opće države također se prati na modificiranome obračunskom načelu. Ovako definiran manjak trebao bi bolje ukazivati na karakter fiskalne politike jer se gotovinski podaci korigiraju za podatke o rashodima prema obračunskom načelu, odnosno na osnovi ugovorenih obveza HAC-a i HC-a te za promjene stanja nepodmirenih dospjelih obveza središnje i lokalne države. Prema preliminarnim podacima Ministarstva financija, manjak konsolidirane opće države izražen na modificiranome obračunskom načelu u 2007. godini iznosio je 6,3 mlrd. kuna, što je 2,3% BDP-a. Pritom je prvi put nakon nekoliko godina zabilježeno smanjenje nepodmirenih dospjelih obveza države (0,2 mlrd. kuna).

Državni dug

Prema podacima HNB-a dug opće države bez duga Hrvatske banke za obnovu i razvitak na kraju prošle godine iznosio je 104,6 mlrd. kuna, što je za 1,8% više u odnosu na 2006. Pritom je omjer duga i BDP-a izraženog u tekućim cijenama smanjen s 41,0% u 2006. na 38,0%. Istodobno je, zbog porasta izdanih državnih jamstava, odnosno potencijalnog duga opće države, javni dug dosegnuo razinu od 121,9 mlrd. kuna. Ipak, kako je u 2007. godini zabilježen snažan gospodarski rast uz istodobno ubrzanje rasta cijena, omjer javnog duga i nominalnog BDP-a smanjen je s 46,7% u 2006. na 44,3% u 2007. godini.

Povećanje duga opće države tijekom 2007. u potpunosti je generirano zaduživanjem na domaćem financijskom tržištu, čime je nastavljen trend smanjivanja udjela inozemne komponente u strukturi ukupnog duga. Prirast duga bio je istodobno manji od zabilježenog manjka konsolidirane opće države, koji je u 2007. godini djelomično financiran prodajom financijske i nefinancijske imovine. Također, valja spomenuti kako je aprecijacija tečaja kune prema valutama u kojima je nominiran najveći dio javnog duga (euro, američki dolar i jen) tijekom promatranog razdoblja rezultirala njegovim statističkim smanjenjem.

U 2007. godini nastavljeno je restrukturiranje državnog duga započeto s namjerom da se kratkoročni instrumenti zaduživanja u njegovoj strukturi dijelom zamijene onima s

Tablica 15. Saldo konsolidirane opće države, na gotovinskom i modificiranome obračunskom načelu, u milijunima kuna i postocima

	2006.		2007.	
	Iznos	U % BDP-a	Iznos	U % BDP-a
1. Neto posuđivanje (+) / zaduživanje (-) GFS 2001	-4.511	-1,80	-3.069	-1,12
2. Prodaja nefinancijske imovine	1.267	0,51	1.304	0,47
3. Posudbe umanjene za otplate ^a	1.185	0,47	1.247	0,45
4. Saldo bez kapitalnih prihoda, na gotovinskom načelu (1 – 2 – 3)	-6.963	-2,78	-5.620	-2,04
5. Saldo bez kapitalnih prihoda, na gotovinskom načelu (HAC i HC iskazani na obračunskom načelu)	-6.975	-2,78	-6.445	-2,34
7. Promjena neplaćenih i neidentitiranih obveza (negativna promjena označava povećanje)	-482	-0,19	155	0,06
8. Saldo bez kapitalnih prihoda, na modificiranome obračunskom načelu (5 + 6 + 7)	-7.458	-2,98	-6.290	-2,29

^a Kategorija GFS 1986, izračun iz GFS 2001 podataka
Izvor: MF

Tablica 16. Dug opće države, na kraju razdoblja, u milijunima kuna i postocima

	2006.		2007.		2007./2006.
	Iznos	U % BDP-a	Iznos	U % BDP-a	
A. Javni dug (A + D)	116.913	46,7	121.869	44,3	4,2
B. Ukupno dug opće države (1 + 2)	102.725	41,0	104.574	38,0	1,8
1. Unutarnji dug opće države	61.078	24,4	64.794	23,6	6,1
1.1. Unutarnji dug Republike Hrvatske	54.217	21,6	56.506	20,5	4,2
1.2. Unutarnji dug republičkih fondova	5.168	2,1	6.333	2,3	22,5
1.3. Unutarnji dug lokalne države	1.693	0,7	1.955	0,7	15,5
2. Inozemni dug opće države	41.647	16,6	39.780	14,5	-4,5
2.1. Inozemni dug Republike Hrvatske	32.557	13,0	29.397	10,7	-9,7
2.2. Inozemni dug republičkih fondova	8.938	3,6	10.158	3,7	13,7
2.3. Inozemni dug lokalne države	152	0,1	224	0,1	47,2
C. Ukupni dug HBOR-a (1 + 2)	7.686	3,1	9.662	3,5	25,7
1. Unutarnji dug HBOR-a	348	0,1	191	0,1	-45,1
2. Inozemni dug HBOR-a	7.339	2,9	9.471	3,4	29,1
Dodatak:					
D. Ukupno izdana jamstva Republike Hrvatske	14.188	5,7	17.295	6,3	21,9
1. Domaća	7.252	2,9	7.868	2,9	8,5
2. Inozemna	6.936	2,8	9.427	3,4	35,9

Izvor: HNB

dužim rokom dospijeća. To se prije svega vidi iz promjena strukture unutarnjeg duga opće države. Tako je na razini Republike Hrvatske cjelokupni iznos novoga unutarnjeg duga od 2,3 mlrd. kuna u 2007. godini kreiran izdavanjem obveznica, dok su obveze s osnove izdanih trezorskih zapisa MF-a i primljenih kredita od banka zamjetno smanjene. U promatranom razdoblju zabilježena su tri izdanja državnih obveznica na domaćem tržištu kapitala. Tako je u veljači emitirana prva tranša desetogodišnje kunske obveznice nominalne vrijednosti 2,5 mlrd. kuna, a u srpnju je na tržište plasirana druga tranša od 3 mlrd. kuna. Zbog refinanciranja kratkoročnoga deviznog kredita sindikata domaćih banaka iz srpnja 2006. godine, u listopadu je domaćem tržištu ponuđena i obveznica nominalne vrijednosti 300 mil. EUR. Republički fondovi su se i tijekom prošle godine nastavili zaduživati isključivo na osnovi kredita primljenih od banka, pri čemu je njihov dug na kraju promatranog razdoblja dosegnuo 6,3 mlrd. kuna, a kreiran je gotovo u potpunosti novim zaduživanjem HAC-a i HC-a. Tijela lokalne uprave i samouprave u 2007. su se godini na domaćem tržištu zadužila za još 0,3 mlrd. kuna, također prije svega izdavanjem novih obveznica. U 2007. godini te su dužničke vrijednosne papire emitirali gradovi Split, Osijek i Vinkovci. S obzirom na navedena kretanja unutarnji dug opće države u prošloj je godini ukupno uvećan za 3,7 mlrd. kuna,

tj. 6,1%, te je na kraju 2007. iznosio 64,8 mlrd. kuna.

S druge strane, inozemna komponenta duga opće države smanjena je u 2007. za 1,9 mlrd. kuna, pri čemu je to u potpunosti rezultat smanjenja inozemnog duga na razini Republike Hrvatske. Tomu su najviše pridonijele isplate dospjelih obveznica, pa je tako u srpnju isplaćeno 40 mlrd. JPY vrijedno izdanje samurajskih obveznica, a 60 mil. EUR plaćeno je i za obveze na osnovi serije A obveznica izdanih za otplatu duga Londonskom klubu. Također, ne treba zanemariti ni smanjenje obveza na osnovi primljenih kredita od 0,8 mlrd. kuna, od kojih je dio posljedica otplate redovitih obveza Pariškom klubu. Istodobno, republički fondovi pojačano su se kreditno zaduživali na stranom tržištu te je njihov dug prema inozemstvu uvećan za 1,2 mlrd. kuna. Iako se i lokalna država tijekom 2007. pojačano zaduživala u inozemstvu, ti iznosi zbog njihova malog udjela u strukturi inozemnog duga cjelokupnog sektora države nisu značajno utjecali na njegov iznos, koji je na kraju prošle godine iznosio 39,8 mlrd. kuna (4,5% manje nego 2006.).

Dug HBOR-a u prošloj je godini uvećan za 25,7% ili gotovo za 2,0 mlrd. kuna u apsolutnom iznosu, tako da je na kraju 2007. iznosio 9,7 mlrd. kuna. Pritom je gotovo cjelokupni prirast duga generiran novom emisijom inozemnih obveznica.

Statistički pregled

Klasifikacija i iskazivanje podataka o potraživanjima i obvezama

Podaci o potraživanjima i obvezama financijskih institucija klasificiraju se prema institucionalnim sektorima i financijskim instrumentima. Institucionalni sektori su sljedeći: financijske institucije, središnja država, ostali domaći sektori i inozemstvo. Sektor financijske institucije obuhvaća sljedeće podsektore: središnja banka, banke, ostale bankarske institucije i nebankarske financijske institucije. Središnja banka je Hrvatska narodna banka. Banke su institucije kojima je Hrvatska narodna banka izdala odobrenje za obavljanje bankarskih poslova u skladu sa Zakonom o bankama, uključujući i štedionice u prijelaznom razdoblju. U sektor banke ne uključuju se banke u stečaju i bivše filijale banaka čije je sjedište izvan Republike Hrvatske. Ostale bankarske institucije su stambene štedionice, štedno-kreditne zadruge i investicijski fondovi. Nebankarske financijske institucije su financijske institucije koje nisu klasificirane kao banke ili kao ostale bankarske institucije (npr. društva za osiguranje, mirovinski fondovi).

Središnja država obuhvaća podsektor Republika Hrvatska i podsektor republički fondovi. Do prosinca 2003. godine podsektor Republika Hrvatska obuhvaćao je organe državne uprave, uključujući Hrvatske ceste, Hrvatske autoceste, Državnu agenciju za osigura-

nje štednih uloga i sanaciju banaka, a podsektor republički fondovi obuhvaća Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, Hrvatski zavod za zapošljavanje, Hrvatski fond za privatizaciju, Hrvatske vode i Hrvatsku banku za obnovu i razvitak.

Od siječnja 2004. godine Hrvatske ceste, Hrvatske autoceste te Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka reklasificirani su iz podsektora Republika Hrvatska u podsektor republički fondovi.

Ostali domaći sektori su: organi lokalne države, državna i ostala trgovačka društva te stanovništvo, uključujući obrtnike i neprofitne institucije koje pružaju usluge stanovništvu. Podsektor ostala trgovačka društva obuhvaća i banke u stečaju. U pojedinim tablicama ostali domaći sektori dijele se u sljedeće podsektore: lokalna država, koja obuhvaća jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, trgovačka društva, koja obuhvaćaju državna i ostala trgovačka društva, te stanovništvo, koje uključuje i obrtnike i neprofitne institucije.

Sektor inozemstvo obuhvaća strane fizičke i pravne osobe.

Svi podaci o potraživanjima i obvezama odnose se na stanje na kraju razdoblja, pri čemu se devizne pozicije iskazuju u kunsjoj protuvrijednosti prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na kraju razdoblja.

Tablica A1: Monetarni i kreditni agregati

na kraju razdoblja, u milijunima kuna i postocima

Godina	Mjesec	Primarni novac	Novčana masa M1	Novčana masa M1a	Ukupna likvidna sredstva M4	Neto domaća aktiva	Plasmani	Mjesečne stope rasta					
								Primarni novac	Novčana masa M1	Novčana masa M1a	Ukupna likvidna sredstva M4	Neto domaća aktiva	Plasmani
1994.	prosinac	4.714,2	6.642,6	6.996,7	17.679,9	16.540,1	27.661,5	11,73	2,20	3,83	2,26	11,84	3,45
1995.	prosinac	6.744,1	8.234,9	8.503,2	24.623,0	21.576,3	32.819,5	2,97	0,89	1,54	3,41	1,00	1,88
1996.	prosinac	8.770,4	11.368,9	11.494,9	36.701,1	24.960,4	33.831,2	11,35	7,83	7,67	4,88	-5,41	-11,61
1997.	prosinac	10.346,1	13.731,4	13.848,8	50.742,0	33.829,0	48.863,4	7,86	3,93	3,85	2,16	4,98	4,96
1998.	prosinac	9.954,2	13.531,4	13.615,2	57.340,3	44.626,8	59.792,0	7,24	6,92	6,59	2,51	3,73	0,25
1999.	prosinac ^a	10.310,0	13.858,9	13.965,7	56.659,3	40.003,8	55.875,8	4,53	5,46	5,48	2,28	0,35	-4,58
2000.	prosinac	11.717,3	18.030,3	18.256,4	73.061,1	44.043,9	60.883,8	7,32	10,04	9,89	3,66	10,46	2,66
2001.	prosinac	17.803,2	23.703,5	23.936,5	106.071,4	57.410,0	74.964,5	8,01	13,00	11,96	11,65	3,40	1,16
2002.	prosinac	23.027,9	30.869,8	31.876,7	116.141,8	83.324,4	97.463,7	10,72	6,11	6,79	1,65	7,92	2,15
2003.	prosinac	30.586,2	33.888,7	34.630,9	128.893,1	96.121,7	111.661,4	8,90	1,78	1,93	0,14	3,11	0,66
2004.	prosinac	33.924,4	34.562,1	35.186,5	139.947,7	108.205,1	127.308,6	8,69	2,86	2,68	0,23	2,15	1,99
2005.	prosinac	40.390,8	38.817,1	39.855,4	154.647,0	131.343,2	149.168,3	9,38	4,34	3,87	-0,02	1,84	1,94
2006.	prosinac	46.331,2	48.521,0	49.141,7	182.458,6	154.844,1	183.379,5	3,17	4,75	4,07	1,57	3,38	2,99
2007.	svibanj	46.564,7	48.677,0	49.327,4	189.643,1	159.479,1	196.560,0	2,14	1,72	1,72	1,38	1,96	1,25
	lipanj	48.416,1	51.560,7	52.188,8	194.446,1	162.586,3	199.620,1	3,98	5,92	5,80	2,53	1,95	1,56
	srpanj	48.931,4	54.142,1	54.918,2	201.254,3	163.498,0	199.132,8	1,06	5,01	5,23	3,50	0,56	-0,24
	kolovoz	48.791,2	53.735,4	54.528,0	207.386,8	163.275,5	200.401,2	-0,29	-0,75	-0,71	3,05	-0,14	0,64
	rujan	50.941,0	49.909,0	50.584,4	197.707,5	152.725,9	202.290,3	4,41	-7,12	-7,23	-4,67	-6,46	0,94
	listopad	48.280,0	53.183,8	53.952,0	204.409,6	158.467,2	204.273,4	-5,22	6,56	6,66	3,39	3,76	0,98
	studeni	50.055,2	54.237,8	55.022,9	207.629,0	160.693,7	205.380,1	3,68	1,98	1,98	1,57	1,41	0,54
	prosinac	51.923,9	57.878,3	58.663,4	215.822,1	166.375,5	210.828,4	3,73	6,71	6,62	3,95	3,54	2,65
2008.	siječanj	47.405,3	52.247,9	53.025,1	208.400,5	164.016,4	209.357,2	-8,70	-9,73	-9,61	-3,44	-1,42	-0,70
	veljača	49.095,1	51.224,9	51.909,7	209.602,6	165.568,9	211.926,6	3,56	-1,96	-2,10	0,58	0,95	1,23
	ožujak	49.977,8	52.807,2	53.387,0	211.620,2	168.073,0	215.026,9	1,80	3,09	2,85	0,96	1,51	1,46
	travanj	49.011,4	52.720,0	53.290,5	212.882,5	168.815,9	216.245,9	-1,93	-0,17	-0,18	0,60	0,44	0,57

^a Plasmani su jednokratno smanjeni u iznosu od 2.759,4 milijuna kuna.

Tablica A1: Monetarni i kreditni agregati

U tablici se iskazuju podaci o nekim osnovnim monetarnim i kreditnim agregatima te njihove mjesečne stope rasta. U rujnu 1999. godine provedena je revizija svih monetarnih agregata. U starijim publikacijama HNB-a podaci o potraživanjima i obvezama štedionica nisu obuhvaćeni u izračunu monetarnih agregata.

Primarni novac u cijelosti je preuzet iz Bilance Hrvatske narodne banke (Tablica C1).

Novčana masa M1 definirana je jednako kao i istoimena pozicija u Bilanci monetarnih institucija (Tablica B1) te obuhvaća gotov novac izvan banaka, depozite ostalih bankarskih institucija i ostalih domaćih sektora kod Hrvatske narodne banke te depozitni novac kod banaka. Novčana masa M1a obuhvaća gotov novac izvan banaka i depozitni novac kod banaka uvećan za depozitni novac središnje države kod banaka.

Ukupna likvidna sredstva M4 obuhvaćaju novčanu masu M1, štedne i oročene depozite, devizne depozite te obveznice i instrumente tržišta novca (navedene komponente preuzete su iz Bilance monetarnih institucija (Tablica B1)).

Neto domaća aktiva definirana je kao razlika između ukupnih likvidnih sredstava i inozemne aktive (neto).

Plasmani su potraživanja banaka od ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija i nebankarskih financijskih institucija.

U svibnju 1999. godine pokrenut je stečajni postupak nad nekoliko banaka, koje su zbog toga isključene iz monetarne statistike. Prema podacima za travanj 1999. udio tih banaka u monetarnom agregatu M1 iznosio je 259,3 mil. kuna, a u monetarnom agregatu M4 iznosio je 4.035,8 mil. kuna. Podaci za lipanj 1999. godine bit će usporedivi s podacima za srpanj 1999. godine ako se stavka Plasmani banaka poveća za iznos od 3.513,5 mil. kuna.

Tablica B1: Bilanca monetarnih institucija

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.			
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	I.	II.	III.	IV.
AKTIVA										
1. Inozemna aktiva (neto)	32.817,4	32.771,4	31.742,6	23.303,8	27.614,5	49.446,5	44.384,1	44.033,7	43.547,2	44.066,5
2. Plasmani	112.518,9	126.372,0	141.278,1	168.427,7	200.328,9	226.076,1	224.205,6	226.518,9	231.039,6	231.348,9
2.1. Potraživanja od središnje države (neto)	15.055,2	14.710,6	13.969,6	19.259,4	16.949,4	15.247,7	14.848,4	14.592,3	16.012,7	15.103,0
2.2. Potraživanja od ostalih domaćih sektora	96.329,0	110.467,8	125.790,7	147.414,3	181.031,9	207.398,7	207.881,5	210.287,5	213.428,2	214.562,7
2.3. Potraživanja od ostalih bankarskih institucija	219,5	431,8	624,0	592,2	1.029,5	1.640,0	509,8	644,1	657,6	695,5
2.4. Potraživanja od nebankarskih financijskih institucija	915,3	761,8	893,9	1.161,8	1.318,1	1.789,7	965,9	995,1	941,1	987,8
Ukupno (1+2)	145.336,3	159.143,4	173.020,7	191.731,5	227.943,3	275.522,6	268.589,7	270.552,6	274.586,8	275.415,4
PASIVA										
1. Novčana masa	30.869,8	33.888,7	34.562,1	38.817,1	48.521,0	57.878,3	52.247,9	51.224,9	52.807,2	52.720,0
2. Štedni i oročeni depoziti	13.001,1	18.370,7	22.479,2	27.992,1	44.836,8	53.644,9	53.463,8	53.551,9	53.120,9	53.674,0
3. Devizni depoziti	72.054,6	76.035,3	81.742,9	86.760,8	88.256,7	103.090,1	101.837,9	103.849,8	104.760,9	105.536,8
4. Obveznice i instrumenti tržišta novca	216,3	598,4	1.163,5	1.077,0	844,1	1.208,8	850,9	975,9	931,1	951,6
5. Ograničeni i blokirani depoziti	1.729,5	1.721,6	2.067,0	2.092,3	2.504,5	2.280,9	2.557,9	2.644,9	2.388,8	2.624,1
6. Ostalo (neto)	27.465,1	28.528,7	31.006,1	34.992,2	42.980,2	57.419,6	57.631,3	58.305,2	60.577,8	59.908,9
Ukupno (1+2+3+4+5+6)	145.336,3	159.143,4	173.020,7	191.731,5	227.943,3	275.522,6	268.589,7	270.552,6	274.586,8	275.415,4

Tablica B1: Bilanca monetarnih institucija

Bilanca monetarnih institucija prikazuje konsolidirane podatke iz Bilance Hrvatske narodne banke (Tablica C1) i Konsolidirane bilance banaka (Tablica D1).

Inozemna aktiva (neto) jest razlika između zbroja inozemnih aktiva Hrvatske narodne banke i banaka i zbroja inozemnih pasiva Hrvatske narodne banke i banaka.

Plasmani su zbroj odgovarajućih stavki iz Bilance Hrvatske narodne banke i Konsolidirane bilance banaka, s tim da su potraživanja od središnje države iskazana neto, tj. umanjena za depozite središnje države kod Hrvatske narodne banke i kod banaka.

Novčana masa zbroj je gotovog novca izvan banaka, depozita ostalih bankarskih institucija kod Hrvatske narodne banke, depozita ostalih domaćih sektora kod Hrvatske narodne banke i depozitnog novca kod banaka (stavka Depozitni novac iz Konsolidirane bilance banaka, Tablica D1.).

Stavke Štedni i oročeni depoziti, Devizni depoziti te Obveznice i instrumenti tržišta novca u cijelosti su preuzete iz Konsolidirane bilance banaka, dok je stavka Ograničeni i blokirani depoziti zbroj pripadnih stavki iz Bilance Hrvatske narodne banke (isključujući blokirane depozite banaka kod Hrvatske narodne banke) i Konsolidirane bilance banaka. Ostalo (neto) su neraspoređene stavke pasive umanjene za neraspoređene pozicije aktive.

Tablica B2: Broj banaka i štedionica obuhvaćenih monetarnom statistikom i njihova klasifikacija prema veličini bilančne aktive

Godina	Mjesec	Ukupan broj banaka	Banke klasificirane po veličini bilančne aktive						Ukupan broj štedionica	Štedionice klasificirane po veličini bilančne aktive		
			Manje od 100 mil. kn	Od 100 do manje od 500 mil. kn	Od 500 mil. do manje od 1 mlrd. kn	Od 1 do manje od 2 mlrd. kn	Od 2 do manje od 10 mlrd. kn	10 i više mlrd. kn		Manje od 10 mil. kn	Od 10 do manje od 100 mil. kn	100 i više mil. kn
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1994.	prosinac	50	13	21	6	6	2	2	33	22	9	2
1995.	prosinac	53	15	20	7	7	2	2	21	7	13	1
1996.	prosinac	57	10	26	6	9	4	2	22	10	11	1
1997.	prosinac	60	4	28	9	8	9	2	33	12	18	3
1998.	prosinac	60	3	26	8	11	10	2	33	4	25	4
1999.	prosinac	53	4	23	7	7	10	2	30	5	21	4
2000.	prosinac	45	3	15	9	6	10	2	29	5	19	5
2001.	prosinac	44	3	13	7	7	10	4	21	4	12	5
2002.	prosinac	46	4	13	7	9	8	5	10	3	5	2
2003.	prosinac	42	2	13	8	5	8	6	7	3	2	2
2004.	prosinac	39	1	12	9	6	5	6	6	3	3	–
2005.	prosinac	36	1	10	6	8	5	6	3	2	1	–
2006.	prosinac	35	2	6	5	10	4	8	3	2	1	–
2007.	svibanj	35	2	5	5	11	4	8	3	2	1	–
	lipanj	35	2	5	5	11	3	9	2	1	1	–
	srpanj	35	2	5	5	10	4	9	2	1	1	–
	kolovoz	35	2	5	5	9	5	9	2	1	1	–
	rujan	35	2	5	5	9	5	9	2	1	1	–
	listopad	35	2	6	3	10	5	9	2	1	1	–
	studen	35	2	5	4	10	5	9	2	1	1	–
	prosinac	35	2	5	2	12	5	9	2	1	1	–
2008.	siječanj	35	2	5	3	11	5	9	2	1	1	–
	veljača	35	2	5	4	10	5	9	2	1	1	–
	ožujak	35	2	5	3	11	5	9	2	1	1	–
	travanj	35	2	5	3	11	5	9	2	1	1	–

Tablica B2: Broj banaka i štedionica obuhvaćenih monetarnom statistikom i njihova klasifikacija prema veličini bilančne aktive

U tablici se iskazuje ukupan broj banaka i štedionica u prijelaznom razdoblju, koje mjesečno izvješćuju Hrvatsku narodnu banku i čije je poslovanje prikazano u Konsolidiranoj bilanci banaka. Monetarnom statistikom obuhvaćene su i institucije u likvidaciji, a do veljače 2005. godine i institucije koje su izgubile odobrenje za rad, a nisu pokrenule postupak likvidacije.

Posebna pravila izvješćivanja vrijedila su za štedionice do lipnja 1995. godine. Štedionice nisu bile obvezne izvješćivati središnju banku o svom poslovanju, tako da su u podacima do lipnja 1995. obuhvaćene samo štedionice koje su o svom poslovanju dragovoljno izvješćivale Hrvatsku narodnu banku. Od srpnja 1995. godine podacima su obuhvaćene sve registrirane štedionice.

U tablici se također iskazuje klasifikacija banaka i štedionica prema veličini bilančne aktive.

Tablica C1: Bilanca Hrvatske narodne banke

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.				
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	I.	II.	III.	IV.	
AKTIVA											
1. Inozemna aktiva	42.058,8	50.118,6	49.373,4	54.862,5	64.088,2	68.177,8	67.661,5	70.423,3	71.417,7	72.118,4	
1.1. Zlato	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	
1.2. Posebna prava vučenja	17,4	5,0	4,8	6,3	5,3	5,6	7,5	4,4	8,3	8,3	
1.3. Pričuvna pozicija kod MMF-a	1,6	1,5	1,4	1,4	1,3	1,3	1,2	1,2	1,2	1,3	
1.4. Efektiva i depoziti po viđenju u stranim bankama	6,4	5,8	5,7	7,7	7,2	7,2	9,5	9,4	9,3	9,2	
1.5. Oročeni depoziti u stranim bankama	28.183,2	25.580,7	24.337,7	28.274,1	33.243,0	33.204,4	32.813,1	32.818,5	35.943,9	35.984,8	
1.6. Plasmani u vrijednosne papire u devizama	13.850,0	24.525,5	25.023,7	26.573,0	30.831,2	34.959,3	34.830,1	37.589,7	35.454,9	36.114,7	
1.7. Nekonvertibilna devizna aktiva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
2. Potraživanja od središnje države	0,5	1,4	3,3	1,4	0,9	–	–	–	–	0,0	
2.1. Potraživanja u kunama	0,5	1,4	3,3	1,4	0,9	–	–	–	–	0,0	
2.2. Potraživanja u devizama	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	
3. Potraživanja od ostalih domaćih sektora	110,6	93,6	82,9	73,4	64,0	67,9	67,9	67,9	67,8	67,8	
4. Potraživanja od banaka	17,9	972,0	408,9	4.215,6	3.911,5	4.178,3	15,7	538,0	1.538,0	14,4	
4.1. Krediti bankama	17,6	968,9	408,9	4.215,6	3.911,5	4.178,3	14,6	533,2	1.538,0	14,4	
Lombardni krediti	–	954,4	–	–	–	1.349,1	–	–	–	–	
Kratkoročni kredit za likvidnost	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	
Ostali krediti	17,6	14,5	15,0	14,5	14,5	14,7	14,6	14,5	14,4	14,4	
Obratne repo transakcije	–	–	394,0	4.201,1	3.897,0	2.814,5	–	518,7	1.523,6	–	
4.2. Dospjela nenaplaćena potraživanja	0,3	3,1	–	–	–	–	1,2	4,8	–	–	
5. Potraživanja od ostalih bankarskih institucija	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	
Ukupno (1+2+3+4+5)	42.187,7	51.185,6	49.868,5	59.153,0	68.064,6	72.424,1	67.745,2	71.029,2	73.023,5	72.200,5	
PASIVA											
1. Primarni novac	23.027,9	30.586,2	33.924,4	40.390,8	46.331,2	51.923,9	47.405,3	49.095,1	49.977,8	49.011,4	
1.1. Gotov novac izvan banaka	9.680,9	10.573,1	10.955,6	12.163,8	14.609,3	16.007,5	15.316,2	15.239,2	15.336,6	15.787,5	
1.2. Blagajne banaka	1.214,8	1.683,2	1.871,0	2.210,7	2.698,0	3.305,8	2.835,2	2.802,4	2.959,3	2.825,5	
1.3. Depoziti banaka	12.109,4	18.329,3	21.082,6	26.016,3	29.023,9	32.610,6	29.253,8	31.053,5	31.681,9	30.398,4	
Računi za namiru banaka	3.923,4	5.616,0	6.408,2	8.411,1	8.535,7	7.553,9	6.550,7	8.320,8	8.913,8	7.237,0	
Izdvojena obvezna pričuva	8.186,0	12.603,9	14.674,4	17.605,2	20.478,2	22.275,6	22.553,2	22.659,9	22.623,7	22.780,0	
Upisani obvezni blagajnički zapisi HNB-a	–	109,4	–	–	–	1.991,1	–	27,8	0,3	381,5	
Prekonočni depoziti	–	–	–	–	10,0	790,0	150,0	45,0	144,0	–	
1.4. Depoziti ostalih bankarskih institucija	19,1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	
1.5. Depoziti ostalih domaćih sektora ^b	3,5	0,6	15,1	–	–	–	–	–	–	–	
2. Ograničeni i blokirani depoziti	7.091,2	6.699,2	10.777,1	13.551,8	16.633,5	14.286,0	14.351,6	15.654,1	17.056,6	17.548,6	
2.1. Izdvojena devizna obvezna pričuva	7.042,3	6.686,6	10.764,7	13.495,9	16.576,7	14.257,5	14.298,2	15.613,8	17.001,4	17.495,0	
2.2. Ograničeni depoziti	49,0	12,6	12,4	55,9	56,9	28,6	53,4	40,3	55,2	53,6	
2.3. Blokirani devizni depoziti	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	
3. Inozemna pasiva	195,7	2.798,0	18,1	18,9	18,9	17,2	15,9	14,1	12,6	11,5	
3.1. Krediti MMF-a	2,8	0,0	–	–	–	–	–	–	–	–	
3.2. Obveze prema međunarodnim organizacijama	12,6	19,6	18,1	18,9	18,9	17,2	15,9	14,1	12,6	11,5	
3.3. Obveze prema stranim bankama ^a	180,2	2.778,5	–	–	–	–	–	–	–	–	
4. Depoziti središnje države	768,1	1.551,1	263,2	332,2	188,0	199,1	172,2	177,5	307,7	321,9	
4.1. Depozitni novac	608,3	600,2	228,0	319,0	174,5	125,8	131,2	136,0	266,1	285,8	
Depozitni novac Republike Hrvatske	569,5	548,5	123,0	246,3	138,6	100,3	71,4	105,6	120,4	135,3	
Depozitni novac republičkih fondova	38,7	51,7	105,0	72,7	35,9	25,4	59,9	30,4	145,6	150,5	
4.2. Devizni depoziti Republike Hrvatske	–	950,9	35,2	13,2	13,5	73,3	41,0	41,5	41,6	36,1	
4.3. Blagajnički zapisi HNB-a	159,9	–	–	–	–	–	–	–	–	–	
5. Blagajnički zapisi HNB-a	6.212,4	4.920,2	–	–	–	–	–	–	–	–	
5.1. Blagajnički zapisi HNB-a u kunama	4.986,2	–	–	–	–	–	–	–	–	–	
5.2. Blagajnički zapisi HNB-a u stranoj valuti	1.226,3	4.920,2	–	–	–	–	–	–	–	–	
6. Kapitalni računi	5.353,5	5.039,0	5.096,5	5.357,4	5.408,8	6.674,8	6.484,8	6.772,4	6.250,5	5.994,5	
7. Ostalo (neto)	–461,1	–408,1	–210,8	–498,2	–515,8	–676,9	–684,6	–684,0	–581,7	–687,4	
Ukupno (1+2+3+4+5+6+7)	42.187,7	51.185,6	49.868,5	59.153,0	68.064,6	72.424,1	67.745,2	71.029,2	73.023,5	72.200,5	

^a Od listopada 2001. do svibnja 2003. Obveze prema stranim bankama obuhvaćaju i obveze na osnovi blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke kod nerezidenata.^b Od prosinca 2002. računi SDA kod HNB-a za bruto i neto namire kupovine vrijednosnih papira reklasificirani su iz sektora "središnja država" u sektor "ostale financijske organizacije".

Tablica C1: Bilanca Hrvatske narodne banke

U tablici se iskazuju podaci o potraživanjima i obvezama monetarnih vlasti.

Inozemna aktiva obuhvaća sljedeće oblike deviznih i kunskih potraživanja od stranih fizičkih i pravnih osoba: zlato, posebna prava vučenja, pričuvna pozicija kod Međunarodnoga monetarnog fonda, efektivni strani novac u trezoru, sredstva na tekućim računima kod stranih banaka, oročeni depoziti kod stranih banaka i pripadajuće obračunate kamate, plasmani u vrijednosne papire u devizama i ostala potraživanja.

Potraživanja od središnje države su krediti i dospjela potraživanja od državnog proračuna Republike Hrvatske. Prema Zakonu o Hrvatskoj narodnoj banci, koji je na snazi od travnja 2001. godine, Hrvatska narodna banka ne može odobravati kredite Republici Hrvatskoj, pa se u okviru te stavke iskazuju samo dospjela potraživanja od državnog proračuna nastala na osnovi obavljanja platnog prometa, te na osnovi obveza izvršenih prema Međunarodnome monetarnom fondu i stranim bankama. Do travnja 2001. godine u kunske kredite državnog proračunu bili su svrstavani kratkoročni krediti odobreni za premošćivanje neusklađenosti između pritjecanja prihoda i izvršavanja rashoda državnog proračuna, dugoročni krediti odobreni na osnovi posebnih uredbi Vlade Republike Hrvatske i dospjela potraživanja od državnog proračuna, dok je stavka Devizni kredit državnog proračunu bila protustavka obvezi prema Međunarodnome monetarnom fondu nastaloj na osnovi sukcesije članstva u toj instituciji.

Potraživanja od ostalih domaćih sektora su krediti i dospjela nenaplaćena potraživanja od ostalih domaćih sektora, uključujući banke u stečaju.

Potraživanja od banaka su krediti bankama i dospjela nenaplaćena potraživanja od banaka. Krediti bankama su lombardni krediti, kratkoročni krediti za likvidnost, ostali krediti te obratne repo transakcije. U stavku Lombardni krediti uključeni su i krediti bankama za premošćivanje nelikvidnosti, koji su u prosincu 1994. godine zamijenjeni lombardnim kreditima. Kratkoročni krediti za likvidnost, koji se odobravaju od početka 1999. godine, također služe za premošćivanje nelikvidnosti. Ostali krediti su: interventni krediti, specijalni krediti za premošćivanje nelikvidnosti banaka odobrani prijašnjih godina (inicijalni krediti, predsanacijski krediti), dospjeli, a nenaplaćeni krediti te depoziti Hrvatske narodne banke kod banaka. Od travnja 2005. godine obratne repo transakcije provode se tjedno. Dospjela nenaplaćena potraživanja od banaka uključuju prekoračenja raspoloživih sredstava na njihovim računima za namiru (do polovine 1994.) te neurednosti banaka pri izdvajanju i održavanju obvezne pričuve.

Od svibnja 1999. potraživanja od ostalih domaćih sektora uključuju i potraživanja HNB-a po kreditima iz primarne emisije nenaplaćenim od banaka nad kojima je pokrenut stečajni postupak. Pri re-

klasifikaciji štedionica iz podsektora ostale bankarske institucije u podsektor banke revidirani su podaci u stavkama Potraživanja od banaka i Potraživanja od ostalih bankarskih institucija.

Primarni novac čine gotov novac izvan banaka, novčana sredstva u blagajnama banaka, depoziti banaka kod Hrvatske narodne banke, depoziti ostalih bankarskih institucija kod Hrvatske narodne banke i depoziti ostalih domaćih sektora kod Hrvatske narodne banke. Depozite banaka čine novčana sredstva na računima za namiru banaka, sredstva obvezne pričuve izdvojena na posebne račune kod Hrvatske narodne banke (u koja je od ožujka 2006. uključena i posebna obvezna pričuva izdvojena na obveze po izdanim vrijednosnim papirima), obvezno upisani blagajnički zapisi Hrvatske narodne banke te prekonoćni depoziti banaka. Depoziti ostalih bankarskih institucija su do rujna 2005. godine novčana sredstva na računima za namiru stambenih štedionica. Depoziti ostalih domaćih sektora su novčana sredstva na žiroračunima ostalih domaćih sektora, koji se na temelju zakona i drugih pravnih propisa uključuju u depozit kod Hrvatske narodne banke.

Ograničeni i blokirani depoziti obuhvaćaju izdvojenu deviznu obveznu pričuvu i pripadajuće obračunate kamate, ograničene depozite i blokirane devizne depozite. Na određene devizne izvore sredstava banke izdvajaju deviznu obveznu pričuvu na posebne račune HNB-a, a od kolovoza 2004. i graničnu obveznu pričuvu. Ograničeni depoziti su kunska sredstva izdvojena po nalogu suda ili na temelju propisa te u razdoblju od svibnja 1999. do travnja 2002. i depoziti banaka u stečaju. Blokirani devizni depoziti su sredstva koja su bila izdvojena na posebne račune kod Hrvatske narodne banke za podmirenje dospjelih neplaćenih obveza prema inozemnim vjerovnicima.

Inozemna pasiva obuhvaća kredite primljene od Međunarodnoga monetarnog fonda, obveze prema međunarodnim financijskim institucijama i stranim bankama s pripisanim obračunatim kamatama.

Depoziti središnje države su depozitni novac i devizni računi Republike Hrvatske i republičkih fondova kod Hrvatske narodne banke te blagajnički zapisi Hrvatske narodne banke koje su dragovoljno upisale institucije iz sektora središnja država.

Blagajnički zapisi su dragovoljno upisani blagajnički zapisi Hrvatske narodne banke u kunama i stranoj valuti, osim blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke koje su dragovoljno upisale institucije iz sektora središnja država.

Kapitalski računi uključuju pričuve, rezervacije i račune prihoda i rashoda.

Ostalo (neto) su neraspoređeni računi pasive umanjeni za neraspoređene račune aktive Bilance Hrvatske narodne banke.

Radi reklasifikacije štedionica iz podsektora ostale bankarske institucije u podsektor banke revidirani su podaci u stavkama Gotov novac izvan banaka, Blagajne banaka, Depoziti banaka i Depoziti ostalih bankarskih institucija.

Tablica D1: Konsolidirana bilanca banaka

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.				
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	I.	II.	III.	IV.	
AKTIVA											
1. Pričuve banaka kod središnje banke	20.373,5	26.783,7	33.718,2	41.775,2	48.384,7	50.178,9	46.391,8	49.462,9	51.640,1	50.717,4	
1.1. Kunske pričuve kod središnje banke	13.340,0	20.103,4	22.962,9	28.283,1	31.814,1	35.929,1	32.102,7	33.854,7	34.645,7	33.229,6	
1.2. Devizne pričuve kod središnje banke	7.033,5	6.680,2	10.755,3	13.492,1	16.570,6	14.249,8	14.289,1	15.608,2	16.994,4	17.487,7	
2. Inozemna aktiva	25.977,8	35.382,9	43.551,0	35.572,5	39.621,2	46.438,5	44.246,3	43.847,3	41.544,2	40.137,1	
3. Potraživanja od središnje države	21.917,7	21.543,3	21.051,3	28.877,2	27.936,8	28.971,5	28.291,9	28.323,1	29.984,5	29.620,7	
4. Potraživanja od ostalih domaćih sektora	96.218,4	110.374,3	125.707,9	147.340,9	180.967,8	207.330,7	207.813,5	210.219,6	213.360,3	214.494,9	
4.1. Potraživanja od lokalne države	1.422,4	1.563,1	1.787,9	1.767,2	1.892,0	2.140,8	2.103,8	2.031,3	2.029,2	2.067,4	
4.2. Potraživanja od trgovačkih društava	51.723,4	53.809,8	58.643,3	67.017,9	83.386,5	92.265,1	91.793,5	92.928,9	94.325,3	94.718,4	
4.3. Potraživanja od stanovništva	43.072,6	55.001,4	65.276,7	78.555,7	95.689,3	112.924,9	113.916,2	115.259,5	117.005,8	117.709,1	
5. Potraživanja od ostalih bankarskih institucija	219,5	431,8	624,0	592,2	1.029,5	1.640,0	509,8	644,1	657,6	695,5	
6. Potraživanja od nebankarskih financijskih institucija	915,3	761,8	893,9	1.161,8	1.318,1	1.789,7	965,9	995,1	941,1	987,8	
Ukupno (1+2+3+4+5+6)	165.622,2	195.278,0	225.546,2	255.319,8	299.258,1	336.349,4	328.219,2	333.492,0	338.127,9	336.653,3	
PASIVA											
1. Depozitni novac	21.166,2	23.315,0	23.591,3	26.653,3	33.911,7	41.870,8	36.931,7	35.985,7	37.470,7	36.932,5	
2. Štedni i oročeni depoziti	13.001,1	18.370,7	22.479,2	27.992,1	44.836,8	53.644,9	53.463,8	53.551,9	53.120,9	53.674,0	
3. Devizni depoziti	72.054,6	76.035,3	81.742,9	86.760,8	88.256,7	103.090,1	101.837,9	103.849,8	104.760,9	105.536,8	
4. Obveznice i instrumenti tržišta novca	216,3	598,4	1.163,5	1.077,0	844,1	1.208,8	850,9	975,9	931,1	951,6	
5. Inozemna pasiva	35.023,5	49.932,0	61.163,7	67.112,3	76.076,0	65.152,6	67.507,8	70.222,8	69.402,1	68.177,4	
6. Depoziti središnje države	6.094,9	5.283,3	6.821,8	9.287,0	10.800,4	13.525,8	13.271,3	13.553,3	13.664,1	14.195,8	
7. Krediti primljeni od središnje banke	17,6	968,9	408,9	4.215,6	3.911,4	4.178,3	14,6	533,2	1.538,0	14,4	
8. Ograničeni i blokirani depoziti	1.680,5	1.709,0	2.054,6	2.036,4	2.447,6	2.252,3	2.504,5	2.604,6	2.333,7	2.570,5	
9. Kapitalski računi	26.323,2	27.389,5	28.666,4	32.665,7	40.805,1	53.178,9	53.361,2	53.747,4	56.451,5	56.761,9	
10. Ostalo (neto)	-9.955,6	-8.324,2	-2.546,3	-2.480,4	-2.631,7	-1.753,2	-1.524,4	-1.532,5	-1.545,1	-2.161,7	
Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10)	165.622,2	195.278,0	225.546,2	255.319,8	299.258,1	336.349,4	328.219,2	333.492,0	338.127,9	336.653,3	

Tablica D1: Konsolidirana bilanca banaka

U konsolidiranu bilancu banaka uključeni su podaci o potraživanjima i obvezama banaka. Konsolidirana su međusobna potraživanja i obveze između banaka.

Pričuve banaka kod središnje banke su kunske i devizne. Kunske pričuve su novčana sredstva banaka u blagajnama i kunska novčana sredstva banaka na računima kod središnje banke. Devizne pričuve su devizna novčana sredstva na deviznim računima Hrvatske narodne banke.

Inozemna aktiva su sljedeći oblici deviznih i kunskih potraživanja od stranih fizičkih i pravnih osoba: strani efektivni novac u blagajnama, sredstva na tekućim računima i oročeni depoziti kod inozemnih banaka (uključujući loro akreditive i ostala pokrića), vrijednosni papiri, krediti i dionice.

Potraživanja od središnje države su sljedeći oblici kunskih i deviznih potraživanja: vrijednosni papiri i krediti.

Potraživanja od ostalih domaćih sektora obuhvaćaju sljedeće oblike kunskih i deviznih potraživanja: instrumente tržišta novca, obveznice, kredite (uključujući akceptne kredite) i dionice.

Potraživanja od ostalih bankarskih institucija i nebankarskih financijskih institucija obuhvaćaju iste oblike kunskih i deviznih potraživanja, s tim da potraživanja od ostalih bankarskih institucija obuhvaćaju još i depozite.

Stavke Depozitni novac, Štedni i oročeni depoziti, Devizni depoziti te Obveznice i instrumenti tržišta novca obuhvaćaju obveze banaka prema ostalim domaćim sektorima, ostalim bankarskim institucijama te nebankarskim financijskim institucijama.

Depozitni novac uključuje novčana sredstva na žiroračunima i tekućim računima te obveze banaka po izdanim kunskim instrumentima plaćanja, a umanjuje se za novčana sredstva u platnom prometu (odnosno za čekove u blagajnama banaka i čekove poslane na naplatu).

Štedni i oročeni depoziti su kunski štedni depoziti po viđenju te

kunski oročeni depoziti i kunski depoziti s otkaznim rokom.

Devizni depoziti su devizni depoziti po viđenju, devizni oročeni depoziti i devizni depoziti s otkaznim rokom.

Obveznice i instrumenti tržišta novca su neto obveze banaka po izdanim vrijednosnim papirima i primljeni krediti. Izdani podređeni i hibridni instrumenti koje su upisali inozemni investitori nisu obuhvaćeni ovom stavkom.

Inozemna pasiva obuhvaća sljedeće oblike deviznih i kunskih obveza prema stranim fizičkim i pravnim osobama: žiroračune i tekuće račune, štedne depozite (uključujući loro akreditive i ostala pokrića), oročene depozite, primljene kredite i dospjele obveze. U sklopu primljenih kredita iskazuju se i izdani podređeni i hibridni instrumenti koje su upisali inozemni investitori.

Depoziti središnje države su svi oblici kunskih i deviznih obveza (osim ograničenih i blokiranih depozita) banaka prema središnjoj državi.

Krediti primljeni od središnje banke su krediti primljeni od Hrvatske narodne banke i depoziti Hrvatske narodne banke kod banaka, pri čemu se kao krediti tretiraju i poslovi reotkupa vrijednosnih papira.

Ograničeni i blokirani depoziti obuhvaćaju sljedeće obveze banaka: kunske i devizne ograničene depozite ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija, nebankarskih financijskih institucija, središnje države te stranih pravnih i fizičkih osoba i blokirane devizne depozite stanovništva regulirane Zakonom o pretvaranju deviznih depozita građana u javni dug Republike Hrvatske.

Kapitalski računi su dionički kapital, dobit ili gubitak prethodne i tekuće godine, zadržana dobit (gubitak), zakonske pričuve, statutarne i ostale kapitalne pričuve, rezerve proizašle iz transakcija zaštite, nerealizirana dobit (gubitak) s osnovne vrijednosnog uskladjivanja financijske imovine raspoložive za prodaju te ispravci vrijednosti i posebne rezerve za identificirane gubitke po skupnoj osnovi.

Ostalo (neto) su neraspoređeni računi pasive umanjani za neraspoređene račune aktive, uključujući fer vrijednost deriviranih financijskih instrumenata.

Tablice D2 – D12

Ovaj skup tablica (osim Tablice D5) razrađeni je prikaz odgovarajućih pozicija aktive i pasive Konsolidirane bilance banaka (Tablica D1).

Tablica D2: Inozemna aktiva banaka

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.			
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	I.	II.	III.	IV.
1. Devizna inozemna aktiva	25.924,4	35.261,9	43.428,1	35.457,9	39.454,5	45.837,2	43.817,8	43.420,9	40.997,4	39.779,2
1.1. Potraživanja od stranih financijskih institucija	21.333,5	31.877,6	35.911,0	27.228,5	30.404,1	37.824,9	36.270,9	35.711,4	33.070,0	31.768,8
Efektivni strani novac	1.019,8	1.268,6	1.190,0	1.136,1	1.232,1	1.245,5	1.073,2	1.024,3	1.254,3	1.168,8
Tekući računi	757,7	1.057,0	906,2	860,2	870,1	1.305,2	812,8	1.014,8	879,0	805,2
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	17.569,8	27.969,4	30.943,7	20.874,6	23.509,4	31.726,1	30.994,3	30.522,0	27.877,8	26.752,1
Vrijednosni papiri	1.690,2	1.364,2	2.674,1	4.197,0	4.441,5	3.210,4	3.061,5	2.823,7	2.739,2	2.696,7
Krediti	278,7	203,1	189,0	152,9	339,2	195,9	188,6	185,5	179,0	173,0
Dionice stranih banaka	17,2	15,4	8,1	7,8	11,8	141,9	140,5	141,0	140,7	172,9
1.2. Potraživanja od stranaca	4.590,8	3.384,4	7.517,1	8.229,4	9.050,4	8.012,3	7.546,9	7.709,5	7.927,3	8.010,5
Potraživanja od stranih država	3.855,5	2.905,0	7.066,6	7.735,7	8.217,0	6.696,1	6.197,4	6.344,7	6.436,7	6.474,4
Potraživanja od stranih osoba	733,7	478,9	450,2	493,1	798,1	1.295,2	1.327,2	1.342,7	1.448,1	1.456,9
Vrijednosni papiri	191,3	32,1	77,4	68,0	141,5	180,9	178,6	187,5	193,7	205,1
Krediti	542,4	446,8	372,8	425,2	656,6	1.114,3	1.148,6	1.155,2	1.254,5	1.251,7
Dionice stranih osoba	1,6	0,4	0,3	0,5	35,3	20,9	22,2	22,1	42,4	79,2
2. Kunska inozemna aktiva	53,4	120,9	122,9	114,6	166,7	601,3	428,5	426,4	546,8	357,9
2.1. Potraživanja od stranih financijskih institucija	19,6	99,1	77,8	71,3	96,9	408,1	235,7	234,1	327,7	139,6
2.2. Potraživanja od stranaca	33,8	21,9	45,1	43,4	69,8	193,3	192,9	192,2	219,2	218,3
U tome: Krediti	33,0	21,0	44,3	42,6	69,2	192,7	192,3	191,6	218,6	217,7
Ukupno (1+2)	25.977,8	35.382,9	43.551,0	35.572,5	39.621,2	46.438,5	44.246,3	43.847,3	41.544,2	40.137,1

Tablica D2: Inozemna aktiva banaka

U tablici se iskazuju potraživanja banaka od stranih fizičkih i pravnih osoba.

Inozemna aktiva banaka obuhvaća deviznu inozemnu aktivu i kunsku inozemnu aktivu. I u sklopu devizne i u sklopu kunske inozemne aktive posebno su prikazana potraživanja od stranih banaka i potraživanja od stranaca (ukupno i po financijskim instrumentima).

Tablica D3: Potraživanja banaka od središnje države

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.			
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	I.	II.	III.*	IV.
1. Kunska potraživanja	18.444,4	18.007,1	16.270,2	20.532,7	22.703,0	24.081,8	23.534,9	23.562,3	24.396,2	23.690,2
1.1. Potraživanja od Republike Hrvatske	16.443,4	16.032,6	14.465,6	17.352,6	18.361,2	19.057,3	18.556,4	18.535,1	18.977,9	18.274,6
Vrijednosni papiri	13.989,1	11.770,0	11.779,1	16.037,7	14.546,7	16.099,8	15.641,5	15.233,2	15.258,8	15.341,9
U tome: Obveznice za blokiranu deviznu štednju građana	2.473,5	1.531,9	532,0	20,6	8,3	6,4	5,9	5,7	5,3	6,2
Krediti	2.454,3	4.262,6	2.686,5	1.314,9	3.814,5	2.957,5	2.914,9	3.302,0	3.719,1	2.932,7
1.2. Potraživanja od republičkih fondova	2.001,0	1.974,5	1.804,6	3.180,1	4.341,9	5.024,5	4.978,5	5.027,2	5.418,2	5.415,6
Vrijednosni papiri	560,7	723,6	621,1	–	–	–	–	–	–	4,2
Krediti	1.440,3	1.250,9	1.183,5	3.180,1	4.341,9	5.024,5	4.978,5	5.027,2	5.418,2	5.411,5
2. Devizna potraživanja	3.473,3	3.536,4	4.781,1	8.344,5	5.233,8	4.889,7	4.757,1	4.760,8	5.588,3	5.930,5
2.1. Potraživanja od Republike Hrvatske	2.359,1	3.196,9	3.548,4	7.241,0	4.624,4	4.388,6	4.297,3	4.298,1	5.128,9	5.471,3
Vrijednosni papiri	1.733,4	1.805,4	1.117,0	1.248,1	429,0	268,4	249,7	250,0	227,7	228,3
Krediti	625,7	1.391,5	2.431,3	5.992,8	4.195,4	4.120,1	4.047,6	4.048,1	4.901,2	5.243,0
2.2. Potraživanja od republičkih fondova	1.114,2	339,5	1.232,8	1.103,5	609,4	501,2	459,7	462,7	459,4	459,2
Vrijednosni papiri	195,0	96,4	163,1	144,2	109,2	82,1	66,4	66,7	65,8	65,8
Krediti	919,2	243,1	1.069,7	959,3	500,2	419,1	393,3	396,0	393,7	393,4
Ukupno (1+2)	21.917,7	21.543,6	21.051,3	28.877,2	27.936,8	28.971,5	28.291,9	28.323,1	29.984,5	29.620,7

Tablica D3: Potraživanja banaka od središnje države

U tablici se iskazuju kunska i devizna potraživanja banaka od središnje države. U kuskim potraživanjima od Republike Hrvatske

stavka Vrijednosni papiri obuhvaća i Obveznice za blokiranu deviznu štednju građana izdane na temelju Zakona o pretvaranju deviznih depozita građana u javni dug Republike Hrvatske.

Tablica D4: Potraživanja banaka od ostalih domaćih sektora

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.			
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	I.	II.	III.	IV.
1. Kunska potraživanja	85.418,7	100.365,0	114.635,7	133.603,5	166.755,1	194.476,7	194.923,8	197.186,1	200.365,0	201.282,0
1.1. Instrumenti tržišta novca	1.394,7	1.314,1	2.510,0	2.329,9	1.980,7	2.147,4	2.167,2	2.200,2	2.384,7	2.516,4
1.2. Obveznice	72,4	56,2	559,8	361,6	1.088,8	1.366,0	1.685,8	1.648,4	1.575,2	1.331,7
1.3. Krediti	80.887,6	96.081,7	109.523,9	128.882,3	161.694,2	188.462,5	188.701,1	191.007,0	194.078,4	195.112,5
1.4. Dionice	3.064,0	2.912,9	2.042,0	2.029,6	1.991,4	2.500,8	2.369,8	2.330,5	2.326,8	2.321,5
2. Devizna potraživanja	10.799,8	10.009,3	11.072,2	13.737,4	14.212,8	12.854,0	12.889,7	13.033,5	12.995,3	13.212,9
2.1. Vrijednosni papiri	243,2	130,6	213,5	307,6	221,1	249,2	213,0	198,0	180,6	173,1
2.2. Krediti	10.556,6	9.878,7	10.858,6	13.429,8	13.991,6	12.604,9	12.676,7	12.835,5	12.814,7	13.039,8
Ukupno (1+2)	96.218,4	110.374,3	125.707,9	147.340,9	180.967,8	207.330,7	207.813,5	210.219,6	213.360,3	214.494,9

Tablica D4: Potraživanja banaka od ostalih domaćih sektora

U tablici se iskazuju kunska i devizna potraživanja banaka od ostalih domaćih sektora, klasificirana prema financijskim instrumen-

tima: instrumenti tržišta novca (uključujući faktoring i forfaiting od siječnja 2004. godine), krediti (uključujući akceptne kredite i kuplje-
na potraživanja) i dionice.

Tablica D5: Distribucija kredita banaka po institucionalnim sektorima

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.			
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	I.	II.	III.	IV.
KUNSKI KREDITI										
1. Krediti središnjoj državi	3.894,6	5.513,5	3.870,0	4.495,0	8.156,4	7.982,0	7.893,3	8.329,1	9.137,3	8.344,1
1.1. Krediti Republici Hrvatskoj	2.454,3	4.262,6	2.686,5	1.314,9	3.814,5	2.957,5	2.914,9	3.302,0	3.902,1	2.932,7
1.2. Krediti republičkim fondovima	1.440,3	1.250,9	1.183,5	3.180,1	4.341,9	5.024,5	4.978,5	5.027,2	5.235,2	5.411,5
2. Krediti lokalnoj državi	1.202,9	1.485,1	1.701,9	1.613,9	1.720,3	1.867,5	1.841,2	1.776,4	1.776,6	1.778,4
3. Krediti trgovačkim društvima	36.708,1	39.777,4	42.844,7	49.105,9	64.666,3	74.001,7	73.287,0	74.311,7	75.635,8	75.963,8
4. Krediti stanovništvu	42.976,6	54.819,3	64.977,2	78.162,4	95.307,6	112.593,3	113.572,9	114.918,9	116.666,0	117.370,4
U tome: Stambeni krediti	12.363,4	16.896,2	21.397,9	27.571,1	36.927,3	45.218,6	45.937,2	46.663,6	47.476,4	47.345,7
5. Krediti ostalim bankarskim institucijama	17,6	82,3	154,5	46,5	304,4	213,6	40,5	89,5	95,2	141,1
6. Krediti nebankarskim financijskim institucijama	521,3	427,9	558,0	591,8	854,4	947,6	614,9	672,2	654,5	712,1
A. Ukupno (1+2+3+4+5+6)	85.321,1	102.105,4	114.106,4	134.015,6	171.009,4	197.605,7	197.249,7	200.097,8	203.965,4	204.309,8
DEVIZNI KREDITI										
1. Krediti središnjoj državi	1.544,9	1.634,7	3.501,0	6.952,1	4.695,6	4.539,2	4.440,9	4.444,1	5.294,8	5.636,4
1.1. Krediti Republici Hrvatskoj	625,7	1.391,5	2.431,3	5.992,8	4.195,4	4.120,1	4.047,6	4.048,1	4.901,2	5.243,0
1.2. Krediti republičkim fondovima	919,2	243,1	1.069,7	959,3	500,2	419,1	393,3	396,0	393,7	393,4
2. Krediti lokalnoj državi	152,3	47,1	31,9	63,0	11,3	8,7	7,4	7,4	7,4	7,4
3. Krediti trgovačkim društvima	10.308,3	9.649,4	10.527,3	12.973,5	13.598,5	12.264,5	12.326,0	12.487,5	12.467,5	12.693,7
4. Krediti stanovništvu	96,0	182,1	299,5	393,3	381,8	331,6	343,3	340,6	339,8	338,7
5. Krediti ostalim bankarskim institucijama	1,2	174,3	52,9	19,9	68,1	74,0	45,2	0,0	0,0	10,9
6. Krediti nebankarskim financijskim institucijama	28,3	58,8	255,3	512,3	360,5	668,0	174,4	154,1	104,4	98,1
B. Ukupno (1+2+3+4+5+6)	12.131,0	11.746,4	14.667,8	20.914,1	19.115,9	17.886,0	17.337,2	17.433,8	18.214,0	18.785,2
UKUPNO (A+B)	97.452,1	113.851,8	128.774,2	154.929,7	190.125,3	215.491,7	214.586,9	217.531,6	222.179,4	223.095,0

Tablica D5: Distribucija kredita banaka po institucionalnim sektorima

U tablici se iskazuju podaci o kunskim i deviznim kreditima ba-

naka domaćim sektorima, pri čemu krediti obuhvaćaju i akceptne kredite, financijski najam (leasing), izvršena plaćanja na osnovi garancija i drugih jamstva i kupljena potraživanja, a do prosinca 2003. godine i faktoring i forfaiting.

Tablica D6: Depozitni novac kod banaka

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.			
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	I.	II.	III.	IV.
1. Lokalna država	1.910,4	2.006,2	2.020,7	1.688,7	1.803,8	2.689,4	2.304,8	2.062,5	1.974,4	1.992,5
2. Trgovačka društva	12.344,5	12.872,9	12.036,9	13.344,2	16.668,6	19.599,3	15.676,4	15.021,2	16.179,8	15.552,8
3. Stanovništvo	6.307,4	7.873,1	8.773,0	10.728,3	14.257,8	17.896,7	17.477,3	17.182,8	17.418,4	17.597,3
4. Ostale bankarske institucije	42,1	98,9	245,4	322,1	485,1	481,1	329,4	365,2	556,9	661,1
5. Nebankarske financijske institucije	568,1	468,1	517,5	571,3	697,6	1.205,2	1.145,0	1.354,6	1.342,1	1.133,2
6. Manje: Čekovi banaka i obračun čekova banaka	-6,4	-4,2	-2,2	-1,3	-1,2	-0,9	-1,2	-0,7	-0,9	-4,4
Ukupno (1+2+3+4+5+6)	21.166,2	23.315,0	23.591,3	26.653,3	33.911,7	41.870,8	36.931,7	35.985,7	37.470,7	36.932,5

Tablica D6: Depozitni novac kod banaka

U tablici se iskazuje depozitni novac kod banaka, klasificiran prema domaćim institucionalnim sektorima.

Depozitni novac je zbroj novčanih sredstava na žiroračunima i

tekućim računima ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija i nebankarskih financijskih institucija umanjeno za novčana sredstva u platnom prometu (odnosno za čekove u blagajnama banaka i čekove poslane na naplatu). Obveze banaka po izdanim kunskim instrumentima plaćanja uključene su u sektor stanovništvo.

Tablica D7: Štedni i oročeni depoziti kod banaka

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.			
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	I.	II.	III.	IV.
1. Štedni depoziti	2.236,2	2.527,9	2.233,9	2.493,6	2.905,6	3.086,1	3.055,2	3.119,0	3.022,1	3.033,3
1.1. Lokalna država	14,8	14,4	4,6	2,7	2,8	2,5	2,8	2,7	2,4	2,0
1.2. Trgovačka društva	213,3	190,5	38,8	101,6	110,3	154,7	115,6	160,8	158,7	182,7
1.3. Stanovništvo	1.996,3	2.288,8	2.190,5	2.388,3	2.792,4	2.929,0	2.936,8	2.955,5	2.860,9	2.848,5
1.4. Ostale bankarske institucije	0,0	–	–	–	–	–	–	–	–	–
1.5. Nebankarske financijske institucije	11,8	34,2	0,0	1,0	0,0	–	–	–	–	–
2. Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	10.764,9	15.842,9	20.245,4	25.498,4	41.931,3	50.558,8	50.408,6	50.432,9	50.098,8	50.640,7
2.1. Lokalna država	482,8	551,6	550,8	508,7	491,8	549,5	1.110,1	1.209,3	1.336,8	1.405,6
2.2. Trgovačka društva	4.633,6	7.165,3	8.698,5	8.222,5	14.715,4	18.414,8	17.861,2	17.476,3	16.543,1	16.506,9
2.3. Stanovništvo	3.793,8	6.194,5	9.321,4	13.254,9	20.755,0	20.479,1	21.134,4	21.959,1	22.779,2	23.278,6
2.4. Ostale bankarske institucije	58,4	129,3	215,9	931,9	2.697,9	6.386,5	5.190,8	4.435,5	4.537,5	4.105,7
2.5. Nebankarske financijske institucije	1.796,3	1.802,2	1.458,8	2.580,4	3.271,3	4.728,9	5.112,1	5.352,7	4.902,2	5.343,8
Ukupno (1+2)	13.001,1	18.370,7	22.479,2	27.992,1	44.836,8	53.644,9	53.463,8	53.551,9	53.120,9	53.674,0

Tablica D7: Štedni i oročeni depoziti kod banaka

U tablici se iskazuju kunski štedni i oročeni depoziti ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija i nebankarskih financijskih institucija kod banaka.

Tablica D8: Devizni depoziti kod banaka

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.			
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	I.	II.	III.	IV.
1. Štedni depoziti	21.074,4	21.547,0	22.144,6	22.641,0	22.698,6	22.845,0	23.430,9	22.187,5	22.321,8	21.416,5
1.1. Lokalna država	12,2	14,7	15,6	11,9	30,8	27,5	14,5	14,5	9,8	9,8
1.2. Trgovačka društva	3.346,7	3.620,2	4.273,2	4.408,3	4.589,7	5.543,6	6.472,8	5.176,3	5.326,3	4.795,8
1.3. Stanovništvo	17.537,3	17.690,2	17.708,9	17.933,6	17.609,9	16.720,8	16.409,5	16.300,3	16.139,1	16.091,2
1.4. Ostale bankarske institucije	34,7	9,0	15,4	116,0	276,7	251,7	231,7	261,6	355,8	249,8
1.5. Nebankarske financijske institucije	143,5	212,9	131,6	171,3	191,4	301,5	302,4	434,7	490,8	270,0
2. Oročeni depoziti	50.980,3	54.488,4	59.598,3	64.119,7	65.558,1	80.245,1	78.407,1	81.662,3	82.439,1	84.120,3
2.1. Lokalna država	9,5	3,8	0,3	3,2	1,9	2,1	2,0	2,0	1,9	3,9
2.2. Trgovačka društva	6.009,6	7.154,0	8.518,6	8.154,2	7.086,2	10.391,9	8.218,5	9.708,7	9.597,6	9.929,1
2.3. Stanovništvo	44.159,2	46.805,1	50.636,0	55.036,1	57.210,8	66.465,7	67.096,1	68.665,8	69.660,4	70.853,9
2.4. Ostale bankarske institucije	41,5	21,7	20,7	242,0	366,2	1.038,6	899,7	940,9	1.039,3	1.160,0
2.5. Nebankarske financijske institucije	760,5	503,7	422,7	684,2	892,9	2.346,8	2.190,7	2.344,9	2.139,9	2.173,4
Ukupno (1+2)	72.054,6	76.035,3	81.742,9	86.760,8	88.256,7	103.090,1	101.837,9	103.849,8	104.760,9	105.536,8

Tablica D8: Devizni depoziti kod banaka

U tablici se iskazuju devizni štedni i oročeni depoziti ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija i nebankarskih finan-

cijskih institucija kod banaka. Devizni štedni depoziti su svi devizni depoziti po videnju i izdani devizni instrumenti plaćanja, a devizni oročeni depoziti obuhvaćaju i devizne depozite s otkaznim rokom.

Tablica D9: Obveznice i instrumenti tržišta novca

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.			
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	I.	II.	III.	IV.
1. Instrumenti tržišta novca (neto)	5,1	–	–	–	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
2. Obveznice (neto)	92,8	151,9	170,5	164,9	340,9	632,0	629,7	619,4	637,8	638,5
3. Primljeni krediti	118,4	446,5	993,0	912,1	502,5	576,0	220,4	355,7	292,5	312,3
3.1. Lokalna država	–	0,9	–	–	–	–	–	–	–	–
3.2. Trgovačka društva	46,3	92,7	40,3	40,8	0,0	152,9	0,0	0,0	0,0	0,0
3.3. Ostale bankarske institucije	10,0	222,1	842,8	828,1	492,8	266,4	202,4	336,0	265,8	285,3
3.4. Nebankarske financijske institucije	62,0	130,9	109,9	43,2	9,6	156,6	18,0	19,7	26,6	27,0
Ukupno (1+2+3)	216,3	598,4	1.163,5	1.077,0	844,1	1.208,8	850,9	975,9	931,1	951,6

Tablica D9: Obveznice i instrumenti tržišta novca

U tablici se iskazuju neto obveze banaka na osnovi izdanih vrijednosnih papira i krediti primljeni od ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija i nebankarskih financijskih institucija.

Instrumenti tržišta novca (neto) obuhvaćaju neto obveze banaka na osnovi izdanih blagajničkih zapisa, izdanih mjenica, akceptiranih

mjenica i ostalih izdanih vrijednosnih papira.

Obveznice (neto) obuhvaćaju neto obveze banaka na osnovi izdanih kunskih i deviznih obveznica, te izdanih podređenih i hibridnih instrumenata, osim onih koje su upisali inozemni investitori.

Primljeni krediti iskazani su ukupno i klasificirani prema institucionalnim sektorima.

Tablica D10: Inozemna pasiva banaka

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.			
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	I.	II.	III.	IV.
1. Devizna inozemna pasiva	34.198,5	44.574,3	54.536,7	52.073,3	55.114,3	48.461,3	50.261,8	52.465,8	51.479,8	49.905,3
1.1. Obveze prema stranim financijskim institucijama	28.662,3	38.623,1	48.967,5	45.747,7	48.561,3	41.483,1	43.509,4	45.611,0	44.727,4	43.127,7
Tekući računi	130,9	266,6	127,6	156,3	195,0	258,8	211,7	207,4	245,8	227,8
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	9.002,9	12.885,2	16.056,8	12.523,1	12.174,1	10.562,9	13.014,2	14.405,6	12.694,1	10.093,1
Kredit	19.528,5	25.471,4	29.369,5	29.775,6	32.903,9	27.373,0	27.028,5	27.730,5	28.528,7	29.544,4
U tome: Podređeni i hibridni instrumenti	2.801,4	2.949,2	2.399,4	1.167,4	820,7	405,9	401,8	403,3	1.396,3	1.368,6
Obveznice	–	–	3.413,6	3.292,6	3.288,3	3.288,4	3.255,1	3.267,5	3.258,7	3.262,4
1.2. Obveze prema strancima	5.536,2	5.951,2	5.569,2	6.325,6	6.553,0	6.978,2	6.752,5	6.854,9	6.752,5	6.777,6
Štedni i oročeni depoziti	4.160,2	4.753,2	5.002,2	5.846,3	6.192,4	6.729,9	6.559,8	6.662,3	6.562,9	6.588,4
Depoziti po viđenju	875,6	898,6	1.052,5	1.172,9	1.635,8	1.537,2	1.532,9	1.574,3	1.582,6	1.541,4
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	3.284,6	3.854,6	3.949,6	4.673,4	4.556,7	5.192,7	5.026,9	5.087,9	4.980,2	5.047,0
Kredit	1.376,0	1.198,0	567,1	479,3	360,5	248,3	192,7	192,6	189,6	189,2
U tome: Podređeni i hibridni instrumenti	39,7	39,1	0,2	–	–	–	–	–	–	–
2. Kunska inozemna pasiva	825,0	5.357,7	6.627,0	15.039,1	20.961,8	16.691,3	17.246,0	17.756,9	17.922,2	18.272,1
2.1. Obveze prema stranim financijskim institucijama	690,9	5.087,8	6.103,9	14.099,6	20.087,0	16.093,8	16.494,8	17.071,1	17.198,1	17.592,8
Depozitni novac	53,6	86,4	145,1	179,6	1.438,1	519,0	373,2	829,5	640,3	925,1
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	635,8	2.664,1	2.846,9	6.979,5	11.198,8	11.423,7	11.970,4	12.090,4	12.406,6	12.489,6
Kredit	1,5	2.337,3	3.111,9	6.940,5	7.450,2	4.151,2	4.151,2	4.151,2	4.151,2	4.178,2
U tome: Podređeni i hibridni instrumenti	–	–	–	405,7	404,0	0,4	0,4	0,4	0,4	29,4
2.2. Obveze prema strancima	134,1	269,9	523,1	939,5	874,8	597,5	751,2	685,8	724,1	679,3
Depozitni novac	56,2	76,8	95,9	180,3	170,1	253,2	301,7	254,2	250,7	294,9
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	77,9	191,4	419,2	755,2	703,3	340,6	445,8	427,9	469,7	382,2
Kredit	–	1,7	8,0	4,0	1,4	3,7	3,7	3,7	3,7	2,2
U tome: Podređeni i hibridni instrumenti	–	–	–	4,0	1,4	3,7	3,7	3,7	3,7	2,2
Ukupno (1+2)	35.023,5	49.932,0	61.163,7	67.112,3	76.076,0	65.152,6	67.507,8	70.222,8	69.402,1	68.177,4

Tablica D10: Inozemna pasiva banaka

U tablici se iskazuju ukupne devizne i kunske obveze banaka prema stranim fizičkim i pravnim osobama, osim ograničenih kunskih i deviznih depozita stranih fizičkih i pravnih osoba.

Inozemna pasiva banaka obuhvaća deviznu inozemnu pasivu i

kunsku inozemnu pasivu.

I u sklopu devizne i u sklopu kunske inozemne pasive posebno su prikazane obveze prema stranim bankama i obveze prema strancima (ukupno i po financijskim instrumentima). Stavke Krediti obuhvaćaju i izdane podređene i hibridne instrumente koje su upisali inozemni investitori.

Tablica D11: Depoziti središnje države kod banaka

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.			
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	I.	II.	III.	IV.
1. Kunski depoziti	4.036,8	4.104,4	5.627,2	7.596,1	9.030,0	11.535,0	11.346,7	11.515,6	11.746,5	13.203,4
1.1. Depoziti Republike Hrvatske	634,3	506,4	445,1	605,0	497,5	666,4	684,0	661,1	590,0	1.706,9
Depozitni novac	476,4	448,0	373,3	458,1	366,2	454,9	457,5	436,4	352,8	337,6
Štedni depoziti	3,3	3,0	4,2	1,8	2,1	1,2	1,2	1,1	1,1	1,0
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	153,6	54,2	66,5	144,0	128,1	209,3	224,2	222,5	235,1	1.367,4
Krediti	1,1	1,1	1,1	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
1.2. Depoziti republičkih fondova	3.402,5	3.598,0	5.182,2	6.991,1	8.532,6	10.868,6	10.662,8	10.854,5	11.156,5	11.496,4
Depozitni novac	553,2	294,8	266,3	580,2	254,6	330,1	319,7	248,4	227,0	232,9
Štedni depoziti	0,0	0,3	3,5	1,9	14,6	2,4	2,3	2,2	2,2	2,2
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	144,3	156,2	262,3	251,7	496,7	413,6	273,7	438,5	481,9	462,8
Krediti	2.705,0	3.146,7	4.650,0	6.157,3	7.766,7	10.122,4	10.067,1	10.165,5	10.445,5	10.798,5
2. Devizni depoziti	2.058,1	1.178,9	1.194,6	1.690,9	1.770,4	1.990,8	1.924,5	2.037,7	1.917,6	992,4
2.1. Depoziti Republike Hrvatske	1.938,9	1.158,2	891,0	906,2	811,7	759,4	600,4	580,7	686,8	678,9
Štedni depoziti	263,0	198,5	189,7	340,6	264,8	527,4	275,6	269,9	264,7	262,8
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	293,1	–	23,2	38,7	275,0	49,7	175,6	163,8	282,1	273,9
Refinancirani krediti	1.382,8	959,6	678,1	527,0	271,9	182,3	149,2	147,0	140,0	142,2
2.2. Depoziti republičkih fondova	119,2	20,8	303,6	784,7	958,6	1.231,4	1.324,1	1.457,0	1.230,8	313,5
Štedni depoziti	114,1	20,8	156,5	139,4	93,4	85,7	91,3	93,1	125,7	71,3
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	5,0	–	147,1	25,8	356,2	153,8	170,4	355,2	174,2	242,2
Krediti	–	–	–	619,6	509,0	991,8	1.062,5	1.008,7	931,0	–
Ukupno (1+2)	6.094,9	5.283,3	6.821,8	9.287,0	10.800,4	13.525,8	13.271,3	13.553,3	13.664,1	14.195,8

Tablica D11: Depoziti središnje države kod banaka

U tablici se iskazuju ukupne kunske i devizne obveze banaka prema središnjoj državi, osim ograničenih (kunskih i deviznih) depozita središnje države kod banaka.

U tablici su odvojeno iskazani kunski i devizni depoziti Republike

Hrvatske i republičkih fondova. Kunski depoziti obuhvaćaju depozitni novac, štedne depozite, oročene depozite i depozite s otkaznim rokom te kredite primljene od središnje države. Devizni depoziti obuhvaćaju štedne depozite, oročene depozite i depozite s otkaznim rokom te refinancirane kredite.

Tablica D12: Ograničeni i blokirani depoziti kod banaka

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.			
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	I.	II.	III.	IV.
1. Ograničeni depoziti	1.361,2	1.541,2	2.014,6	2.036,4	2.447,6	2.252,3	2.504,5	2.604,6	2.333,7	2.570,5
1.1. Kunski depoziti	789,6	730,1	1.267,4	1.277,1	1.427,0	1.322,8	1.295,0	1.520,6	1.296,2	1.457,5
1.2. Devizni depoziti	571,6	811,1	747,2	759,3	1.020,5	929,5	1.209,5	1.084,0	1.037,5	1.113,0
2. Blokirani devizni depoziti stanovništva	319,3	167,8	40,0	–	–	–	–	–	–	–
Ukupno (1+2)	1.680,5	1.709,0	2.054,6	2.036,4	2.447,6	2.252,3	2.504,5	2.604,6	2.333,7	2.570,5

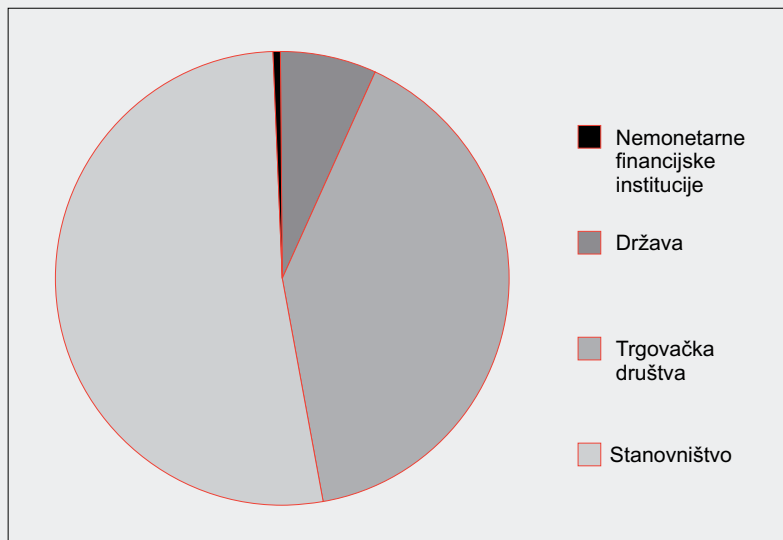
Tablica D12: Ograničeni i blokirani depoziti kod banaka

U tablici se iskazuju ograničeni depoziti (kunski i devizni) i blokirani depoziti stanovništva.

Blokirani devizni depoziti uključuju devizne depozite stanovništva regulirane Zakonom o pretvaranju deviznih depozita građana u javni dug Republike Hrvatske.

Slika D1.

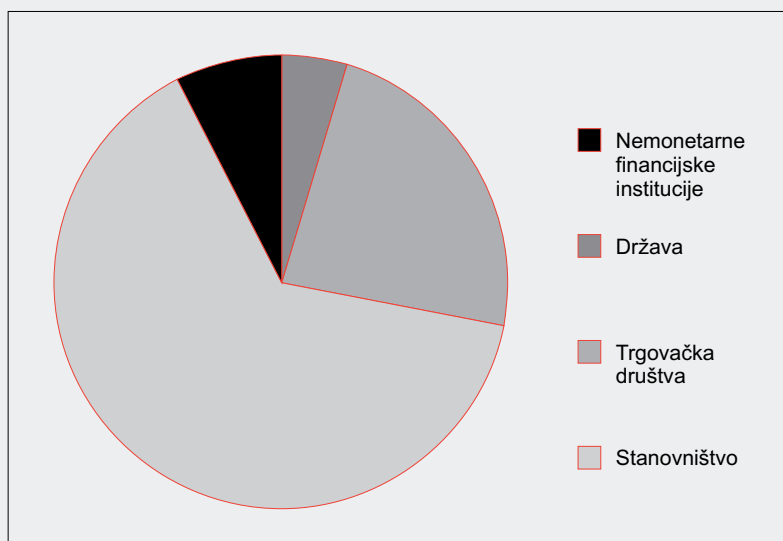
**DISTRIBUCIJA KREDITA BANAKA
PO INSTITUCIONALNIM SEKTORIMA**

travanj 2008. godine

Slika D2.

**DISTRIBUCIJA DEPOZITA KOD BANAKA
PO INSTITUCIONALNIM SEKTORIMA**

travanj 2008. godine

Napomena:
Sektor "Nemonetarne financijske institucije" obuhvaća ostale bankarske institucije i nebankarske financijske institucije.
Sektor "Država" obuhvaća središnju i lokalnu državu.

Tablica E1: Agregirana bilanca stambenih štedionica

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.			
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	I.	II.	III.	IV.
AKTIVA										
1. Pričuve kod središnje banke	19,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Potraživanja od središnje države	1.983,9	3.033,5	3.779,1	4.274,3	4.674,8	4.036,5	3.835,2	3.772,9	3.750,6	3.712,5
3. Potraživanja od ostalih domaćih sektora	93,3	187,9	373,2	575,5	1.296,0	2.220,4	2.265,7	2.339,0	2.389,9	2.454,3
U tome: Potraživanja od stanovništva	91,3	187,9	373,2	575,5	1.296,0	2.220,4	2.265,7	2.339,0	2.389,9	2.454,3
4. Potraživanja od banaka	37,2	247,2	824,2	994,4	181,4	133,6	112,5	94,7	78,6	68,8
5. Potraživanja od ostalih bankarskih institucija	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Ukupno (1+2+3+4+5)	2.133,6	3.468,6	4.976,6	5.844,2	6.152,3	6.390,5	6.213,5	6.206,7	6.219,1	6.235,6
PASIVA										
1. Oročeni depoziti	2.012,9	3.265,2	4.728,2	5.514,7	5.803,6	6.037,9	5.904,2	5.881,1	5.886,8	5.900,5
2. Obveznice i instrumenti tržišta novca	–	11,1	10,7	10,3	61,7	40,1	39,7	39,8	44,8	44,9
3. Kapitalni računi	141,1	159,7	206,7	258,0	244,7	303,0	287,3	292,4	298,7	309,5
4. Ostalo (neto)	–20,4	32,6	30,8	61,1	42,2	9,6	–17,7	–6,7	–11,2	–19,3
Ukupno (1+2+3+4)	2.133,6	3.468,6	4.976,6	5.844,2	6.152,3	6.390,5	6.213,5	6.206,7	6.219,1	6.235,6

Tablica E1: Agregirana bilanca stambenih štedionica

U agregiranu bilancu stambenih štedionica uključeni su podaci o potraživanjima i obvezama stambenih štedionica. Sva potraživanja i sve obveze stambenih štedionica odnose se isključivo na domaće sektore.

Pričuve stambenih štedionica kod središnje banke su novčana sredstva stambenih štedionica u blagajnama, a do rujna 2003. godine i kunska novčana sredstva stambenih štedionica na računima kod središnje banke.

Potraživanja od središnje države su kunska potraživanja od Republike Hrvatske i republičkih fondova.

Potraživanja od ostalih domaćih sektora obuhvaćaju prije svega kunske kredite dane lokalnoj državi i stanovništvu.

Potraživanja od banaka obuhvaćaju kredite dane bankama kao i

depozite kod banaka, uključujući, od listopada 2003. godine, račune za redovno poslovanje kod banaka.

Potraživanja od ostalih bankarskih institucija obuhvaćaju plasmane u investicijske fondove.

Stavka Oročeni depoziti su oročeni depoziti lokalne države i stanovništva.

Obveznice i instrumenti tržišta novca su neto obveze stambenih štedionica na osnovi izdanih obveznica i primljeni krediti.

Kapitalni računi su dionički kapital, dobit ili gubitak prethodne i tekuće godine, zadržana dobit (gubitak), zakonske pričuve, statutarne i ostale kapitalne pričuve, rezerve proizašle iz transakcija zaštite, nerealizirana dobit (gubitak) s osnove vrijednosnog usklađivanja financijske imovine raspoložive za prodaju te ispravci vrijednosti i posebne rezerve za neidentificirane gubitke. Ostalo (neto) su neraspoređeni računi pasive umanjeni za neraspoređene račune aktive.

Tablica F1: Aktivne kamatne stope Hrvatske narodne banke

u postocima, na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	Eskontna stopa HNB-a	Repo stopa HNB-a ^a	Aktivne kamatne stope					
				Na lombardne kredite ^b	Na interventne kredite za premošćivanje nelikvidnosti	Na kredite korištene unutar jednog dana ^b	Na kratkoročni kredit za likvidnost	Na nepravilno obračunatu ili manje izdvojenu obveznu pričuvu ^b	Na nepropisno korištena sredstva i dospjele nenaplaćene obveze
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1994.	prosinac	8,50	–	18,00	19,00	17,00	14,00	19,00	22,00
1995.	prosinac	8,50	–	25,49	19,00	17,00	–	19,00	22,00
1996.	prosinac	6,50	–	11,00	19,00	17,00	–	19,00	18,00
1997.	prosinac	5,90	–	9,50	19,00	17,00	–	19,00	18,00
1998.	prosinac	5,90	–	12,00	19,00	7,00	14,00	19,00	18,00
1999.	prosinac	7,90	–	13,00	19,00	–	14,00	19,00	18,00
2000.	prosinac	5,90	–	12,00	18,00	–	13,00	18,00	18,00
2001.	prosinac	5,90	–	10,00	–	–	11,00	15,00	18,00
2002.	prosinac	4,50	–	9,50	–	–	10,50	15,00	15,00
2003.	prosinac	4,50	–	9,50	–	–	10,50	15,00	15,00
2004.	prosinac	4,50	–	9,50	–	–	10,50	15,00	15,00
2005.	prosinac	4,50	3,50	7,50 ^c	–	–	8,50 ^c	15,00	15,00
2006.	prosinac	4,50	3,50	7,50	–	–	8,50	15,00	15,00
2007.	svibanj	4,50	3,50	7,50	–	–	8,50	15,00	15,00
	lipanj	4,50	3,50	7,50	–	–	8,50	15,00	15,00
	srpanj	4,50	3,50	7,50	–	–	8,50	15,00	15,00
	kolovoz	4,50	3,50	7,50	–	–	8,50	15,00	15,00
	rujan	4,50	3,50	7,50	–	–	8,50	15,00	15,00
	listopad	4,50	3,51	7,50	–	–	8,50	15,00	15,00
	studen	4,50	3,86	7,50	–	–	8,50	15,00	15,00
	prosinac	9,00 ^d	4,06	7,50	–	–	8,50	15,00	15,00
2008.	siječanj	9,00	4,13	7,50	–	–	10,00	15,00	15,00
	veljača	9,00	4,63	9,00	–	–	10,00	15,00	15,00
	ožujak	9,00	4,96	9,00	–	–	10,00	15,00	15,00
	travanj	9,00	4,95	9,00	–	–	10,00	15,00	15,00

^a Vagani prosjek vaganih repo stopa ostvarenih na redovitim obratnim repo aukcijama HNB-a u izvještajnom mjesecu

^b Lomovi u serijama podataka nastali zbog izmjena instrumentarija HNB-a opisani su u metodološkim objašnjenjima.

^c Od 14. prosinca 2005.

^d Od 31. prosinca 2007.

Tablica F1: Aktivne kamatne stope Hrvatske narodne banke

U tablici su iskazane kamatne stope prema kojima Hrvatska narodna banka obračunava i naplaćuje kamate na plasmane iz primarne emisije i na sva druga potraživanja.

Aktivne kamatne stope Hrvatske narodne banke utvrđuju se odlukama Savjeta Hrvatske narodne banke na godišnjoj razini. Iznimno, od lipnja 1995. godine Hrvatska narodna banka je na lombardne kredite obračunavala i naplaćivala kamate po stopi koja je za 1,5 postotnih bodova bila veća od vagane prosječne kamatne stope na dragovoljno upisane blagajničke zapise Hrvatske narodne banke, koji su služili kao zalog za lombardne kredite, onda kada je ta vagana prosječna kamatna stopa bila veća od 16,5%. U skladu s tim, u tablici se od lipnja 1995. godine do kolovoza 1996. godine iskazuje vagana prosječna kamatna stopa na lombardne kredite.

Vremenske serije iskazane u tablici sadržavaju određene lomove zbog izmjena instrumentarija Hrvatske narodne banke.

U stupcu 4 prikazani su vagani prosjeci vaganih repo stopa ostvarenih na redovitim obratnim repo aukcijama Hrvatske narodne banke u izvještajnom mjesecu.

Podaci iskazani u stupcu 7 do rujna 1994. godine odnose se na kamatne stope na posebne kredite za isplate štednih uloga i za plaća-

nja s tekućih računa građana, a od listopada 1994. godine do rujna 1997. godine na kamatne stope na dnevne kredite za štedne uloge i tekuće račune građana u kunama. Za razliku od posebnih kredita, dnevni se krediti vraćaju istoga dana. Od listopada 1997. godine taj instrument zamjenjuje se dnevnim kreditom za premošćivanje tekuće nelikvidnosti do visine nominalne vrijednosti blagajničkih zapisa HNB-a založenih u tu svrhu, od prosinca 1998. godine do travnja 1999. godine inkorporira se u lombardni kredit, s diferenciranom kamatnom stopom za njegovo korištenje tijekom jednoga dana.

Podaci iskazani u stupcu 8 odnose se za razdoblje do prosinca 1994. godine na kamatne stope na inicijalne kredite za premošćivanje nelikvidnosti, od 18. ožujka 1998. na kamatnu stopu na kredit za premošćivanje nelikvidnosti bankama nad kojima je pokrenut postupak za ocjenu mogućnosti i ekonomske opravdanosti sanacije i restrukturiranja banke, a od veljače 1999. godine na kamatnu stopu na kratkoročni kredit za likvidnost. Od prosinca 1999. godine ta se kamatna stopa odnosi na kratkoročne kredite za likvidnost korištene s rokom dužim od 3 mjeseca te se određuje kao kamatna stopa na lombardni kredit uvećana za 1 postotni bod. Za korištenje kratkoročnoga kredita za likvidnost s rokom do 3 mjeseca primjenjuje se kamatna stopa na lombardni kredit uvećana za 0,5 postotnih bodova.

Tablica F2: Pasivne kamatne stope Hrvatske narodne banke

u postocima, na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	Kamatne stope na sredstva izdvojene obvezne pričuve ^a	Kamatne stope na upisane obvezne blag. zapise HNB-a	Kamatne stope na dragovoljno upisane blagajničke zapise HNB-a s rokom dospelja ^a				Kamatne stope na dragovoljno upisane blagajničke zapise HNB-a u stranoj valuti s rokom dospelja					Kamatne stope na prekonoćne depozite kod HNB-a
				Od 7 dana	Od 35 dana	Od 70 dana	Od 105 dana	Od 35 dana	Od 63 dana	Od 91 dana	Od 182 dana	Od 364 dana	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1994.	prosinac	5,15	–	9,00	12,00	14,00	–	–	–	–	–	–	–
1995.	prosinac	5,50	16,50	12,00	25,54	27,00	–	–	–	–	–	–	–
1996.	prosinac	5,50	–	–	8,00	9,50	–	–	–	–	–	–	–
1997.	prosinac	4,50	–	–	8,00	9,00	10,00	–	–	–	–	–	–
1998.	prosinac	5,90	–	–	9,50	10,50	11,00	–	4,60	3,12	3,08	–	–
1999.	prosinac	5,90	–	–	10,50	11,55	12,50	–	4,83	3,56	–	–	–
2000.	prosinac	4,50	–	–	6,65	7,00	7,70	–	5,51	4,83	–	–	–
2001.	prosinac	2,00	–	–	3,36	4,26	4,85	–	2,62	3,06	–	–	–
2002.	prosinac	1,75	–	–	2,08	–	–	2,30	2,68	–	–	–	–
2003.	prosinac	1,25	0,50	–	–	–	–	1,75	1,48	–	–	–	–
2004.	prosinac	1,25	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
2005.	prosinac	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
	prosinac	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
2007.	svibanj	0,75	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
	lipanj	0,75	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
	srpanj	0,75	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
	kolovoz	0,75	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
	rujan	0,75	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
	listopad	0,75	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
	studenj	0,75	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
	prosinac	0,75	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
2008.	siječanj	0,75	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
	veljača	0,75	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
	ožujak	0,75	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
	travanj	0,75	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50

^a Lomovi u serijama podataka nastali zbog izmjena instrumentarija HNB-a opisani su u metodološkim objašnjenjima.

Tablica F2: Pasivne kamatne stope Hrvatske narodne banke

U tablici su iskazane kamatne stope prema kojima Hrvatska narodna banka obračunava i plaća kamate na sredstva deponirana kod Hrvatske narodne banke te na izdane vrijednosne papire.

Kamatne stope Hrvatske narodne banke na sredstva izdvojene obvezne pričuve utvrđuju se odlukom Savjeta Hrvatske narodne banke. Do travnja 2005. godine izdvojena sredstva obvezne pričuve obuhvaćaju sredstva obračunate obvezne pričuve izdvojena na posebnom računu obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke te sredstva koja se, u svrhu održavanja prosječnoga dnevnog stanja obvezne pričuve, izdvajaju na račune za namiru banaka i na poseban račun u Hrvatskoj narodnoj banci za namiru neto pozicije iz Nacionalnoga klirinškog sustava, a od travnja 2005. godine obuhvaćaju sredstva obračunate obvezne pričuve izdvojena na poseban račun obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke (stupac 3).

Kamatne stope na obvezno upisane blagajničke zapise Hrvatske

narodne banke utvrđuju se odlukom Savjeta Hrvatske narodne banke.

Kamatna stopa na dragovoljno upisane blagajničke zapise Hrvatske narodne banke formira se na aukcijama blagajničkih zapisa. U stupcima 5, 6 i 7 iskazuju se vagane prosječne kamatne stope postignute na aukcijama blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke. Od studenoga 1994. godine do siječnja 2001. godine iskazane su kamatne stope na dragovoljno upisane blagajničke zapise Hrvatske narodne banke s rokom dospelja od 91 dan (stupac 7), odnosno 182 dana (stupac 8).

Od travnja 1998. godine u stupcima od 9 do 13 iskazuju se vagane prosječne kamatne stope postignute na aukcijama dragovoljno upisanih blagajničkih zapisa u stranoj valuti. Blagajnički zapisi upisuju se u eurima i američkim dolarima (do prosinca 1998. godine u njemačkim markama i američkim dolarima). Kamatna stopa izračunata je kao vagani prosjek upisanih iznosa tih dviju valuta.

U stupcu 14 iskazuje se kamatna stopa na prekonoćni depozit kod Hrvatske narodne banke.

Tablica F3: Obvezne pričuve banaka

prosječna dnevna stanja i stope, u milijunima kuna i postocima

Godina	Mjesec	Vagana prosječna stopa obvezne pričuve	Obračunata obvezna pričuva			Ostali obvezni depoziti kod HNB-a	Izdvojena obvezna pričuva		Prosječna stopa remuneracije na kunska imobilizirana sredstva	Prosječna stopa remuneracije na devizna izdvojena sredstva
			Ukupno	U kunama	U stranoj valuti		U kunama	U stranoj valuti		
1	2	3	4=5+6	5	6	7	8	9	10	11
1994.	prosinac	26,20	1.826,0	1.826,0	–	188,3	1.779,2	–	5,63	–
1995.	prosinac	30,90	2.431,8	2.431,8	–	826,5	2.215,9	–	7,93	–
1996.	prosinac	35,91	3.652,9	3.652,9	–	–	3.312,0	–	4,99	–
1997.	prosinac	32,02	4.348,8	4.348,8	–	–	3.914,2	–	4,05	–
1998.	prosinac	29,57	13.112,7	3.967,2	9.145,4	57,4	3.469,8	1.467,6	5,28
1999.	prosinac	30,50	13.579,0	4.210,1	9.368,9	37,3	3.695,1	4.606,5	5,62
2000.	prosinac	23,22	16.245,8	4.646,8	11.599,0	5,0	4.191,6	5.544,6	4,05
2001.	prosinac	19,67	21.187,1	8.691,5	12.495,5	–	6.287,8	5.950,0	1,97	2,73
2002.	prosinac	19,00	25.985,1	11.447,1	14.538,0	–	8.156,7	7.139,9	1,72	2,16
2003.	prosinac	19,00	31.009,4	18.023,8	12.985,6	109,4	12.459,8	6.850,2	1,17	1,47
2004.	prosinac	18,00	33.615,7	20.040,9	13.574,8	430,1	14.664,1	10.171,3	1,22	1,36
2005.	prosinac	18,00	37.424,5	24.997,9	12.426,6	3.940,2	17.497,7	9.271,4	0,52	0,92
2006.	prosinac	17,00	40.736,4	28.966,1	11.770,4	7.332,5	20.257,0	8.780,9	0,52	1,06
2007.	svibanj	17,00	43.037,4	30.522,2	12.515,3	11.873,1	21.365,5	9.386,5	0,52	0,76
	lipanj	17,00	42.911,2	30.522,2	12.389,0	10.858,6	21.365,6	9.250,8	0,52	1,03
	srpanj	17,00	43.245,7	30.834,9	12.410,8	9.914,5	21.584,4	9.245,3	0,52	0,97
	kolovoz	17,00	43.516,6	31.062,2	12.454,4	9.068,2	21.743,6	9.212,6	0,52	0,93
	rujan	17,00	43.710,7	31.214,4	12.496,3	7.230,6	21.850,1	9.149,0	0,52	1,30
	listopad	17,00	44.001,4	31.402,4	12.599,0	5.244,5	21.981,7	9.133,8	0,53	1,19
	studen	17,00	44.318,8	31.692,2	12.626,7	5.500,1	22.184,5	9.162,5	0,53	1,55
	prosinac	17,00	44.465,9	31.809,1	12.656,8	6.641,1	22.266,4	9.203,5	0,53	1,29
2008.	siječanj	17,00	44.828,6	32.068,2	12.760,4	5.207,2	22.447,7	9.274,6	0,52	1,17
	veljača	17,00	45.269,3	32.262,1	13.007,2	5.521,6	22.580,7	9.482,8	0,52	1,41
	ožujak	17,00	45.550,5	32.293,9	13.256,6	6.778,8	22.604,0	9.701,4	0,52	1,05
	travanj	17,00	45.815,3	32.440,9	13.374,4	7.654,2	22.708,6	9.794,0	0,52	0,84

Tablica F3: Obvezne pričuve banaka

U tablici se iskazuju osnovni podaci o mjesečnim prosjecima dnevnih stanja obveznih pričuva banaka kod Hrvatske narodne banke u kunama i u stranoj valuti. Štedionice se uključuju od srpnja 1999. godine.

U stupcu 3 iskazana je ukupna vagana prosječna stopa obvezne pričuve kao postotni udio ukupno obračunate obvezne pričuve u kunama i u stranoj valuti (stupac 4) u osnovici za obračun obvezne pričuve.

Obračunata obvezna pričuva (stupac 4) jest propisani iznos sredstava koji su banke dužne izdvojiti na poseban račun obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke ili održavati prosječnim dnevnim stanjem na svojim računima za namiru i u blagajnama, odnosno na računima likvidnih deviznih potraživanja (koja uključuju efektivni strani novac i čekove u stranoj valuti, likvidna devizna potraživanja na računima kod prvoklasnih inozemnih banaka i blagajničke zapise Hrvatske narodne banke u stranoj valuti).

U stupcu 5 iskazuje se iznos obračunate obvezne pričuve u kunama. Od siječnja 1995. godine do prosinca 2000. godine taj se iznos poklapa s instrumentom obvezne pričuve, dok je do prosinca 1994. godine obuhvaćao dva instrumenta: obveznu pričuvu i zahtjev za održavanje minimalne likvidnosti banaka (osim u dijelu u kojem su banke tom zahtjevu udovoljavale dragovoljnim upisom blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke). U prosincu 2000. obavljena je unifikacija obvezne pričuve u kunama i u stranoj valuti. U tom smislu unificirani su stopa obvezne pričuve, obračunska razdoblja te rokovi izdvajanja i održavanja obvezne pričuve, kao i postotak minimalnog izdvajanja obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke. Od rujna 2001. godine stupac 5 obuhvaća i dio obvezne pričuve u stranoj valuti koji se izdvaja/održava u kunama.

U stupcu 6 iskazuje se iznos obračunate obvezne pričuve u stranoj valuti, tj. propisani iznos sredstava koje su banke dužne izdvojiti na devizne račune Hrvatske narodne banke ili održavati prosječnim dnevnim stanjem na računima likvidnih potraživanja. Do studenoga 2000. godine osnovicu za obračun čini prosječno stanje devizne štednje stanovništva s preostalim rokom dospijeća do 3 mjeseca, a od prosinca 2000. godine osnovica se sastoji od deviznih izvora sredstava, i to redovnih deviznih računa, posebnih deviznih računa, deviznih računa i štednih uloga po viđenju, primljenih deviznih depozita, primljenih deviznih kredita te obveza po izdanim vrijednosnim papirima u stranoj valuti (osim vlasničkih vrijednosnih papira banke). Od studenoga 2001. godine osnovica uključuje i hibridne i podređene instrumente.

U stupcu 7 iskazuje se ukupan iznos ostalih obveznih depozita kod Hrvatske narodne banke koji obuhvaća obvezno upisane blagajničke zapise Hrvatske narodne banke, dio dragovoljno upisanih blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke kojima su se banke koristile za održavanje propisane minimalne likvidnosti, posebnu obveznu pričuvu do srpnja 1995. godine te od ožujka 2006. godine posebnu obveznu pričuvu na obveze po izdanim vrijednosnim papirima, obveznu pričuvu na devizne depozite, devizne kredite inozemnih banaka i garancije za takve kredite te graničnu obveznu pričuvu (od kolovoza 2004. godine).

U stupcu 8 iskazuje se dio ukupne obračunate obvezne pričuve u kunama koji su banke izdvojile na račun obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke (do prosinca 1994. godine taj se iznos poklapa s instrumentom obvezne pričuve, a od siječnja 1995. godine utvrđuje se minimalni postotak obračunate obvezne pričuve koji su banke dužne izdvojiti na poseban račun obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke). Od travnja 2005. godine postotak izdvajanja kunskog dijela obvezne pričuve je fiksni i iznosi 70%.

Tablica F4: Indikatori likvidnosti banaka

prosječna dnevna stanja i stope, u milijunima kuna i postocima

Godina	Mjesec	Slobodna novčana sredstva		Stopa primarne likvidnosti	Korišteni sekundarni izvori likvidnosti	Blagajnički zapisi HNB-a u kunama	Blagajnički zapisi HNB-a u stranoj valuti	Trezorski zapisi MF-a u kunama
		U kunama	U stranoj valuti					
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1994.	prosinac	119,5	1,72	393,7	210,2	–	–
1995.	prosinac	49,4	0,63	199,4	218,7	–	–
1996.	prosinac	267,9	2,63	98,5	780,9	–	183,8
1997.	prosinac	396,3	2,92	32,7	728,9	–	260,7
1998.	prosinac	221,9	1,65	445,5	850,4	1.377,4	141,3
1999.	prosinac	179,6	1,30	1.183,6	1.311,1	1.507,6	373,9
2000.	prosinac	638,8	10.721,4	3,32	80,1	2.485,3	1.692,7	2.006,5
2001.	prosinac	794,4	17.247,4	3,23	2,6	2.656,2	2.630,8	3.360,9
2002.	prosinac	1.225,0	10.398,0	3,53	0,6	4.965,5	1.273,9	4.279,5
2003.	prosinac	451,6	20.561,4	0,98	501,6	0,0	4.316,0	3.073,2
2004.	prosinac	1.495,5	26.126,1	2,64	0,0	0,0	0,0	4.581,7
2005.	prosinac	672,5	20.493,4	0,96	0,2	0,0	0,0	4.163,3
2006.	prosinac	840,8	20.239,1	0,83	0,0	0,0	0,0	5.993,7
2007.	svibanj	604,4	18.619,1	0,57	5,7	0,0	0,0	2.954,1
	lipanj	862,0	20.836,6	0,81	30,6	0,0	0,0	3.629,0
	srpanj	948,2	22.189,3	0,87	61,0	0,0	0,0	2.502,7
	kolovoz	756,4	24.793,4	0,69	5,7	0,0	0,0	3.766,6
	rujan	1.253,9	26.547,4	1,14	93,3	0,0	0,0	3.999,5
	listopad	847,6	28.521,0	0,77	708,6	0,0	0,0	5.542,9
	studeni	694,8	29.523,2	0,62	1.195,3	0,0	0,0	6.642,4
	prosinac	1.161,5	30.412,6	1,03	330,4	0,0	0,0	4.449,4
2008.	siječanj	791,6	29.493,9	0,70	670,3	0,0	0,0	7.990,6
	veljača	866,1	28.898,6	0,76	251,0	0,0	0,0	7.100,2
	ožujak	1.209,2	27.133,6	1,08	1,7	0,0	0,0	6.771,8
	travanj	970,7	24.928,8	0,87	0,0	0,0	0,0	6.934,5

U stupcu 9 iskazuje se dio ukupno obračunate obvezne pričuve u stranoj valuti koji su banke izdvojile na devizne račune Hrvatske narodne banke. Postotak izdvajanja deviznog dijela obvezne pričuve obračunatog na osnovi deviznih sredstava nerezidenata i deviznih sredstava primljenih od pravnih osoba u posebnom odnosu prema banci iznosi 100%, a postotak izdvajanja preostalog deviznog dijela obvezne pričuve iznosi 60%.

U stupcu 10 iskazuje se vagana prosječna stopa remuneracije svih oblika kunskih imobiliziranih sredstava, koja uključuju obračunatu obveznu pričuvu i ostale obvezne depozite kod HNB-a.

U stupcu 11 iskazuje se vagana prosječna stopa remuneracije na izdvojena sredstva u stranoj valuti, uključujući sredstva granične obvezne pričuve (od kolovoza 2004. godine). Od lipnja 2005. godine Hrvatska narodna banka plaća naknadu po stopi koja je za izdvojena sredstva u američkim dolarima jednaka 50% U.S. Federal Funds Target Rate, a u eurima 50% ECB Minimum Bid Refinance Rate na dan izdvajanja deviznog dijela obvezne pričuve.

Tablica F4: Indikatori likvidnosti banaka

U tablici se iskazuju mjesečni prosjeci dnevnih stanja nekih indikatora likvidnosti banaka. Štedionice se uključuju od srpnja 1999. godine.

Stupac 3 iskazuje slobodna novčana sredstva u kunama, definirana kao ukupna novčana sredstva banke (na računu za namiru i u blagajni) umanjena za minimalno prosječno stanje na računu za namiru i u blagajni, propisano odlukama Hrvatske narodne banke.

U stupcu 4 iskazuju se slobodna novčana sredstva u stranoj valuti, definirana kao sredstva za održavanje obvezne pričuve u stranoj valuti (efektivni strani novac i čekovi u stranoj valuti, likvidna devizna potraživanja na računima kod prvoklasnih inozemnih banaka i blagajnički zapisi Hrvatske narodne banke u stranoj valuti) umanjena za minimalno potrebno stanje tih sredstava u istom razdoblju.

U stupcu 5 iskazuje se stopa primarne likvidnosti kao postotni udio mjesečnog prosjeka dnevnih stanja slobodnih novčanih sredstava u kunama (stupac 3) u mjesečnom prosjeku dnevnih stanja depozita koji čine osnovicu za obračun obvezne pričuve.

U stupcu 6 iskazuje se mjesečni prosjek dnevnih stanja korištenih sekundarnih izvora likvidnosti. Sekundarni izvori likvidnosti obuhvaćaju: lombardne kredite (od prosinca 1994. godine), kratkoročne kredite za likvidnost (od veljače 1999. godine) te nepodmirene dospjele obveze prema Hrvatskoj narodnoj banci.

U stupcu 7 iskazuje se mjesečni prosjek dnevnih stanja dragovoljno upisanih blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke u kunama (do prosinca 1994. godine taj je iznos bio umanjeno za dio dragovoljno upisanih blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke kojima su se banke služile za održavanje propisane minimalne likvidnosti).

U stupcu 8 iskazuje se mjesečni prosjek dnevnih stanja upisanih blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke u stranoj valuti (u eurima i američkim dolarima).

U stupcu 9 iskazuje se mjesečni prosjek dnevnih stanja upisanih trezorskih zapisa Ministarstva financija u kunama. Do rujna 2002. iskazuje se diskontirana vrijednost trezorskih zapisa, a od listopada 2002. godine iskazuje se njihova nominalna vrijednost.

Tablica G1: Kamatne stope banaka na kunske kredite bez valutne klauzule

mjesečne vagane prosječne kamatne stope, u postocima na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	Kamatne stope na novčanom tržištu			Kamatne stope na kunske kredite bez valutne klauzule								
		Na prekonoćne kredite	Na ostale kredite	Ukupni prosjek	Na kratkoročne kredite						Na dugoročne kredite		
					Ukupni prosjek	Trgovačkim društvima	Stanovništvu			Ukupni prosjek	Trgovačkim društvima	Stanovništvu	
1	2	3	4	5			6	7	8				9
1994.	prosinac	8,50	17,76	15,39	15,43	13,82
1995.	prosinac	27,26	27,15	22,32	22,56	22,23	23,81	23,75	25,58	13,48	13,39	14,38	
1996.	prosinac	9,66	10,72	18,46	19,35	19,18	20,18	19,90	23,12	11,51	11,29	14,28	
1997.	prosinac	8,46	9,49	14,06	14,12	13,17	19,26	19,34	18,11	13,24	12,98	13,75	
1998.	prosinac	10,00	15,91	16,06	16,22	14,89	20,77	20,80	19,92	11,73	11,48	13,16	
1999.	prosinac	9,92	12,78	13,54	13,52	10,55	20,83	20,84	20,39	15,14	15,31	14,16	
2000.	prosinac	2,39	4,45	10,45	10,45	6,81	20,30	20,33	19,05	9,90	9,64	12,97	
2001.	prosinac	2,49	2,18	9,51	9,49	5,43	18,81	18,85	14,88	11,42	10,06	13,14	
2002.	prosinac	1,58	1,89	10,91	11,24	7,44	15,16	15,28	9,84	7,32	6,48	7,88	
2003.	prosinac	5,47	7,02	11,45	11,80	8,02	14,89	15,01	12,38	8,51	6,14	10,69	
2004.	prosinac	3,55	6,02	11,44	11,71	8,33	14,19	14,27	12,29	9,31	6,90	11,16	
2005.	prosinac	2,29	3,61	9,91	9,99	7,71	11,26	13,18	5,35	8,75	6,48	10,35	
2006.	prosinac	2,02	3,52	9,07	9,37	6,75	11,84	13,21	4,67	7,53	5,86	9,44	
2007.	svibanj	3,84	4,27	9,21	9,52	6,74	12,23	13,16	5,55	7,96	6,54	8,79	
	lipanj	5,11	5,54	9,28	9,69	7,03	12,29	13,18	5,12	7,84	6,52	8,77	
	srpanj	4,87	6,50	9,13	9,51	6,77	12,30	13,17	5,34	7,75	6,64	8,45	
	kolovoz	2,85	4,25	9,46	10,02	7,12	12,16	13,23	4,95	7,42	6,53	7,95	
	rujan	4,05	5,27	9,53	10,06	7,04	12,27	13,22	5,72	7,80	6,53	8,17	
	listopad	6,25	7,75	9,02	9,33	7,23	10,80	13,22	4,55	7,60	6,84	7,87	
	studenj	6,41	7,47	9,52	10,00	7,24	12,36	13,22	4,97	7,43	6,83	7,74	
	prosinac	5,33	6,71	9,32	9,74	7,39	12,34	13,19	4,95	7,50	6,66	8,01	
2008.	siječanj	6,67	6,97	9,90	10,21	7,81	12,17	12,89	4,91	8,16	7,40	8,42	
	veljača	4,07	6,42	9,95	10,27	7,62	12,18	12,92	5,29	8,43	7,55	8,99	
	ožujak	2,69	5,78	9,69	9,92	7,36	12,15	12,90	4,92	8,40	7,20	9,02	
	travanj	2,44	5,85	10,11	10,45	7,78	12,59	13,42	5,66	8,43	7,30	9,03	
Relativna važnost ^a		–	–	74,87	62,44	27,79	34,65	30,92	3,73	12,43	4,28	8,15	

^a Relativna važnost izračunava se kao postotni udio pripadne kategorije kredita u ukupnim kreditima puštenim u tečaj u izvještajnom mjesecu (prema podacima za posljednje izvještajno razdoblje obuhvaćeno u tablici).

Napomena: Zbog promjene metodologije statistike kamatnih stopa od 1. siječnja 2002. došlo je do loma u vremenskoj seriji, što se posebice odražava na kamatne stope prikazane u stupcima 5, 6 i 7. Naime, iz kratkoročnih kredita trgovačkim društvima isključeni su, među ostalim, međubankovni krediti, odobravani uz relativno niske kamatne stope. Na porast kamatnih stopa utječe i metodologija ponderiranja, pri čemu se za sve komponente koriste iznosi novoodobrenih kredita, uz iznimku okvirnih kredita, za koje se kao ponder koriste knjigovodstvena stanja, a čiji je relativni udio novim obuhvatom porastao.

Tablica G1: Kamatne stope banaka na kunske kredite bez valutne klauzule

U tablici se iskazuju vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka na kunske kredite bez valutne klauzule, iskazani na godišnjoj razini.

Do prosinca 2001. godine iskazivali su se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka (bez štedionica) na kunske kredite bez valutne klauzule odobrene pravnim osobama (koje su uključivale trgovačka društva, javni sektor, financijske institucije, neprofitne organizacije i nerezidente) i stanovništvu, iskazani na godišnjoj razini.

Od siječnja 2002. godine iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka na kunske kredite bez valutne klauzule odobrene samo trgovačkim društvima i stanovništvu, iskazani na godišnjoj razini.

Do veljače 1996. godine u stupcima 3 i 4 iskazivale su se kamatne stope na međubankovnom novčanom tržištu, prema podacima Tržišta novca Zagreb. Od ožujka 1996. godine nadalje iskazuju se

kamatne stope na novčanom tržištu izračunate kao vagani mjesečni prosjek vaganih dnevnih stopa ostvarenih posebno u trgovini prekonoćnim kreditima, a posebno u trgovini ostalim kreditima na Tržištu novca Zagreb. U razdoblju od svibnja 1998. godine do siječnja 2001. godine povrat kredita dobivenih na prekonoćnom međubankovnom tržištu bio je osiguran sredstvima obvezne pričuve banaka izdvoje-ne kod HNB-a. U stupcima od 5 do 13 iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka razvrstani prema ročnosti i prema sektorima, pri čemu kamatne stope na kratkoročne kredite trgovačkim društvima uključuju i kamatne stope na kredite s dospjećem na zahtjev.

Podaci o kamatnim stopama banaka na kunske kredite bez valutne klauzule dobiveni su na osnovi redovitih izvješća banaka. Osnova za izračunavanje vaganih prosjeka su iznosi kredita koji su uz pripadajuću kamatnu stopu pušteni u tečaj u izvještajnom mjesecu, osim kamatnih stopa na okvirne kredite na žiroračunima i tekućim računima, za koje su vagani prosjeci izračunati na osnovi stanja tih kredita na kraju izvještajnog mjeseca.

Tablica G2: Kamatne stope banaka na kunske kredite s valutnom klauzulom i na kredite odobrene u eurima

mjesečne vagane prosječne kamatne stope, u postocima na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	Kamatne stope na kunske kredite s valutnom klauzulom									Kamatne stope na kredite u eurima		
		Na kratkoročne kredite					Na dugoročne kredite				Ukupni prosjek	Na kratkoročne kredite	Na dugoročne kredite
		Ukupni prosjek	Ukupni prosjek	Trgovačkim društvima	Stanovništvu	Ukupni prosjek	Trgovačkim društvima	Stanovništvu					
							Ukupni prosjek	Stambeni	Ostali				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1994.	prosinac	11,99	12,38	11,65
1995.	prosinac	19,56	21,62	21,09	18,10	14,33	15,79	10,48	17,18	19,06	12,27
1996.	prosinac	18,97	22,56	22,40	27,00	12,12	13,15	11,30	19,50	21,46	10,77
1997.	prosinac	14,40	16,92	17,00	14,02	12,25	13,00	11,02	13,61	14,95	9,71
1998.	prosinac	13,04	14,28	14,25	13,64	11,15	10,55	12,12	6,95	8,37	5,71
1999.	prosinac	12,53	13,66	13,54	17,21	10,81	10,46	11,65	6,75	7,43	6,07
2000.	prosinac	10,74	11,17	11,10	13,59	10,52	9,41	11,64	7,70	7,49	8,05
2001.	prosinac	9,29	9,45	9,45	11,30	9,20	7,52	10,79	5,94	5,70	7,27
2002.	prosinac	8,25	9,34	8,72	11,37	7,98	6,37	9,50	7,42	10,11	5,91	6,66	5,44
2003.	prosinac	7,07	7,21	7,00	8,66	7,03	5,76	8,04	6,02	9,70	5,62	6,22	5,18
2004.	prosinac	6,89	7,25	7,09	8,47	6,77	5,55	7,73	5,71	8,79	5,34	5,92	4,83
2005.	prosinac	6,18	6,52	6,34	7,91	6,07	5,18	6,98	4,95	8,10	5,29	5,28	5,30
2006.	prosinac	6,30	6,56	6,29	8,33	6,22	6,21	6,22	4,75	7,57	5,65	6,19	5,34
2007.	svibanj	6,12	6,56	6,59	6,49	6,05	6,32	5,91	4,90	7,11	6,28	6,41	6,03
	lipanj	5,98	6,54	6,53	6,59	5,89	5,81	5,97	4,86	7,11	6,32	6,32	6,32
	srpanj	6,11	6,33	6,20	7,17	6,05	5,96	6,15	4,92	7,26	6,52	6,58	6,44
	kolovoz	6,46	6,86	6,96	6,19	6,37	6,28	6,46	4,92	7,71	6,71	6,82	6,40
	rujan	6,86	6,74	6,80	6,55	6,89	6,56	7,07	4,96	8,16	6,73	6,74	6,69
	listopad	6,64	6,80	6,82	6,69	6,60	6,04	7,15	5,13	8,36	6,81	6,66	7,10
	studenj	6,37	5,85	5,84	6,19	6,88	6,37	7,23	5,23	8,59	6,63	6,96	6,34
	prosinac	6,73	6,86	6,86	6,84	6,66	6,51	6,80	5,12	8,24	6,79	6,59	7,10
2008.	siječanj	6,86	6,99	7,01	6,92	6,83	6,75	6,87	4,82	8,47	6,51	6,83	6,23
	veljača	6,97	6,98	7,09	6,15	6,97	6,35	7,45	5,44	8,65	7,11	7,23	6,82
	ožujak	7,16	6,83	6,91	6,46	7,26	6,39	7,75	5,65	8,79	6,83	7,00	6,63
	travanj	7,31	7,21	7,06	8,35	7,34	6,62	7,90	5,75	8,92	6,96	7,06	6,82
Relativna važnost ^a		20,50	4,11	3,63	0,47	16,40	7,14	9,26	3,00	6,25	4,63	2,71	1,91

^a Relativna važnost izračunava se kao postotni udio pripadne kategorije kredita u ukupnim kreditima puštenim u tečaj u izvještajnom mjesecu (prema podacima za posljednje izvještajno razdoblje obuhvaćeno u tablici).

Tablica G2: Kamatne stope banaka na kunske kredite s valutnom klauzulom i na kredite odobrene u eurima

U tablici se iskazuju vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka na kunske kredite s valutnom klauzulom i na kredite odobrene u eurima, iskazani na godišnjoj razini.

Do prosinca 2001. godine iskazivali su se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka (bez štedionica) na kunske kredite s valutnom klauzulom i kredite u eurima (odnosno njemačkim markama) odobrene pravnim osobama (koje su uključivale trgovačka društva, javni sektor, financijske institucije, neprofitne organizacije i nerezidente) i stanovništvu, iskazani na godišnjoj razini.

Od siječnja 2002. godine iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka na kunske kredite s valutnom klauzulom i na kredite u eurima odobrene samo trgovačkim društvima i stanovništvu, iskazani na godišnjoj razini.

Podaci o kamatnim stopama banaka na kunske kredite s valutnom

klauzulom i na kredite u eurima dobiveni su na osnovi redovitih izvješća banaka. Osnova za izračunavanje vaganih prosjeka su iznosi kredita koji su uz pripadajuću kamatnu stopu pušteni u tečaj u izvještajnom mjesecu.

U stupcima od 3 do 11 iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka razvrstani prema ročnosti i prema sektorima, pri čemu kamatne stope na kratkoročne kredite trgovačkim društvima uključuju i kamatne stope na kredite s dospijecom na zahtjev.

Kamatne stope na kredite odobrene u eurima prikazane u stupcima 12, 13 i 14 odnose se do prosinca 2001. godine na kredite puštene u tečaj u njemačkim markama u izvještajnom mjesecu, a od siječnja 2002. godine na kredite puštene u tečaj u eurima, pri čemu se vagani prosjeci izračunavaju na osnovi njihove protuvrijednosti u kunama, obračunate po tekućem tečaju. Krediti pušteni u tečaj u ostalim stranim valutama nisu obuhvaćeni ovom tablicom.

Tablica G3: Kamatne stope banaka na kunske depozite bez valutne klauzule

mjesečne vagane prosječne kamatne stope, u postocima na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	Kamatne stope na kunske depozite bez valutne klauzule									
		Ukupni prosjek	Na žiroračunima i tekućim računima	Na oročene depozite							
				Ukupni prosjek	Na kratkoročne depozite			Na dugoročne depozite			
					Ukupni prosjek	Stanovništva	Trgovačkih društava	Ukupni prosjek	Stanovništva	Trgovačkih društava	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1994.	prosinac	5,03	3,55	9,65
1995.	prosinac	6,10	3,88	13,65	13,80	10,56	14,28	9,88	10,67	9,62	
1996.	prosinac	4,15	2,19	10,19	10,11	9,84	10,26	12,36	15,49	9,88	
1997.	prosinac	4,35	2,19	9,10	9,08	9,30	8,96	9,48	11,24	8,06	
1998.	prosinac	4,11	2,31	7,73	7,63	9,47	7,15	10,19	10,72	9,56	
1999.	prosinac	4,27	2,24	8,87	8,79	9,62	8,38	10,96	11,56	10,18	
2000.	prosinac	3,40	1,64	7,20	7,13	7,44	7,03	8,89	9,19	8,63	
2001.	prosinac	2,76	1,40	5,68	5,60	6,35	5,38	7,35	7,93	6,70	
2002.	prosinac	1,55	0,94	3,64	3,53	4,39	2,86	6,05	7,24	3,23	
2003.	prosinac	1,66	0,75	4,46	4,46	3,62	4,69	4,58	4,90	2,82	
2004.	prosinac	1,83	0,74	4,11	4,11	3,93	4,13	4,10	4,65	3,30	
2005.	prosinac	1,58	0,61	3,36	3,34	3,89	3,23	4,12	5,04	3,49	
2006.	prosinac	1,91	0,56	2,98	2,94	4,10	2,69	4,32	4,98	3,11	
2007.	svibanj	2,16	0,55	3,75	3,65	4,12	3,50	4,32	5,20	4,16	
	lipanj	2,40	0,55	4,55	4,52	4,12	4,63	4,75	5,15	4,68	
	srpanj	2,45	0,49	4,95	4,86	4,20	5,02	5,88	5,30	6,03	
	kolovoz	2,37	0,48	4,25	4,14	4,31	4,10	5,20	5,51	5,13	
	rujan	2,50	0,49	4,82	4,69	4,29	4,77	6,04	5,44	6,23	
	listopad	2,60	0,47	5,65	5,57	4,43	5,77	6,36	5,66	6,54	
	studeni	2,64	0,47	5,94	5,91	4,41	6,21	6,24	5,40	6,45	
	prosinac	2,67	0,49	5,42	5,34	4,47	5,48	6,28	5,45	6,45	
2008.	siječanj	3,00	0,47	5,79	5,63	4,57	5,80	7,84	5,56	8,49	
	veljača	2,79	0,46	5,01	4,92	4,80	4,95	5,92	5,35	6,04	
	ožujak	2,62	0,46	4,48	4,32	4,69	4,22	5,82	5,43	5,91	
	travanj	2,62	0,45	4,11	3,98	4,69	3,82	5,78	5,45	5,92	
Relativna važnost ^a		58,61	32,61	22,89	21,28	3,94	17,33	1,61	0,45	1,16	

^a Relativna važnost izračunava se kao postotni udio pripadne kategorije depozita u ukupnim depozitima primljenim u izvještajnom mjesecu (prema podacima za posljednje izvještajno razdoblje obuhvaćeno u tablici).

Tablica G3: Kamatne stope banaka na kunske depozite bez valutne klauzule

U tablici se iskazuju vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka na kunske depozite bez valutne klauzule, iskazani na godišnjoj razini.

Do prosinca 2001. godine iskazivali su se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka (bez štedionica) na kunske depozite bez valutne klauzule primljene od pravnih osoba (koje su uključivale trgovačka društva, javni sektor, financijske institucije, neprofitne organizacije i nerezidente) i stanovništva, iskazani na godišnjoj razini.

Od siječnja 2002. godine iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka na kunske depozite bez valutne klauzule primljene od trgovačkih društava i stanovništva, iskazani na godišnjoj razini.

Podaci o kamatnim stopama na kunske depozite bez valutne klauzule banaka dobiveni su na osnovi redovitih izvješća banaka.

U stupcu 3 iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa na ukupne kunske depozite (depozite na žiroračunima i tekućim ra-

čunima, štedne depozite stanovništva po viđenju i oročene depozite) bez valutne klauzule. U stupcu 4 iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa na depozite na žiroračunima i tekućim računima trgovačkih društava bez valutne klauzule (do prosinca 2001. godine pravnih osoba) i stanovništva, dok se u stupcu 5 iskazuju vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa na ukupne oročene depozite bez valutne klauzule.

Osnova za izračunavanje vaganih prosjeka kod kunskih oročenih depozita bez valutne klauzule su iznosi primljeni tijekom izvještajnog mjeseca, dok su kod žiroračuna i tekućih računa osnova za izračunavanje vaganih prosjeka knjigovodstvena stanja tih depozita na kraju izvještajnog mjeseca. Pri izračunavanju prosječnih kamatnih stopa na ukupne kunske depozite bez valutne klauzule (stupac 3) sve su komponente vagane na osnovi stanja pripadajućih depozita na kraju izvještajnog razdoblja.

Kunski i devizni depoziti koji služe kao polog za odobravanje kredita obuhvaćeni su podacima u tablici, dok se ograničeni depoziti (sredstva deponirana za plaćanje uvoza i ostali ograničeni depoziti) ne uključuju u izračunavanje vaganih prosjeka.

Tablica G4a: Kamatne stope banaka na kunske depozite s valutnom klauzulom i na devizne depozite

mjesečne vagane prosječne kamatne stope, u postocima na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	Kamatne stope na štedne depozite po viđenju i oročene depozite s valutnom klauzulom			Kamatne stope na devizne depozite					
		Ukupni prosjek	Na kratkoročne depozite	Na dugoročne depozite	Ukupni prosjek	Na štedne depozite po viđenju				
						Stanovništva		Trgovačkih društava		
1	2	3	4	5	6	7	EUR	USD	EUR	USD
1994.	prosinac	6,95
1995.	prosinac	12,69	11,46	19,36	4,57	2,82	3,53	4,20	1,10	1,53
1996.	prosinac	9,46	9,56	8,80	5,09	1,44	1,32	1,95	1,47	1,39
1997.	prosinac	7,63	7,24	11,77	4,77	1,75	1,89	2,43	0,83	1,40
1998.	prosinac	7,47	7,67	5,58	3,98	2,09	2,38	2,40	0,72	0,74
1999.	prosinac	6,62	6,91	1,10	4,23	1,80	1,95	2,04	0,78	1,30
2000.	prosinac	5,54	5,94	2,16	3,47	1,03	0,99	1,23	0,65	1,29
2001.	prosinac	4,58	4,92	2,56	2,60	0,71	0,71	0,81	0,82	0,40
2002.	prosinac	2,92	3,45	1,48	2,55	0,50	0,52	0,41	0,52	0,38
2003.	prosinac	3,48	3,74	5,55	2,22	0,31	0,35	0,23	0,23	0,15
2004.	prosinac	4,17	3,61	5,19	2,65	0,31	0,34	0,22	0,22	0,21
2005.	prosinac	3,99	3,63	4,77	2,61	0,27	0,27	0,17	0,27	0,76
2006.	prosinac	3,67	3,30	4,07	2,94	0,25	0,23	0,17	0,32	0,44
2007.	svibanj	3,71	3,58	4,51	3,11	0,25	0,24	0,17	0,36	0,40
	lipanj	3,89	3,74	4,58	3,08	0,26	0,24	0,17	0,35	0,59
	srpanj	3,68	3,89	4,76	3,22	0,25	0,23	0,17	0,34	0,48
	kolovoz	3,96	3,79	4,74	3,33	0,26	0,23	0,17	0,33	0,60
	rujan	4,12	3,74	4,64	3,28	0,25	0,23	0,16	0,32	0,58
	listopad	4,13	3,80	4,56	3,38	0,25	0,23	0,16	0,32	0,63
	studen	3,85	4,18	4,30	3,41	0,27	0,22	0,15	0,41	0,65
	prosinac	3,98	3,76	4,35	3,44	0,25	0,22	0,15	0,36	0,43
2008.	siječanj	4,00	3,66	4,47	3,36	0,26	0,22	0,15	0,38	0,36
	veljača	4,25	3,91	5,36	3,49	0,25	0,23	0,15	0,36	0,49
	ožujak	4,12	3,84	4,57	3,46	0,27	0,22	0,16	0,43	0,36
	travanj	3,89 ^b	4,27	4,34	3,56	0,25	0,22	0,15	0,38	0,32
Relativna važnost ^a		0,71	0,63	0,07	40,68	19,94	13,99	1,53	4,11	0,31

^a Relativna važnost izračunava se kao postotni udio pripadne kategorije depozita u ukupnim depozitima primljenim u izvještajnom mjesecu (prema podacima za posljednje izvještajno razdoblje obuhvaćeno u tablici).

^b Od ukupnog iznosa depozita na koje se odnosi ova kamatna stopa, 17,16 posto odnosi se na trgovačka društva.

Tablica G4 a i b: Kamatne stope banaka na kunske depozite s valutnom klauzulom i na devizne depozite

U tablici se iskazuju vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka na kunske depozite s valutnom klauzulom i devizne depozite, iskazani na godišnjoj razini.

Do prosinca 2001. godine iskazivali su se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka (bez štedionica) na kunske depozite s valutnom klauzulom i devizne depozite primljene od pravnih osoba (koje su uključivale trgovačka društva, javni sektor, financijske institucije, neprofitne organizacije i nerezidente) i stanovništva, iskazani na godišnjoj razini.

Od siječnja 2002. godine iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka na kunske depozite s valutnom klauzulom i devizne depozite primljene od trgovačkih društava i stanovništva, iskazani na godišnjoj razini.

Podaci o kamatnim stopama na kunske depozite s valutnom klauzulom i devizne depozite banaka dobiveni su na osnovi redovitih izvješća banaka.

U stupcu 3 iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa na ukupne kunske štedne depozite po viđenju i oročene depozite s valutnom klauzulom trgovačkih društava (do prosinca 2001. godine pravnih osoba) i stanovništva, dok se u stupcima 4 i 5 iskazuju vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa na kratkoročne odnosno dugoročne oročene depozite.

Kamatne stope na devizne depozite odnosile su se do prosinca 2001. godine na depozite primljene u njemačkim markama i američkim dolarima, dok se od siječnja 2002. godine odnose na depozite

primljene u eurima i američkim dolarima, pri čemu se vagani prosjeci izračunavaju na osnovi njihove protuvrijednosti u kunama, obračunate po tekućem tečaju. Depoziti primljeni u ostalim stranim valutama nisu obuhvaćeni podacima iskazanim u ovoj tablici.

Osnova za izračunavanje vaganih prosjeka kod kunskih oročenih depozita s valutnom klauzulom i oročenih deviznih depozita su iznosi primljeni tijekom izvještajnog mjeseca, dok su kod štednih depozita po viđenju s valutnom klauzulom osnova za izračunavanje vaganih prosjeka knjigovodstvena stanja tih depozita na kraju izvještajnog mjeseca. Pri izračunavanju prosječnih kamatnih stopa na ukupne kunske depozite s valutnom klauzulom (stupac 3) od siječnja 2002. godine sve su komponente vagane na osnovi stanja pripadajućih depozita na kraju izvještajnog razdoblja.

Prosječna kamatna stopa na ukupne devizne depozite prikazana u stupcu 6 odnosi se na vagani prosjek mjesečnih kamatnih stopa na štedne depozite po viđenju i na oročene depozite s valutnom klauzulom, pri čemu su sve komponente vagane na osnovi stanja pripadajućih depozita na kraju izvještajnog razdoblja.

Osnova za izračunavanje vaganih prosjeka mjesečnih kamatnih stopa na ukupne devizne štedne depozite po viđenju (stupac 7) jesu stanja pripadajućih depozita na kraju izvještajnog razdoblja.

Osnova za izračunavanje vaganih prosjeka mjesečnih kamatnih stopa na ukupne devizne oročene depozite (stupac 12) jesu iznosi pripadajućih depozita koji su primljeni tijekom izvještajnog mjeseca. Isto se odnosi i na vagane prosjeke mjesečnih kamatnih stopa na ukupne kratkoročne devizne oročene depozite (stupac 13) i na ukupne dugoročne devizne oročene depozite (stupac 18).

Tablica G4b: Kamatne stope banaka na kunske depozite s valutnom klauzulom i na devizne depozite

mjesečne vagane prosječne kamatne stope, u postocima na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	Kamatne stope na devizne depozite											
		Na oročene depozite											
		Ukupni prosjek	Na kratkoročne depozite				Ukupni prosjek	Na dugoročne depozite					
			Ukupni prosjek	Stanovništva		Trgovačkih društava		Stanovništva		Trgovačkih društava			
1	2	12		13	EUR	USD	EUR	USD	18	EUR	USD	21	22
1994.	prosinac
1995.	prosinac	6,83	6,66	7,10	6,97	5,86	6,68	8,73	8,78	8,81	3,27	4,50	
1996.	prosinac	7,77	6,95	5,65	6,21	9,86	5,47	12,24	7,71	7,97	19,92	1,50	
1997.	prosinac	6,36	6,07	6,03	6,42	5,09	7,10	7,32	7,87	8,71	5,09	6,76	
1998.	prosinac	4,89	4,49	5,42	6,16	2,84	5,37	7,29	7,68	8,59	4,93	6,92	
1999.	prosinac	5,43	5,17	4,93	6,39	3,97	6,00	6,59	6,64	8,09	3,66	6,77	
2000.	prosinac	4,57	4,36	3,65	5,15	4,59	6,62	5,56	5,17	6,61	5,97	8,53	
2001.	prosinac	3,54	3,35	3,42	3,23	3,60	2,44	4,59	4,72	4,42	4,58	0,23	
2002.	prosinac	3,13	2,96	3,27	2,21	2,89	1,43	4,59	4,69	3,84	3,46	2,30	
2003.	prosinac	2,64	2,46	2,83	1,65	2,29	1,08	3,69	4,71	3,13	2,85	1,64	
2004.	prosinac	2,85	2,65	3,01	1,69	2,46	2,28	4,20	4,85	3,13	3,61	2,65	
2005.	prosinac	3,07	2,94	2,99	1,76	2,63	4,34	3,69	4,25	0,48	4,39	-	
2006.	prosinac	3,82	3,76	3,16	2,05	4,24	5,84	4,25	4,47	2,26	4,79	4,61	
2007.	svibanj	4,00	3,93	3,21	2,09	4,51	5,57	4,52	4,58	3,64	4,17	5,17	
	lipanj	4,05	4,02	3,20	2,16	4,80	5,72	4,30	4,31	3,71	4,94	-	
	srpanj	4,23	4,17	3,28	2,11	4,87	6,02	4,69	4,71	3,84	5,25	2,96	
	kolovoz	4,16	4,05	3,43	2,24	4,67	5,89	4,79	4,80	3,90	5,49	-	
	rujan	4,16	4,09	3,37	2,16	4,76	5,92	4,67	4,72	3,48	4,85	4,85	
	listopad	4,30	4,25	3,39	2,52	4,95	5,95	4,72	4,77	3,80	4,92	0,00	
	studen	4,34	4,28	3,50	2,49	5,00	5,61	4,74	4,79	3,58	4,84	3,11	
	prosinac	4,32	4,25	3,47	2,60	5,10	5,33	4,80	4,83	3,84	5,13	2,19	
2008.	siječanj	4,17	4,09	3,45	2,60	4,83	5,01	4,70	4,75	3,69	4,31	5,92	
	veljača	4,32	4,25	3,53	2,60	5,11	4,34	4,79	4,84	3,88	4,52	4,87	
	ožujak	4,18	4,10	3,51	2,53	4,93	3,97	4,73	4,78	3,46	4,99	2,70	
	travanj	4,15	4,06	3,62	2,56	4,64	3,81	4,83	4,88	3,82	4,22	2,29	
Relativna važnost ^a		20,73	18,36	8,27	0,50	8,20	1,39	2,38	2,26	0,09	0,02	0,00	

^a Relativna važnost izračunava se kao postotni udio pripadne kategorije depozita u ukupnim depozitima primljenim u izvještajnom mjesecu (prema podacima za posljednje izvještajno razdoblje obuhvaćeno u tablici).

Tablica G5: Trgovanje banaka stranim sredstvima plaćanja

u milijunima EUR, tekući tečaj

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.				
							I.	II.	III.	IV. ^a	V. ^b
A. Kupnja stranih sredstava plaćanja											
1. Pravne osobe	4.727,8	6.433,1	7.465,3	8.443,5	14.442,7	26.365,0	2.880,1	2.168,1	2.776,6	3.892,2	3.559,5
2. Fizičke osobe	3.342,6	3.571,6	3.934,4	4.931,8	6.262,7	6.151,3	314,2	278,8	327,0	356,8	342,1
2.1. Domaće fizičke osobe	2.842,0	3.103,3	3.586,1	4.662,6	5.909,4	3.184,0	302,1	264,7	306,3	327,1	–
2.2. Strane fizičke osobe	500,7	468,2	348,3	269,2	353,2	326,3	12,1	14,1	20,7	29,7	–
3. Domaće banke	4.104,5	6.324,4	10.799,3	9.069,9	14.380,1	20.141,3	2.547,3	2.361,8	1.339,1	1.302,2	954,3
4. Strane banke	697,9	1.430,6	1.426,2	2.602,3	5.056,8	5.194,1	382,1	384,6	427,1	180,2	675,0
5. Hrvatska narodna banka	294,3	438,3	33,0	0,0	125,5	0,0	–	–	–	–	–
Ukupno (1+2+3+4+5)	13.167,1	18.197,9	24.110,1	25.106,0	40.439,5	57.851,7	6.123,8	5.193,3	4.869,8	5.731,4	5.530,9
B. Prodaja stranih sredstava plaćanja											
1. Pravne osobe	9.029,3	10.852,4	11.280,3	13.022,3	17.515,0	28.564,1	2.897,0	2.319,9	2.860,6	3.799,3	3.817,2
2. Fizičke osobe	1.333,6	1.403,1	1.671,1	2.722,5	4.109,1	3.712,5	302,1	435,7	307,6	260,4	255,1
2.1. Domaće fizičke osobe	1.329,7	1.393,1	1.654,5	2.693,9	4.056,4	2.071,3	300,1	433,5	305,9	259,0	–
2.2. Strane fizičke osobe	3,9	10,0	16,6	28,6	52,6	40,0	2,0	2,2	1,8	1,4	–
3. Domaće banke	4.104,5	6.324,4	10.799,3	9.069,9	14.380,1	20.141,3	2.547,3	2.361,8	1.339,1	1.302,2	954,3
4. Strane banke	334,3	765,3	1.001,1	1.407,1	3.526,1	4.072,6	392,8	267,9	206,9	266,1	657,3
5. Hrvatska narodna banka	745,3	84,5	543,2	670,8	1.329,5	839,0	–	189,1	–	–	–
Ukupno (1+2+3+4+5)	15.547,0	19.429,7	25.295,0	26.892,7	40.859,7	57.329,5	6.139,3	5.574,5	4.714,2	5.628,1	5.684,0
C. Neto kupnja stranih sredstava plaćanja banaka (A–B)											
1. Pravne osobe	–4.301,5	–4.419,4	–3.815,1	–4.578,8	–3.072,3	–2.199,1	–16,9	–151,8	–84,0	92,9	–257,8
2. Fizičke osobe	2.009,0	2.168,4	2.263,3	2.209,3	2.153,6	2.438,9	12,2	–156,9	19,4	96,4	87,0
2.1. Domaće fizičke osobe	1.512,3	1.710,2	1.931,6	1.968,7	1.853,0	1.112,7	2,0	–168,9	0,4	68,1	–
2.2. Strane fizičke osobe	496,7	458,2	331,7	240,6	300,6	286,3	10,1	11,9	18,9	28,3	–
3. Strane banke	363,6	665,3	425,1	1.195,2	1.530,7	1.121,4	–10,7	116,6	220,3	–86,0	17,7
4. Hrvatska narodna banka	–451,0	353,8	–510,2	–670,8	–1.204,0	–839,0	–	–189,1	–	–	–
Ukupno (1+2+3+4)	–2.379,9	–1.231,8	–1.636,9	–1.845,2	–592,1	522,2	–15,5	–381,2	155,6	103,3	–153,1
Bilješka: Ostale transakcije Hrvatske narodne banke											
Kupnja stranih sredstava plaćanja	197,5	570,9	145,1	–	3,1	5,1	0,1	0,1	0,2	0,9	102,2
Prodaja stranih sredstava plaćanja	3,4	94,9	239,3	167,6	441,3	176,7	50,7	33,0	–	–	–

^a Revidirani podaci ^b Preliminarni podaci

Tablica G5: Trgovanje banaka stranim sredstvima plaćanja

Podaci o trgovanju banaka stranim sredstvima plaćanja obuhvaćaju promptne (spot) transakcije kupnje i prodaje stranih sredstava plaćanja na domaćem deviznom tržištu. Promptni poslovi su ugovorene transakcije kupoprodaje deviza koje se realiziraju najkasnije u roku od 48 sati.

Transakcije su klasificirane prema kategorijama sudionika (pravne i fizičke osobe, domaće i strane banke i Hrvatska narodna banka). Izvor podataka su izvješća banaka o trgovanju stranim sredstvima plaćanja i podaci iz statistike platnog prometa s inozemstvom.

Ostale transakcije HNB-a obuhvaćaju prodaje i kupnje stranih sredstava plaćanja koje Hrvatska narodna banka obavlja za Ministarstvo financija.

Tablica H1: Platna bilanca – svodna tablica

u milijunima EUR

	2002.	2003.	2004. ^a	2005. ^a	2006. ^a	2007. ^a	2007.				2008.
							1.tr. ^a	2.tr. ^a	3.tr. ^a	4.tr. ^a	1.tr. ^b
A. TEKUĆE TRANSAKCIJE (1+6)	-2.098,7	-1.888,8	-1.433,7	-1.975,6	-2.696,3	-3.226,0	-2.022,8	-1.375,5	2.084,4	-1.912,2	-2.488,4
1. Roba, usluge i dohodak (2+5)	-3.250,8	-3.133,3	-2.625,5	-3.159,5	-3.803,7	-4.269,0	-2.270,5	-1.645,3	1.821,2	-2.174,4	-2.712,2
1.1. Prihodi	11.590,1	13.590,1	14.952,8	15.990,2	17.889,2	19.654,5	3.129,9	4.848,8	7.723,1	3.952,5	3.397,5
1.2. Rashodi	-14.841,0	-16.723,5	-17.578,3	-19.149,7	-21.692,9	-23.923,5	-5.400,4	-6.494,2	-5.901,9	-6.127,0	-6.109,7
2. Roba i usluge (3+4)	-2.673,1	-2.038,1	-1.955,3	-2.200,2	-2.633,8	-3.124,9	-2.060,5	-1.003,1	2.015,7	-2.077,0	-2.452,8
2.1. Prihodi	11.127,9	13.140,6	14.243,5	15.272,9	16.997,7	18.364,0	2.817,8	4.517,7	7.407,7	3.620,7	3.066,5
2.2. Rashodi	-13.801,0	-15.178,7	-16.198,8	-17.473,2	-19.631,5	-21.488,9	-4.878,4	-5.520,8	-5.392,0	-5.697,8	-5.519,3
3. Roba	-5.957,9	-6.971,2	-6.724,2	-7.518,0	-8.344,2	-9.434,0	-2.159,1	-2.528,1	-2.310,6	-2.436,2	-2.552,3
3.1. Prihodi	5.295,6	5.574,7	6.606,8	7.220,3	8.463,6	9.192,5	2.046,3	2.308,9	2.360,8	2.476,5	2.224,9
3.2. Rashodi	-11.253,5	-12.545,9	-13.330,9	-14.738,3	-16.807,8	-18.626,5	-4.205,5	-4.837,0	-4.671,4	-4.912,6	-4.777,2
4. Usluge	3.284,8	4.933,0	4.768,9	5.317,7	5.710,4	6.309,0	98,6	1.525,0	4.326,3	359,1	99,5
4.1. Prihodi	5.832,3	7.565,9	7.636,7	8.052,6	8.534,1	9.171,5	771,5	2.208,8	5.046,9	1.144,3	841,6
4.2. Rashodi	-2.547,5	-2.632,8	-2.867,8	-2.734,9	-2.823,7	-2.862,4	-672,9	-683,8	-720,6	-785,1	-742,1
5. Dohodak	-577,7	-1.095,2	-670,2	-959,2	-1.169,9	-1.144,1	-210,0	-642,2	-194,5	-97,4	-259,4
5.1. Prihodi	462,3	449,5	709,3	717,3	891,5	1.290,5	312,1	331,1	315,4	331,8	331,0
5.2. Rashodi	-1.040,0	-1.544,7	-1.379,6	-1.676,5	-2.061,5	-2.434,5	-522,1	-973,3	-509,9	-429,2	-590,4
6. Tekući transferi	1.152,2	1.244,5	1.191,8	1.183,8	1.107,4	1.043,0	247,7	269,8	263,2	262,3	223,9
6.1. Prihodi	1.453,2	1.538,7	1.584,6	1.628,4	1.639,5	1.576,1	358,2	403,2	387,9	426,8	349,7
6.2. Rashodi	-301,1	-294,2	-392,8	-444,6	-532,1	-533,1	-110,6	-133,4	-124,7	-164,5	-125,9
B. KAPITALNE I FINANCIJSKE TRANSAKCIJE	2.538,0	2.716,9	2.560,4	3.013,5	3.680,1	4.071,3	1.356,5	1.390,4	81,3	1.243,1	2.309,2
B1. Kapitalne transakcije	521,6	101,9	31,4	53,8	-133,8	34,5	7,0	9,1	12,8	5,6	4,8
B2. Financijske transakcije, isključujući međ. pričuve	2.758,3	3.850,5	2.572,0	3.781,6	5.226,1	4.758,4	2.157,6	1.045,4	-242,0	1.797,4	3.000,3
1. Izravna ulaganja	530,8	1.656,9	670,8	1.276,1	2.570,7	3.416,2	1.277,9	938,5	499,3	700,5	837,1
1.1. U inozemstvo	-607,1	-105,5	-278,8	-191,8	-174,5	-180,3	-85,0	-48,4	-37,7	-9,2	149,1
1.2. U Hrvatsku	1.137,9	1.762,4	949,6	1.467,9	2.745,2	3.596,6	1.362,9	986,9	537,1	709,7	688,0
2. Portfeljna ulaganja	-437,7	867,6	287,1	-1.177,9	-542,8	-4,3	-386,9	35,9	185,7	161,1	477,5
2.1. Sredstva	-650,5	121,6	-736,1	-571,2	-472,5	-413,1	-314,6	-329,4	69,1	161,8	595,4
2.2. Obveze	212,9	746,0	1.023,2	-606,7	-70,4	408,8	-72,3	365,3	116,6	-0,7	-118,0
3. Financijski derivati	0,0	0,0	0,0	-88,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4. Ostala ulaganja	2.665,1	1.326,0	1.614,1	3.771,8	3.198,3	1.346,4	1.266,6	71,0	-926,9	935,8	1.685,7
4.1. Sredstva	460,0	-2.216,9	-498,3	982,0	-692,3	-1.653,5	362,1	-352,5	-1.085,4	-577,7	603,8
4.2. Obveze	2.205,0	3.542,9	2.112,4	2.789,7	3.890,6	2.999,9	904,5	423,5	158,4	1.513,4	1.082,0
B3. Međunarodne pričuve HNB-a	-741,9	-1.235,5	-43,0	-821,8	-1.412,2	-721,6	-808,1	335,9	310,5	-559,8	-696,0
C. NETO POGREŠKE I PROPUSTI	-439,3	-828,1	-1.126,7	-1.037,9	-983,8	-845,3	666,3	-14,9	-2.165,8	669,0	179,1

^a Revidirani podaci ^b Preliminarni podaci

Napomena: U poziciji neto pogrešaka i propusta nalazi se i protustavka dijela prihoda od usluga putovanja koji se odnosi na takve prihode koji nisu zabilježeni u evidenciji banaka.

Tablice H1 – H6: Platna bilanca

Platna bilanca Republike Hrvatske sistematičan je prikaz vrijednosti ekonomskih transakcija hrvatskih rezidenata s inozemstvom u određenom razdoblju. Sastavlja se u skladu s metodologijom koju je preporučio Međunarodni monetarni fond (Priručnik za sastavljanje platne bilance, 5. izdanje, 1993.). Tri su vrste izvora podataka za sastavljanje platne bilance: 1. izvješća državnih institucija (Državnog zavoda za statistiku i Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje), 2. specijalizirana izvješća Hrvatske narodne banke (o ostvarenom platnom prometu s inozemstvom, dužničkim odnosima s inozemstvom, monetarnoj statistici i međunarodnim pričuvama) te 3. procjene i statistička istraživanja koje provodi Hrvatska narodna banka.

Platna bilanca Republike Hrvatske iskazuje se u tri valute: u euru (EUR), u američkom dolaru (USD) i kuni (HRK). U sva tri slučaja koriste se isti izvori podataka i primjenjuju se ista načela obuhvata transakcija i kompiliranja pojedinih stavki. Izvorni podaci iskazani su u raznim valutama, pa je vrijednost transakcija potrebno preračunati iz originalne valute u izvještajnu valutu upotrebom tečajeva s tečajnice Hrvatske narodne banke na jedan od sljedećih načina:

- primjenom srednjih tečajeva na dan transakcije,

- primjenom prosječnih mjesečnih ili tromjesečnih srednjih tečajeva kad nije poznat datum transakcije,
- primjenom tečaja na kraju razdoblja za izračun promjene vrijednosti transakcija između dva razdoblja; iz stanja iskazanih na kraju razdoblja u originalnoj valuti izračunava se vrijednost promjene u originalnoj valuti, koja se primjenom prosječnoga srednjeg tečaja u promatranom razdoblju preračunava u vrijednost promjene u izvještajnoj valuti.

Stavke platne bilance koje se odnose na izvoz i uvoz robe slažu se od podataka Državnog zavoda za statistiku o ostvarenoj robnoj razmjeni Republike Hrvatske s inozemstvom. Ti se podaci u skladu s preporučenom metodologijom prilagođuju za obuhvat i klasifikaciju. U skladu s tom metodologijom, izvoz i uvoz robe iskazuju se u platnoj bilanci prema paritetu fob. Vrijednost izvoza prema tom paritetu već je sadržana u spomenutom izvješću DZS-a, dok se vrijednost uvoza prema paritetu fob procjenjuje uz pomoć istraživanja Hrvatske narodne banke koje se provodi na stratificiranom uzorku uvoznika, na osnovi čijih se rezultata procjenjuje udio usluga prijevoza i osiguranja za koji se umanjuje originalna vrijednost uvoza prema paritetu cif iz navedenog izvješća DZS-a. U razdoblju od 1993. do 2001. godine taj je udio iznosio 7,10% (procijenjen samo na uzorku

Tablica H2: Platna bilanca – roba i usluge

u milijunima EUR

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007. ^a	2007.				2008.
							1.tr. ^a	2.tr. ^a	3.tr. ^a	4.tr. ^a	1.tr. ^b
Roba	-5.957,9	-6.971,2	-6.724,2	-7.518,0	-8.344,2	-9.434,0	-2.159,1	-2.528,1	-2.310,6	-2.436,2	-2.552,3
1. Prihodi	5.295,6	5.574,7	6.606,8	7.220,3	8.463,6	9.192,5	2.046,3	2.308,9	2.360,8	2.476,5	2.224,9
1.1. Izvoz (fob) u vanjskotrgovinskoj statistici	5.188,2	5.464,4	6.453,8	7.069,4	8.251,6	9.001,6	2.009,8	2.265,5	2.301,5	2.424,8	2.175,4
1.2. Prilagodbe za obuhvat	107,4	110,4	153,0	150,9	212,0	191,0	36,5	43,4	59,3	51,7	49,5
2. Rashodi	-11.253,5	-12.545,9	-13.330,9	-14.738,3	-16.807,8	-18.626,5	-4.205,5	-4.837,0	-4.671,4	-4.912,6	-4.777,2
2.1. Uvoz (cif) u vanjskotrgovinskoj statistici	-11.327,0	-12.538,0	-13.354,4	-14.949,5	-17.104,7	-18.826,6	-4.270,2	-4.888,2	-4.704,3	-4.963,9	-4.845,5
2.2. Prilagodbe za obuhvat	-348,9	-475,6	-474,7	-346,4	-341,1	-370,4	-64,6	-96,9	-109,7	-99,2	-78,5
2.3. Prilagodbe za klasifikaciju	422,5	467,7	498,1	557,6	638,0	570,4	129,4	148,1	142,5	150,4	146,8
Usluge	3.284,8	4.933,0	4.768,9	5.317,7	5.710,4	6.309,0	98,6	1.525,0	4.326,3	359,1	99,5
1. Prijevoz	172,0	252,2	299,3	376,1	424,7	449,5	89,2	114,3	154,4	91,6	96,5
1.1. Prihodi	622,8	696,3	791,3	880,3	987,9	1.084,3	226,6	275,7	326,5	255,6	242,1
1.2. Rashodi	-450,8	-444,1	-492,0	-504,2	-563,2	-634,8	-137,4	-161,4	-172,0	-164,0	-145,6
2. Putovanja – turizam	3.138,6	4.976,6	4.822,3	5.394,9	5.708,7	6.035,2	101,1	1.457,9	4.133,3	342,9	118,9
2.1. Prihodi	3.960,8	5.572,7	5.505,6	5.998,9	6.293,3	6.752,6	262,4	1.629,6	4.316,5	544,0	307,8
2.1.1. Poslovni razlozi	341,2	260,9	328,2	504,0	388,4	389,2	56,5	125,7	120,2	86,6	46,6
2.1.2. Osobni razlozi	3.619,7	5.311,8	5.177,4	5.494,9	5.904,9	6.363,4	205,9	1.503,9	4.196,3	457,4	261,3
2.2. Rashodi	-822,2	-596,1	-683,3	-604,1	-584,6	-717,3	-161,3	-171,7	-183,2	-201,2	-189,0
2.2.1. Poslovni razlozi	-482,6	-292,3	-297,3	-267,4	-229,5	-266,9	-44,5	-60,2	-71,9	-90,3	-61,7
2.2.2. Osobni razlozi	-339,6	-303,8	-386,0	-336,7	-355,1	-450,4	-116,8	-111,4	-111,2	-110,8	-127,2
2.3. Ostale usluge	-25,9	-295,8	-352,7	-453,3	-422,9	-175,7	-91,7	-47,3	38,5	-75,3	-115,9
2.3.1. Prihodi	1.248,6	1.296,9	1.399,8	1.173,4	1.252,9	1.334,6	282,5	303,5	403,9	344,6	291,7
2.3.2. Rashodi	-1.274,5	-1.592,7	-1.692,5	-1.626,6	-1.675,8	-1.510,3	-374,2	-350,8	-365,4	-419,9	-407,5

^a Revidirani podaci ^b Preliminarni podaci

najvećih i velikih uvoznika), dok od 2002. godine on iznosi 3,73%. Hrvatska narodna banka ponovo je provela istovrsnu anketu krajem 2006. godine (za uvoz u prethodnoj godini). Nova je anketa pokazala da se udio troškova prijevoza i osiguranja nastavio smanjivati te iznosi 3,03%. Taj se udio počeo primjenjivati od obračuna za prvo tromjesečje 2007. godine. U razdoblju od 1993. do 1996. vrijednost uvoza dopunjavala se procjenom uvoza u slobodne carinske zone, koji je od 1997. uključen u statistiku robne razmjene. Od 1996. godine izvoz i uvoz robe dopunjuju se podacima o popravcima robe i opskrbi brodova i zrakoplova u pomorskim i zračnim lukama. Osim toga, od 1999. godine, na osnovi rezultata Istraživanja o potrošnji inozemnih putnika u Hrvatskoj i domaćih putnika u inozemstvu, stavka izvoza robe dopunjuje se procijenjenom vrijednošću robe prodane stranim putnicima i turistima i iznesene iz Republike Hrvatske, a stavka uvoza robe dopunjuje se procijenjenom vrijednošću robe koju su hrvatski građani osobno uvezli iz susjednih zemalja (troškovi za tzv. shopping).

Na računu usluga zasebno se vode usluge prijevoza, putovanja – turizma i ostale usluge. Prihodi i rashodi s osnovne usluga prijevoza su u razdoblju od 1993. do 1998. preuzimani iz evidencije platnog prometa s inozemstvom. Počevši od 1999. godine, prihodi i rashodi s osnovne prijevoza robe i putnika, kao i vrijednost pratećih usluga, koji zajedno čine ukupnu vrijednost tih usluga, sastavljaju se na osnovi rezultata Istraživanja o transakcijama povezanim s uslugama međunarodnog prijevoza, što ga provodi HNB. Zbog izrazito velike populacije cestovnih prijevoznika, prihodi i rashodi s osnovne cestovnog prijevoza ne preuzimaju se iz toga istraživanja, nego se sastavljaju upotrebom podataka o ostvarenom platnom prometu s inozemstvom. Kod usluge prijevoza robe rashodi se dopunjuju dijelom troškova prijevoza i osiguranja koji se odnosi na uvoz robe koji pripada nerezidentima, a koji se procjenjuje na osnovi svođenja vrijednosti uvoza prema paritetu cif na vrijednost uvoza prema paritetu fob.

Prihodi od usluga pruženih stranim putnicima i turistima, kao i rashodi koje su domaći putnici i turisti imali u inozemstvu prikazuju se na poziciji Putovanja – turizam. U razdoblju od 1993. do 1998. ta se pozicija procjenjivala upotrebom različitih izvora podataka koji

nisu osiguravali potpuni obuhvat u skladu s preporučenom metodologijom, pa je stoga Hrvatska narodna banka od druge polovine 1998. godine počela provoditi Istraživanje o potrošnji inozemnih putnika u Hrvatskoj i domaćih putnika u inozemstvu i koristiti se njegovim rezultatima pri kompilaciji stavaka na poziciji Putovanja – turizam. Od početka 1999. godine rezultati toga istraživanja, koje se zasniva na anketiranju putnika (stratificirani uzorak) na graničnim prijelazima, kombiniraju se s podacima Ministarstva unutarnjih poslova o ukupnom broju stranih i domaćih putnika te s podacima o distribuciji stranih putnika prema državama iz priopćenja o turizmu Državnog zavoda za statistiku kako bi se procijenile odgovarajuće stavke platne bilance.

Pozicija Ostale usluge sastavlja se upotrebom različitih izvora podataka: osim prihoda i rashoda koji se odnose na usluge osiguranja i komunikacijske usluge, koji se od 2001. utvrđuju uz pomoć specijaliziranih statističkih istraživanja HNB-a, vrijednosti svih ostalih usluga preuzimaju se iz statistike ostvarenoga platnog prometa s inozemstvom.

Na računu dohotka transakcije se raspoređuju u četiri osnovne grupe. Stavka Naknade zaposlenima sastavlja se na osnovi ostvarenoga platnog prometa s inozemstvom. Dohoci od izravnih ulaganja, portfeljnih ulaganja, odnosno ostalih ulaganja prikazuju se odvojeno. U okviru dohotka od izravnih ulaganja, koji se izračunava na osnovi Istraživanja Hrvatske narodne banke o izravnim i ostalim vlasničkim ulaganjima, posebno se iskazuje podatak o zadržanoj dobiti. Za razliku od podataka o dividendama, taj podatak ne postoji za razdoblje od 1993. do 1996. jer se onda nije posebno iskazivao. Na osnovi statističkih podataka o dužničkim odnosima s inozemstvom, počevši od 1997., dohodak od izravnih ulaganja uključuje i podatke o kamatama za kreditne odnose između vlasnički izravno povezanih rezidenata i nerezidenata. Dohodak od vlasničkih portfeljnih ulaganja sastavlja se na osnovi istog istraživanja, dok se podaci o dohotku od dužničkih portfeljnih ulaganja sastavljaju od 1999. godine na osnovi evidencije kreditnih odnosa s inozemstvom, koja obuhvaća i evidenciju dohotka koja se odnosi na dužničke vrijednosne papire u vlasništvu nerezidenata. Dohodak od ostalih ulaganja obuhvaća obračun kamata prema

Tablica H3: Platna bilanca – dohodak i tekući transferi

u milijunima EUR

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006. ^a	2007. ^a	2007.				2008.
							1.tr. ^a	2.tr. ^a	3.tr. ^a	4.tr. ^a	1.tr. ^b
Dohodak	-577,7	-1.095,2	-670,2	-959,2	-1.169,9	-1.144,1	-210,0	-642,2	-194,5	-97,4	-259,4
1. Naknade zaposlenima	167,6	183,9	233,9	259,7	373,2	494,2	118,1	122,7	125,5	127,9	130,4
1.1. Prihodi	187,2	217,3	268,3	289,2	404,3	527,8	125,4	130,5	133,4	138,5	137,4
1.2. Rashodi	-19,5	-33,4	-34,4	-29,5	-31,1	-33,6	-7,3	-7,8	-7,9	-10,6	-7,0
2. Dohodak od izravnih ulaganja	-353,3	-854,7	-441,6	-739,0	-989,0	-935,6	-175,3	-592,9	-136,4	-31,0	-175,5
2.1. Prihodi	25,1	35,2	175,6	112,7	79,5	172,0	57,9	58,2	36,4	19,5	42,4
Od čega: Zadržana dobit	8,3	31,7	165,8	63,8	64,0	119,9	47,0	47,5	28,6	-3,1	29,1
2.2. Rashodi	-378,5	-889,9	-617,3	-851,8	-1.068,5	-1.107,5	-233,2	-651,0	-172,8	-50,5	-217,9
Od čega: Zadržana dobit	-160,9	-587,9	-291,7	-570,5	-703,3	-493,0	-60,9	-316,7	-107,0	-8,5	4,9
3. Dohodak od portfeljnih ulaganja	-219,1	-238,7	-250,0	-217,6	-175,9	-162,4	-39,5	-40,8	-45,1	-37,0	-38,5
3.1. Prihodi	0,0	0,0	32,7	46,2	57,4	74,5	15,2	20,6	16,0	22,6	16,9
3.2. Rashodi	-219,1	-238,7	-282,7	-263,8	-233,3	-236,9	-54,8	-61,4	-61,1	-59,6	-55,4
4. Dohodak od ostalih ulaganja	-173,0	-185,7	-212,5	-262,3	-378,2	-540,3	-113,2	-131,2	-138,5	-157,3	-175,9
4.1. Prihodi	249,9	197,0	232,6	269,1	350,4	516,2	113,6	121,9	129,6	151,2	134,3
4.2. Rashodi	-422,9	-382,7	-445,2	-531,5	-728,6	-1.056,5	-226,8	-253,1	-268,1	-308,5	-310,2
Tekući transferi	1.152,2	1.244,5	1.191,8	1.183,8	1.107,4	1.043,0	247,7	269,8	263,2	262,3	223,9
1. Država	32,2	70,5	2,6	9,7	-8,6	-16,7	-6,0	-4,2	-13,8	7,4	-24,7
1.1. Prihodi	143,4	213,1	180,1	219,6	255,7	260,2	54,6	65,6	53,7	86,3	48,3
1.2. Rashodi	-111,2	-142,6	-177,5	-209,9	-264,4	-276,8	-60,7	-69,7	-67,5	-78,9	-72,9
2. Ostali sektori	1.120,0	1.174,0	1.189,2	1.174,1	1.116,0	1.059,6	253,7	274,0	277,0	254,9	248,6
2.1. Prihodi	1.309,8	1.325,6	1.404,5	1.408,8	1.383,8	1.316,0	303,6	337,6	334,2	340,6	301,5
2.2. Rashodi	-189,8	-151,6	-215,3	-234,6	-267,7	-256,3	-49,9	-63,6	-57,1	-85,7	-52,9

^a Revidirani podaci ^b Preliminarni podaci

evidenciji kreditnih odnosa s inozemstvom. Valja spomenuti da je u 2007. došlo do promjene metodologije u dijelu koji se odnosi na evidenciju dohotka od dužničkih ulaganja, i to tako da je uvedeno evidentiranje dohotka na obračunskom načelu. Znači da se dohodak od dužničkih ulaganja odnosno kamate evidentiraju u trenutku njihova obračuna, a ne dospjeća odnosno naplate. U tom smislu došlo je i do revizije povijesnih podataka od 1999. do 2006. godine.

Tekući transferi prikazuju se odvojeno za sektor država i za ostale sektore. Evidencija platnog prometa s inozemstvom koristi se kao glavni izvor podataka o tekućim transferima za oba sektora. Osim poreza i trošarina, mirovina te novčanih pomoći i darova, koji su uključeni u tekuće transfere oba sektora, sektor država obuhvaća još i podatke o međudržavnoj suradnji, a ostali sektori sadržavaju i podatke o radničkim doznakama. U tekuće se transfere kod sektora država također dodaju podaci o uvozu i izvozu robe bez plaćanja, koje dostavlja Državni zavod za statistiku. U razdoblju od 1993. do 1998. tekući transferi ostalih sektora obuhvaćali su i procjenu neregistriranih deviznih doznaka, koja je činila 15% pozitivne razlike između neklasificiranog priljeva i neklasificiranog odljeva sektora stanovništvo. Od 1993. do drugog tromjesečja 1996. Hrvatska narodna banka procjenjivala je i dio odljeva s osnove tekućih transfera. Od 2002. priljevi i odljevi po tekućim transferima ostalih sektora dopunjuju se podacima specijaliziranoga statističkog istraživanja HNB-a o međunarodnim transakcijama povezanim s uslugama osiguranja.

Kapitalni račun zasniva se na evidenciji platnog prometa s inozemstvom, i to na onom njegovu dijelu koji se odnosi na transfere iseljenika. Osim toga, u kapitalni račun uključuju se i transferi koji se ne mogu klasificirati u tekuće transfere, kao što su alokacija zlata bivše SFRJ ili ulaganja u prava i patente.

Inozemna izravna ulaganja obuhvaćaju vlasnička ulaganja, zadržanu dobit i dužničke odnose između vlasnički povezanih rezidenata i nerezidenata. Izravna vlasnička ulaganja su ulaganja kojima strani vlasnik stječe najmanje 10% udjela u temeljnom kapitalu trgovačkog društva, bez obzira na to je li riječ o ulaganju rezidenta u inozemstvo ili nerezidenta u hrvatske rezidente. Istraživanje Hrvatske na-

rodne banke o inozemnim izravnim ulaganjima započelo je 1997. godine kad su poduzeća obuhvaćena istraživanjem dostavila i podatke o izravnim vlasničkim ulaganjima za razdoblje od 1993. do 1996. godine. Za isto razdoblje ne postoje podaci o zadržanoj dobiti i ostalom kapitalu izravnih ulaganja u koji se klasificiraju svi dužnički odnosi između povezanih rezidenata i nerezidenata (osim za bankarski sektor) i koji su postali dostupni tek nakon početka provođenja spomenutog istraživanja. Od 1999. godine podaci o dužničkim odnosima unutar izravnih ulaganja prikupljaju se na osnovi evidencije dužničkih odnosa s inozemstvom. Od 2007. godine Direkcija za statistiku HNB-a pokrenula je istraživanje o kupoprodaji nekretnina na teritoriju Republike Hrvatske od strane nerezidenata. Obveznici izvješćivanja su javni bilježnici koji u okviru svojega redovnog posla saznaju za takve transakcije. Podaci o kupoprodaji nekretnina od strane hrvatskih nerezidenata u inozemstvu prikupljaju se u okviru sustava platnog prometa s inozemstvom. Te su kupoprodaje također dio izravnih ulaganja.

Podaci o portfeljnim vlasničkim ulaganjima prikupljaju se iz istog izvora kao i podaci o izravnim vlasničkim ulaganjima. Portfeljna dužnička ulaganja obuhvaćaju sva ulaganja u kratkoročne i dugoročne dužničke vrijednosne papire koja se ne mogu klasificirati u izravna ulaganja. U razdoblju od 1997. do 1998. ti su se podaci prikupljali istraživanjem Hrvatske narodne banke o izravnim i portfeljnim ulaganjima, dok se od 1999. godine koriste podaci o dužničkim odnosima s inozemstvom i podaci monetarne statistike za ulaganja banaka. Počevši od 2002. godine, ova se pozicija sastavlja i za investicijske fondove, a od 2004. i za mirovinske fondove.

Ostala ulaganja obuhvaćaju sva ostala nespomenuta dužnička ulaganja, osim ulaganja koja čine međunarodne pričuve. Ostala se ulaganja klasificiraju prema instrumentima, ročnosti i sektorima. Trgovinski krediti u razdoblju od 1996. do 2002. obuhvaćaju procjenu Hrvatske narodne banke za avansna plaćanja i odgode plaćanja koja je napravljena na osnovi uzorka najvećih i velikih uvoznika i izvoznika. Podaci o avansima procjenjuju se od 1996., dok se podaci o kratkoročnim odgodama plaćanja (najprije do 90 dana, zatim do 150

Tablica H4: Platna bilanca – izravna i portfeljna ulaganja

u milijunima EUR

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006. ^a	2007. ^a	2007.				2008.
							1.tr. ^a	2.tr. ^a	3.tr. ^a	4.tr. ^a	1.tr. ^b
Izravna ulaganja	530,8	1.656,9	670,8	1.276,1	2.570,7	3.416,2	1.277,9	938,5	499,3	700,5	837,1
1. Izravna ulaganja u inozemstvo	-607,1	-105,5	-278,8	-191,8	-174,5	-180,3	-85,0	-48,4	-37,7	-9,2	149,1
1.1. Vlasnička ulaganja i zadržana dobit	-601,0	-101,9	-259,6	-121,0	-179,0	-236,9	-77,3	-70,6	-63,1	-26,0	138,7
1.1.1. Sredstva	-603,1	-101,9	-260,0	-122,2	-179,0	-240,1	-77,3	-70,6	-63,1	-29,2	138,7
1.1.2. Obveze	2,1	0,0	0,4	1,3	0,0	3,2	0,0	0,0	0,0	3,2	0,0
1.2. Ostala ulaganja	-6,1	-3,6	-19,2	-70,9	4,4	56,6	-7,7	22,2	25,4	16,7	10,4
1.2.1. Sredstva	-7,7	-15,3	-23,6	-59,8	-13,2	22,7	-11,5	18,2	24,3	-8,3	7,1
1.2.2. Obveze	1,6	11,7	4,4	-11,1	17,6	33,9	3,8	4,0	1,1	25,0	3,3
2. Izravna ulaganja u Hrvatsku	1.137,9	1.762,4	949,6	1.467,9	2.745,2	3.596,6	1.362,9	986,9	537,1	709,7	688,0
2.1. Vlasnička ulaganja i zadržana dobit	879,3	1.349,8	611,4	1.363,5	2.442,3	2.606,8	1.092,1	432,4	533,9	548,5	322,1
2.1.1. Sredstva	0,0	-1,2	-22,4	0,0	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-4,9
2.1.2. Obveze	879,3	1.351,1	633,8	1.363,5	2.442,4	2.606,8	1.092,1	432,4	533,9	548,5	326,9
2.2. Ostala ulaganja	258,6	412,5	338,2	104,4	302,9	989,8	270,9	554,5	3,1	161,3	365,9
2.2.1. Sredstva	-0,3	-1,5	-17,8	0,0	16,6	-2,6	-1,7	0,0	-0,9	0,0	-0,3
2.2.2. Obveze	259,0	414,0	356,0	104,4	286,3	992,4	272,5	554,5	4,1	161,3	366,2
Portfeljna ulaganja	-437,7	867,6	287,1	-1.177,9	-542,8	-4,3	-386,9	35,9	185,7	161,1	477,5
1. Sredstva	-650,5	121,6	-736,1	-571,2	-472,5	-413,1	-314,6	-329,4	69,1	161,8	595,4
1.1. Ulaganja u dionice i vlasničke udjele	-78,4	-57,8	-39,1	-193,0	-320,5	-842,8	-431,4	-278,7	-242,1	109,4	517,5
1.1.1. Država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.1.2. Banke	-2,7	0,3	0,0	0,0	2,6	-0,6	-0,6	0,0	0,1	-0,2	-0,3
1.1.3. Ostali sektori	-75,6	-58,1	-39,1	-193,0	-323,1	-842,2	-430,8	-278,7	-242,2	109,6	517,8
1.2. Ulaganja u dužničke vrijednosne papire	-572,2	179,4	-696,9	-378,2	-152,0	429,7	116,8	-50,7	311,2	52,4	78,0
1.2.1. Obveznice	-586,9	165,9	-567,1	-396,5	98,7	323,0	136,2	-37,5	151,4	72,9	21,8
1.2.1.1. Država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.2.1.2. Banke	-566,6	180,1	-575,0	-360,2	142,4	261,1	89,3	33,5	56,9	81,3	28,9
1.2.1.3. Ostali sektori	-20,3	-14,1	7,9	-36,3	-43,7	61,9	46,9	-71,0	94,4	-8,4	-7,1
1.2.2. Instrumenti tržišta novca	14,7	13,5	-129,9	18,3	-250,6	106,7	-19,4	-13,3	159,8	-20,5	56,2
1.2.2.1. Država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.2.2.2. Banke	20,9	7,3	-129,9	18,3	-250,6	106,7	-19,4	-13,3	159,8	-20,5	56,2
1.2.2.3. Ostali sektori	-6,2	6,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Obveze	212,9	746,0	1.023,2	-606,7	-70,4	408,8	-72,3	365,3	116,6	-0,7	-118,0
2.1. Ulaganja u dionice i vlasničke udjele	42,4	13,0	141,6	89,2	325,2	314,2	26,3	57,2	88,2	142,6	-34,5
2.1.1. Banke	2,5	-2,6	0,8	-12,8	41,7	10,1	9,1	12,2	-3,7	-7,5	-5,2
2.1.2. Ostali sektori	39,8	15,6	140,7	102,0	283,5	304,2	17,3	44,9	91,9	150,1	-29,4
2.2. Ulaganja u dužničke vrijednosne papire	170,5	733,1	881,6	-695,9	-395,6	94,6	-98,7	308,2	28,4	-143,3	-83,4
2.2.1. Obveznice	202,7	698,8	915,6	-695,9	-395,6	94,6	-98,7	308,2	28,4	-143,3	-84,4
2.2.1.1. Država	62,1	525,9	429,6	-690,5	-321,9	-3,2	-111,6	297,4	-246,9	57,9	-99,7
2.2.1.2. Banke	0,0	0,0	453,2	3,2	1,2	1,0	5,3	5,3	-14,3	4,8	4,8
2.2.1.3. Ostali sektori	140,7	173,0	32,8	-8,6	-74,9	96,7	7,6	5,5	289,7	-206,0	10,6
2.2.2. Instrumenti tržišta novca	-32,2	34,2	-34,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,9
2.2.2.1. Država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.2.2. Banke	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.2.3. Ostali sektori	-32,2	34,2	-34,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,9

^a Revidirani podaci ^b Preliminarni podaci

dana, a danas od 8 dana do 1 godine) prikupljaju od 1999. Od 2003. godine to je istraživanje zamijenjeno novim istraživanjem, a podatke za njega obvezna su dostavljati izabrana poduzeća bez obzira na svoju veličinu (stratificirani uzorak). Podaci o odgodama plaćanja s originalnim dospijecem dužim od godine dana preuzimaju se iz evidencije Hrvatske narodne banke o kreditnim odnosima s inozemstvom. Krediti koje su rezidenti odobrili nerezidentima, odnosno inozemni krediti kojima se koriste rezidenti, a odobrili su ih nerezidenti, a koji se ne mogu svrstati u izravna ulaganja ili u trgovinske kredite, svrstani su prema institucionalnim sektorima i ročnosti u odgovarajuće pozicije ostalih ulaganja. Izvor podataka tih pozicija je evidencija Hrvatske narodne banke o kreditnim odnosima s inozemstvom. Pozi-

cija valuta i depozita pokazuje potraživanja rezidenata od inozemstva za stranu efektivu i depozite koji se nalaze u stranim bankama, kao i obveze hrvatskih banaka za depozite u vlasništvu nerezidenata. Izvor podataka za sektore država i banke je monetarna statistika, iz koje se na osnovi podataka o stanjima i valutnoj strukturi inozemne aktive i pasive procjenjuju transakcije iz kojih je uklonjen utjecaj tečaja. U razdoblju od 1993. do 1998. podaci o potraživanjima ostalih sektora na ovoj poziciji kompilirali su se na osnovi procjene Hrvatske narodne banke koja se zasnivala na dijelu neto deviznog priljeva stanovništva koji nije klasificiran u tekuće transfere. Od 1999. godine ova pozicija sadržava samo podatke prema tromjesečnim podacima Banke za međunarodne namire, dok se podaci u četvrtom tromje-

Tablica H5: Platna bilanca – ostala ulaganja

u milijunima EUR

	2002.	2003.	2004. ^a	2005. ^a	2006. ^a	2007. ^a	2007.				2008.
							1.tr. ^a	2.tr. ^a	3.tr. ^a	4.tr. ^a	1.tr. ^b
Ostala ulaganja, neto	2.795,0	1.326,3	1.614,1	3.771,8	3.198,3	1.346,4	1.266,6	71,0	-926,9	935,8	1.685,7
1. Sredstva	460,0	-2.216,9	-498,3	982,0	-692,3	-1.653,5	362,1	-352,5	-1.085,4	-577,7	603,8
1.1. Trgovinski krediti	-79,4	-169,7	-188,1	-134,8	-33,4	-99,5	-70,2	-37,8	-3,3	11,8	-33,3
1.1.1. Država	0,0	0,0	0,0	-0,3	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.1.1.1. Dugoročni krediti	0,0	0,0	0,0	-0,3	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.1.1.2. Kratkoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.1.2. Ostali sektori	-79,4	-169,7	-188,1	-134,6	-33,5	-99,7	-70,3	-37,8	-3,4	11,8	-33,3
1.1.2.1. Dugoročni krediti	-6,6	-25,6	18,1	10,7	-5,1	-63,6	-5,1	-9,4	-13,4	-35,7	4,8
1.1.2.2. Kratkoročni krediti	-72,7	-144,1	-206,1	-145,3	-28,4	-36,1	-65,2	-28,4	10,0	47,5	-38,2
1.2. Krediti	-55,5	-85,1	43,8	-116,8	-153,1	-4,5	-17,8	15,8	-68,5	66,0	-20,8
1.2.1. Država	0,6	-1,0	-1,8	-1,5	-1,3	-9,5	0,5	-4,4	-0,7	-5,0	-1,6
1.2.1.1. Dugoročni krediti	0,6	-1,0	-1,8	-1,5	-1,3	-9,5	0,5	-4,4	-0,7	-5,0	-1,6
1.2.1.2. Kratkoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.2.2. Banke	-22,6	4,3	3,7	-28,5	-80,4	-32,6	-2,2	1,3	-31,6	-0,1	-1,8
1.2.2.1. Dugoročni krediti	-20,9	5,1	-0,1	-20,5	-58,9	-25,4	-14,4	-10,4	4,4	-4,9	-1,7
1.2.2.2. Kratkoročni krediti	-1,6	-0,8	3,9	-8,0	-21,5	-7,3	12,2	11,7	-36,0	4,9	-0,1
1.2.3. Ostali sektori	-33,5	-88,5	41,8	-86,8	-71,4	37,5	-16,1	18,8	-36,2	71,0	-17,4
1.2.3.1. Dugoročni krediti	-33,4	-88,5	43,2	-87,8	-71,7	37,5	-15,4	19,3	-31,0	64,5	-17,4
1.2.3.2. Kratkoročni krediti	-0,1	0,1	-1,3	1,0	0,3	0,0	-0,7	-0,5	-5,2	6,5	0,0
1.3. Gotovina i depoziti	594,9	-1.962,1	-354,1	1.233,6	-505,8	-1.549,4	450,2	-330,5	-1.013,6	-655,5	657,9
1.3.1. Država	-24,2	30,3	72,7	-44,4	26,5	-44,5	25,0	-42,0	-12,4	-15,1	6,7
1.3.2. Banke	1.516,5	-1.964,5	-446,7	1.313,7	-462,1	-1.317,1	454,1	-268,4	-935,6	-567,2	681,3
1.3.3. Ostali sektori	-897,4	-27,9	19,8	-35,6	-70,2	-187,8	-29,0	-20,0	-65,6	-73,2	-30,0
1.4. Ostala aktiva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Obveze	2.335,0	3.543,3	2.112,4	2.789,7	3.890,6	2.999,9	904,5	423,5	158,4	1.513,4	1.082,0
2.1. Trgovinski krediti	501,1	-225,6	-54,5	15,1	11,4	313,5	56,3	246,9	159,3	-149,1	-158,7
2.1.1. Država	-0,1	1,5	-0,3	0,4	-0,7	-0,6	-0,2	-0,2	-0,2	-0,1	0,0
2.1.1.1. Dugoročni krediti	-0,1	1,5	-0,3	0,4	-0,7	-0,6	-0,2	-0,2	-0,2	-0,1	0,0
2.1.1.2. Kratkoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.1.2. Ostali sektori	501,2	-227,1	-54,2	14,7	12,1	314,2	56,5	247,1	159,5	-148,9	-158,7
2.1.2.1. Dugoročni krediti	-1,4	-46,2	-16,7	27,4	-3,7	165,0	7,1	82,8	29,0	46,2	9,5
2.1.2.2. Kratkoročni krediti	502,6	-181,0	-37,5	-12,7	15,8	149,2	49,4	164,3	130,5	-195,1	-168,2
2.2. Krediti	625,3	2.890,0	1.676,4	2.405,8	3.059,2	2.890,3	214,6	119,5	902,7	1.653,5	833,8
2.2.1. Hrvatska narodna banka	-173,8	358,2	-367,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.1.1. Krediti i zajmovi MMF-a	-129,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.1.1.1. Povučena kreditna sredstva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.1.1.2. Otplate	-129,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.1.2. Kratkoročni krediti	-44,3	358,2	-367,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.2. Država	409,3	500,4	425,8	248,1	133,5	183,0	-23,7	1,3	47,3	158,0	11,2
2.2.2.1. Dugoročni krediti	409,3	500,4	425,8	248,1	133,5	183,0	-23,7	1,3	47,3	158,0	11,2
2.2.2.1.1. Povučena kreditna sredstva	645,9	764,8	795,5	590,1	560,4	668,3	66,0	158,5	130,5	313,3	92,2
2.2.2.1.2. Otplate	-236,7	-264,5	-369,7	-342,0	-426,9	-485,3	-89,7	-157,2	-83,2	-155,2	-81,1
2.2.2.2. Kratkoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.3. Banke	73,5	1.007,7	650,4	826,0	541,2	-1.065,0	-512,6	-554,0	-430,7	432,3	31,6
2.2.3.1. Dugoročni krediti	75,8	929,1	741,7	281,1	419,5	-630,8	-378,1	-388,0	-22,6	157,8	-57,0
2.2.3.1.1. Povučena kreditna sredstva	739,1	1.722,8	1.260,0	1.236,1	2.833,6	1.216,2	536,9	46,6	267,9	364,9	45,3
2.2.3.1.2. Otplate	-663,3	-793,7	-518,3	-955,0	-2.414,1	-1.847,0	-915,0	-434,5	-290,4	-207,1	-102,3
2.2.3.2. Kratkoročni krediti	-2,3	78,6	-91,2	544,9	121,7	-434,2	-134,4	-166,1	-408,2	274,4	88,6
2.2.4. Ostali sektori	316,3	1.023,9	967,9	1.331,7	2.384,5	3.772,4	750,9	672,2	1.286,1	1.063,2	791,0
2.2.4.1. Dugoročni krediti	336,0	977,0	932,4	1.277,2	2.295,6	3.162,9	532,0	605,8	1.032,5	992,5	623,8
2.2.4.1.1. Povučena kreditna sredstva	1.494,5	2.140,3	2.232,5	2.686,4	4.183,9	5.816,0	979,4	1.284,0	1.672,9	1.879,7	1.211,6
2.2.4.1.2. Otplate	-1.158,5	-1.163,3	-1.300,1	-1.409,2	-1.888,3	-2.653,1	-447,4	-678,2	-640,4	-887,1	-587,8
2.2.4.2. Kratkoročni krediti	-19,7	46,9	35,5	54,5	88,9	609,5	218,9	66,5	253,6	70,6	167,2
2.3. Gotovina i depoziti	1.209,5	879,6	487,5	366,1	817,2	-206,6	633,0	56,3	-904,2	8,2	406,1
2.3.1. Država	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	9,2	-1,9	-3,5	-3,8	-0,6
2.3.2. Banke	1.209,3	879,5	487,5	366,1	817,1	-206,6	623,8	58,2	-900,7	12,0	406,6
2.4. Ostale obveze	-0,9	-0,7	3,0	2,8	2,7	2,7	0,5	0,7	0,6	0,8	0,8

^a Revidirani podaci ^b Preliminarni podaci

Tablica H6: Platna bilanca – svodna tablica

u milijunima kuna

	2002.	2003.	2004. ^a	2005. ^a	2006. ^a	2007. ^a	2007.				2008.
							1.tr. ^a	2.tr. ^a	3.tr. ^a	4.tr. ^a	1.tr. ^b
A. TEKUĆE TRANSAKCIJE (1+6)	-15.744,2	-14.637,6	-11.167,9	-14.828,6	-19.912,8	-23.846,2	-14.894,8	-10.141,8	15.224,9	-14.034,5	-18.120,8
1. Roba, usluge i dohodak (2+5)	-24.275,5	-24.051,3	-20.094,6	-23.586,7	-28.021,9	-31.497,2	-16.718,2	-12.125,1	13.301,9	-15.955,8	-19.751,2
1.1. Prihodi	85.611,4	102.483,3	111.525,2	117.995,0	130.801,0	144.037,5	23.043,3	35.628,2	56.410,7	28.955,3	24.753,2
1.2. Rashodi	-109.886,9	-126.534,6	-131.619,8	-141.581,7	-158.822,9	-175.534,7	-39.761,5	-47.753,3	-43.108,7	-44.911,1	-44.504,4
2. Roba i usluge (3+4)	-19.986,2	-15.671,7	-15.083,2	-16.508,1	-19.478,8	-23.037,8	-15.171,5	-7.383,3	14.724,2	-15.207,2	-17.864,7
2.1. Prihodi	82.206,3	99.192,2	106.225,6	112.693,7	124.269,8	134.572,1	20.745,7	33.195,4	54.106,3	26.524,7	22.342,9
2.2. Rashodi	-102.192,6	-114.863,9	-121.308,8	-129.201,8	-143.748,6	-157.609,9	-35.917,2	-40.578,7	-39.382,1	-41.731,9	-40.207,6
3. Roba	-44.117,7	-52.759,8	-50.327,5	-55.568,1	-61.083,9	-69.218,6	-15.897,7	-18.589,6	-16.884,4	-17.846,9	-18.595,9
3.1. Prihodi	39.216,5	42.190,2	49.507,8	53.397,7	61.988,6	67.424,8	15.065,4	16.972,5	17.243,2	18.143,9	16.210,2
3.2. Rashodi	-83.334,1	-94.949,9	-99.835,3	-108.965,8	-123.072,5	-136.643,4	-30.963,0	-35.562,1	-34.127,6	-35.990,8	-34.806,1
4. Usluge	24.131,4	37.088,0	35.244,3	39.060,0	41.605,1	46.180,8	726,1	11.206,3	31.608,6	2.639,7	731,2
4.1. Prihodi	42.989,9	57.002,0	56.717,8	59.296,0	62.281,2	67.147,3	5.680,4	16.222,9	36.863,2	8.380,8	6.132,7
4.2. Rashodi	-18.858,5	-19.914,0	-21.473,5	-20.236,0	-20.676,1	-20.966,5	-4.954,2	-5.016,6	-5.254,5	-5.741,1	-5.401,5
5. Dohodak	-4.289,2	-8.379,5	-5.011,4	-7.078,6	-8.543,1	-8.459,4	-1.546,6	-4.741,8	-1.422,3	-748,6	-1.886,5
5.1. Prihodi	3.405,1	3.291,2	5.299,6	5.301,3	6.531,2	9.465,4	2.297,6	2.432,8	2.304,3	2.430,6	2.410,3
5.2. Rashodi	-7.694,3	-11.670,7	-10.311,0	-12.379,9	-15.074,3	-17.924,7	-3.844,2	-7.174,6	-3.726,6	-3.179,3	-4.296,8
6. Tekući transferi	8.531,3	9.413,6	8.926,8	8.758,1	8.109,0	7.650,9	1.823,3	1.983,3	1.923,0	1.921,3	1.630,4
6.1. Prihodi	10.761,2	11.639,9	11.872,9	12.047,2	12.005,6	11.562,1	2.637,5	2.964,0	2.833,8	3.126,7	2.548,1
6.2. Rashodi	-2.229,9	-2.226,3	-2.946,1	-3.289,1	-3.896,5	-3.911,1	-814,2	-980,7	-910,8	-1.205,4	-917,7
B. KAPITALNE I FINANCIJSKE TRANSAKCIJE	18.920,4	20.752,3	18.727,4	22.064,2	26.984,6	29.900,1	9.984,0	10.222,9	591,6	9.101,5	17.165,2
B1. Kapitalne transakcije	3.847,2	771,3	235,5	396,8	-980,5	253,4	51,7	67,0	93,9	40,8	35,2
B2. Financijske transakcije, isključujući međ. pričuve	20.561,8	29.333,4	18.828,5	27.742,8	38.278,4	34.961,8	15.884,4	7.694,1	-1.777,9	13.161,1	22.189,4
1. Izravna ulaganja	4.183,5	12.706,4	4.452,8	9.093,0	18.830,9	25.103,8	9.405,6	6.918,9	3.648,4	5.131,0	6.083,8
1.1. U inozemstvo	-4.486,9	-801,9	-2.077,2	-1.415,4	-1.277,5	-1.326,0	-625,7	-355,0	-277,1	-68,2	1.083,0
1.2. U Hrvatsku	8.670,4	13.508,3	6.530,0	10.508,5	20.108,3	26.429,8	10.031,3	7.273,8	3.925,5	5.199,2	5.000,8
2. Portfeljna ulaganja	-3.260,4	6.593,2	2.097,8	-8.725,0	-4.021,0	-50,1	-2.848,1	261,2	1.355,6	1.181,2	3.482,9
2.1. Sredstva	-4.839,6	938,6	-5.563,8	-4.195,8	-3.483,1	-3.046,0	-2.315,4	-2.420,8	504,3	1.186,0	4.341,5
2.2. Obveze	1.579,2	5.654,5	7.661,6	-4.529,2	-537,9	2.995,9	-532,6	2.682,0	851,3	-4,8	-858,6
3. Financijski derivati	0,0	0,0	0,0	-659,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4. Ostala ulaganja	19.638,7	10.033,7	12.277,9	28.034,2	23.468,6	9.908,0	9.326,9	514,0	-6.781,9	6.848,9	12.622,7
4.1. Sredstva	3.322,5	-16.854,7	-3.680,4	7.419,8	-5.121,7	-12.079,9	2.666,5	-2.578,9	-7.936,2	-4.231,3	4.628,4
4.2. Obveze	16.316,1	26.888,4	15.958,3	20.614,4	28.590,3	21.987,9	6.660,5	3.092,9	1.154,3	11.080,2	7.994,3
B3. Međunarodne pričuve	-5.488,5	-9.352,4	-336,5	-6.075,4	-10.313,4	-5.315,1	-5.952,1	2.461,8	2.275,7	-4.100,5	-5.059,4
C. NETO POGREŠKE I PROPUSTI	-3.176,2	-6.114,7	-7.559,5	-7.235,6	-7.071,7	-6.053,9	4.910,8	-81,1	-15.816,5	4.933,0	955,6

^a Revidirani podaci ^a Preliminarni podaci

Napomena: U poziciji neto pogrešaka i propusta nalazi se i protustavka dijela prihoda od usluga putovanja koji se odnosi na takve prihode koji nisu zabilježeni u evidenciji banaka.

sečju 2001. i prva dva tromjesečja 2002. odnose na efekt promjene valuta država članica EMU u euro.

U razdoblju od 1995. do 1998. procjena transakcija u pozicijama međunarodnih pričuva napravljena je tako da su promjene u origi-

nalnim valutama pretvorene u američke dolare primjenom prosječnih mjesečnih tečajeva valuta sadržanih u pričuvama. Promjene salda međunarodnih pričuva od 1999. godine izračunavaju se na osnovi računovodstvenih podataka Hrvatske narodne banke.

Tablica H7: Međunarodne pričuve Hrvatske narodne banke i devizne pričuve banaka^a

na kraju razdoblja, u milijunima EUR

Godina	Mjesec	Međunarodne pričuve Hrvatske narodne banke						Devizne pričuve banaka	
		Ukupno	Posebna prava vučenja	Pričuvna pozicija u MMF-u	Zlato	Devize			
						Ukupno	Valuta i depoziti	Obveznice i zadužnice	
1994.	prosinac	1.145,7	3,7	–	–	1.142,0	1.142,0	–	716,6
1995.	prosinac	1.479,0	109,1	–	–	1.369,9	1.288,4	81,4	1.038,1
1996.	prosinac	1.867,7	101,3	0,0	–	1.766,3	1.627,6	138,7	1.549,2
1997.	prosinac	2.303,7	133,4	0,1	–	2.170,2	1.825,2	345,0	2.078,9
1998.	prosinac	2.400,2	197,1	0,1	–	2.203,0	1.642,6	560,4	1.607,0
1999.	prosinac	3.012,7	188,7	0,2	–	2.823,7	2.449,8	373,9	1.344,7
2000.	prosinac	3.783,2	158,5	0,2	–	3.624,5	2.763,0	861,5	2.310,7
2001.	prosinac	5.333,6	122,9	0,2	–	5.210,5	3.469,7	1.740,7	4.056,0
2002.	prosinac	5.651,3	2,3	0,2	–	5.648,8	3.787,8	1.861,0	2.581,6
2003.	prosinac	6.554,1	0,7	0,2	–	6.553,2	3.346,0	3.207,2	3.927,1
2004.	prosinac	6.436,2	0,6	0,2	–	6.435,4	3.173,3	3.262,0	4.220,1
2005.	prosinac	7.438,4	0,9	0,2	–	7.437,3	3.834,5	3.602,8	2.938,4
2006.	prosinac	8.725,3	0,7	0,2	–	8.724,4	4.526,9	4.197,5	3.315,0
2007.	lipanj	9.170,4	0,8	0,2	–	9.169,4	4.901,4	4.268,0	3.084,8
	srpanj	9.412,1	1,3	0,2	–	9.410,7	5.055,3	4.355,4	3.025,1
	kolovoz	9.223,0	0,7	0,2	–	9.222,1	4.823,7	4.398,4	3.418,5
	rujan	8.795,1	0,7	0,2	–	8.794,2	4.404,6	4.389,6	3.839,8
	listopad	8.973,8	1,3	0,2	–	8.972,3	4.361,1	4.611,2	3.946,8
	studenj	9.112,3	0,8	0,2	–	9.111,3	4.462,5	4.648,8	4.180,6
prosinac	9.307,4	0,8	0,2	–	9.306,5	4.533,9	4.772,5	4.388,9	
2008.	siječanj	9.332,8	1,0	0,2	–	9.331,6	4.527,3	4.804,2	4.316,4
	veljača	9.676,9	0,6	0,2	–	9.676,1	4.510,9	5.165,2	4.112,5
	ožujak	9.841,7	1,1	0,2	–	9.840,4	4.954,5	4.885,9	3.904,5
	travanj	9.928,5	1,1	0,2	–	9.927,2	4.955,3	4.971,9	3.711,8
	svibanj ^b	10.051,2	0,8	0,2	–	10.050,2	4.432,0	5.618,2	3.485,7

^a Međunarodne pričuve Republike Hrvatske čine samo devizne pričuve HNB-a.^b Preliminarni podaci**Tablica H7: Međunarodne pričuve Hrvatske narodne banke i devizne pričuve banaka**

Međunarodne pričuve Hrvatske narodne banke iskazuju se u skladu s Priručnikom za sastavljanje platne bilance (Međunarodni monetarni fond, 1993.) i uključuju ona potraživanja Hrvatske narodne banke od inozemstva koja se mogu koristiti za premošćivanje neu-

skladenosti međunarodnih plaćanja. Međunarodne pričuve sastoje se od posebnih prava vučenja, pričuvne pozicije u MMF-u, zlata, strane valute i depozita kod stranih banaka, te obveznica i zadužnica.

Devizne pričuve banaka uključuju stranu valutu i depozite domaćih banaka kod stranih banaka. Te su devizne pričuve dopunska rezerva likvidnosti za premošćivanje neuskladenosti međunarodnih plaćanja.

Tablica H8: Međunarodne pričuve i devizna likvidnost

na kraju razdoblja, u milijunima EUR

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.			
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	I.	II.	III.	IV.
I. Službene međunarodne pričuve i ostale devizne pričuve (približna tržišna vrijednost)										
A. Službene međunarodne pričuve	5.651,3	6.554,1	6.436,2	7.438,4	8.725,3	9.307,4	9.332,8	9.676,9	9.841,7	9.928,5
1) Devizne pričuve (u konvertibilnoj stranoj valuti)	4.246,9	5.740,1	6.235,4	7.337,3	8.162,8	8.911,0	8.431,6	9.176,1	9.040,4	8.927,2
a) Dužnički vrijednosni papiri	1.861,0	3.207,2	3.262,0	3.602,8	4.197,5	4.772,5	4.804,2	5.165,2	4.885,9	4.971,9
Od toga: Izdavatelji sa sjedištem u zemlji o kojoj se izvještava, ali locirani u inozemstvu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
b) Ukupno valuta i depoziti kod:	2.385,9	2.532,9	2.973,3	3.734,5	3.965,3	4.138,4	3.627,3	4.010,9	4.154,5	3.955,3
i) Ostalih središnjih banaka, BIS-a i MMF-a	325,1	271,1	233,1	407,3	198,7	190,7	190,4	189,3	199,7	186,9
ii) Banaka sa sjedištem u zemlji o kojoj se izvještava	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: Locirane u inozemstvu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
iii) Banaka sa sjedištem izvan zemlje o kojoj se izvještava	2.060,8	2.261,8	2.740,3	3.327,2	3.766,6	3.947,7	3.437,0	3.821,6	3.954,9	3.768,4
Od toga: Locirane u zemlji o kojoj se izvještava	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2) Pričuvna pozicija u MMF-u	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
3) Posebna prava vučenja (SDR)	2,3	0,7	0,6	0,9	0,7	0,8	1,0	0,6	1,1	1,1
4) Zlato	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5) Ostale devizne pričuve	1.401,9	813,1	200,0	100,0	561,6	395,5	900,0	500,0	800,0	1.000,0
– Obratni repo poslovi	1.401,9	813,1	200,0	100,0	561,6	395,5	900,0	500,0	800,0	1.000,0
B. Ostale devizne pričuve	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
– Oročeni depoziti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
C. Ukupno (A+B)	5.651,3	6.554,1	6.436,2	7.438,4	8.725,3	9.307,4	9.332,8	9.676,9	9.841,7	9.928,5
II. Obvezni kratkoročni neto odljevi međunarodnih i ostalih deviznih pričuva (nominalna vrijednost)										
1. Devizni krediti, dužnički vrijednosni papiri i depoziti (ukupni neto odljevi do 1 godine)	-740,9	-1.538,0	-988,6	-899,7	-650,5	-521,1	-526,8	-1.018,2	-1.032,1	-1.011,6
a) Hrvatska narodna banka	-167,4	-646,9	-1,8	-1,1	-1,6	-2,0	-2,5	-1,8	-1,8	-2,1
Do 1 mjesec										
Glavnica	-136,9	-355,9	-	-	-	-	-	-	-	-
Kamate	-2,2	-1,9	-1,8	-1,1	-1,6	-2,0	-2,5	-1,8	-1,8	-2,1
Preko 1 do 3 mjeseca										
Glavnica	-26,5	-288,3	-	-	-	-	-	-	-	-
Kamate	-0,1	-0,7	-	-	-	-	-	-	-	-
Preko 3 mjeseca do 1 godine										
Glavnica	-1,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kamate	-0,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
b) Središnja država (bez republičkih fondova)	-573,5	-891,1	-986,8	-898,6	-648,9	-519,1	-524,4	-1.016,4	-1.030,3	-1.009,5
Do 1 mjesec										
Glavnica	-98,1	-85,9	-76,5	-77,9	-48,3	-47,6	-0,7	-11,2	-13,0	-2,6
Kamate	-42,8	-34,4	-13,8	-	-	-	-	-	-	-
Preko 1 do 3 mjeseca										
Glavnica	-8,6	-9,3	-510,1	-603,0	-138,4	-133,2	-150,2	-102,6	-227,4	-252,5
Kamate	-148,1	-168,3	-169,0	-	-	-	-11,0	-	-	-
Preko 3 mjeseca do 1 godine										
Glavnica	-176,2	-495,2	-143,7	-160,2	-399,8	-284,5	-326,0	-815,9	-648,6	-614,3
Kamate	-99,7	-98,0	-73,8	-57,5	-62,3	-53,8	-36,4	-86,7	-141,3	-140,1
2. Agregatna kratka i duga pozicija deviznih terminskih poslova, deviznih ročnica i međuvalutnih swapova u odnosu na domaću valutu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
a) Kratke pozicije (-)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Do 1 mjesec	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Preko 1 do 3 mjeseca	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Preko 3 mjeseca do 1 godine	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
b) Duge pozicije (+)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Do 1 mjesec	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Preko 1 do 3 mjeseca	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Preko 3 mjeseca do 1 godine	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Ostalo	-21,5	-363,5	-	-	-	-	-	-	-	-
– Odljevi s osnove repo poslova (-)	-21,5	-363,5	-	-	-	-	-	-	-	-
Do 1 mjesec										
Glavnica	-21,5	-363,1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kamate	0,0	-0,4	-	-	-	-	-	-	-	-
Preko 1 do 3 mjeseca										
Glavnica	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kamate	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Preko 3 mjeseca do 1 godine										
Glavnica	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kamate	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Ukupni kratkoročni neto odljevi međunarodnih i ostalih deviznih pričuva (1+2+3)	-762,4	-1.901,5	-988,6	-899,7	-650,5	-521,1	-526,8	-1.018,2	-1.032,1	-1.011,6
III. Potencijalni kratkoročni neto odljevi međunarodnih pričuva (nominalna vrijednost)										
1. Potencijalne devizne obveze	-1.631,0	-1.300,4	-1.772,9	-2.273,1	-2.734,9	-2.607,4	-2.627,8	-2.844,9	-3.071,0	-2.974,9
a) Izdane garancije s dospeljećem od 1 godine	-685,9	-426,8	-370,9	-443,8	-478,9	-662,1	-656,9	-700,2	-729,1	-567,3

– Hrvatska narodna banka	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
– Središnja država (bez republičkih fondova)	–685,9	–426,8	–370,9	–443,8	–478,9	–662,1	–656,9	–700,2	–729,1	–567,3
Do 1 mjesec	–52,3	–55,8	–62,7	–59,6	–71,9	–54,3	–7,9	–15,4	–187,2	–29,4
Preko 1 do 3 mjeseca	–35,2	–94,9	–33,9	–53,0	–84,8	–42,4	–219,7	–224,5	–117,2	–130,8
Preko 3 mjeseca do 1 godine	–598,3	–276,1	–274,4	–331,2	–322,2	–565,3	–429,2	–460,2	–424,7	–407,1
b) Ostale potencijalne obveze	–945,1	–873,6	–1.402,0	–1.829,3	–2.256,0	–1.945,3	–1.970,9	–2.144,7	–2.341,9	–2.407,5
– Hrvatska narodna banka	–945,1	–873,6	–1.402,0	–1.829,3	–2.256,0	–1.945,3	–1.970,9	–2.144,7	–2.341,9	–2.407,5
Do 1 mjesec	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Preko 1 do 3 mjeseca	–945,1	–873,6	–1.402,0	–1.829,3	–2.256,0	–1.945,3	–1.970,9	–2.144,7	–2.341,9	–2.407,5
Preko 3 mjeseca do 1 godine	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
– Središnja država (bez republičkih fondova)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
2. Izdani devizni dužnički vrijed. papiri s opcijom prodaje	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
3. Neiskorišteni okvirni krediti ugovoreni s:	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
– BIS (+)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
– MMF (+)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
4. Agregatna kratka i duga pozicija deviznih opcija prema domaćoj valuti	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
5. Ukupni kratkoročni neto odljevi međunarodnih i ostalih deviznih pričuva (1+2+3+4)	–1.631,0	–1.300,4	–1.772,9	–2.273,1	–2.734,9	–2.607,4	–2.627,8	–2.844,9	–3.071,0	–2.974,9
IV. Bilješke										
a) Kratkoročni kunski dug s valutnom klauzulom	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
U tome: Središnja država (bez republičkih fondova)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
b) Devizni financijski instrumenti koji se ne honoriraju u devizama	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
c) Založena imovina	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
d) Repo poslovi s vrijednosnim papirima	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
– Posuđeni ili repo i uključeni u Dio I.	–20,0	–351,0	–	–	–	–	–5,3	–0,4	–0,2	–3,1
– Posuđeni ili repo ali nisu uključeni u Dio I.	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
– Primljeni ili stečeni i uključeni u Dio I.	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
– Primljeni ili stečeni ali nisu uključeni u Dio I.	1.330,3	785,1	180,7	88,5	559,5	389,7	876,8	492,1	788,9	996,9
e) Financijski derivati (neto, po tržišnoj vrijednosti)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
f) Valutna struktura službenih međunarodnih pričuva	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
– SDR i valute koje čine SDR	5.651,3	6.554,1	6.436,2	7.438,1	8.725,0	9.307,1	9.332,7	9.676,8	9.841,6	9.928,4
– Valute koje ne čine SDR	0,0	0,0	0,0	0,3	0,3	0,3	0,1	0,1	0,1	0,1
– Po pojedinim valutama:										
USD	1.600,8	1.937,6	1.609,1	1.104,5	1.266,0	1.357,2	1.360,5	2.123,4	2.680,3	2.725,0
EUR	4.047,9	4.615,6	4.826,3	6.332,5	7.458,0	7.944,2	7.970,3	7.552,0	7.159,4	7.201,5
Ostale	2,6	0,9	0,8	1,3	1,3	6,0	2,0	1,5	2,0	2,0

Tablica H8: Međunarodne pričuve i devizna likvidnost

Međunarodne pričuve i inozemna likvidnost iskazuju se u skladu s Predloškom o međunarodnim pričuvama i inozemnoj likvidnosti, koji je sastavio MMF. Detaljno objašnjenje Predloška nalazi se u materijalu MMF-a “International reserves and foreign currency liquidity: guidelines for a data template, 2001”.

Prvi dio Predloška prikazuje ukupnu imovinu Hrvatske narodne banke u konvertibilnoj stranoj valuti. Službene međunarodne pričuve (I. A.) prikazuju one oblike imovine kojima se HNB može u bilo kojem trenutku koristiti za premošćivanje neusklađenosti međunarodnih plaćanja. Službene međunarodne pričuve uključuju: kratkoročne inozemne utržive dužničke vrijednosne papire, efektivni strani novac, devizne depozite po videnju, devizne oročene depozite koji se mogu razročiti prije dospijea, devizne oročene depozite s preostalim dospijecom do godine dana, pričuvnu poziciju u MMF-u, posebna prava vučenja, zlato i obratne repo poslove s inozemnim utrživim dužničkim vrijednosnim papirima.

Drugi dio Predloška prikazuje fiksno ugovorene devizne neto obveze Hrvatske narodne banke i središnje države (isključujući republičke fondove), koje dospijevaju tijekom idućih 12 mjeseci. Devizni krediti, dužnički vrijednosni papiri i depoziti (II. 1.) uključuju buduća plaćanja kamata na deviznu obveznu pričuvu banaka kod HNB-a (uključeno je samo plaćanje kamata za idući mjesec), plaćanja budućih dospijea izdanih blagajničkih zapisa HNB-a u stranoj valuti, buduće otplate glavnice i plaćanja kamata na kredite primljene od MMF-a, te buduće otplate glavnice i plaćanja kamata na devizne dugove središnje države (isključujući republičke fondove). Agregatna

kratka i duga pozicija deviznih terminkih poslova (II. 2.) uključuje buduće naplate (predznak +) ili plaćanja (predznak –) koje rezultiraju iz međuvalutnih swapova između HNB-a i domaćih banaka (privremene prodaje ili privremene kupnje deviza). Ostalo (II. 3.) uključuje buduća plaćanja s osnove repo poslova s inozemnim utrživim dužničkim vrijednosnim papirima.

Treći dio Predloška prikazuje ugovorene potencijalne neto devizne obveze Hrvatske narodne banke i središnje države (bez republičkih fondova), koje dospijevaju tijekom idućih 12 mjeseci. Potencijalne devizne obveze (III. 1.) uključuju buduće otplate glavnice i plaćanja kamata na inozemne kredite za koje jamči središnja država, te stanje devizne obvezne pričuve banaka kod HNB-a (uključivanje devizne obvezne pričuve zasniva se na pretpostavkama da u budućnosti neće biti promjena stope ni promjena osnovice za obračun devizne pričuve, koja se sastoji od deviznih izvora sredstava, i to redovnih deviznih računa, posebnih deviznih računa, deviznih računa i štednih uloga po videnju, primljenih deviznih depozita, primljenih deviznih kredita te obveza po izdanim vrijednosnim papirima u stranoj valuti, osim vlasničkih vrijednosnih papira banke, te hibridnih i podređenih instrumenata). Neiskorišteni okvirni krediti prikazuju potencijalne priljeve (predznak +) ili odljeve (predznak –) koji bi nastali korištenjem tih kredita.

Četvrti dio Predloška prikazuje bilješke. Kratkoročni kunski dug s valutnom klauzulom (IV. a)) prikazuje obveze na temelju Zakona o pretvaranju deviznih depozita građana u javni dug Republike Hrvatske, koje dospijevaju tijekom idućih 12 mjeseci. Založena imovina (IV. c)) prikazuje oročene devizne depozite s ugovorenim dospijecom dužim od 3 mjeseca iz stavke I. B., koji također čine zalag. Repo

Tablica H9: Godišnji i mjesečni prosjeci srednjih deviznih tečajeva Hrvatske narodne banke

Godina	Mjesec	HRK/EUR	HRK/ATS	HRK/FRF	HRK/100 ITL	HRK/CHF	HRK/GBP	HRK/USD	HRK/DEM
1994.		7,087680	0,524825	1,079616	0,371511	4,381907	9,166621	5,994736	3,692176
1995.		6,757247	0,518724	1,047746	0,321349	4,425013	8,250868	5,229850	3,649215
1996.		6,805527	0,513812	1,062870	0,352204	4,407070	8,476847	5,433979	3,614716
1997.		6,960719	0,505335	1,056368	0,362049	4,248502	10,089408	6,161849	3,556098
1998.		7,139159	0,514631	1,080018	0,366853	4,396452	10,537622	6,362284	3,620795
1999.		7,581823	0,550993	1,155840	0,391568	4,739965	11,514804	7,122027	3,876528
2000.		7,633852	0,554774	1,163773	0,394256	4,903244	12,530514	8,287369	3,903127
2001.		7,471006	0,542939	1,138947	0,385845	4,946810	12,010936	8,339153	3,819865
2002.		7,406976				5,049125	11,793108	7,872490	
2003.		7,564248				4,978864	10,943126	6,704449	
2004.		7,495680				4,854986	11,048755	6,031216	
2005.		7,400047				4,780586	10,821781	5,949959	
2006.		7,322849				4,656710	10,740292	5,839170	
2007.		7,336019				4,468302	10,731537	5,365993	
2007.	lipanj	7,328786				4,430674	10,840476	5,467952	
	srpanj	7,291804				4,400808	10,816511	5,321551	
	kolovoz	7,311674				4,464012	10,788705	5,366679	
	rujan	7,313069				4,440287	10,637593	5,275187	
	listopad	7,320799				4,384000	10,512950	5,149405	
	studenj	7,339884				4,453499	10,365513	5,004536	
	prosinac	7,315282				4,410997	10,172190	5,022677	
2008.	siječanj	7,326929				4,516125	9,821601	4,987008	
	veljača	7,266515				4,516712	9,689673	4,933374	
	ožujak	7,266614				4,623619	9,389891	4,689464	
	travanj	7,265563				4,558372	9,128528	4,606358	
	svibanj	7,254953				4,467798	9,161309	4,663891	

poslovi s vrijednosnim papirima prikazuju vrijednost kolaterala koji su predmet repo poslova i obratnih repo poslova s vrijednosnim papirima, kao i način evidentiranja tih poslova u Predlošku.

Tablica H9: Godišnji i mjesečni prosjeci srednjih deviznih tečajeva Hrvatske narodne banke

Godišnji prosjeci srednjih deviznih tečajeva HNB-a izračunati su na osnovi srednjih deviznih tečajeva za radne dane u godini, prema tečajnicama HNB-a koje po datumu primjene pripadaju razdoblju izračuna.

Mjesečni prosjeci srednjih deviznih tečajeva HNB-a izračunati su na osnovi srednjih deviznih tečajeva za radne dane u mjesecu, prema

tečajnicama HNB-a koje po datumu primjene pripadaju razdoblju izračuna.

Podaci o godišnjim i mjesečnim prosjecima srednjih deviznih tečajeva HNB-a prikazani su za odabrane valute od 1992. godine do danas i iskazani su u kunama. Za razdoblja izračuna od početka 1992. godine, kad je hrvatski dinar bio zakonito sredstvo plaćanja u Republici Hrvatskoj, pa do uvođenja kune 30. svibnja 1994. godišnji i mjesečni prosjeci iskazani su u kunskoj vrijednosti tako da su iznosi denominirani dijeljenjem s tisuću (1.000).

Godišnji i mjesečni prosjeci srednjih deviznih tečajeva za euro u razdoblju od 1992. do kraja 1998. prosjeci su srednjih deviznih tečajeva koji su se primjenjivali za ECU.

Tablica H10: Srednji devizni tečajevi Hrvatske narodne banke na kraju razdoblja

Godina	Mjesec	HRK/EUR	HRK/ATS	HRK/FRF	HRK/100 ITL	HRK/CHF	HRK/GBP	HRK/USD	HRK/DEM
1994.		6,902400	0,516285	1,052510	0,346500	4,288893	8,784200	5,628700	3,632100
1995.		6,812200	0,526742	1,085365	0,335800	4,618693	8,234500	5,316100	3,705900
1996.		6,863600	0,506253	1,055662	0,362600	4,098835	9,359000	5,539600	3,562200
1997.		6,947200	0,499445	1,050510	0,357700	4,332003	10,475600	6,303100	3,514000
1998.		7,329100	0,531546	1,114954	0,377700	4,567584	10,451000	6,247500	3,739700
1999.		7,679009	0,558055	1,170657	0,396588	4,784268	12,340257	7,647654	3,926215
2000.		7,598334	0,552192	1,158359	0,392421	4,989712	12,176817	8,155344	3,884966
2001.		7,370030	0,535601	1,123554	0,380630	4,977396	12,101856	8,356043	3,768237
2002.		7,442292				5,120256	11,451442	7,145744	
2003.		7,646909				4,901551	10,860544	6,118506	
2004.		7,671234				4,971314	10,824374	5,636883	
2005.		7,375626				4,744388	10,753209	6,233626	
2006.		7,345081				4,571248	10,943208	5,578401	
2007.		7,325131				4,412464	9,963453	4,985456	
2007.	lipanj	7,303218				4,407494	10,859804	5,422645	
	srpanj	7,297330				4,435528	10,817269	5,337427	
	kolovoz	7,319403				4,458972	10,787624	5,372433	
	rujan	7,281634				4,388906	10,418707	5,136955	
	listopad	7,350060				4,380250	10,543767	5,106691	
	studen	7,313666				4,435482	10,227473	4,962455	
	prosinac	7,325131				4,412464	9,963453	4,985456	
2008.	siječanj	7,249864				4,492696	9,752306	4,896241	
	veljača	7,277476				4,536797	9,547987	4,823034	
	ožujak	7,256652				4,612377	9,160126	4,593981	
	travanj	7,263753				4,498794	9,241416	4,665224	
	svibanj	7,250440				4,453861	9,231525	4,677703	

Tablica H10: Srednji devizni tečajevi Hrvatske narodne banke na kraju razdoblja

Tablica prikazuje srednje devizne tečajeve HNB-a koji se primjenjuju posljednjega dana promatranog razdoblja.

Podaci o srednjim deviznim tečajevima HNB-a prikazani su za odabrane valute od 1992. godine do danas i iskazani su u kunama.

Za razdoblja od početka vremenske serije 1992. godine do uvođenja kune 30. svibnja 1994. srednji devizni tečajevi koji se primjenjuju na kraju razdoblja iskazani su u kunsjoj vrijednosti tako da su iznosi denominirani dijeljenjem s tisuću (1.000).

Srednji devizni tečajevi za euro koji su se primjenjivali posljednjeg dana promatranog razdoblja od 1992. do kraja 1998. srednji su devizni tečajevi na kraju razdoblja koji su se primjenjivali za ECU.

Tablica H11: Indeksi efektivnih tečajeva kune

indeksi 2001. = 100

Godina	Mjesec	Nominalni efektivni tečaj kune	Realni efektivni tečaj kune; deflator	
			Indeks cijena pri proizvođačima	Indeks potrošačkih cijena
1996.	prosinac	83,88	90,19	96,70
1997.	prosinac	87,77	93,06	98,84
1998.	prosinac	91,09	95,99	95,39
1999.	prosinac	99,25	102,78	102,09
2000.	prosinac	101,63	100,07	101,91
2001.	prosinac	99,07	98,63	98,89
2002.	prosinac	95,99	95,65	96,26
2003.	prosinac	94,18	94,55	94,71
2004.	prosinac	90,42	90,61	90,85
2005.	prosinac	91,52	94,33	90,99
2006.	prosinac	88,42	92,51	87,96
2007.	lipanj	87,75	91,62	87,35
	srpanj	86,79	90,81	86,78
	kolovoz	87,17	90,16	86,71
	rujan	86,75	89,62	85,58
	listopad	86,23	89,29	85,16
	studeni	85,72	89,52	84,31
	prosinac	85,58	88,97	83,10
2008.	siječanj	85,50	87,75	82,55
	veljača	84,74	87,30	82,25
	ožujak	83,57	86,61 ^a	81,32 ^a
	travanj	83,12	86,64 ^a	80,57 ^a
	svibanj	83,30		

^a Preliminarni podaci

Napomena: Od 1.1.2001. serija cijena koja se odnosi na eurozonu uključuje i Grčku. Slovenija je 1. siječnja 2007. postala članicom Ekonomske i monetarne unije, te se u skladu s tim ponder pripisan slovenskom tolaru (0,2%) pridružuje euru, čiji ponder sada iznosi 70,8% (prije 70,6%). Ponderi pripisani američkom dolaru (27,2%), funti sterlinga (1,0%) te švicarskom franku (1,0%) ne mijenjaju se.

Tablica H11: Indeksi efektivnih tečajeva kune

Indeks nominalnoga efektivnog tečaja kune ponderirani je geometrijski prosjek indeksa bilateralnih nominalnih tečajeva kune prema euru, američkom dolaru, švicarskom franku, funti sterlinga i slovenskom tolaru. Počevši od Biltena HNB-a broj 94 (lipanj 2004.) prikazane serije indeksa efektivnih tečajeva kune izračunate su u skladu s modifikacijama osnovne metodologije HNB-a za izračunavanje indeksa nominalnoga i realnoga efektivnog tečaja kune, koja je objavljena u Okviru 2. Biltena HNB-a broj 64 (listopad 2001.). Ponderi su određeni na osnovi prosječnog udjela pojedine inozemne valute u strukturi tekućeg dijela devizne bilance platnog prometa s inozemstvom u razdoblju od siječnja 2000. do prosinca 2005. godine (prije od srpnja 1996. do siječnja 2000.). Tako novi ponder pripisan euru iznosi 70,6% (prije 66,2%), američkom dolaru 27,2% (prije 30,7%), funti sterlinga 1,0% (prije 1,2%), švicarskom franku 1,0% (prije 1,6%) te slovenskom tolaru 0,2% (kao i prije). Bazno razdoblje za izračunavanje indeksa efektivnih tečajeva kune je 2001.

godina (prije 1995. godina). Indeks nominalnoga efektivnog tečaja je agregatni pokazatelj prosječne vrijednosti domaće valute prema košarici stranih valuta. Povećanje indeksa nominalnoga efektivnog tečaja kune u određenom razdoblju pokazatelj je deprecijacije tečaja kune prema košarici valuta i obratno. Indeks realnoga efektivnog tečaja je ponderirani geometrijski prosjek indeksa bilateralnih tečajeva kune korigiranih odgovarajućim indeksima relativnih cijena (odnos indeksa cijena u zemljama partnerima i domaćih cijena). Za deflacioniranje se koriste indeksi cijena industrijskih proizvoda pri proizvođačima i indeksi potrošačkih cijena, odnosno ukupni harmonizirani indeks potrošačkih cijena za zemlje članice eurozone. Serija potrošačkih cijena u Hrvatskoj konstruirana je tako da se do prosinca 1997. godine koriste indeksi cijena na malo, a od siječnja 1998. indeksi potrošačkih cijena. Podaci za posljednja dva mjeseca su preliminarni. Također su moguće određene korekcije prijašnjih podataka u skladu s naknadnim izmjenama podataka koje objavljuju statistički uredi zemalja čije cijene ulaze u izračun indeksa realnoga efektivnog tečaja kune.

Tablica H12: Bruto inozemni dug prema domaćim sektorima

u milijunima EUR

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.		2008.			
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	XII. ^a	XII. ^{b*}	I.*	II.*	III.*	IV.
1. Država	5.884,9	6.570,7	7.257,3	7.047,3	6.667,7	6.663,0	6.721,8	6.674,5	6.620,1	6.595,5	6.404,3
Kratkoročni	1,3	1,3	2,7	2,0	1,3	5,3	3,9	3,8	5,1	9,2	6,9
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	1,3	1,3	2,7	2,0	1,3	5,3	3,9	3,8	5,1	9,2	6,9
Kašnjenja otplate glavnice	0,9	0,9	2,4	1,8	0,0	1,1	0,3	0,5	1,5	1,5	1,5
Kašnjenja otplate kamata	0,4	0,4	0,3	0,2	1,2	4,2	3,6	3,3	3,7	7,7	5,3
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	5.883,6	6.569,4	7.254,6	7.045,3	6.666,5	6.657,7	6.717,9	6.670,7	6.615,0	6.586,3	6.397,4
Obveznice	3.950,4	4.306,6	4.662,4	4.052,1	3.640,5	3.563,6	3.591,2	3.592,6	3.531,4	3.498,8	3.481,8
Kredit	1.932,1	2.260,5	2.590,2	2.990,6	3.024,1	3.093,0	3.125,5	3.077,1	3.082,5	3.086,5	2.914,7
Trgovinski kredit	1,1	2,3	2,1	2,6	1,9	1,2	1,2	1,0	1,0	1,1	1,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Središnja banka (HNB)	23,2	365,9	2,4	2,6	2,6	2,3	2,3	2,2	1,9	1,7	1,6
Kratkoročni	23,2	365,9	2,4	2,6	2,6	2,3	2,3	2,2	1,9	1,7	1,6
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	21,5	363,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	1,7	2,6	2,4	2,6	2,6	2,3	2,3	2,2	1,9	1,7	1,6
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate glavnice	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate kamata	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Obveznice	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3. Banke	3.798,7	6.140,1	7.731,7	8.978,7	10.222,6	8.879,1	8.884,1	9.306,6	9.652,4	9.420,5	9.238,6
Kratkoročni	1,2	605,5	1.969,2	2.505,2	3.362,7	2.361,2	2.360,8	2.528,3	2.717,2	2.935,3	3.060,3
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	0,3	604,6	519,9	1.064,8	1.150,4	710,8	710,8	706,1	792,4	804,1	1.077,5
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	1.448,4	1.438,6	2.211,1	1.648,8	1.648,8	1.820,9	1.923,6	2.129,4	1.981,3
Ostale obveze	0,8	0,9	0,9	1,7	1,2	1,7	1,3	1,3	1,2	1,8	1,6
Kašnjenja otplate glavnice	0,5	0,2	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Kašnjenja otplate kamata	0,4	0,7	0,9	1,7	1,2	1,5	1,2	1,2	1,1	1,7	1,4
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	3.797,5	5.534,7	5.762,5	6.473,6	6.859,9	6.517,9	6.523,2	6.778,3	6.935,2	6.485,1	6.178,3
Obveznice	0,0	0,0	453,2	456,6	457,9	459,0	459,0	460,6	462,1	463,7	465,3
Kredit	1.900,6	2.798,5	3.517,4	3.822,7	4.217,3	3.565,1	3.570,4	3.563,4	3.563,6	3.531,8	3.396,5
Gotovina i depoziti	1.896,9	2.736,2	1.791,9	2.194,3	2.184,7	2.493,9	2.493,9	2.754,3	2.909,5	2.489,7	2.316,5
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4. Ostali domaći sektori	4.030,9	4.945,7	5.895,6	7.264,0	9.502,5	13.451,9	13.682,9	13.943,9	14.263,3	14.490,3	14.709,1
Kratkoročni	472,6	512,9	535,2	707,7	700,9	1.478,2	999,7	1.195,8	1.226,0	1.273,1	1.398,5
Instrumenti tržišta novca	0,0	33,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8	1,5	0,9	0,6
Kredit	25,4	68,1	98,5	140,2	155,0	681,0	625,8	748,7	809,1	810,3	850,5
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	47,5	22,2	23,2	27,8	35,9	31,1	34,1	33,3	30,8	33,2	35,6
Ostale obveze	399,7	389,0	413,5	539,8	510,0	766,0	339,7	413,0	384,6	428,7	511,8
Kašnjenja otplate glavnice	366,5	356,3	377,1	496,3	460,6	683,4	264,1	330,0	303,5	349,5	423,5
Kašnjenja otplate kamata	33,2	32,7	36,3	43,5	49,4	82,6	75,6	83,0	81,1	79,2	88,3
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	3.558,2	4.432,8	5.360,4	6.556,2	8.801,6	11.973,7	12.683,2	12.748,0	13.037,3	13.217,2	13.310,6
Obveznice	171,9	344,8	377,9	375,3	306,4	401,6	405,5	407,5	411,5	415,8	397,6
Kredit	3.174,9	3.933,0	4.852,7	6.017,1	8.349,8	11.282,3	11.997,3	12.070,1	12.338,1	12.520,4	12.606,7
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	211,5	155,0	129,8	163,8	145,4	289,8	280,4	270,4	287,8	281,0	306,3

Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5. Izravna ulaganja	1.405,4	1.861,4	2.046,1	2.455,0	2.878,4	3.932,8	3.881,8	3.935,2	4.031,4	4.243,9	4.264,5
Kratkoročni	79,8	122,3	124,1	184,6	233,9	540,4	541,9	551,4	650,2	678,7	711,5
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	29,9	38,7	33,0	36,5	51,2	216,8	342,4	347,3	422,1	443,9	458,1
Trgovinski kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	49,9	83,6	91,2	148,1	182,7	323,6	199,4	204,1	228,2	234,7	253,3
Kašnjenja otplate glavnice	42,0	73,4	78,1	128,7	158,2	293,9	173,8	175,4	199,9	203,5	220,0
Kašnjenja otplate kamata	7,9	10,2	13,1	19,4	24,5	29,7	25,6	28,7	28,2	31,2	33,3
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	1.325,7	1.739,1	1.921,9	2.270,4	2.644,5	3.392,5	3.340,0	3.383,8	3.381,1	3.565,2	3.553,1
Obveznice	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	1.291,6	1.707,6	1.892,2	2.236,8	2.618,1	3.374,5	3.327,6	3.372,5	3.369,6	3.553,8	3.541,7
Trgovinski kredit	34,1	31,5	29,8	33,6	26,4	18,0	12,3	11,3	11,5	11,5	11,3
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ukupno (1+2+3+4+5)	15.143,1	19.883,8	22.933,0	25.747,7	29.273,9	32.929,2	33.172,9	33.862,3	34.569,1	34.752,0	34.618,1

^a Prema starom sustavu izvještavanja

^b Prema novom sustavu izvještavanja

Tablica H12: Bruto inozemni dug prema domaćim sektorima

Inozemni dug obuhvaća sve obveze rezidenata na osnovi: dužničkih vrijednosnih papira izdanih na inozemnim tržištima (po nominalnoj vrijednosti), kredita (uključujući repo ugovore) neovisno o ugovorenom dospelju, depozita primljenih od stranih osoba s trgovinskih kredita primljenih od stranih osoba s ugovorenim dospeljem dužim od 180 dana (do 11. srpnja 2001. taj je rok iznosio 90 dana, a do 31. prosinca 2002. 150 dana).

Struktura inozemnog duga prikazuje se po domaćim sektorima identično kao u financijskom računu platne bilance. Sektor država prikazuje inozemne dugove opće države, koja uključuje Republiku Hrvatsku, republičke fondove (uključujući Hrvatsku banku za obnovu i razvitak, Državnu agenciju za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka, Hrvatske ceste i Hrvatske autoceste) te lokalnu državu. Sektor središnja banka prikazuje dugove Hrvatske narodne banke. Sektor banke prikazuje dugove banaka. Ostali domaći sektori prikazuju dugove ostalih bankarskih institucija, nebankarskih financijskih institucija, trgovačkih društava, neprofitnih institucija i stanovništva, uključujući obrtnike. Izravna ulaganja prikazuju dužničke transakcije između kreditora i dužnika ostalih sektora, koji su međusobno vlasnički povezani (minimalni vlasnički ulog je 10%).

Unutar svakoga sektora podaci se razvrstavaju prema ugovorenom dospelju, na kratkoročne i dugoročne dugove, te prema dužničkom instrumentu na osnovi kojega je nastala dužnička obveza. Pri tome je ročnost instrumenata koji se uključuju u poziciju Gotovina i depoziti za sektor banke raspoloživa od početka 2004. godine te se za ranija razdoblja ova pozicija u cijelosti iskazuje kao dugoročna.

Stanje bruto inozemnog duga uključuje nepodmirene dospelje

obveze s osnove glavnice i kamata, obračunate nedospjele kamate te buduće otplate glavnice.

Stanja duga iskazuju se prema srednjem deviznom tečaju HNB-a na kraju razdoblja.

Objavljeni podaci preliminarni su do objave konačnih podataka platne bilance za izvještajno tromjesečje.

Tablica H13: Bruto inozemni dug javnog sektora, privatnog sektora za koji jamči javni sektor i privatnog sektora za koji ne jamči javni sektor

Tablica prikazuje bruto inozemni dug strukturiran s obzirom na ulogu javnog sektora.

Javni sektor pritom obuhvaća opću državu (koja uključuje Republiku Hrvatsku, republičke fondove i lokalnu državu), središnju banku te javna i mješovita poduzeća. Javna poduzeća su poduzeća u 100%-tnom vlasništvu poslovnih subjekata iz javnog sektora. Mješovita poduzeća su poduzeća u kojima poslovni subjekt iz javnog sektora sudjeluje u vlasništvu mješovitog poduzeća s više od 50%.

Bruto inozemni dug privatnog sektora za koji jamči javni sektor čine inozemni dugovi poslovnih subjekata koji nisu obuhvaćeni definicijom javnog sektora, a za koje je jamstvo izdao bilo koji poslovni subjekt iz javnog sektora.

Bruto inozemni dug privatnog sektora za koji ne jamči javni sektor čine inozemni dugovi poslovnih subjekata koji nisu obuhvaćeni definicijom javnog sektora, a za koje ne postoji jamstvo javnog sektora.

Vrednovanje pozicija provedeno je jednako kao u Tablici H12.

Tablica H13: Bruto inozemni dug javnog sektora, privatnog sektora za koji jamči javni sektor i privatnog sektora za koji ne jamči javni sektor

u milijunima EUR

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.		2008.			
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	XII. ^a	XII. ^{b*}	I.*	II.*	III.*	IV.
1. Bruto inozemni dug javnog sektora	7.211,5	8.327,6	8.580,3	8.500,4	8.256,8	9.259,5	9.396,8	9.375,6	9.336,1	9.311,3	9.178,0
Kratkoročni	60,8	415,8	29,5	23,1	41,7	72,5	59,7	115,6	97,9	103,9	88,5
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	21,9	391,2	0,7	2,3	15,2	35,4	35,6	89,5	74,4	74,7	54,5
Gotovina i depoziti	1,7	2,6	2,4	2,6	2,6	2,3	2,3	2,2	1,9	1,7	1,6
Trgovinski kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	37,2	22,1	26,4	18,2	23,9	34,7	21,7	23,9	21,5	27,5	32,4
Kašnjenja otplate glavnice	35,0	20,5	25,4	17,1	20,6	29,9	17,4	17,4	14,4	14,6	21,7
Kašnjenja otplate kamata	2,1	1,6	1,0	1,1	3,3	4,8	4,3	6,6	7,2	12,9	10,8
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	7.150,2	7.911,5	8.549,6	8.476,3	8.213,6	9.185,2	9.335,3	9.258,2	9.236,5	9.205,5	9.087,8
Obveznice	3.950,4	4.306,6	4.662,4	4.052,1	3.640,5	3.859,7	3.891,4	3.894,3	3.834,4	3.803,2	3.787,6
Kredit	3.118,5	3.554,4	3.833,2	4.314,5	4.485,2	5.120,3	5.229,6	5.160,2	5.181,7	5.186,1	5.046,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	9,6
Trgovinski kredit	81,4	50,6	54,1	109,7	87,9	205,2	214,3	203,7	220,4	216,3	244,6
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Izravna ulaganja	0,5	0,3	1,2	1,0	1,5	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,7
2. Bruto inozemni dug privatnog sektora za koji jamči javni sektor	559,5	433,7	334,1	290,8	204,2	139,9	135,6	111,3	109,9	107,5	108,1
Kratkoročni	21,8	21,1	23,5	22,1	17,2	11,3	11,0	11,0	9,6	9,3	9,4
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	21,8	21,1	23,5	22,1	17,2	11,3	11,0	11,0	9,6	9,3	9,4
Kašnjenja otplate glavnice	13,9	14,3	15,6	14,5	14,4	9,4	9,5	9,5	8,3	8,1	8,2
Kašnjenja otplate kamata	7,9	6,8	7,9	7,6	2,8	1,9	1,5	1,5	1,3	1,2	1,3
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	537,8	412,6	310,6	268,8	187,0	128,6	124,6	100,4	100,3	98,2	98,7
Obveznice	31,2	31,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	502,5	378,9	309,1	267,0	187,0	128,6	124,6	100,4	100,3	98,2	98,7
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	4,0	2,5	1,5	1,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Izravna ulaganja	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3. Bruto inozemni dug privatnog sektora za koji ne jamči javni sektor	7.372,1	11.122,4	14.018,6	16.956,4	20.812,9	23.529,9	23.640,6	24.375,4	25.123,1	25.333,2	25.332,0
Kratkoročni	415,8	1.048,6	2.456,4	3.172,3	4.008,7	3.763,3	3.296,1	3.603,6	3.842,7	4.106,2	4.369,4
Instrumenti tržišta novca	0,0	33,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8	1,5	0,9	0,6
Kredit	25,4	644,8	617,7	1.202,7	1.290,2	1.356,4	1.300,9	1.365,3	1.527,1	1.539,7	1.873,4
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	1.448,4	1.438,6	2.211,1	1.648,8	1.648,8	1.820,9	1.923,6	2.129,4	1.981,3
Trgovinski kredit	47,5	22,2	23,2	27,8	35,9	31,1	34,1	33,3	30,8	33,2	35,6
Ostale obveze	342,9	347,9	367,1	503,2	471,5	727,0	312,3	383,3	359,7	402,9	478,4
Kašnjenja otplate glavnice	318,9	322,6	338,5	466,4	425,6	645,4	237,8	303,8	282,4	328,4	395,4
Kašnjenja otplate kamata	24,0	25,3	28,6	36,8	45,8	81,7	74,5	79,4	77,3	74,5	83,0
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	5.551,4	8.212,8	9.517,3	11.330,1	13.927,4	15.835,5	16.464,5	16.838,4	17.250,7	16.984,9	16.699,8
Obveznice	140,7	313,7	831,1	831,8	764,3	564,4	564,3	566,4	570,6	575,1	557,0
Kredit	3.386,6	5.058,6	6.817,9	8.249,0	10.919,0	12.691,4	13.339,1	13.450,0	13.702,1	13.854,4	13.763,6
Gotovina i depoziti	1.896,9	2.736,2	1.791,9	2.194,3	2.184,7	2.493,9	2.493,9	2.754,3	2.909,5	2.489,7	2.316,5
Trgovinski kredit	127,1	104,3	76,3	55,0	59,4	85,8	67,2	67,7	68,4	65,8	62,7
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Izravna ulaganja	1.404,9	1.861,1	2.044,9	2.454,0	2.876,9	3.931,1	3.880,1	3.933,4	4.029,6	4.242,1	4.262,8
Ukupno (1+2+3)	15.143,1	19.883,8	22.933,0	25.747,7	29.273,9	32.929,2	33.172,9	33.862,3	34.569,1	34.752,0	34.618,1

^a Prema starom sustavu izvještavanja^b Prema novom sustavu izvještavanja

Tablica H14: Projekcija otplate bruto inozemnog duga po domaćim sektorima

u milijunima EUR

	Stanje duga 30.4.2008.	Trenutačno dospijeće	Projekcija otplate glavnice												
			2.tr.08.	3.tr.08.	4.tr.08.	1.tr.09.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	Ostalo
1. Država	6.404,3	6,9	289,3	77,2	140,0	575,9	506,5	1.054,0	858,7	1.488,5	308,0	239,4	710,0	342,0	890,2
Kratkoročni	6,9	6,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	6,9	6,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate glavnice	1,5	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate kamata	5,3	5,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	6.397,4	0,0	289,3	77,2	140,0	575,9	506,5	1.054,0	858,7	1.488,5	308,0	239,4	710,0	342,0	890,2
Obveznice	3.481,8	0,0	194,5	23,9	17,5	520,8	235,9	716,2	560,6	1.057,0	47,1	29,6	526,1	29,6	279,6
Kredit	2.914,7	0,0	94,7	53,2	122,5	55,2	270,3	337,7	298,1	431,4	260,8	209,7	183,9	312,3	610,5
Trgovinski kredit	1,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0	0,3	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Središnja banka (HNB)	1,6	0,0	1,6	0,0	0,0	0,0	1,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kratkoročni	1,6	0,0	1,6	0,0	0,0	0,0	1,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	1,6	0,0	1,6	0,0	0,0	0,0	1,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate glavnice	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate kamata	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Obveznice	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3. Banke	9.238,6	1,6	2.910,4	600,1	368,5	208,1	3.879,0	1.710,7	574,7	861,5	372,8	89,5	73,9	44,7	1.630,3
Kratkoročni	3.060,3	1,6	2.591,0	224,5	69,1	69,1	2.884,6	174,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	1.077,5	0,0	862,4	122,0	0,0	0,0	984,4	93,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	1.981,3	0,0	1.728,6	102,4	69,1	69,1	1.900,2	81,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	1,6	1,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate glavnice	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate kamata	1,4	1,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	6.178,3	0,0	319,4	375,6	299,4	139,0	994,3	1.536,6	574,7	861,5	372,8	89,5	73,9	44,7	1.630,3
Obveznice	465,3	0,0	15,3	0,0	0,0	0,0	15,3	450,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	3.396,5	0,0	81,4	306,5	193,1	32,7	581,0	849,7	416,3	806,9	372,8	89,5	73,9	44,7	161,8
Gotovina i depoziti	2.316,5	0,0	222,7	69,1	106,3	106,3	398,1	236,9	158,3	54,6	0,0	0,0	0,0	0,0	1.468,6
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4. Ostali domaći sektori	14.709,1	511,8	945,8	876,3	918,9	526,5	2.741,0	2.210,1	1.853,9	1.721,7	1.423,8	445,9	410,0	460,2	2.930,7
Kratkoročni	1.398,5	511,8	335,7	200,7	229,2	101,0	765,6	121,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Instrumenti tržišta novca	0,6	0,0	0,0	0,6	0,0	0,0	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	850,5	0,0	335,7	200,1	193,6	101,0	729,4	121,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	35,6	0,0	0,0	0,0	35,6	0,0	35,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	511,8	511,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate glavnice	423,5	423,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate kamata	88,3	88,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	13.310,6	0,0	610,1	675,6	689,7	425,5	1.975,4	2.089,0	1.853,9	1.721,7	1.423,8	445,9	410,0	460,2	2.930,7
Obveznice	397,6	0,0	14,9	0,0	0,0	0,0	14,9	0,0	0,0	89,8	0,0	0,0	0,0	0,0	292,8
Kredit	12.606,7	0,0	583,8	643,2	634,5	388,8	1.861,5	1.952,6	1.800,7	1.616,0	1.422,6	445,4	410,0	460,2	2.637,8
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	306,3	0,0	11,3	32,4	55,2	36,7	99,0	136,4	53,2	16,0	1,2	0,5	0,0	0,0	0,0

Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5. Izravna ulaganja	4.264,5	253,3	308,7	124,4	428,5	207,7	861,6	669,3	404,5	430,2	516,7	61,8	99,4	328,6	639,1
Kratkoročni	711,5	253,3	148,8	42,7	103,8	142,3	295,3	162,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Krediti	458,1	0,0	148,8	42,7	103,8	142,3	295,3	162,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	253,3	253,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate glavnice	220,0	220,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate kamata	33,3	33,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	3.553,1	0,0	160,0	81,7	324,6	65,4	566,3	506,4	404,5	430,2	516,7	61,8	99,4	328,6	639,1
Obveznice	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Krediti	3.541,7	0,0	159,2	81,3	323,3	64,9	563,8	501,8	403,0	429,1	516,1	61,2	98,9	328,7	639,1
Trgovinski krediti	11,3	0,0	0,8	0,4	1,3	0,5	2,5	4,6	1,4	1,1	0,6	0,6	0,5	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ukupno (1+2+3+4+5)	34.618,1	773,6	4.455,7	1.678,0	1.855,9	1.518,3	7.989,6	5.644,1	3.691,8	4.502,0	2.621,4	836,6	1.293,3	1.175,5	6.090,4
Dodatak: Procjena plaćanja kamata			5,9	238,9	293,4	283,4	538,3	1.004,6	784,2	657,7	420,0	322,4	307,9	253,9	914,9

Tablica H14: Projekcija otplate bruto inozemnog duga po domaćim sektorima

Tablica prikazuje stanje bruto inozemnog duga i projekciju otplate glavnice te procijenjena plaćanja kamata po srednjem tečaju HNB-a na kraju razdoblja. Projekcija otplate glavnice kod stavke Gotovina i depoziti nerezidenata izrađena je na osnovi dostupnih podataka monetarne statistike o izvornom i preostalom dospjeću.

Procijenjena plaćanja kamata ne uključuju kamate na depozite

nerezidenata, repo poslove te hibridne i podređene instrumente niti zatezne kamate s tih osnova. Buduća plaćanja kamata procijenjena su na osnovi kamatne stope koja vrijedi u trenutku zaključenja ugovora i ne obuhvaćaju varijacije kamatnih stopa koje su moguće kod kredita ugovorenih uz varijabilnu kamatnu stopu.

Projekcija otplate obračunatih nedospjelih kamata, koja je sastavni dio bruto inozemnog duga, uvećava projekciju otplate glavnice u prvom tromjesečnom razdoblju te, posljedično, umanjuje iznose procijenjene otplate kamata u prvom tromjesečnom razdoblju.

Tablica H15: Bruto inozemni dug ostalih domaćih sektora

u milijunima EUR

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.		2008.			
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	XII. ^a	XII. ^{b*}	I.*	II.*	III.*	IV.
1. Ostali domaći sektori	4.030,9	4.945,7	5.895,6	7.264,0	9.502,5	13.451,9	13.682,9	13.943,9	14.263,3	14.490,3	14.709,1
Kratkoročni	472,6	512,9	535,2	707,7	700,9	1.478,2	999,7	1.195,8	1.226,0	1.273,1	1.398,5
Instrumenti tržišta novca	0,0	33,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8	1,5	0,9	0,6
Kredit	25,4	68,1	98,5	140,2	155,0	681,0	625,8	748,7	809,1	810,3	850,5
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	47,5	22,2	23,2	27,8	35,9	31,1	34,1	33,3	30,8	33,2	35,6
Ostale obveze	399,7	389,0	413,5	539,8	510,0	766,0	339,7	413,0	384,6	428,7	511,8
Kašnjenja otplate glavnice	366,5	356,3	377,1	496,3	460,6	683,4	264,1	330,0	303,5	349,5	423,5
Kašnjenja otplate kamata	33,2	32,7	36,3	43,5	49,4	82,6	75,6	83,0	81,0	79,2	88,3
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	3.558,2	4.432,8	5.360,4	6.556,2	8.801,6	11.973,7	12.683,3	12.748,0	13.037,3	13.217,2	13.310,6
Obveznice	171,9	344,8	377,9	375,3	306,4	401,6	405,5	407,5	411,5	415,8	397,6
Kredit	3.174,9	3.933,0	4.852,7	6.017,1	8.349,8	11.282,3	11.997,4	12.070,1	12.338,1	12.520,4	12.606,7
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	211,5	155,0	129,8	163,8	145,4	289,8	280,4	270,4	287,8	281,0	306,3
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.1. Ostale bankarske institucije	17,5	26,3	25,4	25,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kratkoročni	1,1	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	1,1	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate glavnice	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate kamata	1,1	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	16,5	25,3	25,4	25,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Obveznice	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	16,5	25,3	25,4	25,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.2. Nebankarske financijske institucije	304,9	685,1	981,2	1.249,1	1.873,7	2.630,7	2.720,3	2.786,5	2.870,7	2.899,5	2.943,9
Kratkoročni	3,1	2,7	9,5	19,6	60,1	201,6	213,1	213,3	216,3	220,1	287,4
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8	1,5	0,9	0,6
Kredit	0,0	0,0	5,4	14,3	46,5	184,5	183,2	185,2	206,8	205,9	225,9
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	3,1	2,7	4,0	5,3	13,6	17,1	30,0	27,3	7,9	13,3	60,9
Kašnjenja otplate glavnice	2,1	1,5	1,5	2,9	6,4	2,9	14,7	15,0	2,1	5,6	51,9
Kašnjenja otplate kamata	1,1	1,2	2,5	2,4	7,2	14,2	15,2	12,3	5,8	7,8	8,9
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	301,8	682,5	971,7	1.229,5	1.813,7	2.429,2	2.507,1	2.573,2	2.654,5	2.679,4	2.656,5
Obveznice	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	301,8	681,8	971,7	1.229,3	1.813,6	2.429,1	2.507,1	2.573,2	2.654,0	2.678,9	2.655,9
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	0,0	0,7	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	0,5	0,5
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.3. Javna trgovačka društva	822,0	1.005,9	972,4	1.120,8	1.168,5	1.997,4	2.082,0	2.116,4	2.136,8	2.156,5	2.207,0
Kratkoročni	31,6	41,8	20,6	13,3	31,6	48,3	52,0	106,2	87,5	89,5	69,6
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	0,4	25,7	0,0	0,0	15,2	35,4	35,6	89,5	74,4	74,7	54,5
Trgovinski kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	31,2	16,2	20,6	13,3	16,4	12,9	16,3	16,7	13,2	14,8	15,1
Kašnjenja otplate glavnice	29,8	15,5	20,0	12,5	14,5	12,5	15,9	15,6	11,7	11,7	11,7
Kašnjenja otplate kamata	1,4	0,7	0,6	0,8	1,9	0,5	0,5	1,1	1,5	3,1	3,4
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	790,4	964,0	951,9	1.107,6	1.136,9	1.949,0	2.030,1	2.010,2	2.049,3	2.067,0	2.137,4
Obveznice	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	296,2	300,2	301,7	303,0	304,4	305,8

Kredit	726,3	929,6	919,4	1.026,8	1.066,8	1.470,2	1.547,1	1.530,1	1.552,1	1.572,3	1.608,9
Trgovinski kredit	64,1	34,4	32,5	80,7	70,1	182,7	182,8	178,4	194,3	190,3	222,7
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.4. Mješovita trgovačka društva	480,9	384,9	347,1	328,7	416,5	594,9	588,8	580,7	575,5	555,7	563,5
Kratkoročni	4,7	6,8	3,9	5,3	6,3	16,5	1,5	3,4	3,3	3,5	10,5
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	0,0	2,2	0,7	2,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	4,7	4,6	3,2	3,0	6,3	16,5	1,5	3,4	3,3	3,5	10,5
Kašnjenja otplate glavnice	4,4	4,1	3,0	2,9	6,1	16,4	1,2	1,3	1,2	1,4	8,4
Kašnjenja otplate kamata	0,3	0,6	0,1	0,1	0,2	0,1	0,3	2,1	2,1	2,0	2,1
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	476,3	378,1	343,2	323,4	410,2	578,4	587,3	577,3	572,2	552,2	553,0
Obveznice	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	460,1	364,3	323,6	297,0	394,3	557,1	557,0	553,0	547,2	527,3	532,1
Trgovinski kredit	16,2	13,8	19,6	26,4	15,9	21,3	30,3	24,3	25,1	24,9	20,9
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.5. Ostala trgovačka društva	2.335,3	2.763,8	3.473,2	4.428,1	5.929,1	8.062,2	8.049,6	8.219,3	8.442,2	8.641,8	8.754,4
Kratkoročni	426,7	454,3	482,9	654,8	578,8	1.174,3	720,6	860,3	906,4	947,4	1.019,4
Instrumenti tržišta novca	0,0	33,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	24,2	39,8	81,7	122,0	86,9	451,2	395,4	462,1	516,1	517,8	559,1
Trgovinski kredit	47,5	22,2	23,2	27,8	35,9	31,1	34,1	33,3	30,8	33,2	35,6
Ostale obveze	355,1	358,6	378,1	505,1	456,0	692,0	291,1	365,0	359,6	396,4	424,7
Kašnjenja otplate glavnice	326,7	330,7	346,8	467,5	420,3	630,2	231,5	297,6	287,8	330,1	350,8
Kašnjenja otplate kamata	28,4	27,9	31,3	37,5	35,7	61,8	59,6	67,4	71,7	66,3	73,9
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	1.908,6	2.309,6	2.990,2	3.773,3	5.350,3	6.887,9	7.329,0	7.358,9	7.535,8	7.694,4	7.735,0
Obveznice	171,9	344,8	377,9	375,3	306,4	105,4	105,3	105,9	108,5	111,4	91,8
Kredit	1.627,0	1.874,6	2.545,3	3.348,9	4.989,1	6.701,7	7.161,4	7.190,2	7.363,9	7.522,2	7.585,3
Trgovinski kredit	109,7	90,1	67,1	49,1	54,8	80,8	62,2	62,9	63,4	60,8	57,9
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.6. Neprofitne institucije	3,3	2,8	4,0	4,9	5,3	5,4	3,3	3,3	3,3	3,2	3,2
1.7. Obrtnici i trgovci	40,9	50,0	42,7	35,2	26,8	24,1	23,8	23,1	22,2	21,3	21,2
1.8. Kućanstva	26,1	26,9	49,7	71,5	82,7	137,2	215,2	214,6	212,5	212,4	216,0

^a Prema starom sustavu izvještavanja

^b Prema novom sustavu izvještavanja

Tablica H16: Stanje međunarodnih ulaganja – svodna tablica

u milijunima EUR

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007. ^a	2007.				2008.
							1.tr. ^a	2.tr. ^a	3.tr. ^a	4.tr. ^a	1.tr. ^b
1. Stanje međunarodnih ulaganja, neto	-7.275,1	-10.716,7	-15.371,6	-20.229,0	-29.972,1	-39.593,1	-36.032,3	-39.228,1	-38.869,4	-39.593,1	-37.579,7
2. Sredstva	12.492,1	14.347,6	15.117,6	16.042,7	18.242,9	21.201,6	19.091,9	19.697,4	20.253,2	21.201,6	20.173,5
2.1. Izravna ulaganja u inozemstvo	1.606,8	1.626,7	1.563,4	1.729,8	1.833,1	2.368,2	2.064,8	2.340,4	2.336,6	2.368,2	2.235,1
2.2. Portfeljna ulaganja	876,5	737,4	1.506,0	2.136,8	2.575,9	3.022,0	2.875,0	3.243,2	3.194,9	3.022,0	2.416,1
2.2.1. Vlasnička ulaganja	79,1	141,3	176,8	418,0	720,4	1.601,6	1.147,5	1.457,0	1.728,0	1.601,6	1.077,4
2.2.2. Dužnička ulaganja	797,4	596,1	1.329,1	1.718,8	1.855,4	1.420,4	1.727,5	1.786,2	1.466,8	1.420,4	1.338,7
Obveznice	787,5	593,7	1.168,7	1.571,6	1.464,0	1.140,0	1.322,4	1.364,7	1.210,8	1.140,0	1.117,3
Instrumenti tržišta novca	9,9	2,4	160,4	147,1	391,4	280,4	405,1	421,5	256,1	280,4	221,4
2.3. Izvedeni financijski instrumenti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.4. Ostala ulaganja	4.357,4	5.429,5	5.612,1	4.737,7	5.108,6	6.504,0	4.632,5	4.943,5	5.926,6	6.504,0	5.680,6
2.4.1. Trgovinski krediti	222,5	253,4	221,6	263,0	230,6	249,4	220,6	222,1	222,6	249,4	217,5
2.4.2. Krediti	108,9	102,1	102,2	146,2	239,5	295,7	246,5	248,3	325,3	295,7	309,9
2.4.3. Gotovina i depoziti	4.026,0	5.074,0	5.288,2	4.328,5	4.638,3	5.958,9	4.165,4	4.473,1	5.378,7	5.958,9	5.153,3
2.4.4. Ostala aktiva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.5. Međunarodne pričuve HNB-a	5.651,3	6.554,1	6.436,1	7.438,4	8.725,3	9.307,4	9.519,7	9.170,3	8.795,1	9.307,4	9.841,7
3. Obveze	19.767,1	25.064,3	30.489,1	36.271,6	48.215,0	60.794,7	55.124,2	58.925,5	59.122,5	60.794,7	57.753,2
3.1. Izravna ulaganja u Hrvatsku	5.790,8	6.808,6	9.114,2	12.332,4	20.782,0	30.381,8	26.966,5	30.072,1	30.263,5	30.381,8	26.185,6
3.2. Portfeljna ulaganja	4.361,0	4.918,4	5.981,6	5.530,4	5.442,4	5.840,7	5.386,3	5.840,8	5.919,3	5.840,7	5.438,7
3.2.1. Vlasnička ulaganja	238,7	233,4	488,1	646,5	1.037,5	1.416,6	1.080,4	1.259,0	1.315,2	1.416,6	1.059,5
3.2.2. Dužnička ulaganja	4.122,2	4.685,1	5.493,5	4.883,9	4.404,8	4.424,2	4.305,8	4.581,8	4.604,1	4.424,2	4.379,2
Obveznice	4.122,2	4.651,4	5.493,5	4.883,9	4.404,8	4.424,2	4.305,8	4.581,8	4.604,1	4.424,2	4.378,3
Instrumenti tržišta novca	0,0	33,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,9
3.3. Izvedeni financijski instrumenti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3.4. Ostala ulaganja	9.615,4	13.337,3	15.393,4	18.408,7	21.990,6	24.572,2	22.771,5	23.012,6	22.939,7	24.572,2	26.128,9
3.4.1. Trgovinski krediti	260,0	179,5	155,1	194,2	183,3	322,1	186,7	275,0	289,8	322,1	315,3
3.4.2. Krediti	7.055,0	10.027,9	11.578,7	14.035,5	16.896,6	19.332,1	17.051,1	17.105,9	17.868,2	19.332,1	20.753,1
3.4.3. Gotovina i depoziti	1.898,6	2.738,8	3.242,7	3.635,6	4.398,3	4.145,0	5.007,8	5.053,0	4.150,2	4.145,0	4.620,8
3.4.4. Ostala pasiva	401,8	391,2	417,0	543,5	512,5	773,0	525,8	578,7	631,5	773,0	439,7

^a Revidirani podaci ^b Preliminarni podaci

Tablica H16: Stanje međunarodnih ulaganja – svodna tablica

Tablica se sastavlja u skladu s metodologijom koju je preporučio Međunarodni monetarni fond u Priručniku za platnu bilancu (Balance of Payments Manual, 5. izdanje, 1993.). Izvori podataka su izvješća banaka, trgovačkih društava, Hrvatske narodne banke i Zagrebačke burze.

Međunarodna ulaganja Republike Hrvatske i u Republiku Hrvatsku iskazuju se u eurima (EUR) i američkim dolarima (USD). Ovisno o izvoru podataka, preračunavanje vrijednosti iz izvornih valuta u izvještajne obavlja se:

- primjenom tekućeg tečaja ili prosječnoga mjesečnoga srednjeg tečaja Hrvatske narodne banke za transakcije,
- primjenom srednjih tečajeva Hrvatske narodne banke na izvještajni datum za stanja.

Podaci o inozemnim izravnim i portfeljnim vlasničkim ulaganjima preuzimaju se iz statističkog istraživanja Hrvatske narodne banke. Stanja vlasničkih ulaganja prate se od početka 2001. godine i korigiraju se za promjene službenog indeksa Zagrebačke burze (CROBEX).

Portfeljna dužnička ulaganja i ostala ulaganja klasificirana su prema sektorima: Hrvatska narodna banka, država, banke i ostali sektori. Sektor država obuhvaća središnju državu i organe lokalne države. Sektor banke uključuje banke.

Pozicije Portfeljna dužnička ulaganja kod Sredstava i kod Obveza obuhvaćaju podatke o ulaganjima rezidenata u dužničke vrijednosne papire koje su izdali nerezidenti (sredstva) i ulaganja nerezidenata u

dužničke vrijednosne papire koje su izdali rezidenti (obveze). Podaci o tim ulaganjima zasnovani su na registru inozemnih kredita Hrvatske narodne banke, u kojem se nalaze i potraživanja i obveze za obveznice i instrumente tržišta novca.

Pozicije Ostala ulaganja – Trgovinski krediti kod Sredstava i kod Obveza obuhvaćaju potraživanja spomenutih sektora od inozemstva i dugovanja spomenutih sektora inozemstvu s osnove trgovinskih kredita. Izvor podataka je registar kreditnih odnosa s inozemstvom Hrvatske narodne banke.

Pozicije Ostala ulaganja – Krediti kod Sredstava i kod Obveza obuhvaćaju podatke o odobrenim i primljenim kreditima između rezidenata i nerezidenata grupirane po sektorima. Izvor podataka je registar kreditnih odnosa s inozemstvom Hrvatske narodne banke.

Pozicija Ostala ulaganja – Gotovina i depoziti kod Sredstava pokazuje stanja ukupnih likvidnih deviznih sredstava banaka ovlaštenih za poslovanje s inozemstvom umanjena za dio deviznih sredstava koja banke deponiraju kao dio obvezne pričuve. Osim potraživanja banaka od inozemstva, prikazana su i potraživanja sektora država od inozemstva. Izvor podataka su izvješća države i banaka.

Pozicija Ostala ulaganja – Gotovina i depoziti kod Obveza pokazuje stanja ukupnih deviznih i kunskih obveza prikazanih sektora prema inozemstvu na osnovi tekućih računa, oročenih depozita i depozita s otkaznim rokom, depozita po viđenju te depozitnog novca. Izvor podataka su izvješća banaka.

Pozicija Međunarodne pričuve HNB-a sastavlja se na osnovi izvješća Direkcije računovodstva Hrvatske narodne banke koje sadržava podatke o njihovim stanjima i promjenama.

Tablica H17: Stanje međunarodnih ulaganja – izravna ulaganja

u milijunima EUR

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007. ^a	2007.				2008.
							1.tr. ^a	2.tr. ^a	3.tr. ^a	4.tr. ^a	1.tr. ^b
Izravna ulaganja, neto	-4.183,9	-5.181,9	-7.550,8	-10.602,7	-18.948,9	-28.013,6	-24.901,7	-27.731,8	-27.927,0	-28.013,6	-23.950,5
1. Izravna ulaganja u inozemstvo	1.606,8	1.626,7	1.563,4	1.729,8	1.833,1	2.368,2	2.064,8	2.340,4	2.336,6	2.368,2	2.235,1
1.1. Vlasnička ulaganja i zadržana dobit	1.569,1	1.587,0	1.502,3	1.610,4	1.725,0	2.257,8	1.938,3	2.215,2	2.226,1	2.257,8	2.114,2
1.1.1. Sredstva	1.569,1	1.587,0	1.502,3	1.610,4	1.725,0	2.257,8	1.938,3	2.215,2	2.226,1	2.257,8	2.114,2
1.1.2. Obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.2. Ostala ulaganja	37,7	39,7	61,2	119,3	108,2	110,4	126,4	125,2	110,5	110,4	120,9
1.1.1. Sredstva	49,9	63,4	89,6	138,0	144,8	175,4	166,8	170,1	154,1	175,4	177,9
1.2.2. Obveze	12,2	23,7	28,4	18,7	36,6	64,9	40,4	44,9	43,6	64,9	57,0
1.3. Financijski derivati (neto)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Izravna ulaganja u Hrvatsku	5.790,8	6.808,6	9.114,2	12.332,4	20.782,0	30.381,8	26.966,5	30.072,1	30.263,5	30.381,8	26.185,6
2.1. Vlasnička ulaganja i zadržana dobit	4.400,6	4.972,7	7.116,4	9.920,6	17.961,3	26.826,1	23.957,5	26.637,9	26.792,8	26.826,1	22.820,1
2.1.1. Sredstva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.1.2. Obveze	4.400,6	4.972,7	7.116,4	9.920,6	17.961,3	26.826,1	23.957,5	26.637,9	26.792,8	26.826,1	22.820,1
2.2. Ostala ulaganja	1.390,2	1.835,9	1.997,8	2.411,8	2.820,8	3.555,7	3.009,0	3.434,2	3.470,7	3.555,7	3.365,4
2.2.1. Sredstva	0,3	1,8	19,9	20,1	21,1	24,2	22,7	23,2	24,1	24,2	24,4
2.2.2. Obveze	1.390,5	1.837,7	2.017,7	2.431,9	2.841,8	3.579,9	3.031,7	3.457,4	3.494,8	3.579,9	3.389,9
2.3. Financijski derivati (neto)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

^a Revidirani podaci ^b Preliminarni podaci

Tablica H18: Stanje međunarodnih ulaganja – portfeljna ulaganja

u milijunima EUR

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007. ^a	2007.				2008.
							1.tr. ^a	2.tr. ^a	3.tr. ^a	4.tr. ^a	1.tr. ^b
Portfeljna ulaganja, neto	-3.486,5	-4.183,3	-4.475,6	-3.393,6	-2.866,5	-2.818,7	-2.511,3	-2.597,6	-2.724,4	-2.818,7	-3.022,6
1. Sredstva	874,4	735,1	1.506,0	2.136,8	2.575,9	3.022,0	2.875,0	3.243,2	3.194,9	3.022,0	2.416,1
1.1. Ulaganja u dionice i vlasničke udjele	77,1	139,0	176,8	418,0	720,4	1.601,6	1.147,5	1.457,0	1.728,0	1.601,6	1.077,4
1.1.1. Banke	7,4	4,7	5,1	5,9	6,7	8,3	8,3	8,6	8,3	8,3	8,3
1.1.2. Ostali sektori	69,6	134,2	171,8	412,1	713,7	1.593,3	1.139,2	1.448,4	1.719,7	1.593,3	1.069,1
1.2. Ulaganja u dužničke vrijednosne papire	797,4	596,1	1.329,1	1.718,8	1.855,4	1.420,4	1.727,5	1.786,2	1.466,8	1.420,4	1.338,7
2. Obveze	4.361,0	4.918,4	5.981,6	5.530,4	5.442,4	5.840,7	5.386,3	5.840,8	5.919,3	5.840,7	5.438,7
2.1. Ulaganja u dionice i vlasničke udjele	238,7	233,4	488,1	646,5	1.037,5	1.416,6	1.080,4	1.259,0	1.315,2	1.416,6	1.059,5
2.1.1. Banke	44,5	46,3	64,7	84,0	156,7	168,0	182,7	192,5	187,9	168,0	140,9
2.1.2. Ostali sektori	194,3	187,1	423,4	562,6	880,8	1.248,5	897,7	1.066,5	1.127,3	1.248,5	918,7
2.2. Ulaganja u dužničke vrijednosne papire	4.122,2	4.685,1	5.493,5	4.883,9	4.404,8	4.424,2	4.305,8	4.581,8	4.604,1	4.424,2	4.379,2
2.2.1. Obveznice	4.122,2	4.651,4	5.493,5	4.883,9	4.404,8	4.424,2	4.305,8	4.581,8	4.604,1	4.424,2	4.378,3
2.2.1.1. Država	3.950,4	4.306,6	4.662,4	4.052,1	3.640,5	3.563,6	3.528,6	3.793,7	3.540,6	3.563,6	3.498,8
2.2.1.2. Banke	0,0	0,0	453,2	456,6	457,9	459,0	463,2	468,5	454,2	459,0	463,7
2.2.1.3. Ostali sektori	171,9	344,8	377,9	375,3	306,4	401,6	314,0	319,5	609,3	401,6	415,8
2.2.2. Instrumenti tržišta novca	0,0	33,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,9
2.2.2.1. Ostali sektori	0,0	33,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,9

^a Revidirani podaci ^b Preliminarni podaci.

Tablica H19: Stanje međunarodnih ulaganja – ostala ulaganja

u milijunima EUR

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007. ^a	2007.				2008.
							1.tr.	2.tr.	3.tr.	4.tr. ^a	1.tr. ^b
Ostala ulaganja, neto	-5.258,0	-7.907,9	-9.781,4	-13.671,0	-16.882,0	-18.068,2	-18.139,0	-18.069,1	-17.013,1	-18.068,2	-20.448,3
1. Sredstva	4.357,4	5.429,5	5.612,1	4.737,7	5.108,6	6.504,0	4.632,5	4.943,5	5.926,6	6.504,0	5.680,6
1.1. Trgovinski krediti	222,5	253,4	221,6	263,0	230,6	249,4	220,6	222,1	222,6	249,4	217,5
1.1.1. Država	0,0	0,0	0,0	0,3	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,3	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
1.1.2. Ostali sektori	222,5	253,4	221,6	262,7	230,4	249,4	220,5	222,1	222,6	249,4	217,5
Dugoročni krediti	216,3	211,5	181,4	190,6	177,4	228,7	181,6	190,1	197,7	228,7	214,9
Kratkoročni krediti	6,2	41,9	40,2	72,1	53,0	20,7	38,9	32,0	25,0	20,7	2,6
1.2. Krediti	108,9	102,1	102,2	146,2	239,5	295,7	246,5	248,3	325,3	295,7	309,9
1.2.1. Hrvatska narodna banka	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5
Dugoročni krediti	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5
1.2.2. Država	4,8	5,3	7,0	8,7	9,5	17,8	9,0	12,6	12,9	17,8	19,0
Dugoročni krediti	4,8	5,3	7,0	8,7	9,5	17,8	9,0	12,6	12,9	17,8	19,0
1.2.3. Banke	97,5	87,1	81,6	113,2	188,5	214,8	189,8	187,3	216,5	214,8	213,7
Dugoročni krediti	72,9	63,1	62,6	85,3	140,0	160,0	153,7	163,0	156,6	160,0	159,8
Kratkoročni krediti	24,6	23,9	19,0	27,9	48,5	54,8	36,1	24,3	59,9	54,8	53,9
1.2.4. Ostali sektori	5,9	9,1	13,0	23,6	40,9	62,5	47,2	47,9	95,3	62,5	76,7
Dugoročni krediti	5,8	9,1	11,7	23,3	40,7	62,4	46,3	46,5	88,7	62,4	76,6
Kratkoročni krediti	0,1	0,0	1,3	0,3	0,2	0,1	0,9	1,4	6,6	0,1	0,1
1.3. Gotovina i depoziti	4.026,0	5.074,0	5.288,2	4.328,5	4.638,3	5.958,9	4.165,4	4.473,1	5.378,7	5.958,9	5.153,3
1.3.1. Država	115,7	81,9	8,9	54,2	26,4	69,8	1,4	43,4	55,1	69,8	62,9
1.3.2. Banke	2.754,3	3.916,8	4.319,7	3.112,2	3.499,9	4.715,1	3.036,2	3.294,4	4.181,5	4.715,1	3.998,3
1.3.3. Ostali sektori	1.156,0	1.075,4	959,7	1.162,1	1.111,9	1.174,0	1.127,7	1.135,3	1.142,2	1.174,0	1.092,0
1.4. Ostala aktiva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Obveze	9.615,4	13.337,3	15.393,4	18.408,7	21.990,6	24.572,2	22.771,5	23.012,6	22.939,7	24.572,2	26.128,9
2.1. Trgovinski krediti	260,0	179,5	155,1	194,2	183,3	322,1	186,7	275,0	289,8	322,1	315,3
2.1.1. Država	1,1	2,3	2,1	2,6	1,9	1,2	1,7	1,5	1,4	1,2	1,1
Dugoročni krediti	1,1	2,3	2,1	2,6	1,9	1,2	1,7	1,5	1,4	1,2	1,1
Kratkoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.1.2. Ostali sektori	259,0	177,2	153,0	191,6	181,3	320,9	185,0	273,5	288,4	320,9	314,2
Dugoročni krediti	211,5	155,0	129,8	163,8	145,4	289,8	151,1	235,6	256,6	289,8	281,0
Kratkoročni krediti	47,5	22,2	23,2	27,8	35,9	31,1	33,9	37,9	31,8	31,1	33,2
2.2. Krediti	7.055,0	10.027,9	11.578,7	14.035,5	16.896,6	19.332,1	17.051,1	17.105,9	17.868,2	19.332,1	20.753,1
2.2.1. Hrvatska narodna banka	21,5	363,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit i zajmovi MMF-a	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.2. Država	1.932,1	2.260,5	2.590,2	2.990,6	3.024,1	3.093,0	2.990,0	2.980,9	2.988,0	3.093,0	3.086,5
Dugoročni krediti	1.932,1	2.260,5	2.590,2	2.990,6	3.024,1	3.093,0	2.990,0	2.980,9	2.988,0	3.093,0	3.086,5
Kratkoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.3. Banke	1.901,0	3.403,0	4.037,3	4.887,5	5.367,8	4.275,8	4.843,7	4.285,2	3.852,7	4.275,8	4.335,9
Dugoročni krediti	1.900,6	2.798,5	3.517,4	3.822,7	4.217,3	3.565,1	3.830,0	3.440,6	3.415,6	3.565,1	3.531,8
Kratkoročni krediti	0,3	604,6	519,9	1.064,8	1.150,4	710,8	1.013,7	844,6	437,2	710,8	804,1
2.2.4. Ostali sektori	3.200,3	4.001,0	4.951,3	6.157,3	8.504,8	11.963,3	9.217,5	9.839,7	11.027,5	11.963,3	13.330,7
Dugoročni krediti	3.174,9	3.933,0	4.852,7	6.017,1	8.349,8	11.282,3	8.851,8	9.429,5	10.377,6	11.282,3	12.520,4
Kratkoročni krediti	25,4	68,1	98,5	140,2	155,0	681,0	365,7	410,3	649,9	681,0	810,3
2.3. Gotovina i depoziti	1.898,6	2.738,8	3.242,7	3.635,6	4.398,3	4.145,0	5.007,8	5.053,0	4.150,2	4.145,0	4.620,8
2.3.1. Hrvatska narodna banka	1,7	2,6	2,4	2,6	2,6	2,3	2,1	2,3	2,0	2,3	1,7
2.3.2. Banke	1.896,9	2.736,2	3.240,3	3.632,9	4.395,7	4.142,6	5.005,7	5.050,7	4.148,2	4.142,6	4.619,1
2.4. Ostale obveze	401,8	391,2	417,0	543,5	512,5	773,0	525,8	578,7	631,5	773,0	439,7

^a Revidirani podaci ^b Preliminarni podaci

Tablica I1: Konsolidirana središnja država prema razinama državne vlasti

u milijunima kuna

	2004.	2005.	2006.	2007.				
				III.	VI.	IX.	X.	XI.
1. PRIHODI (A + B)	87.019,3	92.642,5	100.392,6	8.076,5	8.996,5	10.133,8	9.679,7	9.538,9
A) Državni proračun	80.463,5	85.653,0	95.234,1	7.800,9	8.607,4	9.703,0	9.210,3	9.033,7
B) Izvanproračunski korisnici	6.555,8	6.989,5	5.158,5	275,6	389,1	430,8	469,4	505,2
1. Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje	129,9	38,0	293,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje	663,1	863,9	848,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3. Hrvatski zavod za zapošljavanje	15,5	18,9	18,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4. Hrvatske vode	1.224,4	1.227,8	1.526,9	161,3	156,5	187,2	208,9	154,9
5. Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost	170,7	214,7	659,8	53,9	62,7	79,3	104,5	163,5
6. Hrvatske autoceste	2.295,4	2.547,0	1.271,1	54,1	123,6	139,1	120,1	96,3
7. Hrvatske ceste	1.417,8	1.474,7	64,7	3,3	36,0	16,4	3,3	5,8
8. Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka	575,9	367,4	409,6	2,4	5,5	5,4	28,1	69,2
9. Hrvatski fond za privatizaciju	62,9	237,0	65,9	0,6	4,8	3,4	4,4	15,5
2. RASHODI (A + B)	86.941,4	92.332,1	98.751,4	8.811,9	8.387,0	9.172,4	9.358,2	10.088,8
A) Državni proračun	81.861,2	86.715,6	91.979,7	8.481,0	7.884,4	8.729,9	8.772,0	9.414,4
B) Izvanproračunski korisnici	5.080,3	5.616,5	6.771,7	331,0	502,6	442,4	586,2	674,4
1. Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje	587,4	382,2	565,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje	831,3	914,3	931,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3. Hrvatski zavod za zapošljavanje	141,3	145,9	155,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4. Hrvatske vode	1.426,3	1.489,5	1.779,1	104,1	157,7	184,0	187,9	275,8
5. Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost	32,4	172,0	734,8	72,9	60,3	110,1	125,2	161,1
6. Hrvatske autoceste	752,3	1.085,1	1.272,7	72,2	182,6	78,4	139,4	151,5
7. Hrvatske ceste	934,6	1.062,4	1.226,9	75,6	83,1	61,2	125,2	76,2
8. Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka	314,5	183,0	27,4	1,1	9,3	1,4	1,6	1,6
9. Hrvatski fond za privatizaciju	60,1	182,1	78,4	5,0	9,6	7,3	6,8	8,2
NETO/BRUTO OPERATIVNI SALDO (1 – 2)	77,8	310,3	1.641,2	-735,4	609,5	961,4	321,5	-549,9
3. PROMJENA NETO VRIJEDNOSTI: TRANSAKCIJE (3.1. + 3.2. – 3.3.)	77,8	310,3	1.641,2	-735,4	609,5	961,4	321,5	-549,9
3.1. PROMJENA NETO NEFINANCIJSKE IMOVINE	8.373,5	6.699,4	6.108,6	412,3	520,2	590,7	800,1	676,8
Nabava	8.648,4	7.024,2	6.836,4	459,0	540,8	616,5	825,5	709,7
A) Državni proračun	1.663,9	1.828,8	1.908,5	101,7	126,7	191,6	407,7	369,9
B) Izvanproračunski korisnici	6.984,5	5.195,4	4.927,9	357,3	414,1	424,9	417,8	339,7
Prodaja	274,9	324,8	727,7	46,8	20,7	25,9	25,4	32,9
A) Državni proračun	244,4	275,1	352,7	32,3	20,5	23,6	23,2	31,8
B) Izvanproračunski korisnici	30,5	49,6	375,1	14,5	0,1	2,3	2,2	1,1
Neto pozajmljivanje/zaduživanje (1 – 2 – 3.1.)	-8.295,6	-6.389,1	-4.467,4	-1.147,7	89,3	370,8	-478,6	-1.226,8
TRANSAKCIJE U FINANCIJSKOJ IMOVINI I OBAVEZAMA (FINANCIJANJE) (3.3. – 3.2.)	8.295,6	6.389,1	4.467,4	1.147,7	-89,3	-370,8	478,6	1.226,8
3.2. PROMJENA NETO FINANCIJSKE IMOVINE	28,4	1.609,8	-2.576,7	-755,0	-193,9	560,4	-1.175,4	-1.277,8
3.2.1. Tuzemna imovina	18,6	1.614,6	-2.593,4	-755,0	-196,7	560,4	-1.175,4	-1.283,1
A) Državni proračun	138,6	1.747,7	-3.063,9	-785,6	-235,8	690,4	-1.177,5	-1.377,3
B) Izvanproračunski korisnici	-120,0	-133,1	470,5	30,6	39,2	-130,0	2,1	94,2
3.2.2. Inozemna imovina	9,8	-4,9	16,7	0,0	2,7	0,0	0,0	5,3
A) Državni proračun	9,8	-4,9	16,7	0,0	2,7	0,0	0,0	5,3
B) Izvanproračunski korisnici	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3.2.3. Monetarno zlato i SDR	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3.3. PROMJENA NETO OBEVEZA	8.324,0	7.998,8	1.890,7	392,6	-283,3	189,6	-696,8	-51,0
3.3.1. Tuzemne obveze	4.107,7	12.041,7	5.282,8	472,3	-390,7	185,3	-843,6	-193,1
A) Državni proračun	4.038,7	10.591,6	3.166,3	277,8	-388,0	193,5	-848,2	-269,7
B) Izvanproračunski korisnici	69,0	1.450,1	2.116,5	194,5	-2,6	-8,2	4,6	76,6
3.3.2. Inozemne obveze	4.216,3	-4.042,8	-3.392,1	-79,6	107,4	4,3	146,8	142,1
A) Državni proračun	270,3	-5.080,6	-3.943,2	-93,6	-195,6	-30,7	-0,3	-24,4
B) Izvanproračunski korisnici	3.946,0	1.037,8	551,2	14,0	303,0	35,1	147,1	166,5

Metodološka obrazloženja nalaze se u Mjesečnom statističkom prikazu Ministarstva financija.
Napomena: Na gotovinskom načelu. Izvor: Ministarstvo financija

Tablica I2: Operacije državnog proračuna

u milijunima kuna

	2004.	2005.	2006.	2007.				
				III.	VI.	IX.	X.	XI.
1. PRIHODI	80.463,5	85.653,0	95.235,6	7.803,2	8.607,4	9.702,8	9.210,3	9.034,6
1.1. Porezi	47.149,9	50.687,6	58.469,1	4.502,2	5.157,1	5.256,5	5.655,9	5.524,6
1.2. Socijalni doprinosi	29.477,6	31.301,3	33.877,1	2.929,4	3.116,4	3.149,9	3.172,6	3.164,0
1.3. Pomoći	10,1	27,5	196,0	10,8	40,8	29,3	73,8	53,2
1.4. Ostali prihodi	3.825,9	3.636,6	2.693,3	360,7	293,1	1.267,1	308,1	292,8
2. RASHODI	83.131,1	87.857,5	95.950,0	8.703,5	8.150,7	9.007,1	9.154,8	9.774,4
2.1. Naknade zaposlenima	22.268,3	23.182,6	24.313,9	2.152,2	2.224,9	2.250,1	2.235,2	2.261,2
2.2. Korištenje dobara i usluga	4.358,7	4.951,9	6.069,1	521,9	486,7	546,0	651,9	737,7
2.3. Potrošnja dugotrajne imovine	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.4. Kamate	3.972,5	4.387,0	4.713,6	715,5	370,6	373,7	174,6	324,7
2.5. Subvencije	4.968,1	5.248,7	5.670,8	582,6	349,2	731,3	645,7	703,1
2.6. Pomoći	3.420,3	3.796,8	6.653,0	379,6	495,2	511,4	725,0	846,2
2.7. Socijalne naknade	39.730,9	41.358,5	43.444,6	4.013,5	3.851,3	4.251,6	4.112,4	3.899,2
2.8. Ostali rashodi	4.412,4	4.931,9	5.085,0	338,2	372,7	343,1	610,0	1.002,1
3. PROMJENA NETO VRIJEDNOSTI: TRANSAKCIJE	-2.667,6	-2.204,5	-714,4	-900,3	456,7	695,6	55,5	-739,8
3.1. Promjena neto nefinancijske imovine	1.419,5	1.553,7	1.555,8	69,5	106,2	168,0	384,5	338,2
3.1.1. Dugotrajna imovina	1.384,6	1.517,0	1.595,1	62,1	99,3	159,8	362,0	324,3
3.1.2. Zalihe	0,0	0,0	-80,2	-1,3	0,0	0,0	14,5	8,8
3.1.3. Pohranjene vrijednosti	7,5	7,2	7,8	0,9	2,6	0,3	1,1	0,9
3.1.4. Neproizvedena imovina	27,3	29,5	33,1	7,8	4,3	7,9	6,9	4,1
3.2. Promjena neto financijske imovine	222,0	1.752,8	-3.047,2	-785,6	-233,1	690,4	-1.177,5	-1.372,0
3.2.1. Tuzemna imovina	212,2	1.757,7	-3.063,9	-785,6	-235,8	690,4	-1.177,5	-1.377,3
3.2.2. Inozemna imovina	9,8	-4,9	16,7	0,0	2,7	0,0	0,0	5,3
3.2.3. Monetarno zlato i SDR	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3.3. Promjena neto obveza	4.309,0	5.510,9	-777,0	184,2	-583,6	162,8	-848,4	-294,0
3.3.1. Tuzemne obveze	4.038,7	10.591,6	3.166,3	277,8	-388,0	193,5	-848,2	-269,7
3.3.2. Inozemne obveze	270,3	-5.080,6	-3.943,2	-93,6	-195,6	-30,7	-0,3	-24,4

Metodološka obrazloženja nalaze se u Mjesečnom statističkom prikazu Ministarstva financija.
Napomena: Na gotovinskom načelu. Izvor: Ministarstvo financija

Tablica I3: Dug središnje države

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.			
	XII. ^a	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.*	I.*	II.*	III.*	IV.
1. Unutarnji dug središnje države	31.421,5	34.736,4	41.517,0	55.028,8	59.732,5	63.029,8	62.301,1	62.903,7	64.525,5	64.350,9
1.1. Unutarnji dug Republike Hrvatske	23.320,0	28.160,8	37.223,7	50.559,5	54.216,7	56.506,5	55.874,8	56.422,9	57.669,9	57.497,4
Trezorski zapisi	5.632,7	6.548,1	9.022,5	12.533,4	12.662,2	11.975,3	11.665,3	11.825,5	11.874,6	12.140,9
Instrumenti tržišta novca	0,1	0,3	–	0,9	–	–	–	–	–	–
Obveznice	15.887,9	17.422,0	23.080,1	30.716,0	34.827,9	38.795,2	38.596,1	38.628,1	38.556,3	38.573,4
Krediti Hrvatske narodne banke	0,5	1,4	3,3	1,4	0,9	1,0	–	–	–	0,0
Krediti banaka	1.798,8	4.189,1	5.117,8	7.307,8	6.725,7	5.735,0	5.613,4	5.969,3	7.239,0	6.783,1
1.2. Unutarnji dug republičkih fondova	8.101,5	6.575,5	4.293,3	4.469,2	5.515,8	6.523,4	6.426,3	6.480,8	6.855,6	6.853,5
Instrumenti tržišta novca	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Obveznice	4.460,7	3.616,4	2.040,1	176,9	253,1	121,5	105,9	106,2	105,2	105,4
Krediti banaka	3.640,7	2.959,1	2.253,2	4.292,3	5.262,6	6.401,8	6.320,4	6.374,6	6.750,4	6.748,0
2. Inozemni dug središnje države	43.399,6	49.924,7	55.437,5	51.769,5	48.833,5	49.026,8	48.191,5	47.977,8	47.665,9	46.323,0
2.1. Inozemni dug Republike Hrvatske	37.432,1	41.041,9	42.231,2	36.414,5	32.556,6	29.397,2	28.844,5	28.564,4	28.028,4	27.887,1
Instrumenti tržišta novca	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Obveznice	28.719,3	32.115,1	32.919,3	27.020,1	22.836,9	20.397,3	20.158,5	19.871,7	19.553,1	19.425,4
Krediti	8.712,8	8.926,8	9.311,9	9.394,5	9.719,7	8.999,9	8.685,9	8.692,7	8.475,3	8.461,7
2.2. Inozemni dug republičkih fondova	5.967,6	8.882,8	13.206,3	15.354,9	16.276,9	19.629,6	19.347,0	19.413,5	19.637,4	18.435,9
Instrumenti tržišta novca	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Obveznice	680,4	816,9	2.846,8	2.866,5	3.903,0	5.908,9	5.887,3	5.828,0	5.836,2	5.865,3
Krediti	5.287,2	8.066,0	10.359,5	12.488,4	12.373,9	13.720,7	13.459,8	13.585,5	13.801,2	12.570,7
3. Ukupno (1+2)	74.821,1	84.661,1	96.954,5	106.798,2	108.566,0	112.056,6	110.492,6	110.881,5	112.191,4	110.673,9
Dodatak: Izdana jamstva Republike Hrvatske										
– domaća	7.528,1	6.895,4	4.642,0	5.345,9	7.312,8	7.919,9	7.859,5	7.854,4	7.402,9	7.880,9
– inozemna	8.764,6	8.713,0	7.787,7	7.248,8	6.965,0	9.448,8	9.453,6	9.576,7	9.619,9	9.871,3

^a Iznimno od napomene u dijelu "Klasifikacija i iskazivanje podataka o potraživanjima i obvezama", u ovoj tablici dug Hrvatskih cesta, Hrvatskih autocesta i Državne agencije za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka u dijelu 2. Inozemni dug središnje države, reklasificiran je iz podsektora Republika Hrvatska u podsektor republički fondovi od (uključujući) prosinca 1998. godine, a u dijelu 1. Unutarnji dug središnje države od (uključujući) prosinca 2002. godine.

Tablica I3: Dug središnje države

Podaci o dugu središnje države sastavljeni su iz raspoloživih podataka i nisu usklađeni s podacima Ministarstva financija Republike Hrvatske. Dug središnje države sastoji se od unutarnjega i inozemnog duga. Izvori podataka za unutarnji dug središnje države su Mjesečni statistički prikaz Ministarstva financija, Bilanca Hrvatske

narodne banke i Konsolidirana bilanca banaka. Izvor podataka za inozemni dug središnje države je statistika inozemnog duga koju sastavlja Hrvatska narodna banka. U dodatku je naveden podatak o izdanim jamstvima Republike Hrvatske. Izvor podataka o domaćim jamstvima su banke, a o inozemnim jamstvima statistika inozemnog duga koju sastavlja Hrvatska narodna banka.

Tablica J1: Indeksi potrošačkih cijena i cijena industrijskih proizvoda pri proizvođačima

Godina	Mjesec	Bazni indeksi, 2005. = 100			Lančani indeksi				Godišnji mjesečni indeksi			
		Indeksi potrošačkih cijena			Indeksi potrošačkih cijena ^a			Cijene pri proizvođačima	Indeksi potrošačkih cijena ^b			Cijene pri proizvođačima
		Ukupno	Dobra	Usluge	Ukupno	Dobra	Usluge		Ukupno	Dobra	Usluge	
1994.	prosinac	100,2	100,1	100,8	100,2	97,0	95,0	108,1	94,5
1995.	prosinac	100,2	100,2	99,8	100,5	103,7	102,4	109,3	101,6
1996.	prosinac	100,0	100,2	99,5	100,3	103,4	102,3	108,7	101,5
1997.	prosinac	100,7	100,3	102,3	99,9	103,8	102,7	108,2	101,6
1998.	prosinac	82,1	84,6	73,7	100,3	100,4	100,0	100,0	105,4	104,3	109,2	97,9
1999.	prosinac	85,3	87,2	78,5	100,6	100,8	100,0	100,3	103,9	103,1	106,5	105,9
2000.	prosinac	90,0	92,0	82,8	100,4	100,4	100,1	100,2	105,5	105,5	105,5	111,2
2001.	prosinac	92,1	93,2	88,5	100,4	100,4	100,5	99,0	102,4	101,3	106,8	96,9
2002.	prosinac	93,8	94,2	92,6	100,4	100,6	99,6	99,9	101,8	101,1	104,6	102,3
2003.	prosinac	95,4	95,7	94,6	100,3	100,2	100,5	100,0	101,7	101,6	102,2	101,0
2004.	prosinac	98,0	98,0	98,0	100,7	100,9	100,2	99,3	102,7	102,5	103,6	104,8
2005.	prosinac	101,6	101,4	102,0	100,5	100,5	100,5	99,7	103,6	103,5	104,1	102,7
2006.	prosinac	103,7	102,8	106,4	100,0	100,0	100,2	100,0	102,0	101,4	104,2	101,9
2007.	lipanj	105,8	104,9	108,3	99,6	99,4	100,2	100,4	101,9	101,6	102,7	102,9
	srpanj	105,1	103,8	109,3	99,4	98,9	100,8	100,2	102,1	101,9	102,8	103,0
	kolovoz	105,7	104,4	109,9	100,6	100,6	100,5	100,8	102,6	102,6	102,6	103,6
	rujan	107,0	106,4	108,7	101,2	101,9	98,9	100,6	103,9	104,3	102,2	104,5
	listopad	107,3	107,0	108,3	100,3	100,5	99,7	100,4	104,3	104,8	102,3	104,9
	studenj	108,4	108,3	108,6	101,0	101,2	100,2	100,6	104,6	105,3	102,4	105,4
	prosinac	109,7	109,5	110,0	101,2	101,2	101,3	100,4	105,8	106,6	103,4	105,8
2008.	siječanj	110,4	109,9	111,9	100,7	100,4	101,7	102,3	106,2	107,0	103,7	107,4
	veljača	110,3	109,5	112,6	99,9	99,6	100,7	100,3	105,8	106,4	103,8	107,5
	ožujak	110,9	110,4	112,4	100,6	100,8	99,8	100,8	105,7	106,4	103,5	107,6
	travanj	111,7	111,4	112,5	100,7	100,9	100,1	100,4	105,7	106,2	104,0	107,7
	svibanj	113,0	113,0	112,5	101,1	101,4	100,0	101,3	106,4	107,1	104,1	108,7

^a Od siječnja 1992. do prosinca 1997. godine podaci se odnose na indeks cijena na malo.

^b Od siječnja 1992. do prosinca 1998. godine podaci se odnose na indeks cijena na malo.
Izvor: Državni zavod za statistiku

Tablica J1: Indeksi potrošačkih cijena i cijena industrijskih proizvoda pri proizvođačima

Početkom 2004. godine Državni zavod za statistiku uveo je indeks potrošačkih cijena. Taj je pokazatelj kretanja cijena izrađen u skladu s metodološkim načelima koja su postavili Međunarodna organizacija rada (ILO) i Statistički ured Europske unije (Eurostat). Dana 17. veljače objavljeno je priopćenje o kretanju indeksa potrošačkih cijena u siječnju 2004. te vremenska serija indeksa potrošačkih cijena od

siječnja 2001. DZS je naknadno izračunao i vremensku seriju indeksa potrošačkih cijena od siječnja 1998. do prosinca 2000. godine. U skladu s tim DZS je prestao objavljivati indeks cijena na malo i indeks troškova života, čija metodologija izračuna nije u zadovoljavajućoj mjeri bila usklađena s međunarodno prihvaćenim standardima. Osnovne značajke indeksa potrošačkih cijena prikazane su u Okviru 1. u Biltenu HNB-a broj 91 (2004.). Prosječna godišnja stopa inflacije potrošačkih cijena prikazana je u tablici Ekonomski indikatori u Biltenu HNB-a.

Tablica J2: Temeljni indeksi potrošačkih cijena

Godina	Mjesec	Bazni indeksi, 2005. = 100 ^a			Lančani indeksi			Godišnji indeksi		
		Ukupno	Dobra	Usluge	Ukupno	Dobra	Usluge	Ukupno	Dobra	Usluge
1998.	prosinac	87,3	88,6	80,0	99,9	99,9	100,0
1999.	prosinac	89,8	91,1	82,3	100,1	100,1	100,1	102,9	102,9	103,0
2000.	prosinac	92,8	93,9	86,5	100,4	100,4	100,2	103,3	103,0	105,0
2001.	prosinac	93,9	94,6	89,8	99,8	99,7	100,3	101,2	100,8	103,8
2002.	prosinac	95,0	95,6	91,9	100,0	100,1	99,4	101,2	101,0	102,4
2003.	prosinac	96,2	96,4	94,7	100,2	100,1	101,0	101,2	100,9	103,0
2004.	prosinac	98,4	98,5	97,4	100,1	100,1	100,4	102,3	102,2	102,9
2005.	prosinac	101,3	101,4	101,0	100,1	100,0	100,5	103,0	102,9	103,7
2006.	prosinac	103,6	103,6	103,6	99,8	99,7	100,3	102,3	102,2	102,5
2007.	lipanj	105,5	105,2	106,7	100,1	99,9	101,0	102,4	102,2	103,1
	srpanj	105,0	104,3	108,9	99,6	99,1	102,1	102,4	102,1	103,4
	kolovoz	105,6	104,7	110,1	100,6	100,5	101,1	103,0	102,8	104,1
	rujan	106,3	106,1	107,6	100,7	101,3	97,7	103,0	102,9	103,3
	listopad	107,2	107,3	106,4	100,8	101,1	98,9	103,4	103,4	103,1
	studen	108,0	108,2	106,7	100,8	100,9	100,3	104,0	104,2	103,4
	prosinac	108,8	109,1	107,2	100,8	100,8	100,4	105,0	105,3	103,5
2008.	siječanj	108,7	108,8	108,2	99,9	99,7	101,0	105,3	105,6	103,8
	veljača	108,7	108,7	108,8	100,0	99,9	100,5	105,1	105,3	103,7
	ožujak	109,3	109,3	109,1	100,5	100,6	100,3	105,1	105,4	103,8
	travanj	110,1	110,3	109,2	100,7	100,8	100,1	105,3	105,5	104,0
	svibanj	111,3	111,4	110,3	101,0	101,1	101,0	105,6	105,8	104,3

^a Od siječnja 2007. DZS objavljuje indeks potrošačkih cijena na novoj bazi: 2005. = 100.
Izvor: Državni zavod za statistiku

Tablica J2: Temeljni indeksi potrošačkih cijena

Temeljni indeks potrošačkih cijena izračunava se u Državnom zavodu za statistiku, a dobiva se tako da se iz košarice dobara i usluga za izračunavanje ukupnog indeksa potrošačkih cijena isključuje cijene poljoprivrednih proizvoda i administrativno regulirane cijene (među

ostalim, tu su svrstane i cijene električne struje i naftnih derivata). Ukupno je isključeno 111 dobara i usluga, čiji udio u košarici za izračunavanje indeksa potrošačkih cijena u 2005. godini iznosi 30,06% (od toga 6,93 postotnih bodova otpada na poljoprivredne proizvode, a 23,13 postotnih bodova na proizvode čije se cijene administrativno reguliraju). Isključivanje se provodi metodom nultog pondera.

Tablica J3: Prosječne mjesečne neto plaće

u tekućim cijenama, u kunama

Godina	Mjesec	Prosječne mjesečne neto plaće	Lančani indeksi	Godišnji mjesečni indeksi	Godišnji kumulativni indeksi
1994.	prosinac	1.646,0	119,0	153,4	233,2
1995.	prosinac	1.883,0	99,4	114,4	145,7
1996.	prosinac	2.217,0	104,4	117,7	111,8
1997.	prosinac	2.544,0	100,8	114,8	116,9
1998.	prosinac	2.935,0	104,6	115,4	112,8
1999.	prosinac	3.262,0	100,9	111,2	114,0
2000.	prosinac	3.499,0	99,9	107,3	108,9
2001.	prosinac	3.582,0	96,6	102,4	106,5
2002.	prosinac	3.839,0	98,0	107,2	105,0
2003.	prosinac	4.045,0	99,8	105,4	105,9
2004.	prosinac	4.312,0	99,1	106,6	105,9
2005.	prosinac	4.473,0	97,3	103,7	104,9
2006.	prosinac	4.735,0	97,0	105,9	105,2
2007.	travanj	4.750,0	99,2	105,7	105,4
	svibanj	4.875,0	102,6	104,0	105,1
	lipanj	4.848,0	99,5	104,5	105,0
	srpanj	4.855,0	100,1	106,6	105,2
	kolovoz	4.869,0	100,3	105,1	105,2
	rujan	4.743,0	97,4	104,4	105,1
	listopad	4.871,0	102,7	106,3	105,2
	studen	5.131,0	105,3	105,1	105,2
	prosinac	4.958,0	96,6	104,7	105,2
	2008.	siječanj	5.019,0	101,2	105,9
veljača		4.993,0	99,5	107,4	106,7
ožujak		5.042,0	101,0	105,3	106,2

Izvor: Državni zavod za statistiku

Tablica J4: Indeksi pouzdanja, očekivanja i raspoloženja potrošača

indeksni bodovi, originalni podaci

Godina	Mjesec	Kompozitni indeksi			Indeksi odgovora						
		Indeks pouzdanja potrošača	Indeks očekivanja potrošača	Indeks raspoloženja potrošača	I1	I2	I3	I4	I7	I8	I11
1999.	listopad	-33,7	-14,9	-46,3	-38,4	-12,1	-49,9	-17,6	35,5	-50,7	-69,7
2000.	listopad	-20,9	3,5	-32,2	-26,2	1,2	-22,0	5,7	26,9	-48,3	-63,6
2001.	listopad	-27,0	-11,4	-35,6	-29,6	-10,0	-35,9	-12,7	22,9	-41,3	-62,3
2002.	listopad	-25,2	-8,3	-29,3	-22,6	-5,1	-31,2	-11,5	20,1	-34,1	-64,0
2003.	listopad	-22,2	-4,5	-25,0	-21,5	-2,6	-26,5	-6,4	14,7	-27,1	-65,2
2004.	listopad	-23,9	-7,9	-22,0	-19,1	-4,1	-30,5	-11,6	22,5	-16,5	-57,3
2005.	prosinac	-26,4	-13,7	-25,6	-16,4	-5,9	-34,4	-21,5	27,6	-25,9	-50,6
2006.	prosinac	-18,9	-4,7	-15,4	-10,9	1,1	-22,4	-10,5	16,9	-12,9	-49,4
2007.	srpanj	-13,9	0,3	-12,7	-12,3	2,5	-13,8	-2,0	8,3	-11,9	-47,8
	kolovoz	-14,7	-1,6	-13,0	-9,9	0,2	-15,9	-3,4	9,6	-13,2	-45,8
	rujan	-17,9	-4,5	-18,6	-14,4	-1,2	-22,0	-7,8	14,4	-19,5	-48,2
	listopad	-15,3	-1,0	-15,8	-12,8	1,3	-17,2	-3,2	12,1	-17,3	-47,2
	studen	-15,3	-2,5	-16,3	-13,0	0,9	-18,7	-5,8	6,9	-17,1	-49,4
	prosinac	-24,7	-15,5	-24,5	-16,8	-9,8	-31,8	-21,2	12,8	-25,0	-54,8
2008.	siječanj	-21,0	-12,4	-22,8	-15,5	-6,9	-29,8	-17,9	9,1	-23,1	-50,0
	veljača	-24,2	-16,1	-28,1	-21,1	-8,0	-35,7	-24,2	10,0	-27,5	-54,4
	ožujak	-24,1	-13,7	-27,2	-21,9	-6,4	-38,4	-20,9	14,9	-21,2	-54,2
	travanj	-20,5	-11,4	-24,7	-21,5	-6,3	-30,7	-16,4	6,4	-21,8	-53,0
	svibanj	-26,8	-18,9	-29,4	-22,5	-10,7	-40,6	-27,0	12,1	-25,1	-57,3
	lipanj	-34,7	-32,0	-34,9	-28,6	-23,8	-49,4	-40,1	17,6	-26,7	-57,4

Tablica J4: Indeksi pouzdanja, očekivanja i raspoloženja potrošača

HNB-ova anketa pouzdanja potrošača provodi se od travnja 1999. godine prema metodologiji Europske komisije pod nazivom Zajednički harmonizirani program europskih anketa pouzdanja. Ovo se HNB-ovo anketno istraživanje do travnja 2005. godine provodilo jednom u tromjesečju (u siječnju, travnju, srpnju i listopadu). Od svibnja 2005. godine Hrvatska narodna banka anketno istraživanje provodi svakoga mjeseca, u suradnji s Europskom komisijom, koristeći se njezinom tehničkom i financijskom pomoći. Za izradu i provedbu Ankete odgovorna je jedino Hrvatska narodna banka.

Upitnik sadržava ukupno 25 pitanja kojima se ispituje percepcija potrošača glede promjena ekonomskih pojava s kojima se oni svakodnevno susreću. Na osnovi odgovora iz Ankete o pouzdanju potrošača utvrđuje se vrijednost indeksa odgovora prema zadanoj metodologiji. Iz vrijednosti indeksa odgovora izračunava se i prati kretanje triju kompozitnih indeksa: indeksa pouzdanja potrošača (IPP), indeksa raspoloženja potrošača (IRP) i indeksa očekivanja potrošača (IOP). Svaki navedeni kompozitni indeks za sebe aritmetička je sredina indeksa odgovora (I), tj. prosjek prethodno kvantificiranih odgovora na pojedina pitanja iz ankete:

$$I_i = \sum_z^k r_i \cdot w_i$$

gdje je: r vrijednost odgovora, w udio ispitanika koji su se opredijelili za pojedini odgovor (ponder), i pitanje iz upitnika, z ponudeni/oda-

brani odgovor, k broj ponuđenih odgovora na pojedino pitanje.

Vrijednosti navedenih indeksa kreću se u rasponu $-100 < I_i < 100$. Veće vrijednosti indeksa u odnosu na prethodno razdoblje upućuju na porast očekivanja (optimizma) u pogledu specifičnog područja obuhvaćenog pojedinim pitanjem.

U tablici su prikazane vrijednosti odabranih indeksa odgovora na pitanja:

I1: Kako se tijekom proteklih 12 mjeseci promijenila financijska situacija u vašem kućanstvu?

I2: Što očekujete, kako će se tijekom sljedećih 12 mjeseci promijeniti financijska situacija u vašem kućanstvu?

I3: Što mislite, kako se tijekom posljednjih 12 mjeseci promijenila ukupna ekonomska situacija u Hrvatskoj?

I4: Što očekujete, kako će se tijekom sljedećih 12 mjeseci promijeniti ukupna ekonomska situacija u Hrvatskoj?

I7: Što očekujete, kako će se tijekom sljedećih 12 mjeseci promijeniti broj nezaposlenih?

I8: S obzirom na ukupnu ekonomsku situaciju, mislite li da je sada pravo vrijeme za kupnju trajnih dobara za kućanstvo (namještaja, stroja za pranje rublja, televizora i sl.)?

I11: Koliko je vjerojatno da ćete tijekom sljedećih 12 mjeseci uspjati išta uštedjeti?

Komponente kompozitnih indeksa su:

IPP: I2, I4, I7×(-1), I11

IOP: I2, I4

IRP: I1, I3, I8.

Popis banaka i štedionica

1. lipnja 2008.

Banke koje imaju odobrenje za rad

1. Banco Popolare Croatia d.d., Zagreb
2. Banka Brod d.d., Slavonski Brod
3. Banka Kovanica d.d., Varaždin
4. Banka Splitsko-Dalmatinska d.d., Split
5. Centar banka d.d., Zagreb
6. Credo banka d.d., Split
7. Croatia banka d.d., Zagreb
8. Erste & Steiermärkische Bank d.d., Rijeka
9. Hrvatska poštanska banka d.d., Zagreb
10. Hypo Alpe-Adria-Bank d.d., Zagreb
11. Imex banka d.d., Split
12. Istarska kreditna banka Umag d.d., Umag
13. Jadranska banka d.d., Šibenik
14. Karlovačka banka d.d., Karlovac
15. Kreditna banka Zagreb d.d., Zagreb
16. Kvarner banka d.d., Rijeka
17. Međimurska banka d.d., Čakovec
18. Nava banka d.d., Zagreb
19. OTP banka Hrvatska d.d., Zadar
20. Partner banka d.d., Zagreb
21. Podravska banka d.d., Koprivnica
22. Primorska banka d.d., Rijeka
23. Privredna banka Zagreb d.d., Zagreb
24. Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb
25. Samoborska banka d.d., Samobor
26. Slatinska banka d.d., Slatina
27. Slavonska banka d.d., Osijek
28. Sociétés Générale – Splitska banka d.d., Split
29. Štedbanka d.d., Zagreb
30. Vaba d.d. banka Varaždin, Varaždin
31. Veneto banka d.d., Zagreb
32. Volksbank d.d., Zagreb
33. Zagrebačka banka d.d., Zagreb

Stambene štedionice koje imaju odobrenje za rad

1. HPB – Stambena štedionica d.d., Zagreb
2. PBZ Stambena štedionica d.d., Zagreb
3. Prva stambena štedionica d.d., Zagreb
4. Raiffeisen stambena štedionica d.d., Zagreb
5. Wüstenrot stambena štedionica d.d., Zagreb

Ostale institucije koje imaju odobrenje za rad i veliko ovlaštenje

1. Hrvatska banka za obnovu i razvitak, Zagreb

Predstavništva inozemnih banaka

1. Bank für Kärnten und Steiermark AG, Zagreb
2. Commerzbank Aktiengesellschaft, Zagreb
3. Deutsche Bank AG, Zagreb
4. Komercijalna banka a.d., Zagreb
5. LHB Internationale Handelsbank AG, Zagreb
6. Union de Banques Arabes et Françaises – UBAF, Zagreb

Banke i štedionice u stečaju

Naziv banke/štedionice	Datum otvaranja stečaja
1. Agroobrtnička banka d.d., Zagreb	14.6.2000.
2. Alpe Jadran banka d.d., Split	15.5.2002.
3. Cibalae banka d.d., Vinkovci	20.10.2000.
4. Glumina banka d.d., Zagreb	30.4.1999.
5. Gospodarska štedionica d.d., Vrbovec	3.4.2003.
6. Gradska banka d.d., Osijek	3.5.1999.
7. Hrvatska gospodarska banka d.d., Zagreb	19.4.2000.
8. Ilirija banka d.d., Zagreb	6.4.1999.
9. Komercijalna banka d.d., Zagreb	30.4.1999.
10. Međimurska štedionica d.d., Čakovec	17.3.2004.
11. Štedionica Groš banak d.o.o., Zagreb	23.4.2001.
12. Trgovačko-turistička banka d.d., Split	8.9.2000.
13. Županjska banka d.d., Županja	3.5.1999.

Banke i štedionice u likvidaciji

Naziv banke/štedionice	Datum pokretanja likvidacije
1. Investicijsko-komercijalna štedionica d.d., Zagreb	31.5.2000.
2. Križevačka banka d.d., Križevci	3.1.2005.
3. Primus banka d.d., Zagreb	23.12.2004.
4. Štedionica Dora d.d., Zagreb	1.1.2002.
5. Štedionica Zlatni vrutak d.d., Zagreb	28.12.2001.

Banke i štedionice koje su izgubile odobrenje za rad, a nisu pokrenule postupak likvidacije

Naziv banke/štedionice	Datum oduzimanja odobrenja za rad
1. Hibis štedionica d.d., Zagreb	7.3.2001.
2. Marvil štedionica d.d., Zagreb	8.6.2001.
3. Zagrebačka štedionica d.d., Zagreb	22.3.2000.

Članovi Savjeta i rukovodstvo Hrvatske narodne banke

1. lipnja 2008.

Članovi Savjeta Hrvatske narodne banke

Predsjednik Savjeta	dr. sc. Željko Rohatinski
Članovi Savjeta	prof. dr. Boris Cota Davor Holjevac prof. dr. Vlado Leko dr. sc. Branimir Lokin dr. sc. Željko Lovrinčević Relja Martić mr. sc. Adolf Matejka prof. dr. Silvije Orsag mr. sc. Tomislav Presečan prof. dr. Jure Šimović dr. sc. Sandra Švaljek dr. sc. Mladen Vedriš prof. dr. Boris Vujčić

Rukovodstvo Hrvatske narodne banke

Guverner	dr. sc. Željko Rohatinski
Zamjenik guvernera	prof. dr. Boris Vujčić
Viceguverner	Davor Holjevac
Viceguverner	Relja Martić
Viceguverner	mr. sc. Adolf Matejka
Viceguverner	mr. sc. Tomislav Presečan

Izvršni direktori

Sektor za istraživanja i statistiku	mr. sc. Ljubinko Jankov
Sektor za centralnobankarske operacije	Irena Kovačec
Sektor za devizne poslove	Željko Jakuš
Sektor bonitetne regulative i nadzora banaka	mr. sc. Diana Jakelić
Sektor plana, analize i računovodstva	Neven Barbaroša
Sektor platnog prometa	mr. sc. Mario Žgela
Sektor za informatičke tehnologije	Boris Ninić
Sektor podrške poslovanju	mr. sc. Michael Faulend
Sektor za međunarodnu suradnju	

Kratice i znakovi

BDP	– bruto domaći proizvod
BDV	– bruto dodana vrijednost
BZ	– blagajnički zapisi
DAB	– Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka
dep.	– depoziti
DZS	– Državni zavod za statistiku
EMU	– Ekonomska i monetarna unija
ESB	– Europska središnja banka
EU	– Europska unija
Fed	– američka središnja banka (Federal Reserve System)
fik.	– fiksni
FZO	– Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
HAC	– Hrvatske autoceste
Hanfa	– Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga
HBOR	– Hrvatska banka za obnovu i razvitak
HC	– Hrvatske ceste
HFP	– Hrvatski fond za privatizaciju
HNB	– Hrvatska narodna banka
HPB	– Hrvatska poštanska banka
HZMO	– Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje
HZZO	– Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje
HZZ	– Hrvatski zavod za zapošljavanje
ILO	– Međunarodna depozitarna agencija
Ina	– Industrija nafte d.d.
ind.	– industrijski
MF	– Ministarstvo financija
mil.	– milijun
mlrd.	– milijarda
MMF	– Međunarodni monetarni fond
NIA	– neto inozemna aktiva
NKD	– Nacionalna klasifikacija djelatnosti
OP	– obvezna pričuva
PDV	– porez na dodanu vrijednost
potr.	– potrošnja

pr.	– proizvodi
SDA	– Središnja depozitarna agencija
RH	– Republika Hrvatska
SDR	– posebna prava vučenja
SMTK	– Standardna međunarodna trgovinska klasifikacija
tis.	– tisuća
T-HT	– HT – Hrvatske telekomunikacije d.d.
TNZ	– Tržište novca Zagreb
tr.	– tromjesečje
tromjes.	– tromjesečje
TZ	– trezorski zapisi
val.	– valutni

Troslovne oznake za valute

HRK	– kuna
ATS	– austrijski šiling
FRF	– francuski franak
DEM	– njemačka marka
CHF	– švicarski franak
GBP	– funta sterlinga
ITL	– talijanska lira
USD	– američki dolar
SIT	– slovenski tolar
EUR	– euro
JPY	– jen

Znakovi

–	– nema pojave
....	– ne raspolaže se podatkom
0	– podatak je manji od 0,5 upotrijebljene jedinice mjere
∅	– prosjek
a, b, c,...	– oznaka za napomenu ispod tablice i slike
*	– ispravljen podatak
()	– nepotpun, nedovoljno provjeren podatak

